

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Utgiftskapittel: 20–51, 1600–1651

Inntektskapittel: 3024–3051, 4600–4620, 5341, 5351, 5580, 5605, 5693

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Utgiftskapittel: 20–51, 1600–1651

Inntektskapittel: 3024–3051, 4600–4620, 5341, 5351, 5580, 5605, 5693

Innhald

Del I	Innleiing	9	Kap. 3041 Stortinget	46
1	Oversikt	11	Kap. 42 Ombodsmannsnemnda for Forsvaret	47
1.1	Område	11	Kap. 43 Stortingets ombodsmann for forvaltninga	48
1.2	Hovudoppgåver og organisering ...	11	Kap. 44 Stortingets kontrollutval for etterrettnings-, overvåkings- og tryggingsteneste	50
1.3	Oversikt over budsjettframlegget for Finansdepartementet	12	Kap. 45 Noregs institusjon for menneskerettar	52
2	Nokre viktige oppgåver i 2021	14	Kap. 51 Riksrevisjonen	53
2.1	Virusutbrotet – vidare oppfølging	14	Kap. 3051 Riksrevisjonen	55
2.2	Statens pensjonsfond	15	Programområde 23	
2.3	Regelverksarbeid på finansmarknadsområdet	15	Finansadministrasjon	56
2.4	Skatte- og avgiftsområdet	15	<i>Programkategori 23.10</i>	
2.5	Fornye, forenkle og forbetre	16	<i>Finansadministrasjon</i>	56
3	Oppfølging av oppmodings- vedtak	18	Kap. 1600 Finansdepartementet	56
3.1	Stortingssesjon 2019–2020	20	Kap. 4600 Finansdepartementet	65
3.2	Stortingssesjon 2018–2019	26	Kap. 1602 Finanstilsynet	65
3.3	Stortingssesjon 2017–2018	27	Kap. 4602 Finanstilsynet	70
3.4	Stortingssesjon 2016–2017	27	Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet	70
4	Oversiktstabellar for budsjettet	29	Kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	71
4.1	Bruk av stikkordet «kan overførast»	32	Kap. 4605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	76
4.2	Løyvingsendringar i 2020 etter saldert budsjett	32	<i>Programkategori 23.20</i>	
4.3	Talet på tilsette	34	<i>Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon</i>	77
Del II	Budsjettframlegget for 2021 ...	35	Kap. 1610 Tolletaten	77
5	Nærare omtale av løyvings- framlegga m.m.	37	Kap. 4610 Tolletaten	84
Programområde 00			Kap. 1618 Skatteetaten	85
Konstitusjonelle institusjonar	37		Kap. 4618 Skatteetaten	94
<i>Programkategori 00.30 Regjeringa</i>	37		Kap. 1619 Skatteklagenemnda	96
Kap. 20 Statsministerens kontor	38		Programkategori 23.30	
Kap. 21 Statsrådet	39		Offisiell statistikk	98
Kap. 3021 Statsrådet	39		Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå	98
Kap. 24 Regjeringsadvokaten	40		Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå	105
Kap. 3024 Regjeringsadvokaten	40		<i>Programkategori 23.40 Andre føremål</i>	106
<i>Programkategori 00.40 Stortinget og tilknytte organ</i>	41		Kap. 1632 Kompensasjon for meirverdiavgift	106
Kap. 41 Stortinget	41		Kap. 1633 Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	107
			Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av koronaviruset	107
			Kap. 1645 Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak	108

Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.	109
<i>Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag m.m.</i>	109
Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.	110
Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløysing	111
<i>Programkategori 24.20 Statlege krav, avsetningar m.m.</i>	112
Kap. 4670 Den nordiske investeringsbanken	113
Kap. 5341 Avdrag på uteståande fordringar	113
Kap. 5351 Overføring frå Noregs Bank	113
Kap. 5605 Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar	114
Kap. 5692 Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken	115
Kap. 5693 Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.	116

Del III Andre saker	119
6 Likestilling og mangfald	121
6.1 Finansdepartementet	121
6.2 Etatane under Finansdepartementet	121
6.2.1 Likestilling	121
6.2.2 Etnisitet	123
6.2.3 Inkluderingsdugnaden	123
6.3 Programkategori 00.30 Regjering	124
6.4 Verknader av virusutbrotet i 2020	125
7 Omtale av klima- og miljørelevante saker	127
7.1 Finansdepartementet	127
7.2 Statistisk sentralbyrå	127
Forslag	130
Vedlegg	
1 Tilstetjingsvilkåra for leiarane i heileigde statlege føretak	138

Tabelloversikt

Tabell 3.1	Oversikt over oppmodingsvedtak	18	Tabell 5.7	Svarrespons i undersøkingar frå SSB. Prosent	100
Tabell 5.1	Tolletaten – nøkkeltal frå grensekontrollen	79	Tabell 5.8	Oppgåvebør ved rapportering til SSB. Årsverk	100
Tabell 5.2	Tolletaten – grensekontroll – beslagsstatistikk	80	Tabell 5.9	Statistikkpubliseringar	100
Tabell 5.3	Skatte- og avgiftsproveny (i mrd. kroner)	86	Tabell 5.10	Innanlandsk statsgjeld per 31. desember 2019	109
Tabell 5.4	Tilsegningsordninga ved oppfølging av konkursbu	96	Tabell 6.1	Likestilling mellom kjønna	121
Tabell 5.5	Aktualiteten til statistikken – talet på veker frå utgangen av referanseperioden til publisering	99	Tabell 6.2	Legemeldt sjukefråvær i pst. – baa kjønn, kvinner og menn ...	122
Tabell 5.6	Publisering av statistikk – del som vart publisert på varsla tidspunkt	99	Tabell 6.3	Kvinnerens del av menns lønn for nokre yrkeskodar	122
			Tabell 6.4	Tilsette med innvandrarbakgrunn	123
			Tabell 6.5	Inkluderingsdugnaden	123

Figuroversikt

Figur 1.1	Verksemder på Finansdepartementets område i 2021	11	Figur 5.1	Skatteetatens arbeid med fastsetjing av skattar og avgifter ...	86
-----------	---	----	-----------	---	----

DET KONGELEGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 1 S

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

FOR BUDSJETTÅRET 2021

Utgiftskapittel: 20–51, 1600–1651

Inntektskapittel: 3024–3051, 4600–4620, 5341, 5351, 5580, 5605, 5693

*Tilråding frå Finansdepartementet 25. september 2020,
godkjend i statsråd same dagen.
(Regjeringa Solberg)*

Del I
Innleiing

1 Oversikt

1.1 Område

I denne proposisjonen kjem departementet med framlegg om utgifter og inntekter under programområde 00 *Konstitusjonelle institusjonar*, programområde 23 *Finansadministrasjon*, medrekna skatte- og avgiftsadministrasjonen, og programområde 24 *Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.* Ansvar for løyvingane, medrekna rekneskapsavlegging, under programkategoriane 00.30 *Regjeringa* og 00.40 *Stortinget og tilknytte organ* ligg til høvesvis Statsministerens kontor og Stortingets egne institusjonar. Av praktiske grunnar vert desse programkategoriane førte opp i Finansdepartementets proposisjon, og beløpa er tekne med i oversikt over løyvingar på Finansdepartementets område. Framlegg under programkategori 00.40 er i samsvar med framlegget frå stortingsadministrasjonen.

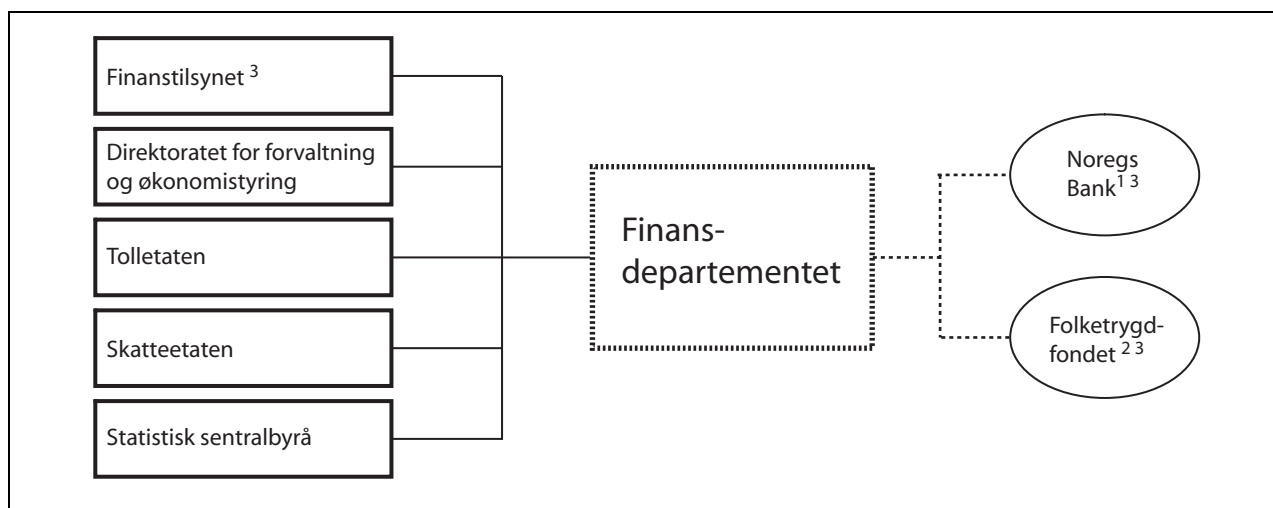
1.2 Hovudoppgåver og organisering

Finansdepartementet med underliggjande etatar har ansvar for m.a. å

- medverke til eit høveleg grunnlag for vedtak i den økonomiske politikken og i budsjettarbeidet
- sikre finansieringa av den offentlege verksemda gjennom skattar og avgifter
- samordne arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyringa i staten
- forvalte statleg formue og gjeld
- medverke til eit offisielt statistikk- og datagrunnlag til bruk i offentleg og privat verksemd
- medverke til velfungerande finansmarknader

Politikken på dei ovannemnde områda er omtalt i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*, Prop. 1 S (2020–2021) *Statsbudsjettet for budsjettåret 2021* og Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*. Proposisjonen her omfattar i fyrste rekkje forvaltninga og administrasjonen på desse områda.

Nedanfor er ei oversikt over verksemdar på Finansdepartementets område.

Figur 1.1 Verksemdar på Finansdepartementets område i 2021

¹ Ansvarstilhøvet mellom Noregs Bank og statsmaktene i m.a. budsjettsaker og administrative saker er regulert ved lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet mv. Frå 1. januar 2020 vert lova erstatta av lov 21. juni 2019 nr. 31 om Norges Bank og pengevesenet mv.

² Fondet er særskilt rettssubjekt, jf. lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygd-fondet.

³ Verksemd med eige styre.

1.3 Oversikt over budsjettframlegget for Finansdepartementet

Programområde under departementet

Nemning	(i 1 000 kr)			
	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar	2 692 444	2 527 000	2 569 635	1,7
Programområde 23 Finansadministrasjon	47 801 815	48 369 700	52 448 123	8,4
Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.	73 938 236	10 015 800	98 160 900	880,1
<i>Sum utgifter</i>	<i>124 432 495</i>	<i>60 912 500</i>	<i>153 178 658</i>	<i>151,5</i>
Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar	40 813	29 400	29 600	0,7
Programområde 23 Finansadministrasjon	3 156 594	2 983 032	3 302 000	10,7
Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.	22 268 043	16 207 537	25 802 200	59,2
<i>Sum inntekter</i>	<i>25 465 450</i>	<i>19 219 969</i>	<i>29 133 800</i>	<i>51,6</i>

I tabell i pkt. 4.2 nedanfor er vist endringar fyrste halvår 2020 frå Saldert budsjett 2020.

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar

Programområde 00 *Konstitusjonelle institusjonar* omfattar regjeringa og Stortinget med underliggjande institusjonar. Framlegg til løyving for 2021 under dette programområdet utgjer 2 569,6 mill. kroner som reelt er om lag det same som i saldert budsjett 2019. Under programkategori 00.30 *Regjeringa*, er det ein reduksjon med nærare 2 mill. kroner. Reduksjonen heng mellom anna saman med endringar i regjeringa i januar 2020 og ei ekstraordinær investering i bilteneasta same året. Under programkategori 00.40 *Stortinget og tilknytte organ*, gjer ein framlegg om å auke løyvingane med 36,8 mill. kroner eller 1,8 pst.

Framlegget under programkategori 00.40 *Stortinget og tilknytte organ* er i samsvar med framlegget frå stortingsadministrasjonen.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programområde 23 *Finansadministrasjon* omfattar skatte- og avgiftsadministrasjon, offisiell stati-

stikk, finansadministrasjon og nokre andre føremål. Det samla framlegget til løyving for 2021 under dette programområdet utgjer 52 448,1 mill. kroner. Det er ein auke på 4 078,4 mill. kroner frå saldert budsjett 2020. Av auken gjeld 1 970 mill. kroner auka meirverdiavgiftskompensasjon til kommunesektoren og 1 000 mill. kroner meir til nettoordninga for statleg betalt meirverdiavgift. Til Skatteetaten ligg det inne ein auke med vel 450 mill. kroner som særleg heng saman med Skatteetatens overtaking av skatteinnkrevjinga frå kommunane og auka utgifter til større IT-prosjekt.

Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.

Programområdet omfattar utgifter til renter og avdrag på den innanlandske statsgjelda og på statskassa sine krav. Departementet sine renter og avdrag på statsgjeld er budsjetterte til 98 160,9 mill. kroner. Hovudgrunnen til auken her med 88 145,1 mill. kroner frå saldert budsjett 2020 er at eit stort obligasjonslån har forfall i 2021, medan det for 2020 ikkje vert rekna med nokon avdrag.

Inntekter

Samla inntekter, utanom skattar og avgifter, utgjer 29 133,8 mill. kroner. Av det er 19 801,4 mill. kroner utbyte og renteinntekter, m.a. 18 600 mill. kroner i overføring frå overføringsfondet i Noregs

Bank. Statens renteinntekter av foliokontoen i Noregs Bank og andre krav i 2021 er omtalte i kap. 5605 *Renter av kontantar i statskassa og andre fordringar*. Det er gjort greie for skattar og avgifter i ein særskild proposisjon – Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*.

Utgifter fordelte på postgrupper

		(i 1 000 kr)			
Post-gr.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
01–23	Driftsutgifter	20 137 008	20 812 700	22 773 258	9,4
30–49	Nybygg, anlegg m.m.	693 729	529 100	413 600	-21,8
50–59	Overføringar til andre statsrekneskap	7 884	10 000	10 000	0,0
60–69	Overføringar til kommunar	27 252 978	27 000 000	29 000 000	7,4
70–89	Overføringar til private	12 239 896	12 560 700	12 981 800	3,4
90–99	Utlån, avdrag m.m.	64 101 000		88 000 000	
	Sum under departementet	124 432 495	60 912 500	153 178 658	151,5

2 Nokre viktige oppgåver i 2021

Nedanfor er det gjort greie for nokre av dei viktige oppgåvene Finansdepartementet skal utføre i 2021, i tillegg til å samordne den økonomiske politikken.

2.1 Virusutbrotet – vidare oppfølging

Norsk økonomi er framleis prega av virusutbrotet og dei strenge smitteverntiltaka som vart innførte her heime og i resten av verda. Samstundes har opphentinga kome i gang raskare enn mange frykta då det såg som mørkast ut. Smittesituasjonen i Noreg kom raskt under kontroll, og mange av dei strenge smitteverntiltaka er lempa på. Saman med dei kraftfulle økonomiske krisepakken er det lagt til rette for at aktiviteten i norsk økonomi har kunna ta seg opp igjen etter den dramatiske nedgangen våren 2020. Sjølv om opphentinga har gått raskare enn departementet såg for seg på føresommaren, vil aktivitetsnivået trulig vere lågare enn normalt i lang tid framover. Mange er per september 2020 framleis permitterte og arbeidslause. Smitten auka noko på ettersommaren. Nye smitteverntiltak vart då innførte, både nasjonalt og i nokre avgrensa område. Det illustrerer at den positive utviklinga er skjør.

Virusutbrotet og innføringa av strenge smitteverntiltak har gjeve behov for ekstraordinære tiltak i finanspolitikken, av eit omfang utan sidestykke i norsk moderne historie. Dei økonomiske krisetiltaka er nærare omtalte i kapittel 1 i Nasjonalbudsjettet 2021. Dei ekstraordinære krisetiltaka er mellombels og skal takast gradvis bort etter kvart som den økonomiske situasjonen vert meir normal. Fleire av tiltaka er eller vil verte avvikla i 2020, medan mange vil krevje arbeid i 2021 og.

Finansdepartementet vil ha høg beredskap for å følgje utviklinga i økonomien og i smittespreiinga. Skulle styresmaktene verte nøydd til å innføre strenge smitteverntiltak, slik som ein på ettersommaren har sett i andre europeiske land, vil den økonomiske aktiviteten kunne falle igjen. Det kan krevje innføring av nye økonomiske tiltak eller forlenging av dei eksisterande tiltaka. Likevel veit vi no langt meir om korleis ulike tiltak verkar,

og vi er betre rusta til å handsame ei eventuell ny oppblussing av viruset, både når det gjeld helsemessige og økonomiske konsekvensar.

Regjeringas strategi for vegen vidare, *Noregs veg ut av krisa: Skape meir, inkludere fleire*, vart lagt fram i mai 2020. Føremålet er å få aktiviteten opp og samstundes vere ein del av ein overordna strategi for å møte dei langsiktige utfordringane for norsk økonomi. Statsbudsjettet for 2021 tar denne strategien vidare og skal bidra til å ta Noreg ut av koronakrisa. Ei rekkje av desse tiltaka involverer Finansdepartementet, både som overordna budsjettdepartement og som ansvarleg for nokre av ordningane.

Finansdepartementet har et særleg ansvar for kompensasjonsordninga for føretak med stort omsetningsfall, tilskottsordninga for føretak som tek tilbake permitterte (lønstøtteordninga), ei rekkje tiltak som inneber reduksjon og utsetting av skatteinnbetalingar, garantiordninga for banklån til føretak, obligasjonslåneordninga til dei store føretaka, endringane i føresegna om bustadlån og ei rekkje andre tiltak på finansmarknadsområdet. Dei to første tiltaka vart avvikla i 2020, men vil framleis kunne krevje arbeid i 2021.

På finansmarknadsområdet vil ein i 2021 mellom anna arbeide vidare med overvaking og analyse av innverknaden på finansføretaka og den finansielle tenesteytinga av det realøkonomiske tilbakeslaget. Det er særleg viktig å følgje med på utlånstapa i bankane og utviklinga på kredittmarknaden, og vurdere trongen for ytterlegare tiltak av omsyn til den finansielle stabiliteten. Garantiordninga for banklån til føretak vil krevje noko oppfølging framover. Regjeringa skal òg innan 17. oktober 2020 vurdere om dei mellombelse endringane i private tenestepensjonsordningar som legg til rette for at arbeidsgjevarar kan la permitterte tilsette fortsette som medlemar i pensjonsordninga sjølv om dei etter forsikringsavtalen skulle vore utmelde, skal vidareførast ut over dei seks månadene som reglane opphavleg skulle gjelde.

På skatteområdet har det vore fatta ei rekkje mellombels tiltak for å lette situasjonen for næringslivet. Tiltaka har innebore utsatt betaling av skattar og avgifter, lågare skatte- og avgifts-

satsar og endringar i reglar for frådrag. Det har vore krevjande for Skatteetaten å implementere mange endringar på kort tid, og tiltaka vil òg gje meirarbeid for etaten i 2021, sjølv om tiltaka berre har verknad for 2020.

2.2 Statens pensjonsfond

Stortinget har i lov 21. desember 2005 nr. 123 om Statens pensjonsfond gjeve Finansdepartementet ansvaret for forvaltinga av fondet. Den operasjonelle forvaltinga av Statens pensjonsfond utland (SPU) og Statens pensjonsfond Noreg (SPN) er det høvesvis Noregs Bank og Folketrygdfondet som tek hand om, jf. § 2 i lova. Departementet har fastsett føresegner for forvaltinga i særskilde mandat for Noregs Bank og Folketrygdfondet. Her er det gjort greie for referanseindeksar og rammer for forvaltinga, og ein finn føresegner om risikostyring, rapportering og ansvarleg investeringspraksis. Mandata er i hovudsak prinsippbaserte, og dei føreset at Noregs Bank og Folketrygdfondet fastset meir detaljerte interne reglar.

Den samla marknadsverdien av Statens pensjonsfond var 10 657 mrd. kroner ved inngangen til andre halvår 2020. Av dette var 10 400 mrd. kroner i SPU og 257 mrd. kroner i SPN. Langsiktig og god forvaltning av denne fellesformuen er ei viktig oppgåve.

Målet med investeringane i Statens pensjonsfond er høgast mogleg avkastning innafor akseptabel risiko. Fondet skal vere ein ansvarleg investor innafor den overordna finansielle målsettinga.

Finansdepartementet fastset investeringsstrategien for fondet og følgjer opp forvaltinga.

Arbeidet med Statens pensjonsfond er nærare omtalt i Meld. St. 32 (2019–2020) *Statens pensjonsfond 2020* og i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*.

2.3 Regelverksarbeid på finansmarknadsområdet

På finansmarknadsområdet har det gjennom mange år vore arbeidd mykje med å utvikle og tilpasse rammevilkåra for finansnæringa gjennom føremålstenlege lover og forskrifter. Regelverket skal medverke til at finansmarknadene og finansinstitusjonane er effektive. Samtidig skal det fremje tryggleik, soliditet og stabilitet i finansmarknaden. Det er lagt stor vekt på at den samla reguleringa skjer på ein konsistent måte for dei ulike typar finansinstitusjonar, med lik regulering av lik type

risiko, uavhengig av kva slag finansinstitusjon som tek risikoen. Kundane sine interesser skal òg takast vare på når ein fastset reglar. Regelverksarbeidet speglar i stor mon arbeidet med nye reglar i EU/EØS, i tillegg til enkelte nasjonalt initierte prosessar. Rapporteringa av gjennomførte regelverksoppgåver og gjennomgang av prioriterte regelverksoppgåver er omtalt i del II av proposisjonen under kap. 1600 Finansdepartementet.

Arbeidet med finansiell stabilitet er delt mellom Finansdepartementet, Finanstilsynet og Noregs Bank. Finansdepartementet arbeider særleg med rammevilkåra for finanssektoren. Ein omtale av dette arbeidet og stoda i dei internasjonale finansmarknadene er gjeven i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021* og i den årlege finansmarknadsmeldinga som har meir utførleg informasjon om utviklinga i finansmarknadene, utsiktene for finansiell stabilitet og omtale av finansmarknadsreguleringa. Meld. St. 22 (2019–2020) *Finansmarkedsmeldingen 2020* vart lagd fram i april 2020 og drøfta då Stortinget behandla Innst. 353 S (2019–2020). Arbeidet i internasjonale fora som G 20, Baselkomiteen og EU for å styrkje reguleringa i finansmarknadene etter den internasjonale finanskrisa i 2008–2009, er langt på veg slutført. Noreg, Island og Liechtenstein samarbeider med EU om å utvikle EØS-avtalen ved å ta inn ei stor mengd nye rettsaktar på finansmarknadsområdet, som òg skal gjennomførast i nasjonal rett. Sentrale soliditetskrav og krav til krisebehandling i tråd med internasjonale anbefalingar og vedtekne EU-reglar, er allereie gjennomførte. I del II i denne proposisjonen er det under kap. 1600 Finansdepartementet, Rapport, gjeve ei meir detaljert framstilling av arbeidet med EØS-relevante forordningar og direktiv, og om anna regelverksarbeid.

2.4 Skatte- og avgiftsområdet

Regelverksarbeid

Det er vorte gjennomført store endringar i skatte- og avgiftslovgivinga dei siste åra, mellom anna ei skatteomlegging for å fremje omstilling og vekst. I del II er det under kap. 1600 Finansdepartementet rapportert om fleire regelrevisjonar og nytt regelverk som det òg vil verte arbeidd med etter 2020, og om aktivitetar i 2021 og seinare. Dette gjeld mellom anna:

- Digital økonomi og skatt
- Verdsetjing av fritidseigedom
- Arbeid med samordning av reglane for innkrevjing av offentlege krav

2.5 Fornye, forenkla og forbetre

Skatte- og avgiftsområdet

Skatteetaten har dei seinare åra gjennomført fleire store omstillingsprosessar der målet er ei betre og meir effektiv skatte- og avgiftsforvaltning. I 2019 innførte etaten ein ny organisasjonsmodell, basert på landsdekkjande oppgåveløysing, og endra samstundes kontorstrukturen til færre kontor og større fagmiljø. Frå 1. november 2020 vil etaten overta ansvaret for skatteoppkrevjinga frå kommunane. Skatteetaten vil med dette få eit heilskapleg ansvar for fastsetjing, innkrevjing og kontroll av skattar og avgifter. Overføringa av skatteoppkrevjarfunksjonen er ein stor og krevjande omstillingsprosess der om lag 1 100 tilsette vil følge med oppgåva til Skatteetaten. Den nye organiseringa legg til rette for at Skatteetaten kan løyse sine oppgåver på ein betre og meir effektiv måte. Mellom anna vil kontrollarbeidet verte styrkt i ei tid med etterkontroll av tiltak i samband med virusutbrotet.

Skatteetaten moderniserer systemportefølja si. Moderniseringa effektiviserer etatens interne prosessar, men gjev òg enklare tenester for innbyggjarane og forenkling for næringslivet. Frå 2021 kan offentlege og private verksemdar ta i bruk eit modernisert folkeregister. Effektar er mellom anna eit register med høgare kvalitet og meir oppdaterte opplysningar. Manuell og papirbasert saksbehandling vert erstatta av automatiserte prosesser, og endringar kan sendast elektronisk.

Skatteetaten utviklar samstundes ei ny dialogbasert skattemelding for formues- og inntektskatt for næringsdrivande, lønstakarar og pensjonistar. Den nye skattemeldinga skal forenkla og forbetre prosessane for fastsetjing av skatt og redusere næringslivets kostnader ved å etterleve statlege rapporteringskrav. Løysinga for lønstakarar og pensjonistar er tilnærma ferdigstilt og vart teken i bruk våren 2020 i samband med skattemeldinga for 2019. Denne løysinga har fungert bra.

Etaten utviklar òg eit nytt IT-system for meirverdiavgift. Ei meir digitalisert prosesstøtte og betre rettleiing for verksemdene vil gjere det enklare å etterleve meirverdiavgiftsreglane.

Skatteetaten skal vidare utvikle ei løysing som gjer det mogleg å dele dei opplysningar om inntekt og arbeidsforhold som arbeidsgjevar allereie har innrapportert i a-meldinga, med pensjonsverksemdar slik at desse kan rekne ut rett pensjonsgrunnlag etter OTP-regelverket. Målet er betre etterleving av pensjonsforpliktingar frå arbeids-

gjevarane og forenkla rapporteringa av opplysningar frå næringslivet.

Tiltaka er omtalte under kap. 1618 *Skatteetaten* òg.

Tolletaten

Tolletaten har starta arbeidet med å digitalisere systemstøtta på kontrollområdet og etablere ei ny løysing for deklarerer og automatisk fortolling av varer på grensa (ekspressfortolling). Formålet er mellom anna å effektivisere oppgåveløysinga for både næringslivet og Tolletaten. Ekspressfortollingsløysinga vil gje ei føreseieleg og smidig grensepasing for næringslivet. For aktørar som fortollar på grensa, betyr dette at ein, i normalsituasjonen, slepp å stase for å få behandla papira sine i ekspedisjonen. Det har vorte gjennomført eit forsøksprosjekt med ekspressfortolling på Ørje tollstad i 2018. Prosjektet for ekspressfortolling er utvida til Svinesund i 2020, og i 2021 vil prosjektet verte utvida til fleire tollstader og vidareutvikla med fleire tollprosedyrar.

Tolletaten vart omorganisert 1. juni 2019 og består no av to fagdivisjonar og eit direktorat med fire fagdivisjonar. Fagdivisjonane har ansvar og oppgåver for heile landet. Fram til 1. juni var etaten organisert med eit direktorat og seks underliggjande tollregionar. Tolletaten vil halde fram med å tilpasse organiseringa si til tida og tilhøva og har planlagt å innføre ny organisering av nivåa under divisjonane i oktober 2020.

Tiltaka er òg omtalte under kap. 1610 *Tolletaten*.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) legg til rette for effektiv ressursbruk i staten gjennom å levere standardiserte og effektive tenester til statlege verksemdar. Gjentekne, regelbaserte oppgåver med store volum gjer slike tenester godt eigna for digitalisering og automatisering, og DFØ har arbeidd målretta med dette i fleire år. Den stendige utviklinga av tenestene bidreg både til effektivisering av arbeidet og auka kvalitet på prosessane. DFØ har teke i bruk fleire nye systemløysingar det siste året. Eit eksempel er ny innkjøps- og fakturaløysing som effektiviserer prosessen for innkjøp og fakturaflyt. DFØ har òg utvikla eit heilt nytt turnussystem som dekkjer kundane sine behov for å styre og følgje opp ressursbruken. Dei robotiserte løns- og rekneskapsprosessane er utvida med bildelesingsteknologi og meir maskinlæring.

Direktoratet bidreg òg til at staten får lågare investerings- og driftskostnader ved å kjøpe løysingar som mange kundar kan nytte. Fleire store og komplekse verksemdene skal verte kundar av DFØ. Dei store verksemdene er sterkt delaktige i utviklinga av nye løysingar som resten av staten kan nytte. Frå 2021 vert universiteta i Oslo og Bergen kundar på løn- og rekneskapstenester.

DFØ vart omorganisert i 2020. Frå 1. januar 2020 vart fagområda til avdelinga for leiing og avdelinga for utgreiing og analyse i *Digitaliseringsdirektoratet* (tidlegare Difi) flytta til DFØ. I andre halvår 2020 vart òg fagområdet innkjøp flytta frå *Digitaliseringsdirektoratet* til DFØ. Ved å flytte desse fagområda vert fagområda økonomi, innkjøp, styring, leiing og organisering samla i DFØ. Dette legg til rette for ei meir samordna utvikling av desse områda, og at statlege verksemdar kan få betre og meir heilskaplege tenester.

Finansområdet

Finanstilsynet ventar fortsatt auke i oppgåver. Særleg omfattande regelverksutvikling i EU gjer at tilsynet må bruke betydelege ressursar på å utvikle tilsvarende norsk regelverk. Vidare auke i Finanstilsynets oppgåver skjerpar kravet til effektiv utnytting av tilsynet sine ressursar og til prioritering av innsatsen på dei ulike tilsynsområda. Redusert saksbehandlingstid gjennom systematisk forbetring av interne arbeidsprosessar, samstundes som eksterne og interne kvalitetskrav skal møtast, er sentralt.

Finanstilsynet har i fleire år gjennomført tiltak som har auka kvaliteten på data og effektivisert og forenkla verksemda. Eit eksempel er ei løysing for effektivisert og automatisert rapportering frå forvaltarar av alternative investeringsfond. I 2019 fastsette tilsynet ein digitaliseringsstrategi for perioden 2019–2022. Strategien inneheld mål, prinsipp og planar for digitaliseringsarbeid i tilsynet i den komande perioden. Finanstilsynet har også sett i gang eit pilotprosjekt som testar

maskinlesing og robotisering av enkelte oppgåver, til dømes kontroll av prospekt og årsrapportar. Prosjektet vil bidra til å utvikle kunnskap og metodar som kan brukast på fleire område.

Modernisering av statistikkproduksjonen

Teknologiske endringar gjev tilgang på meir data og nye datakjelder. Det skapar nye høve og fører til auka etterspurnad etter statistikk og analysar frå SSB. For å møte auka krav frå brukarane og utnytte tilgangen til nye datakjelder, samstundes som det vert sett krav til å effektivisere verksemda, må SSB modernisere statistikkproduksjonen. I dagens produksjonssystem vert statistikkane produserte i eigne produksjonsløp, ofte med eigne system og prosessar for kvar statistikk. Endringar som kjem av endra rammevilkår, må difor verte implementerte i mange ulike system. Dette er vanskeleg å sameine med krav til reduserte kostnader og lågare oppgåvebør og med krav om meir og betre statistikk. SSB må difor betre evna til å produsere statistikk og analysar på ein effektiv måte, mellom anna gjennom å automatisere og straumlineforme arbeidsprosessane. Dette arbeidet er komplisert og ressurskrevjande.

SSB har greia ut om det er mogleg å nytte finansielle transaksjonsdata i produksjon av viktige statistikkar. SSB planlegg dette mellom anna i samband med næringsstatistikk og med den nye forbruksundersøkinga, som er planlagt gjennomført i 2022. Førebelse konklusjonar er at ein i tillegg til å nytte transaksjonsdata, må supplere med andre kjelder for å få eit godt nok grunnlag til å lage statistikkane. Transaksjonsdata og andre stordata kan gje høve til statistikk på nye område og kan gje avlasting og effektivisering av andre.

SSBs moderniseringsprogram er retta mot nettopp desse behova. Det største utviklingsprosjektet byggjer på dei same elementa som vert utvikla i samband med Skatteetatens prosjekt Sirius. SSB vil leggje til rette for at desse løysingane òg kan nyttast i annan statistikkproduksjon.

3 Oppfølging av oppmodingsvedtak

Nedanfor er det gjeve ei oversikt over oppfølging av oppmodingsvedtak under Finansdepartementet. Oversikta omfattar alle vedtak frå stortings-sesjonen 2019–2020 og alle vedtak frå tidlegere sesjonar der rapporteringa ikkje vart varsla avslutta i Prop. 1 S (2019–2020) eller som kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 373 S (2019–2020) om *Anmodnings- og utredningsvedtak i stortings-sesjonen 2018–2019* meinte at ikkje var utkviterte. I nokre tilfelle er det annanstad i budsjettframlegget gjeve ei meir omfattande framstilling av oppfølginga. I slike tilfelle er det vist til kor denne framstillinga finst.

I kolonnen lengst til høgre i tabellen nedanfor er oppgitt om departementet reknar med at rapporteringa om vedtaket no vert avslutta eller om det vil rapportere konkret om det i budsjettframlegget neste år òg. Ei rapportering som inneber at departementet skal leggje fram ei konkret sak for

Stortinget, vil normalt fyrst verte avslutta når slikt framlegg er gjort.

Sjølv om det i tabellen er oppgitt at rapporteringa vert avslutta, vil det stundom vere slik at oppfølging av alle sider av vedtaket ikkje er slutført. Dette kan t.d. gjelde oppmoding om å vareta særlege omsyn i politikktutforminga på eit område, og der oppfølginga vil kunne gå over fleire år. I slike tilfelle vert Stortinget orientert om oppfølginga slik som elles gjennom omtale av det relevante politikkområdet i andre dokument til Stortinget.

I samband med virusutbrotet våren 2020 vart det fremja og behandla ei mengd proposisjonar og innstillingar. Fleire av desse hadde svært lange namn. Nedanfor er desse dokumenta difor berre nemnde med nummer, art og sesjon, og utan namn.

Tabell 3.1 Oversikt over oppmodingsvedtak

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering vert avslutta (Ja/Nei)
2019–2020	396	Kompensasjon for dei som er særskilt hardt råka av konsekvensane av korona-pandemien	Ja
2019–2020	397	Utsett betaling mva, utsett betaling forskottsskatt, redusere låg momssats	Ja
2019–2020	413	Ressursar til samfunnskritiske funksjonar	Ja
2019–2020	422	Redusert arbeidsgjevaravgift for ein termin	Ja
2019–2020	423	Kompensasjon til arbeidsgjevarar i tiltakssona	Ja
2019–2020	445	Mellombels startavskrivning på nyanskaffa driftsmiddel i saldogruppe d	Ja
2019–2020	446	Mellombels saldo for skip i nærskipfart med avskrivningssats på 20 pst.	Ja
2019–2020	447	CO ₂ -avgift for ikkje-kvotepliktig sektor for elektrolyse og metallurgiske prosessar for industrien	Ja
2019–2020	448	Utsett innbetaling av særavgifter til drivstoffbransjen	Ja
2019–2020	449	Utsett innbetaling av særavgifter til bryggerinæringa	Ja
2019–2020	450	Utsett innbetaling av andre særavgifter	Ja

Tabell 3.1 Oversikt over oppmodingsvedtak

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering vert avslutta (Ja/Nei)
2019–2020	451	Opsjonsskatteordninga for små oppstartsføretak	Ja
2019–2020	472	Krisepakke	Ja
2019–2020	479	Lån over 50 mill. kroner i lånegarantiordninga for føretak	Ja
2019–2020	480	Vurdering av lånegarantiordninga for føretak	Ja
2019–2020	490	Hindre at levedyktige føretak må stengje	Ja
2019–2020	491	Kompensasjonsordninga for næringslivet, hindre pengar ut av landet	Ja
2019–2020	493	Kompensasjonsordninga for næringslivet, samanstillingsprinsippet	Ja
2019–2020	495	Kompensasjon til private og ideelle aktørar	Ja
2019–2020	554	Fiskal avgift på fiskeria	Nei
2019–2020	692	Konkret forslag om kontonummerportabilitet	Nei
2019–2020	693	Vurdering av digitale sentralbankpengar	Nei
2019–2020	694	Utvida mandat for Finansklagenemnda	Nei
2019–2020	707	Vedlikehald av privateide kulturminne og kulturmiljø	Nei
2019–2020	782	Vurdering av behov for supplerande likviditetsordningar for føretak	Ja
2019–2020	784	Reiarlagsskatteordninga	Nei
2019–2020	785	Endringar i regelverket for campingbilar	Nei
2019–2020	786	Provenynøytral omlegging av eingongsavgift for campingbilar	Ja
2019–2020	787	Mva – periodisering av omtvista krav i entreprisar	Ja
2018–2019	45	Solidarisk alkoholpolitikk	Ja
2018–2019	404	Presisering i forskrift av kven som skal verte identifisert som reelle rettshavarar	Nei
2018–2019	424	Utgreiing av ny teknologi som kan erstatte gjeldande bompengerordning	Nei
2017–2018	596	Tilsyn med OTP-ordningar	Ja
2017–2018	858	Likestille praksis frå kommunal og privat revisjon	Ja
2016–2017	48	Land-for-land rapportering	Nei
2016–2017	1040	Sikre behovet hos bustadkjøpare for meir tid i bustadhandelen	Nei

3.1 Stortingssesjon 2019–2020

Kompensasjon for dei som er særskilt hardt råka av konsekvensane av korona-pandemien

Vedtak nr. 396, 16. mars 2020

«Stortinget ber regjeringa komme tilbake med forslag til ytterligere kompensasjon for dem som er særskilt hardt rammet av konsekvensane av korona-pandemien.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 53 LS (2019–2020), lovvedtak 49–54 (2019–2020).

Saka er omtalt i Prop. 117 S (2019–2020). Her viser departementet til at ei rekke framlegg om ytterlegare kompenserande tiltak, herunder nye utvidingar av inntektssikringsordningane, i Prop. 57 S (2019–2020), Prop. 67 S (2019–2020), Prop. 73 S (2019–2020) samt i Prop. 117 S (2019–2020). Det vert vist til Meld. St. 2 (2019–2020), kap. 1.2 for eit samla oversyn over økonomiske tiltak som så langt er lagt fram etter virusutbrotet. I Innst. 360 S (2019–2020) tok komiteen omtalen til orientering. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgd opp gjennom dette.

Utsett betaling mva, utsett betaling forskottsskatt, redusere låg momssats

Vedtak nr. 397, 16. mars 2020

«Stortinget ber regjeringa: – Utsette innbetaling av merverdiavgift som forfaller 15. april 2020. – Utsette innbetaling av den andre terminen for forskuddsskatt for selskaper som forfaller 15. april 2020. – Redusere lav momssats til 8 prosent. Dette er en midlertidig ordning inntil videre. Endringen trer i kraft fra og med 1. januar 2020.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 53 LS (2019–2020), lovvedtak 49–54, jf. Innst. 198 L (2019–2020).

Utsett innbetaling av meirverdiavgift og utsett andre termin forskottsskatt for selskaper er følgd opp med lovforslag i Prop. 58 LS (2019–2020), jf. Innst. 200 S (2019–2020).

Redusert låg meirverdiavgiftssats er følgd opp ved eit forslag til endring av satsen i Stortingets vedtak 13. desember 2019 om meirverdiavgift til 8 prosent i Prop. 58 LS (2019–2020), jf. Innst. 200 S (2019–2020), og eit forslag til endring av satsen til 6 prosent i Stortingets vedtak 21. mars 2020 om

endring i Stortingets vedtak 13. desember 2019 om meirverdiavgift i Prop. 67 LS (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). Stortinget fatta vedtak i samsvar med framlegget frå regjeringa. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgd opp gjennom dette.

Ressursar til samfunnskritiske funksjonar

Vedtak nr. 413, 19. mars 2020

«Stortinget ber regjeringa legge til rette for at samfunnskritiske funksjonar og andre offentlige instansar som skal håndtere de praktiske konsekvensane av korona-pandemien, som kommunar, helsevesen og Nav, sikres nødvendige ressursar for å kunne håndtere oppgaven.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 52 S (2019–2020), jf. Innst. 197 S (2019–2020).

I Prop. 67 S (2019–2020) vart det foreslått løyving til Politiet for å tilsetje 400 polititenestemenn, jf. Innst. 216 S (2019–2020). I Innst. 216 S vart det òg vedteke løyving til auka rammetilskot til kommunane og fylkeskommunane.

I Prop. 73 S (2019–2020) vart det foreslått løyving til kompensasjon til kommunane for redusert foreldrebetaling i barnehagar og SFO, jf. Innst. 233 S (2019–2020).

I Prop. 117 S (2019–2020) vart det m.a. foreslått løyving til digitale læremiddel og undervisning i kommunane, fleire studieplassar og auka undervisningsressursar til universitet og høgskular, auka tilgjenge til helsestasjons- og skulehelse-teneste i kommunane, kompensasjon til fylkeskommunar for bortfall av billettinntekter i kollektivtransporten, auka løyving til Arbeids- og velferdsetaten, regionale helseføretak, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet og Legemiddelverket, praksiskompensasjon til fastlegar og løyving til smittevern overfor sårbar grupper, jf. Innst. 360 S (2019–2020).

I Prop. 127 S (2019–2020) vart det m.a. foreslått løyving til fag- og yrkesopplæring og vidaregåande opplæring i fylkeskommunane, kompensasjon til kommunane for bortfall av skatteinntekter og utgifter til smittevern og skred, utgifter til legemiddel og medisinsk utstyr i regionale helseføretak og utgifter til omsorgstenester, jf. Innst. 360 S (2019–2020). I Innst. 360 S vart det òg vedteke ytterlegare auka basisløyving til regionale helseføretak og auka løyving til omsorgstenester. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgd opp gjennom dette.

Redusert arbeidsgjevaravgift for ein termin

Vedtak nr. 422, 19. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en midlertidig nedsettelse av arbeidsgjevaravgiften med 4 prosentpoeng for en termin, tilsvarende to måneder. Ved kompensasjon får virkningene av korona-pandemien for offentlig sektor tas det hensyn til verdien av differensiert arbeidsgjevaravgift.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 52 S (2019–2020), jf. Innst. 197 S (2019–2020). I Prop. 107 LS (2019–2020) vart det foreslått å redusere arbeidsgjevaravgifta for tredje termin som svarar til 4 pst. av arbeidsgjevaravgiftsgrunnlaget. Forslaget vart vedteke, jf. Innst. 360 S (2019–2020). Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Kompensasjon til arbeidsgjevarar i tiltakszona

Vedtak nr. 423, 19. mars 2020

«For Finnmark og Nord-Troms som har nullsats kompenseres det i en tilsvarende periode med 250 mill. kroner. Regjeringen bes komme tilbake til hvordan dette kan gjøres.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 52 S (2019–2020), jf. Innst. 197 S (2019–2020). I Prop. 107 LS (2019–2020) vart det foreslått at arbeidsgjevarar i sone V og på Svalbard, der satsen er null, skal få eit tilskot på 4 pst. av arbeidsgjevaravgiftsgrunnlaget for tredje termin. Forslaget vart vedteke, jf. Innst. 361 L (2019–2020). Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Mellombels startavskrivning på nyanskaffa driftsmiddel i saldogruppe d

Vedtak nr. 445, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen innføre en midlertidig ordning med startavskrivning for saldogruppe d (bl.a. for industri) fra 20 til 30 pst., og ber regjeringen komme tilbake med dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). I Prop. 107 LS (2019–2020), vart det, for å følgje opp vedtaket, gjort framlegg om ei ordning med mellom-

bels startavskrivning for driftsmiddel i saldogruppe d. Departementet peika i framlegget på at det var naudsynt å få tiltaket godkjend av EFTAs overvåkingsorgan ESA som lovleg statsstøtte. Framlegget vart vedteke av Stortinget, jf. Innst. 361 L (2019–2020). ESA godkjente tiltaket i vedtak av 20. juli 2020. Departementet vil følgje opp med naudsynte endringar i forskrifter. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Mellombels saldo for skip i nærskipfart med avskrivningssats på 20 pst.

Vedtak nr. 446, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen etablere en egen midlertidig skattemessig saldogruppe for skip (utenfor tonnasjeskatteordningen) i nærskipfart, med en avskrivningssats på 20 pst., og ber regjeringen komme tilbake med dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). I Prop. 107 LS (2019–2020), vart det, for å følgje opp vedtaket, gjort framlegg om ein forskriftsheimel for Finansdepartementet til å innføre ei mellombels saldogruppe for skip i nærskipfart. I framlegget peika departementet blant anna på at ein slik forskriftsheimel ville gje departementet høve til vidare utgreiingar. Framlegget vart vedteke av Stortinget, jf. Innst. L 361 (2019–2020). Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

CO₂-avgift for ikkje-kvotepliktig sektor for elektrolyse og metallurgiske prosessar for industrien

Vedtak nr. 447, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake senest innen utgangen av april med forslag om å gjeninnføre det tidlige fritaket for CO₂-avgift for ikke-kvotepliktig sektor for elektrolyse og metallurgiske prosesser for industrien, og inngå en avtale der industrien går med på en gradvis opptrapping over en fireårsperiode.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020).

I Prop. 70 LS (2019–2020) foreslo regjeringa frå 1. april 2020 på nytt å innføre fritak for CO₂-avgift for naturgass og LPG til kjemisk reduksjon eller elektrolyse, metallurgiske og mineralogiske

prosessar ved å setje avgiftssatsane til null. Samtidig varsla regjeringa at den tek sikte på å trappe opp satsane til 25 pst. av det generelle avgiftsnivået i CO₂-avgifta på naturgass og LPG i 2021, til 50 pst. i 2022, til 75 pst. i 2023 og til 100 pst. frå 2024. I Innst. 233 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering og slutta seg til regjeringas forslag. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Utsett innbetaling av særavgifter til drivstoffbransjen

Vedtak nr. 448, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen utsette innbetaling av særavgifter for drivstoffbransjen til juni 2020.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 (2019–2020). Vedtaket er følgt opp med eit lovforslag i Prop. 70 LS (2019–2020), jf. Innst. 232 L (2019–2020) og ved forskriftsendring. Ved forskriftendringa vart bryggerinæringa og drivstoffbransjen gjeve rentefri utsetjing til 18. juni av forfalla 18. april og 18. mai. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Utsett innbetaling av særavgifter til bryggerinæringa

Vedtak nr. 449, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen utsette innbetaling av særavgifter for bryggerinæringa til juni 2020.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 (2019–2020). Vedtaket er følgt opp med eit lovforslag i Prop. 70 LS (2019–2020), jf. Innst. 232 L (2019–2020) og ved forskriftsendring. Ved forskriftendringa vart bryggerinæringa og drivstoffbransjen gjeve rentefri utsetjing til 18. juni av forfalla 18. april og 18. mai. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Utsett innbetaling av andre særavgifter

Vedtak nr. 450, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen vurdere behovet for utsettelse av innbetalinger for andre særavgifter.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 (2019–2020). Vedtaket

er følgt opp med eit lovforslag i Prop. 107 LS (2019–2020). Lovforslaget vart vedteke ved Stortingets behandling av Innst. 338 L (2019–2020). Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Opsjonsskatteordninga for små oppstartsføretak

Vedtak nr. 451, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med et forslag om en ny modell for opsjonsbeskatning for oppstartsselskaper, senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2020.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). Vedtaket er følgt opp i Prop. 107 LS (2019–2020) kap. 5 og forskrift 25. juni 2020 nr. 1363 om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av skatte- loven av 26. mars 1999 nr. 14. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Krisepakke

Vedtak nr. 472, 31. mars 2020

«Stortinget ber om at regjeringen kommer tilbake med forslag til en krisepakke til vedlikehold og investeringsprosjekter for å bidra til aktivitet i bl.a. bygge- og anleggsbransjen.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). I Prop. 127 S (2019–2020) vart det mellom anna foreslått løyving til ein vedlikehaldspakke til kommunane, rehabilitering av studentbustader, vedlikehaldstiltak på statlege eigedomar utanfor husleigeordninga, sjukehusbygg, ein verftspakke og førebyggjande flom- og skredsikringstiltak. Forslaga vart vedtekne, jf. Innst. 360 S (2019–2020). I Innst. 360 S vart det òg vedteke løyving til auka vedlikehald av riksvegar og investeringar i riksvegar og jernbane. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Lån over 50 mill. kroner i lånegarantiordninga for føretak

Vedtak nr. 479, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at det i særlige tilfeller under lånegarantiordningen bør gis lån som overstiger 50 mill. kroner.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). Vedtaket er følgt opp med ein omtale i kap. 7.2 i Prop. 127 S (2019–2020), og finanskomiteen hadde ikkje merknader til saka i Innst. 360 S (2019–2020). Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Vurdering av lånegarantiordninga for føretak

Vedtak nr. 480, 31. mars 2020

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en bredere vurdering av innretningen av lånegarantiordningen.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. 216 S (2019–2020). Vedtaket er følgt opp med ein omtale i kap. 7.2 i Prop. 127 S (2019–2020), og finanskomiteen hadde ikkje merknader til saka i Innst. 360 S (2019–2020). Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Hindre at levedyktige føretak må stengje

Vedtak nr. 490, 27. april 2020

«Stortinget ber regjeringen vurdere ulike tiltak som kan bidra til at levedyktige bedrifter fortsetter driften fremfor å stenge ned.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 127 S (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020). Vedtaket er følgt opp med lovforslag i Prop. 131 L (2019–2020). Lovforslaget vart vedtatt ved Stortingets behandling av Innst. 364 L (2019–2020).

Regjeringa følgjer med på situasjonen for næringslivet og vurderer laupande nye tiltak. Regjering og Storting innførte fleire tiltak utover våren 2020 for å bidra til at levedyktige verksemdar kan få hjelp til å kome seg gjennom krisa og for å hindre langvarig arbeidsløyse.

Enkelte av krisetiltaka kan gje svake insentiv til å starte opp igjen drift i ei usikker tid. Regjeringa fremja difor forslag om ei tilskottsordning for føretak som tek attende permitterte tilsette, av omsyn til å få aktiviteten opp og talet på arbeidsløyse ned, sjå Prop. 127 S (2019–2020) og Prop. 131 L (2019–2020). Ved handsaminga av Innst. 364 L (2019–2020) slutta finanskomiteen seg til forslaget, og vedtaket vart gjort i lovvedtak 152 (2019–2020).

I Prop. 127 S (2019–2020) fremja regjeringa også forslag om å forlenge den generelle kompen-

sasjonsordninga for næringslivet med tre månader. Ved handsaming av Innst. 360 S (2019–2020) tok Stortinget dette til orientering. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Kompensasjonsordninga for næringslivet, hindre pengar ut av landet

Vedtak nr. 491, 27. april 2020

«Stortinget ber regjeringen i det videre arbeidet med forskriftene, sikre et mest mulig stramt og finmasket regelverk for å forhindre at kontantoverføringer til bedriftene fra den midlertidige kompensasjonsordningen flytter penger ut av landet i strid med intensjonen i ordningen.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 70 LS (2019–2020), jf. Innst. 232 L (2019–2020). I arbeidet med *Forskrift til utfylling og gjennomføring av midlertidig lov om tilskuddsordning til foretak med stort omsetningsfall* la regjeringa stor vekt på at tildelingar ikkje skal bli førte ut av landet. For å følgje opp oppmodingsvedtaket vart det lagt opp til eit krav om skatteplikt til Noreg og krav til registrering i Føretaksregisteret/Enhetsregisteret. Det vart òg stilt krav til full openheit om eigarstrukturen. Utanlandske selskap kan med dette få tildelt støtte, men berre i den grad dei er etablerte her i landet og rettar seg etter dei krava som gjeld til slik registrering.

Kravet om at føretaket må ha tilsette, og det at reine investerings- og egedomselskap ikkje er inkluderte i ordninga, gjev også større tryggleik mot flytting av støtte til andre land og mot tildelingar som bryt med føremålet i ordninga om å berge arbeidsplassar i Noreg.

Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Kompensasjonsordninga for næringslivet, samanstillingsprinsippet

Vedtak nr. 493, 27. april 2020

«Stortinget ber regjeringen vurdere om relevante kostnader i kompensasjonsordningen kan periodiseres i tråd med «sammenstillingsprinsippet» i regnskapsloven § 4-1, slik at kostnader som er påløpt for å skape en inntekt, henføres til samme periode (måned) som inntekten.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 70 LS (2019–2020), jf. Innst. 232 L (2019–2020). Frå Innst.

232 L (2019–2020) går det fram at intensjonen med vedtaket var å gje betre tilpassa støtteutmåling til føretak med store sesongvariasjonar i omsetninga og kostnader fordelte jamt utover året.

Departementet har endra forskrifta for tilskotsordninga slik at faste, uunngåelege kostnader for visse sesongføretak kan verte multiplisert med ein såkalla «sesongfaktor», sjå *Forskrift om endring i forskrift til utfylling og gjennomføring av lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall* av 16. juni 2020. Departementet har orientert Stortinget om endringa i Prop. 127 S (2019–2020), sjå pkt. 5.3. Endringa oppfyller intensjonen bak Stortingets oppmodingsvedtak nr. 493 (2019–2020).

I Innst. 360 S (2019–2020) tok komiteen omtalen til orientering. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Kompensasjon til private og ideelle aktørar

Vedtak nr. 495, 27. april 2020

«Stortinget ber regjeringen vurdere hvordan private og ideelle aktører som yter velferdstjenester kan kompenseres for ekstrakostnader de har grunnet virusutbruddet.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 70 LS (2019–2020), jf. Innst. 232 L (2019–2020).

Situasjonen for private og ideelle aktørar i spesialisthelsetenesta vart teken opp i møte med helseføretaka 17. april 2020, sjå omtale i Prop. 117 S (2019–2020).

I tillegg er det gjeve 25 mill. kroner for å opprette ei tilskottsordning for ideelle leverandørar i helse- og omsorgstenesta som ikkje har avtale med regionale helseføretak eller kommunar. Det er til dømes institusjonar som vert finansierte av folketrygda.

Den samla kompensasjonen til kommunesektoren i samband med virusutbrotet bidreg blant anna til at kommunane kan kompensere private og ideelle aktørar for ekstrakostnader dei har grunna utbrotet.

I Innst. 360 S (2019–2020) tok komiteen omtalen til orientering. Fleirtalet syntte til at kommunane har fått midlar frå staten til å dekkje meirutgiftene i samband med pandemien, og at det ikkje er rimeleg at kommunane skal få full kompensasjon dersom dei ikkje behandlar alle aktørar likt.

Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette. Departementet syner elles til oppfølginga av oppmodingsvedtak 494 som gjeld verksemdar med økonomisk drift,

men som ikkje har erverv som føremål, og som er svart ut under Helse- og omsorgsdepartementet, Kulturdepartementet og Arbeids- og sosialdepartementet.

Fiskal avgift på fiskeria

Vedtak nr. 554, 7. mai 2020

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget (så snart som mulig, eventuelt fra 2021) med et forslag om en fiskal avgift på fiskeriene (villfisk) tilsvarende om lag 100 mill. kroner årlig. Det vurderes i den forbindelse om det kan gjøres etter modell av fiskeriforskningsavgiften. Modellen må være forenlig med Norges forpliktelser under EFTA-konvensjonen og EFTA-frihandelsavtaler.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 32 (2018–2019), jf. Innst. 243 S (2019–2020) *Innstilling fra næringskomiteen om et kvotesystem for økt verdiskaping. En fremtidsrettet fiskeriervering.*

Oppmodingsvedtaket vil verte følgt opp i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet. Som nemnt i Prop. 1 LS (2020–2021) vil Finansdepartementet kome tilbake til Stortinget om saka.

Konkret forslag om kontonummerportabilitet

Vedtak nr. 692, 25. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget senest våren 2021 med et konkret forslag til hvordan man kan sikre kontonummerportabilitet i Norge, samt et forslag til ordning for enkel flytting av tjenester som eFaktura og AvtaleGiro mellom kontoer.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 22 (2019–2020) *Finansmarkedsmeldingen 2020*, jf. Innst. 353 S (2019–2020) *Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedsmeldingen 2020*. Departementet tek sikte på å følgje opp vedtaket våren 2021 i samband med Finansmarkedsmeldingen 2021.

Vurdering av digitale sentralbankpengar

Vedtak nr. 693, 25. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med Finansmarkedsmeldingen 2021 legge frem en nærmere vurdering av spørsmålet om digitale sentralbankpengar.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 22 (2019–2020) *Finansmarkedmeldingen 2020*, jf. Innst. 353 S (2019–2020) *Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedmeldingen 2020*. Departementet tek sikte på å følgje opp vedtaket våren 2021 i Finansmarkedmeldingen 2021.

Utvida mandat for Finansklagenemnda

Vedtak nr. 694, 25. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen utrede om Finansklagenemnda kan få utvidet mandat, f.eks. til også å behandle klager fra organisasjoner, næringsdrivende og bedrifter, eventuelt organisasjoner og bedrifter under en viss størrelse.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 22 (2019–2020) *Finansmarkedmeldingen 2020*, jf. Innst. 353 S (2019–2020) *Innstilling fra finanskomiteen om Finansmarkedmeldingen 2020*. Departementet tek sikte på å følgje opp vedtaket våren 2021 i Finansmarkedmeldingen 2021.

Vedlikehald av privateide kulturminne og kulturmiljø

Vedtak nr. 707, 16. juni 2020

«Stortinget har drøftet kulturmiljømeldingen, herunder nye nasjonale mål for kulturmiljøpolitikken. Stortinget har vedtatt å be regjeringen i samband med bevaringsstrategiene, fremme forslag om hvordan staten kan stimulere private eiere av kulturminner og kulturmiljøer til jevnt, godt vedlikehold gjennom skatte- og avgiftsinsentiver.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 16 (2019–2020) – *Nye mål i kulturmiljøpolitikken – Engasjement, bærekraft og mangfold*, jf. Innst. 379 S (2019–2020).

Oppmodingsvedtaket vil verte følgt opp i samråd med Klima- og miljødepartementet. Finansdepartementet vil kome tilbake til Stortinget med saka.

Vurdering av behov for supplerande likviditetsordningar for føretak

Vedtak nr. 782, 19. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen, frem mot 2021-budsjettet, vurdere om det er behov for supplerande ordningar for solide, store bedrifter som i utgangs-

punktet har en sunn drift, men mangler nødvendig likviditet, som følge av virusutbruddet. Alle ordninger av denne typen må være i tråd med EØS-regelverket og godkjennes av ESA.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 2 (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020). Oppfølginga av vedtaket er drøfta i kap. 3.4 i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Reiarlagskatteordninga

Vedtak nr. 784, 19. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen utrede og vurdere endringer i rederiskatteordningen slik at selskaper innenfor ordningen i tillegg til virksomhet som kvalifiserer for rederibeskatning kan drive virksomhet som ikke er støtteberettiget, og som skal beskattes ordinært. Status for saken skal omtales i forbindelse med statsbudsjettet for 2021.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Meld. St. 2 (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020).

Finansdepartementet arbeider med oppfølging av oppmodingsvedtaket. Saka er nærare omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*, kapittel 15.

Endringar i regelverket for campingbilar

Vedtak nr. 785, 19. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen legge frem endringer i regelverk for campingbilar som åpner for at antall sitteplasser kan overstige antall liggeplasser. De øvrige kriteriene justeres ved behov. Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til endringer snarest mulig og senest i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 107 LS (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020). Finansdepartementet vil kome tilbake til Stortinget om saka.

Provenynøytral omlegging av eingongsavgift for campingbilar

Vedtak nr. 786, 19. juni 2020

«Stortinget ber regjeringen sørge for en provenynøytral omlegging av engangsavgiften for

campingbiler i forbindelse med overgangen til WLTP som målemetode for utslipp av CO₂ fra 2021.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 107 LS (2019–2020), jf. Innst. 360 S (2019–2020). I Prop. 1 LS (2020–2021) foreslår regjeringa at slagvolum inntil vidare vert nytta som avgiftskomponent i staden for CO₂ frå 2021. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Mva – periodisering av omtvista krav i entreprisar

Vedtak nr. 787, 19. juni 2020

«Stortinget ber regjeringa sende på høring forslag til endringer i merverdiavgifts-regelverket for entreprisar slik at det i perioden frem til arbeidet er fullført, bare inntrekk plikt til å utstede salgsdokument dersom det mottas delbetalinger for utført arbeid eller materialer som er tilført kontraktsgjenstanden. Det bør gis rom for at partene kan innrette seg slik at entreprenøren ikke trenger å innberette og betale merverdiavgift av omtvistede krav underveis, det vil si frem til fullføring av prosjektet. Stortinget ber regjeringa fremme forslag i tråd med dette i forbindelse med framlegging av statsbudsjettet for 2021.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Revidert nasjonalbudsjett 2020 (Meld. St. 2 (2019–2020), Innst. 360 S (2019–2020)).

I Prop. 1 LS (2020–2021) foreslår regjeringa å endre reglane for å utferde faktura ved bygge- og anleggsarbeid. Endringa går ut på at det vert gjeve høve til å utsetje å utferde faktura til arbeidet er fullført. Eit unntak gjeld der entreprenøren mottek delbetaling for utført arbeid eller materiale som er tilført bygget eller anlegget. I slike tilfelle skal det utstedes faktura for beløpet som er motteke.

Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

3.2 Stortingssesjon 2018–2019

Solidarisk alkoholpolitikk

Vedtak nr. 45, 20. november 2018

«Stortinget ber regjeringa vurdere en reverse-ring av den siste endringen av taxfree-kvoten ut ifra en evaluering av hvordan kvoten påvirker Vinmonopolets salg og stilling som et av de viktigste alkoholpolitiske instrumentene.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:141 S (2017–2018) *Representantforslag om en offensiv og solidarisk alkoholpolitikk*, jf. Innst. 38 S (2018–2019).

Oppmodingsvedtaket vart kort omtalt i Prop. 1 S (2019–2020) frå Finansdepartementet. I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering. I Meld. St. 12 (2019–2020) redegjorde departementet for omtalen over. I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket. Finansdepartementet omtaler vedtaket i Prop. 1 LS (2020–2021). Ifølgje Granavolden-plattformen vil regjeringa «*videreføre tax free-endringen som ble gjennomført i 2014 der tobakskvoten kan byttes inn i alkohol*». Regjeringa vil etter dette ikkje foreslå nokon endringar i tax free-kvotane nå.

Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Presisering i forskrift av kven som skal verte identifisert som reelle rettshavarar

Vedtak nr. 404, 7. februar 2019

«Stortinget har vedtatt regjeringens forslag til ny lov om register over reelle rettighetshavere og bedt regjeringa presisere i forskrift hvem som skal identifiseres som reelle rettighetshavere.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 109 L (2017–2018), jf. Innst. 143 L (2018–2019) *Innstilling fra finanskomiteen om Lov om register over reelle rettighetshavere*.

Oppmodingsvedtaket vart kort omtalt i Prop. 1 S (2019–2020) frå Finansdepartementet. I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering. I Meld. St. 12 (2019–2020) gjorde departementet greie for omtalen over. I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket. Forslag til forskrift til lov om register over reelle rettshavarar er sendt på høring. I forslaget er det foreslått detaljerte reglar om identifiseringa av reelle rettshavarar. Høyringsfristen er 1. oktober 2020. Departementet kjem tilbake til Stortinget med saka etter høyringa.

Utgreiing av ny teknologi som kan erstatte gjeldande bompengoordning

Vedtak nr. 424, 5. mars 2019

«Stortinget ber regjeringa inkludere utredning av ny teknologi som kan erstatte dagens bom-

pengeordning, som en del av gjennomgangen av dagens avgiftssystem for bil.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:26 S (2018–2019) *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Fredrik Grøvan, Tore Storehaug, Olaug V. Bollestad og Kjell Ingolf Røpstad om å fjerne dagens ordning med bompengerevning* og Dokument 8:35 S (2018–2019) *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sverre Myrli, Ingalill Olsen, Øystein Langholm Hansen og Kirsti Leirtrø om å utrede vegprising til erstatning for dagens bompenger og andre driftsrelaterte bilavgifter*, jf. Innst. 175 S (2018–2019).

Oppmodingsvedtaket vart kort omtalt i Prop. 1 S (2019–2020) frå Finansdepartementet. I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering.

I Meld. St. 12 (2019–2020) redegjorde departementet for omtalen over. I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket.

Vedtaket reiser fleire krevjande spørsmål som vil krevje nærare utgreiing. Oppmodingsvedtaket vil verte følgt opp i samråd med Samferdselsdepartementet. Finansdepartementet vil kome tilbake til Stortinget om saka.

3.3 Stortingssesjon 2017–2018

Tilsyn med OTP-ordningar

Vedtak nr. 596, 10. april 2018

«Stortinget ber regjeringen vurdere å etablere en tilsynsordning med tilhørende sanksjoner, som skal sikre at bedriftene følger opp den lovbestemte plikten til å opprette og beholde obligatorisk tjenestepensjon for sine ansatte.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dok. 8:101 S (2017–2018), Innst. 197 S (2017–2018), jf. forslag nr. 5 frå representanten Tore Storehaug.

I Prop. 1 S (2019–2020) frå Finansdepartementet orienterte departementet om at det hadde sett i gang ei utgreiing om korleis informasjon frå a-ordninga kan brukast i samband med obligatorisk tenestepensjon. I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering. I Meld. St. 12 (2019–2020) redegjorde departementet for omtalen over. I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket.

Saka er omtalt i Prop. 1 LS (2020–2021) kap. 13.2. Her foreslår departementet reglar om

bruk av opplysningar i a-ordninga som vil styrkje tilsynet med at arbeidsgjevarane etterlever sine pensjonsforpliktingar etter lov om obligatorisk tenestepensjon. Det vert òg gjort framlegg om å flytte tilsynsansvaret til Skatteetaten. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

Likestille praksis frå kommunal og privat revisjon

Vedtak nr. 858, 7. juni 2018

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i revisjonsloven gjennom å likestille praksis fra kommunal og privat revisjon når det gjelder godkjenning som statsautorisert og registrert revisor.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 46 L (2017–2018) *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)*, jf. Innst. 369 L (2017–2018).

Finansdepartementet opplyste i Prop. 1 S (2019–2020) at det vil behandle oppmodingsvedtaket i samband med oppfølginga av NOU 2017: 15 *Revisorloven – forslag til ny lov om revisjon og revisorer*.

I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering. I Meld. St. 12 (2019–2020) redegjorde departementet for omtalen over. I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket. I Prop. 37 LS (2019–2020) foreslår regjeringa å likestille praksis frå kommunal revisjon med privat revisjon, i den grad slik praksis er relevant for å verte statsautorisert revisor. Departementet ser det slik at oppmodingsvedtaket er følgt opp gjennom dette.

3.4 Stortingssesjon 2016–2017

Land-for-land rapportering

Vedtak nr. 48, 15. november 2016

«Stortinget ber regjeringen sørge for at selskap som etter forslagene i land-for-land-rapportering til skattemyndighetene, også blir pliktige til å rapportere etter regnskaps- og verdipapirloven, og at selskapene skal rapportere betalt inntektsskatt og påløpt inntektsskatt, antall ansatte, akkumulert fortjeneste, resultat før skattekostnad, summen av inntekter fra transaksjoner med nærstående/ikke nærstående foretak og bokført egenkapital.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Prop. 120 L (2015–2016) *Endringer i ligningsloven (land-for-land-rapportering til skattemyndighetene)*, jf. Innst. 42 L (2016–2017).

I Prop. 1 S (2019–2020) opplyste Finansdepartementet at det tok sikte på å utarbeide forslag til lovendringar som vil verte sendt på høyring. I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering. I Meld. St. 12 (2019–2020) redegjorde departementet for omtalen over. I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket.

Finansdepartementet tek sikte på å utarbeide forslag til lovendringar som vil verte sendt på høyring.

Sikre behovet hos bustadkjøpare for meir tid i bustadhandelen

Vedtak nr. 1040, 20. juni 2017

«Stortinget ber regjeringen sikre boligkjøpernes behov for mer tid i bolighandelen gjennom forskriftene til eiendomsmeglingsloven eller ved å

fremme forslag for Stortinget om endringer i avhendingsloven.»

Vedtaket vart gjort ved behandlinga av Dokument 8:123 S (2016–2017) *Representantforslag fra stortingsrepresentantene Hans Olav Syversen, Line Henriette Hjemdal, Hans Fredrik Grøvan, Kjell Ingolf Ropstad og Geir Sigbjørn Toskedal om tiltak for å styrke forbrukernes rettigheter i handel med bolig, jf. Innst. 477 S (2016–2017)*.

I Prop. 1 S (2019–2020) opplyste Finansdepartementet at det tok sikte på å setje ned eit lovutval hausten 2019 for å revidere eiendomsmeglingslova. Lovutvalet vil òg kunne vurdere reglar om korleis ein skal gje bod. I Innst. 5 S (2019–2020) tok finanskomiteen omtalen til orientering.

I Meld. St. 12 (2019–2020) opplyste departementet om at regjeringa 11. oktober 2019 sette ned eit offentleg utval som skal evaluere eiendomsmeglingslova og foreslå ei framtidsretta regulering.

I Innst. 373 S (2019–2020) opplyste kontroll- og konstitusjonskomiteen at den ventar med å kvittere ut vedtaket. Utvalet har frist til 5. januar 2021 med å levere si innstilling.

4 Oversiktstabellar for budsjettet

Utgifter fordelt på kapittel

					(i 1 000 kr)
Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
Regjeringa					
20	Statsministerens kontor	122 975	123 500	133 515	8,1
21	Statsrådet	208 349	207 800	195 450	-5,9
24	Regjeringsadvokaten	116 172	122 500	122 870	0,3
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>447 496</i>	<i>453 800</i>	<i>451 835</i>	<i>-0,4</i>
Stortinget og tilknytte organ					
41	Stortinget	1 493 944	1 345 800	1 378 800	2,5
42	Ombodsmannsnemnda for Forsvaret	6 642	7 500	7 600	1,3
43	Stortingets ombodsmann for forvaltninga	87 542	91 100	92 200	1,2
44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste	47 076	26 000	34 600	33,1
45	Noregs institusjon for menneske- rettar	24 913	25 700	26 100	1,6
51	Riksrevisjonen	584 831	577 100	578 500	0,2
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>2 244 948</i>	<i>2 073 200</i>	<i>2 117 800</i>	<i>2,2</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>2 692 444</i>	<i>2 527 000</i>	<i>2 569 635</i>	<i>1,7</i>
Finansadministrasjon					
1600	Finansdepartementet	490 403	499 300	541 980	8,5
1602	Finanstilsynet	432 158	444 000	444 142	0,0
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	618 246	630 300	864 684	37,2
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>1 540 807</i>	<i>1 573 600</i>	<i>1 850 806</i>	<i>17,6</i>

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
	Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon				
1610	Tolletaten	1 722 288	1 765 000	1 725 875	-2,2
1618	Skatteetaten	6 937 286	7 386 200	7 843 910	6,2
1619	Skatteklagenemnda		71 200	70 966	-0,3
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>8 659 574</i>	<i>9 222 400</i>	<i>9 640 751</i>	<i>4,5</i>
	Offisiell statistikk				
1620	Statistisk sentralbyrå	883 686	893 700	873 566	-2,3
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>883 686</i>	<i>893 700</i>	<i>873 566</i>	<i>-2,3</i>
	Andre foremål				
1632	Kompensasjon for meirverdiavgift	29 443 682	29 280 000	31 250 000	6,7
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	7 274 066	7 400 000	8 400 000	13,5
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følgje av koronaviruset			430 000	
1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak			3 000	
	<i>Sum kategori 23.40</i>	<i>36 717 748</i>	<i>36 680 000</i>	<i>40 083 000</i>	<i>9,3</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>47 801 815</i>	<i>48 369 700</i>	<i>52 448 123</i>	<i>8,4</i>
	Statsgjeld, renter og avdrag m.m.				
1650	Statsgjeld, renter m.m.	9 837 236	10 015 800	10 160 900	1,4
1651	Statsgjeld, avdrag og innløyning	64 101 000		88 000 000	
	<i>Sum kategori 24.10</i>	<i>73 938 236</i>	<i>10 015 800</i>	<i>98 160 900</i>	<i>880,1</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>73 938 236</i>	<i>10 015 800</i>	<i>98 160 900</i>	<i>880,1</i>
	<i>Sum utgifter</i>	<i>124 432 495</i>	<i>60 912 500</i>	<i>153 178 658</i>	<i>151,5</i>

Inntekter fordelt på kapittel

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
Regjeringa					
3021	Statsrådet	134	100		-100,0
3024	Regjeringsadvokaten	28 432	19 600	20 200	3,1
	<i>Sum kategori 00.30</i>	<i>28 566</i>	<i>19 700</i>	<i>20 200</i>	<i>2,5</i>
Stortinget og tilknytte organ					
3041	Stortinget	9 323	7 400	7 100	-4,1
3051	Riksrevisjonen	2 924	2 300	2 300	0,0
	<i>Sum kategori 00.40</i>	<i>12 247</i>	<i>9 700</i>	<i>9 400</i>	<i>-3,1</i>
	<i>Sum programområde 00</i>	<i>40 813</i>	<i>29 400</i>	<i>29 600</i>	<i>0,7</i>
Finansadministrasjon					
4600	Finansdepartementet	861	400	400	0,0
4602	Finanstilsynet	40 468	12 800	13 100	2,3
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	121 405	62 332	155 300	149,1
5580	Sektoravgifter under Finansdepartementet	425 822	445 700	451 800	1,4
	<i>Sum kategori 23.10</i>	<i>588 556</i>	<i>521 232</i>	<i>620 600</i>	<i>19,1</i>
Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon					
4610	Tolletaten	73 936	58 600	51 400	-12,3
4618	Skatteetaten	2 248 208	2 122 400	2 354 100	10,9
	<i>Sum kategori 23.20</i>	<i>2 322 144</i>	<i>2 181 000</i>	<i>2 405 500</i>	<i>10,3</i>
Offisiell statistikk					
4620	Statistisk sentralbyrå	245 894	280 800	275 900	-1,7
	<i>Sum kategori 23.30</i>	<i>245 894</i>	<i>280 800</i>	<i>275 900</i>	<i>-1,7</i>
	<i>Sum programområde 23</i>	<i>3 156 594</i>	<i>2 983 032</i>	<i>3 302 000</i>	<i>10,7</i>

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
Statlege fordringar, avsetningar m.m.					
4670	Den nordiske investeringsbanken		70 237		-100,0
5341	Avdrag på uteståande fordringar	4 000 598	500	6 000 700	-
5351	Overføring frå Noregs Bank	14 798 327	13 900 000	18 600 000	33,8
5605	Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar	3 384 392	2 151 700	1 200 700	-44,2
5692	Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken	84 085	84 200		-100,0
5693	Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.	641	900	800	-11,1
	<i>Sum kategori 24.20</i>	<i>22 268 043</i>	<i>16 207 537</i>	<i>25 802 200</i>	<i>59,2</i>
	<i>Sum programområde 24</i>	<i>22 268 043</i>	<i>16 207 537</i>	<i>25 802 200</i>	<i>59,2</i>
	<i>Sum inntekter</i>	<i>25 465 450</i>	<i>19 219 969</i>	<i>29 133 800</i>	<i>51,6</i>

Våren 2020 vert det avtalt å utsetje lønsoppgjeret for 2020 i det statlege tariffområdet til hausten 2020. Oppgjeret kom i gang 1. september 2020.

Verknadene er difor førebels ikkje innarbeidd i budsjettforslaget. Regjeringa vil kome tilbake til budsjettverknadene av oppgjeret.

4.1 Bruk av stikkordet «kan overførast»

(i 1 000 kr)

Kap.	Post	Nemning	Overført til 2020	Forslag 2021
20	21	Spesielle driftsutgifter, Koranakkommisjonen	-	10 000
41	21	Spesielle driftsutgifter	-	4 200
1600	21	Spesielle driftsutgifter	37 965	111 880
1618	22	Større IT-prosjekt	152 676	346 000
1620	21	Spesielle driftsutgifter	-	253 900

4.2 Løyvingsendringar i 2020 etter saldert budsjett

Særleg som følgje av tiltak for å redusere skadeverknadene av virusutbrotet, er det våren 2020 vedteke klart fleire løyvingsendringar enn vanleg. I tabellen nedanfor er dei einskilde endringane

viste. Mange av dei hadde lite eller ikkje noko med utbrotet å gjere, men var meir ordinære justeringar slik som vanleg er kvar vår. Detaljer om føremål og innretning m.m. går fram av dei respektive proposisjonane og i somme tilfelle òg av lovproposisjonar som vart handsama til same tid.

(i 1 000 kroner)						
Kap.	Post	Prop. S	Innst. S	Saldert budsjett 2020	Endring	Gjeldande budsjett
20	21	117	360	-	15 000	15 000
41	1	117	360	973 300	- 8 000	965 300
41	70	117	360	197 000	2 000	199 000
1600	21	117	360	84 600	- 5 600	79 000
1600	95	57	200	-	50 000 000	50 000 000
1602	1	117	360	419 900	4 200	424 100
1605	1	117	360	607 400	143 871	751 271
1610	1	117	360	1 552 200	15 900	1 568 100
1618	1	117		6 716 700	- 213 333	
1618	1	127	360		- 50 000	6 453 367
1618	22	127	360	247 100	- 5 000	242 100
1618	45	117	360	110 100	- 15 500	94 600
1618	70	117	360	5 500	733	6 233
1620	21	117	360	259 900	- 11 800	248 100
1632	61	117	360	27 000 000	730 000	27 730 000
1632	72	117	360	2 280 000	- 780 000	1 500 000
1633	01	117	360	7 400 000	200 000	7 600 000
1634	21	73	233	-	100 000	100 000
1634	21	127	360		165 000	265 000
1634	70	73	233	-	50 000 000	50 000 000
1634	70	-	360		30 000	
1634	70	127	360		- 20 000 000	30 300 000
1634	71	117	360	-	167 000	167 000
1645	23	67	216	-	10 000	10 000
1645	50	57	200	-	10 000 000	10 000 000
1650	01	117	360	-	8 000	8 000
1650	89	117	360	10 015 800	501 900	10 517 700
3041	3	117	360	1 100	1 200	2 300
4605	1	117	360	52 632	100 000	152 632
4620	2	117	360	265 800	- 35 300	230 500
5351	85	117	360	13 900 000	5 806 300	19 706 300
5605	80	117	360	917 400	648 300	1 565 700
5605	83	117	360	25 000	67 000	92 000

4.3 Talet på tilsette

I omtala av kvar verksemd under Finansdepartementet er det gjeve tal for tilsette, målt i årsverk. Alle tal er henta frå verksemdene sine årsrapportar. I noko utstrekning er det skilnader mellom

reknemetodane som er brukte for dette, og ein kan difor ikkje jamstille tala direkte. Difor vil det òg vere avvik mellom tala frå verksemdene og dei berekningar Statistisk sentralbyrå gjer av årsverk i offentleg sektor.

Del II
Budsjettframlegget for 2021

5 Nærare omtale av løyvingframlegga m.m.

Programområde 00 Konstitusjonelle institusjonar Programkategori 00.30 Regjeringa

Utgifter under programkategori 00.30, fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
20	Statsministerens kontor	122 975	123 500	133 515	8,1
21	Statsrådet	208 349	207 800	195 450	-5,9
24	Regjeringsadvokaten	116 172	122 500	122 870	0,3
	Sum kategori 00.30	447 496	453 800	451 835	-0,4

Statsministerens kontor og Statsrådet

Statsministerens kontor støt statsministeren i arbeidet med å leie og samordne arbeidet i regjeringa, m.a. ved å førebu, gjennomføre og følgje opp regjeringskonferansane.

Visse saker vert behandla i Statsrådet under Kongen si leiing. Det gjeld til dømes framlegg til nye lover, budsjettframlegg og andre framlegg til vedtak i Stortinget. Statsministerens kontor har saman med fagdepartementa ansvar for å førebu, gjennomføre og følgje opp Statsrådet sine møte hos Kongen. Vidare samordnar kontoret regjeringsmedlemene si deltaking i enkelte debattar og munnlege spørjetimar på Stortinget. Kontoret skal òg støt statsministeren i internasjonalt arbeid. Dessutan har kontoret arbeidsgjeverfunksjonar for regjeringsmedlemene og andre politikarar i departementa.

Statsministerens kontor har tre avdelingar (administrativ og konstitusjonell avdeling, innanriksavdelinga og internasjonal avdeling) og ein kommunikasjonsseksjon. Regjeringa si bilteneste høyrer inn under administrativ og konstitusjonell avdeling.

Regjeringsadvokaten

Hovudoppgåvene til Regjeringsadvokaten er å føre sivile rettssaker på vegner av staten og gje fråsegner om rettslege spørsmål. Regjeringsadvokaten har som mål at staten får dekt behovet sitt for advokattenester på ein god måte, og slik at dei tildelte ressursane vert utnytta best mogleg sett under eitt. Brukarane skal oppfatte embetet som serviceinnstilt, målretta og effektivt. Saksbehandlingsa skal vere rask og god.

Brukarane til Regjeringsadvokaten er dei statlege organa, dvs. regjeringa, departementa og verksemdene under departementa. Saksfeltet omfattar alle område av staten si verksemd. Viktige område er domstolskontroll av offentlege styresmakter (skatt, trygd, konsesjonar, ekspropriasjon m.m.), skadebotsaker, eigedomssaker, saker om arbeids- og tenestetilhøve m.m. I tillegg fører Regjeringsadvokaten saker for internasjonale domstolar, t.d. Menneskerettsdomstolen i Strasbourg og domstolane i EU og EØS.

Kap. 20 Statsministerens kontor

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	122 975	123 500	123 515
21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overførast</i>			10 000
	Sum kap. 0020	122 975	123 500	133 515

Rapport 2019**Post 01 Driftsutgifter**

Statsministerens kontor har støtta statsministeren i å leie og samordne arbeidet til regjeringa, m.a. med å førebu, gjennomføre og følgje opp regjeringskonferansane. Om lag 79 pst. av utgiftene i 2019 var løn og godtgjersler til tilsette. Andre større utgifter var husleige og reiseutgifter.

Budsjett 2021**Post 01 Driftsutgifter**

Løyvinga under kap. 20 *Statsministerens kontor* dekkjer vanlege driftsutgifter for kontoret. Framlegget inneber ei budsjettramme på 123,5 mill. kroner.

Implementeringa av ny sikkerhetslov

Lov om nasjonal sikkerhet (sikkerhetsloven) tok til å gjelde 1. januar 2019, og alle sektorar arbeider med å implementere lova. Føremålet med lova er å tryggje dei nasjonale sikkerhetsinteressene våre og å førebyggje, avdekkje og motverke sikkerheitstrugande verksemd. Dei nasjonale sikkerhetsinteressene blir tryggja ved at departementa identifiserer grunnleggjande nasjonale funksjonar (GNF) innanfor sine ansvarsområde, verksemd av avgjerande betydning for GNF vert underlagde sikkerhetslova, og naudsynte sikringstiltak for skjermingsverdige verdiar vert gjennomførte. For å vareta føremålet med lova, vil GNF-prosessen vere ein kontinuerleg prosess. Denne prosessen

kan føre til endringar når det gjeld identifiserte funksjonar og skjermingsverdige verdiar, kva for verksemd er av vesentleg og avgjerande betydning, og i kva grad ei verksemd er avhengig av eksterne ressursar (andre verksemd). Kva som vil krevjast for å oppnå eit forsvarleg sikkerheitsnivå, kan òg bli endra.

Statsministerens kontor har identifisert følgjande grunnleggjande nasjonale funksjonar i eigen sektor: *SMK GNF 1: Statsministerens kontors virksomhet, handlefrihet og beslutningsdyktighet* omfattar kontoret si rolle som fagleg sekretariat for politisk leiing, utøving av myndigheit og styring og oppfølging av underleggjande verksemd.

Statsministerens kontor har kartlagt avhengigheter og varsla ansvarlege verksemd. Vi har ikkje verksemd i eigen sektor som er av vesentleg eller avgjerande betydning for GNF. Identifisert GNF er innmeld til tryggingsorganet.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, kan overførast

I statsråd 24. april 2020 vart det oppretta ein uavhengig kommisjon som skal gjennomgå og trekke lærdom frå covid 19-utbrotet i Noreg (Koronakommisjonen). I samband med revidert budsjett for 2020 vedtok Stortinget å løyve 15 mill. kroner til dette, jf. Innst. 360 S (2019–2020).

Kommisjonen vil halde fram arbeidet i 2021. Framlegget inneber ei budsjettramme på 10,0 mill. kroner for 2021.

Kap. 21 Statsrådet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	208 349	207 800	195 450
	Sum kap. 0021	208 349	207 800	195 450

Rapport 2019**Post 01 Driftsutgifter**

Større utgifter i 2019 har vore løn til regjeringa og dei politisk tilsette i departementa, investeringar i Regjeringa si bilteneste, reiseutgifter og husleige for pendlarbustader.

Som følge av endringar i regjeringa 22. januar 2019 auka utgiftene i 2019 samanlikna med 2018.

Budsjett 2021**Post 01 Driftsutgifter**

Løyvinga under kap. 21 *Statsrådet* skal dekkje lønsutgifter for regjeringsmedlemene, statssekretærene og dei politiske rådgjevarane, og ein del andre utgifter knytt til den politiske leiinga i departementa. Det gjeld m.a. utgifter til bustad for pendlarar, heimreiser, besøksreiser for familie og tenestereiser. Løyvinga dekkjer dessutan alle driftsutgifter knytt til Regjeringa si bilteneste.

Nærare reglar om kva for ytingar den politiske leiinga kan få dekt, finst i «*Reglement om arbeids-*

vilkår for politisk ledelse», fastsett ved kongeleg resolusjon 28. mars 2003. Reglementet er supplert og utfyllt i «*Håndbok for politisk ledelse*», som vert gjeve ut av Statsministerens kontor.

Framlegget inneber ein budsjetttramme på 195,45 mill. kroner, som er ein reduksjon på 12,4 mill. kroner frå Saldert budsjett 2020. Reduksjonen heng mellom anna saman med endringar i regjeringa 24. januar 2020 og at det var ei ekstraordinær investering i regjeringa si bilteneste i 2020.

Fullmakt til overskriding

I samråd med politiet set Statsministerens kontor i verk visse tryggingstiltak for regjeringa. Det er vanskeleg å budsjettere behova, og dei kan endre seg i løpet av budsjettåret. Difor gjer ein framlegg om samtykkje til at Statsministerens kontor i 2021 kan overskride løyvinga på kap. 21 Statsrådet, post 01 *Driftsutgifter* for å setje i verk naudsynte tryggingstiltak for regjeringa, jf. framlegg til romartalsvedtak III.1.

Kap. 3021 Statsrådet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
02	Diverse refusjonar	134	100	-
	Sum kap. 3021	134	100	-

Post 02 Diverse refusjonar

Posten dekkjer i hovudsak refusjonar av utgifter der Statsministerens kontor har lagt ut for andre, til dømes når representantar frå næringslivet, politiske parti og presse deltek på reiser og skal dek-

kje kostnadane sjølve. Refusjonsbeløp kan variere mykje frå år til år.

Som følge av overgang til nettoføring av utlegg og utgiftsdeling frå 1. januar 2021 er det ikkje lenger behov for posten.

Kap. 24 Regjeringsadvokaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	103 092	108 100	108 070
21	Spesielle driftsutgifter	13 080	14 400	14 800
	Sum kap. 0024	116 172	122 500	122 870

Rapport 2019

I 2019 kom det inn 1 205 nye saker til Regjeringsadvokaten, ein auke på 11 pst. i høve til 2018.

Utviklinga går i retning av at både fråsegn-saker og rettssaker vert større og meir kompliserte. Det har særleg samanheng med at rettskjeldematerialet er meir omfattande og samansett, og at sakene oftare har eit internasjonalt tilsnitt. Difor aukar behovet for spesialkompetanse innan menneskerettar, EØS-rett og allmenn folkerett.

Av dei nemnde sakene er 900 rettssaker (827 i 2018), 193 rådgjevande fråsegner (140 i 2018) og 112 høyringar (114 i 2018). Blant rettssakene utgjer områda trygd, psykisk helsevern og utlendingssaker framleis ein stor del.

Utlendingssakene viser ein nedgang til 128 saker (159 saker i 2018). Talet på psykisk helsevernssaker var 300 i 2019, det høgaste talet dei siste 15 åra. Talet på trygdesaker auka frå 105 saker i 2018 til 122 i 2019.

Arbeidsmengda for dei tilsette hos Regjeringsadvokaten er høg. Noko vert løyst ved å setje ut saker til private advokatar og ved noko eigenprosedyre i etatane. Sakene som vert sett ut til private

advokatar, er helst slike som det er mange relativt like av. Viktige saker må behandlast av Regjeringsadvokaten.

Budsjett 2021**Post 01 Driftsutgifter**

Framlegget inneber ei budsjettramme på 108,07 mill. kroner for 2021. Løyvinga skal fyrst og fremst dekkje løns- og driftsutgifter hos Regjeringsadvokaten. For å sikre eit kvalifisert advokatkorps i ei tid der sakene stadig vert meir innfløkte, er Regjeringsadvokaten meir enn før nøydd til å halde på dei mest røynde advokatane, særleg dei som har møterett for Høgsterett.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Løyvinga skal dekkje prosessutgifter og utgifter til leige av advokatar. Nokre sakstypar, til dømes utlendings- og trygdesaker, er tyngjande fordi det er så mange einskildsaker. Talet på nye rettssaker er uvisst.

Framlegget inneber ei budsjettramme på 14,8 mill. kroner.

Kap. 3024 Regjeringsadvokaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Vederlag for utgifter i rettssaker	28 432	19 600	20 200
	Sum kap. 3024	28 432	19 600	20 200

Post 01 Vederlag for utgifter i rettssaker

Inntektsframlegget dekkjer inntekter som følgjer av at staten vert tilkjend sakskostnader i sivile

saker der Regjeringsadvokaten var prosessfullmektig. Inntektene er vanskeleg å anslå, og der vert difor gjort framlegg om ei ramme for 2021 på 20,2 mill. kroner.

Programkategori 00.40 Stortinget og tilknytte organ

Utgifter under programkategori 00.40, fordelt på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
41	Stortinget	1 493 944	1 345 800	1 378 800	2,5
42	Ombodsmannsnemnda for Forsvaret	6 642	7 500	7 600	1,3
43	Stortingets ombodsmann for forvaltninga	87 542	91 100	92 200	1,2
44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste	47 076	26 000	34 600	33,1
45	Noregs institusjon for menneske- rettar	24 913	25 700	26 100	1,6
51	Riksrevisjonen	584 831	577 100	578 500	0,2
Sum kategori 00.40		2 244 948	2 073 200	2 117 800	2,2

Kap. 41 Stortinget

(i 1 000 kr)					
Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	
01	Driftsutgifter	936 595	973 300	1 000 900	
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	1 180	3 600	4 200	
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	337 503	139 600	139 900	
50	Sannings- og forsoningskommisjonen	7 884	10 000	10 000	
70	Tilskot til partigruppene	190 084	197 000	200 300	
72	Tilskot til Det Norske Nobelinstitutts bibliotek	1 500	1 500	1 500	
73	Kontingentar, internasjonale delegasjonar	14 207	15 500	16 500	
74	Reisetilskot til skular	4 991	5 300	5 500	
Sum kap. 0041		1 493 944	1 345 800	1 378 800	

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering
Oppgåvene og arbeidsordninga til Stortinget som konstitusjonelt organ er nedfelte i Grunnlova, lover, stortingsvedtak og konstitusjonell praksis. Stortingets konstitusjonelle hovudoppgåver er å vedta lover, løyve pengar til rådvelde for regjeringa og føre kontroll med regjering og forvaltning.

Eit folkestyre skal både bevare og fornye. Bevare fordi det dannar ramma for fellesskapet vårt. Fornye fordi det aldri må miste aktualiteten sin. Men først og fremst må eit folkestyre vere levande. Eit levande folkestyre er visjonen vår.

Samfunnsoppdraget for Stortingets administrasjon er å organisere og utvikle det parlamentariske arbeidet og leggje til rette for at stortingsrepresentantane kan vareta verva sine. Samfunnsoppdraget er vidare å formidle kunnskap om folkestyret og Stortingets verksemd. Administrasjonen skal òg ta vare på Stortingets bygningar, historiske verdiar og kunst.

Det administrative arbeidet skal utførast effektivt og med god kvalitet og slik at det sikrar omdømet til Stortinget på best mogleg måte. Administrasjonen skal opplevast som relevant, profesjonell og samfunnsmedviten av stortingsrepresentantane og andre målgrupper.

Direktøren er den øvste leiaren for Stortingets administrasjon og står direkte under Stortingets presidentskap.

Resultat i 2019

Stortingets administrasjon vedtok ny strategi frå oktober 2019. Resultata til Stortinget for 2019 blei vurderte ut frå fire hovudmål som gjaldt i strategien fram til ny strategi blei sett i verk i oktober 2019, jf. omtale nedanfor.

Hovudmål 1: Eit vitalt parlamentarisk arbeid

Stortingets administrasjon varetar alle funksjonar som knyter seg til den verksemda Stortinget utøver som konstitusjonelt organ. Det blei halde 96 møte i stortingssesjonen 2018–2019, det same talet som sesjonen før. Det blei behandla 377 saker, også dette var det same talet som året før. Omfanget av spørsmål og interpellasjonar som blei svara på i sesjonen 2018–2019, var på vel 2 800, litt høgare enn i den førre sesjonen.

I 2019 vedtok Stortinget at det som hovudregel skal vere to faste viteringstidspunkt i veka. Omlegginga fekk følgjer for gjennomføringa av stortingsmøta, og innebar endringar i framvisinga

av referat og viteringsinformasjon på stortinget.no.

I 2019 blei det etablert eit målbilete for digitalisering av den parlamentariske saksbehandlinga. Det blir arbeidt vidare i 2020 med å konkretisere dette. Det blei gjennomført ei utgreiing for bruk av tale-til-tekst-teknologi i produksjonen av stortingsreferata. Det er vedtatt ein vidare prosess for å få fram løysingar som kan bli prøvde ut.

Ny digital løysing for parti- og komitéarbeidet på Stortinget blei lansert i 2019.

Stortinget deltok aktivt i det internasjonale parlamentariske samarbeidet gjennom dei faste delegasjonane. I tillegg var Stortinget vertskap for den nordlege dimensjonens sjette parlamentariskarforum, den parlamentariske austersjøkonferansen og offisielt besøk frå leiaren av Kinas folkekongress.

Hovudmål 2: Aktuell kunnskapsformidling om folkestyret

Stortinget skal formidle aktuell kunnskap om folkestyret og jobbe for å skape engasjement og demokratisk deltaking. Kommunikasjonen med omverda skal vere aktiv og relevant og opne for samhandling mellom folket og dei folkevalde, særleg retta mot vaksne med låg demokratisk deltaking, førstegongsveljarar og folk som i arbeidet sitt er i kontakt med Stortinget.

Stortingets nettstad, Stortinget.no, hadde totalt 3 303 365 besøk i 2019. Brukarundersøkingar viser god tilfredsheit. Totalt hadde dei målgruppe-tilpassa undervisningssidene på stortinget.no 539 967 sidevisingar frå eksterne brukarar i 2019. Gjennom Facebook, Instagram, Twitter og Snapchat kommuniserte Stortinget med målgruppene sine. Totalt hadde Stortinget ved utgangen av 2019 over 100 000 følgjarar i dei ulike kanalane.

Stortinget tok i 2019 imot cirka 27 500 besøkjande fordelt på dei ulike organiserte besøkstilboda. I desember 2019 var eit nytt læringsspel for vidaregåande elevar, Demo, ferdig utvikla. Totalt deltok over 7 500 skuleelevar i eit av Stortingets læringsspel for ungdomsskule og vidaregåande skule i løpet av 2019.

Stortingets formidlingstilbod *Spør stortingspresidenten*, eit tilbod for skuleklassar på mellomtrinnet, ungdomsskolen og vidaregåande skule, blei lansert i 2019. Konseptet går ut på at elevane er i dialog med stortingspresidenten via Skype. Til saman 274 elevar har nytta seg av det nye tilbodet.

I tillegg har Stortinget hatt vaksenopplæring ved fleire vaksenopplæringscenter, hatt lærarkurs

for om lag 70 lærarar og opna dørene for publikum i samband med ope storting og Oslo Kulturnatt.

Stemmerettsjubileet blei markert med ulike arrangement og løpande informasjon på nettsider, sosiale medium og medieoppslag. Jubileet var ei markering av at Stortinget i 1919 vedtok å oppheve atterhaldet i Grunnlova om at personar frå fattige økonomiske kår ikkje fekk stemme. Dette markerte retten alle har til demokratisk deltaking ved å bruke stemmeretten, uavhengig av sosiale og økonomiske rammer.

Stortinget har i 2019 gjennomført ein foranalyse som er utgangspunktet for det vidare arbeidet administrasjonen skal gjere med langtidbevaring av skapt dokumentasjon digitalt.

Hovudmål 3: Smart representantservice

Storingsrepresentantar skal bli tilbydd framtidsetta og tilpassa administrative tenester og verkøy som bidrar til at dei kan konsentrere seg om det parlamentariske arbeidet. Administrasjonen yter direkte service overfor storingsrepresentantane når det gjeld godtgjersler, reiser, bustader, pensjonar, forsikringar, arbeidsforhold og velferdsordningar.

I 2019 er det gjennomført endringar i ordningane for representantane, særleg innanfor reiser. Her er det innført auka dokumentasjonskrav og fleire kontrolltiltak. Pendlereglane er stramma inn. Det blei i 2019 også sett i gang eit arbeid med gjennomgang av ordninga for tilskot til storingsgruppene.

Prosjektet «Heilskapleg stortingstorg» blei sett i gang i 2019. Målet med prosjektet er å gi ei betre samla brukaroppleving med mindre ressursbruk. Det blir føretatt ein heilskapleg gjennomgang av tenester til og kontaktpunkt med storingsrepresentantane, med sikte på forenkling og auka grad av digitalisering. Arbeidet held fram i 2020 og 2021.

Nytt bookingsystem blei tatt i bruk i 2019 for å effektivisere og auke kvaliteten i tenesteleveransar. Under dette er sjølvbeteningsfunksjonen no godt etablert.

Hovudmål 4: Profesjonell drift og utvikling av bygningane

Stortingets administrasjon forvaltar, driftar og utviklar Stortingets eigedommar, slik at dei gir trygge og gode rammer for det parlamentariske arbeidet, samtidig som dei funksjonelle behova blir godt tatte vare på. Arkitektoniske og kultur-

historiske forhold i bygningsmassen er også varetatte.

Eigedomsområdet har dei seinare åra vore prega av byggeprosjektet Prinsens gate 26 med post- og varemottak og tilkomstkulvert. Desse arbeida prega også 2019. Kontorbygget i Prinsens gate 26 blei tatt i bruk i januar 2019. Ny innkjøringstunnel med post- og varemottak blei tatt i bruk frå og med september 2019. Sluttrapport for prosjektet låg føre tidleg i februar 2020 med ein anslått sluttkostnad på 2,1 milliardar kroner, 225 millionar kroner lågare enn kostnadsramma som blei vedtatt i juni 2018. I juni 2019 blei det inngått rettsforlik i ei tvistesak med Multiconsult, med ei betaling til Stortinget på 55 millionar kroner.

Wessels plass er opparbeidd gjennom 2019 og stod ferdig tidleg i 2020. Oslo har dermed fått tilbake ein brukarvennleg plass med eit høgt sikkerheitsnivå.

Stortinget vedtok våren 2019 eit nytt reglement for Stortingets byggje- og leigesaker. Det nye reglementet sikrar at Stortinget følgjer dei same krava til utgreiing og kvalitetssikring som anna statleg verksemd. Instruksen inneber òg at Stortinget skal bruke Statsbygg som byggherre i store byggeprosjekt.

For å halde oppe teknisk standard og tilfredsstillende krav i lov og forskrift blei ei rekkje vedlikehaldsarbeid gjennomførte i 2019. Blant anna er fem av Stortingets leilegheiter blitt pussa opp i løpet av året, med mål om å etablere ein einenskapleg standard for bustadene.

Stortinget har i 2019 utarbeidd eit forslag til verneplan for tilbygget i Akersgata. Planen skal sikre at arkitektoniske og kulturhistoriske forhold i bygningsmassen blir varetatte ved framtidige endringar og ombyggingar.

Stortingets administrasjon er underlagt ny tryggingslov frå 1. januar 2020. Hausten 2018 blei det sett i gang ein heilskapleg gjennomgang av arbeidet med sikkerheit og beredskap i Stortingets administrasjon. Resultatet frå gjennomgangen låg føre i juni 2019.

Samla resultatvurdering

Budsjettet for 2019 var prega av moderasjon og auka kostnadskontroll, men òg auka merksemd på utviklingstiltak som kan gi gode effektar. Stortingets administrasjon tok òg i 2019 ein reduksjon i løyvinga tilsvarande avbyråkratiserings- og effektiviseringsreforma. Ut frå hovudmåla som blei sette for 2019, blir resultatata samla sett vurderte som gode.

Viktige utfordringar

Stortingets administrasjon prioriterer alltid gode og effektive leveransar på samfunnsoppdraget først. Det er samtidig viktig å ha ressursar til å utvikle drifta. I oktober 2019 fekk Stortingets administrasjon ein ny strategi. Den nye strategien gir retning for vidare utviklingsarbeid og legg føringar for verksemdsplanlegginga for åra framover. Dei følgjande tre satsingsområda er prioriterte i strategien:

- Moderne arbeidsplass: Vi er éin administrasjon som står saman om leveransane, feila og suksessane våre.
- Brukarorientert oppgåveløysing: Saman jobbar vi effektivt og profesjonelt for å skape gode brukaropplevingar.
- Ansvarleg institusjonsforvaltar: Vi bidrar til å fornye og bevare folkestyret og tilliten til Stortinget.

Arbeidet med modernisering og effektivisering skal prioriterast også i 2021, og administrasjonen vil prioritere gjennomføring av strategiske utviklingstiltak som gir ei betre samla brukaroppleving med mindre ressursbruk.

Koronakrisa i 2020 har ført til eit læringsløft i bruken av digitale verktøy. Det blir viktig å vurdere korleis denne læringa kan bli tatt med vidare i drifta og i utviklingsprosessar.

Arbeidet som er knytt til sikkerheit og beredskap ved Stortinget, er i utvikling, og det er frå 1. april 2020 etablert ein eigen sikkerheitsstab under direktøren.

Mål og prioriteringar i 2021

I det følgjande blir mål og prioriteringar for Stortingets administrasjon i 2021 beskrivne under kvart av formåla i samfunnsoppdraget vårt.

Formål 1: Organisere og utvikle det parlamentariske arbeidet

Stortingets administrasjon varetar alle funksjonar som knyter seg til den verksemda Stortinget utøver som konstitusjonelt organ, medrekna Stortingets saksbehandling og arbeidsordning, forretningsorden og løyvingsreglement, komitéreiser og formelle spørsmål i tilknytning til verksemda i komiteane, og til

Stortingets internasjonale arbeid. Dessutan hentar administrasjonen inn og legg til rette for informasjon til arbeidet i Stortinget, og dokumenterer Stortingets verksemd.

Når det gjeld utvikling, vil realisering av prosjekt for digitalisering av den parlamentariske saksbehandlinga stå sentralt i 2021. Ei konseptutgreiing som blir gjennomført i 2020, vil stake ut eit vegkart for gjennomføring over ein periode på tre–fire år og eit prosjektforslag for den første fasen. Parallelt med dette er det etablert ein eigen, men tilknytt, prosess for auka samhandling og kompetanse for tilsette som arbeider innanfor den parlamentariske saksbehandlinga. I 2021 skal administrasjonen hente ut effektar av satsinga, i form av auka digital kompetanse, auka forståing for aktivitetane i dokumentproduksjonen, meir effektiv arbeidsflyt og meir effektiv bruk av ressursar.

Formål 2: Leggje til rette for at representantane kan vareta verva sine

Administrasjonen skal levere gode tenester slik at stortingsrepresentantane har dei beste føresetnadene for å vareta verva sine. Det blir levert ei rekkje praktiske og finansielle tenester. Administrasjonen leverer også relevante fakta, analysar og drøftingar til stortingsrepresentantane, slik at dei får eit fagleg grunnlag for dei politiske vurderingane sine.

Stortingets administrasjon vil i 2021 jobbe vidare med å utvikle tenestene sine til stortingsrepresentantane ut frå eit brukarperspektiv.

Prosjektet «Heilskapleg stortingstorg» blei sett i gang i 2019 og held fram gjennom 2020. Målet med prosjektet er betre tenester til representantane og meir effektiv ressursbruk i administrasjonen. Prosjektet utvikla i 2020 eit konsept med ny leveransmodell og nye arbeidsformer for tenesteleveransar frå administrasjonen. Konseptet vil bli gjennomført i åra framover. Forenkling for stortingsrepresentantane står sentralt, saman med auka grad av digitalisering.

I 2021 vil ei løysing for bruk av tale-til-tekst-teknologi i stortingsreferatet vere under utprøving. Prosjektet blir gjennomført i fleire fasar. Anskaffing blir gjennomført i 2020. I 2021 vil arbeidet bestå av testing og tilpassing av løysinga til Stortingets formål.

2021 er eit valår, og det blir viktig for Stortinget med god praktisk tilrettelegging og å utnytte moglegheiter i formidlingsarbeidet i samband med valet. Moderne løysingar for samhandling i og utanfor Stortinget vil bli tilbydde for å gi best mogleg støtte og informasjon til representantar som anten er gatte av eller ikkje enno er valde inn.

Formål 3: Formidle kunnskap om folkestyret og Stortingets verksemd

Stortingets kommunikasjons- og formidlingsarbeid skal bidra til å bygge tillit til, forståing for, og oppslutning om Stortingets rolle i demokratiet.

Kommunikasjonen med omverda skal vere aktiv og relevant og opne for samhandling mellom folket og dei folkevalde, særleg retta mot barn og unge, vaksne med låg demokratisk deltaking og personer som i arbeidet sitt er i kontakt med Stortinget. Kommunikasjonen skal òg leggje grunnlaget for at dei folkevalde kan vareta verva sine, blant anna ved at nødvendig informasjon er tilgjengeleg for dei.

I 2021 skal administrasjonen bruke stortingsvalet som eit høve til å formidle kunnskap om folkestyret og kommunisere med utvalde målgrupper.

Gjennom ulike kanalar kommuniserer Stortinget fortløpande om arbeidet dei folkevalde gjer, om sakene som blir behandla, om Stortinget som institusjon og kva betyding det har for det norske demokratiet. Stortingets nettstad gir brukarane tilgang til all informasjon om sakene Stortinget behandlar, møter og høyringar, og utgjer kjerneinformasjonen om det parlamentariske arbeidet. Gjennom sosiale medium, filmar, arrangement og tekstar på nett kan kvar enkelt setje seg inn i og lære om Stortingets oppgåver og arbeid. Formidling til dei som besøker Stortinget, vil skje ved omvisingar, utstillingar, undervisningsmodular og interaktive læringsspel. I 2021 skal Stortinget vidareutvikle og fornye digitale formidlingstilbod for å nå fleire i formidlingsarbeidet.

For å bidra til auka openheit og ei brei offentlegheit om Stortingets oppgåver jobbar Stortinget kontinuerlig med å leggje til rette for at pressa kan vareta samfunnsopdraget sitt.

Formål 4: Ta vare på Stortingets bygningar, historiske verdiar og kunst

God forvaltning, drift og vedlikehald av Stortingets bygningsmasse er viktig for å sikre gode fasilitetar for det parlamentariske arbeidet. Dette arbeidet blir vidareutvikla for å gi god oversikt over tilstanden bygningsmassen er i og behova brukarane har. Ein verneplan som sikrar at dei kulturhistoriske og arkitektoniske verdiane blir varetatte ved framtidige endringar og ombyggingar, er tatt i bruk for tilbygget mot Akersgata. Verneplanen for stortingsbygningen er under utvikling og blir fullført i 2021.

Stortinget eig 143 pendlarbustader for stortingsrepresentantar. Det er etablert eit vedlikehaldsprogram for pendlarbustadene med mål om å etablere ein meir lik standard for Stortingets leilegheiter, og fleire leilegheiter vil bli pussa opp i 2021.

Administrasjonen har utvikla forvaltningsplan og evakueringsplan for kunst og historiske gjenstandar. I 2021 vil dette planverket bli oppdatert og vidareutvikla på område der det er relevant.

Budsjett for 2021

Stortingets administrasjon har dei siste åra jobba aktivt med effektivisering og auka kostnadskontroll, og dette vil prege budsjettet og ressursbruken òg i 2021. Stortinget held fram med å gjennomføre dei same effektiviseringskuttane på driftsposten sin som statsforvaltninga gjer. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei måla og prioriteringane som er omtalte ovanfor, jf. mål og prioriteringar i 2021. Løyvinga blir fordelt på følgjande postar:

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar godtgjersler for stortingsrepresentantar og løn for tilsette, og utgifter til Stortingets kjøp av varer og tenester. Stortingets administrasjon har lagt til grunn ein vekst i løn og godtgjersle på 2 pst. i 2021.

For 2021 ber ein om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 41, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 3041, post 01 Salsinntekter, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

Stortinget vedtok våren 2019 å setje ned eit utval som skal greie ut Stortingets kontrollfunksjon. Stortingets kontroll med regjeringa – den utøvande statsmakta – er ei av Stortingets viktigaste oppgåver og har sentral konstitusjonell og politisk betyding. Utvalet består av stortingsrepresentantar og nokre ekspertar, og skal leggje fram innstillinga si innan 31. januar 2021. Til utvalsarbeidet er det ført opp forslag om ei løyving på 0,6 millionar kroner for 2021.

Stortinget vedtok våren 2019 eit forslag frå Stortingets presidentskap (Innst. 271 S (2018–2019)) om å setje ned eit utval som skal evaluere lov om Riksrevisjonen og Riksrevisjonens verksemd. Presidentskapet tar sikte på å leggje frem ei eiga sak for Stortinget i løpet av hausten 2020,

med forslag til mandat og frist for og samansetjing av eit slikt utval. Til utvalsarbeidet er det ført opp forslag om ei løyving på 3,6 millionar kroner for 2021.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Løyving over posten er knytt til forvaltning, drift, vedlikehald og utvikling av bygningsmassen, investeringar innan IT og andre investeringar i utviklingstiltak.

Verneplanen som blir lagd for stortingsbygningen i 2021, saman med tekniske utgreiingar, behovsvurderingar og strategiske føringar, danar grunnlag for prioritering av bygningsmessige tiltak innanfor gjeldande budsjetttrammer i 2021. Det same gjeld pendlarbustadene til stortingsrepresentantane, som fortløpande blir haldne ved like gjennom eit vedlikehaldsprogram som er sett i gang.

Innanfor IT er investeringane delte inn i basisaktivitetar som blir gjorde årleg, og større aktivitetar som blir gjorde med sykliske mellomrom. Årlege basisaktivitetar omfattar utskifting av AV-utstyr, nettverk og infrastruktur, vedlikehald, oppgradering og utvikling av applikasjonar.

Post 50 Sannings- og forsoningskommisjonen

Kommisjonen for å granske fornorskingspolitikk og urett overfor samar, kvener og norskfinnar (sannings- og forsoningskommisjonen) blei nemnd opp ved Stortingets vedtak 14. juni 2018. Kommisjonen skal vere ferdig med arbeidet sitt innan 1. september 2022, og skal overlevere rapporten sin til Stortingets presidentskap.

Kommisjonen er sett saman av tolv medlemmer og har eit fagleg kompetent sekretariat som

for tida består av fire årsverk. Sekretariatet planlegg for ein auke på cirka to årsverk i løpet av 2020. Det er ein føresetnad at kommisjonen innhentar personlege erfaringar ved å oppsøkje samiske og kvenske/norsk-finske miljø rundt om i dei distrikta det vedkjem.

Kostnadane i samband med verksemda til kommisjonen i 2021 blir berekna til 10 millionar kroner. Sekretariatet for kommisjonen er lokalisert ved UiT (Norges arktiske universitet i Tromsø), og medarbeidarane er tilsette ved UiT. Midlar til drift av kommisjonen og sekretariatet vil bli tildelte UiT, med rekneskaps- og rapporteringsplikt til Stortinget.

Post 70 Tilskot til partigruppene

Posten omfattar tilskota frå Stortinget til gruppesekretariata i partia og uavhengige representantar. Tilskotet til kvar stortingsgruppe er avhengig av representasjonen til partiet på Stortinget.

Post 72 Tilskot til Det Norske Nobelinstitutt bibliotek

Posten omfattar tilskot til biblioteket ved Nobelinstituttet.

Post 73 Kontingentar, internasjonale delegasjonar

Posten omfattar kontingentane til Nordisk råd, OSSEPA og IPU.

Post 74 Reisetilskot til skular

Posten omfattar støtte til søkjarar frå skular som besøker Stortinget.

Kap. 3041 Stortinget

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Salsinntekter	7 768	6 300	6 000
03	Leigeinntekter	1 555	1 100	1 100
	Sum kap. 3041	9 323	7 400	7 100

Kap. 42 Ombodsmannsnemnda for Forsvaret

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	6 642	7 500	7 600
	Sum kap. 0042	6 642	7 500	7 600

Hovudoppgåver og organisering

Ombodsmannsnemnda skal bidra til å sikre dei allmennmenneskelege rettane for Forsvarets personell, og ved arbeidet sitt søkje å medverke til å effektivisere Forsvaret. Ombodsmannsnemnda består av sju medlemmer som blir valde av Stortinget for fire år om gangen. Leiaren for nemnda har tittelen Ombodsmannen for Forsvaret, er årslønt og leiar Ombodsmannens administrasjon. Ombodsmannsordninga blei vedtatt av Stortinget i 1952, og var den første ombodsordninga for militært personell i verda. Ombodsmannens kontor består av 3,6 årsverk per 1. januar 2020, fordelt på fire personar.

Det er føreslått at ombodsmannsordninga også skal vere ei ombodsordning for Forsvarets veteranar. Dette er det gitt tilslutning til, og endring av instruks og lovgiving er ein del av arbeidet til Harberg-utvalet. I praksis fungerer nemnda allereie som ombodsordning for veteranar.

Vernepliktige, befal, sivilt tilsette i forsvarssektoren og Forsvarets veteraner kan klage til Ombodsmannen dersom dei meiner seg urett, urettferdig eller urimeleg behandla. Ombodsmannen behandlar om lag 50 klagar kvart år. I tillegg blir det behandla ei betydeleg mengd førespurnader som blir løyste på ein enklare måte gjennom råd og rettleiing.

Ombodsmannsnemnda gjer årleg ei rekkje synfaringar til militære avdelingar og tenestestader. Nemnda fokuserer særskilt på dei vernepliktige generelt, og spesielt på eigedom, bygg og anlegg (EBA) og personlig kledning og utrusting (PBU). Nemnda fokuserer òg på ulike forhold for dei tilsette i Forsvaret, under dette HMS-forhold og varetaking ved omorganisering og endringar. Etter kvar synfaring blir det skrive synfaringsrapport.

Ombodsmannsnemnda samarbeider nært med TVO-ordninga i Forsvaret og med organisasjonane til dei tilsette. På same vis samarbeider nemnda i aukande grad med dei ulike veteranorganisasjonane i Forsvaret.

Ombodsmannen deltar òg i internasjonalt arbeid i regi av DCAF (Democratic Control of Armed Forces) og ICOAF (International Conference Ombudsman for Armed Forces). Vidare blir Ombodsmannen stadig invitert til deltaking for å orientere om og presentere den norske modellen i ei rekkje land som ønskjer å innføre demokratiske institusjonar til kontroll av dei væpna styrkene. Dette arbeidet er i vekst.

Melding til Stortinget

Ombodsmannsnemnda sender årleg melding om verksemda si til Stortinget – Dokument 5. Gjenpart av meldinga blir send til Forsvarsdepartementet og til Forsvarets organ og avdelingar. Nemnda kan òg, når det er behov, sende særskilt melding til Stortinget om enkeltsaker.

I Dokument 5 for 2019–2020 har nemnda særskilt gjennomgått Forsvarets handtering og oppfølging av MOST-rapporten (Mobbing og Seksuell Trakassering), som blei offentleggjort i januar 2019. Oppsummeringa frå nemnda er at Forsvaret på ein god måte tar utfordringane i MOST-rapporten på alvor og har sett i verk ei rekkje tiltak for betre førebygging, betre handtering og eit tydelegare regelverk.

Dokument 5 for siste periode har òg eigne kapittel om verneplikta, personellsituasjonen og varetaking av Forsvarets veteranar. Særleg peikar Ombodsmannsnemnda på den personellmessige ubalansen i talet på førstegongstenestegjerande og tilsette versus dei pålagde oppgåvene som Forsvaret er sett til å handtere. Dette uroar Ombodsmannsnemnda.

Av Dokument 5 for 2019–2020 går det fram at det samla talet på klager held seg relativt stabilt. Klager frå vernepliktige handlar blant anna om innkalling til HV-øvingar, byte av tenestestad, arbeidstid og økonomiske forhold. Klagene frå befal gjeld ofte relegering, forbigåing ved tilsetting, husleige og diverse tillegg.

Meldinga til Stortinget inneheld i tillegg fleire faste innspel frå einingar i Forsvaret som alle har

eit betydeleg arbeid med og for personellet, slik som tillitsvaldordninga (TVO), Forsvarsstabens HR-avdeling (FST/HR), Forsvarets sentrale hovudverneombod og Generaladvokaten.

Mål og prioriteringar for 2021

Ombodsmannen forventar at arbeidet i Harbergutvalet skal være ferdigstilt innan 2021 og føre til fornya mandat og instruks for Ombodsmannsnemnda, og at det i tillegg vil stadfeste rolla som Veteranombod.

Ombodsmannen for Forsvaret har gjennom dei siste budsjettåra ikkje hatt budsjettaukar utover normal løns- og prisstiging. Trass i dette har Ombodsmannen for Forsvaret omdisponert midlar innanfor dei eksisterande rammene og aukar med éin mellombels tilsett med tiltreding frå 1. mai 2020. Dette blir gjort med tanke på å heve kompetansen og kapasiteten som er knytt til arbeidet med veteranar og eit auka internasjonalt engasjement.

Ombodsmannsnemnda vil òg i 2021 fokusere monaleg på personellsituasjonen i forsvars-

sektoren, både med tanke på Forsvarets vidare oppfølging av MOST-undersøkinga og den påviste ubalansen i personelloppsetjinga. Det blir planlagd ein auke i talet på synfaringar. Dette kjem av at mykje av den planlagde verksemda 2020 er stansa på grunn av pandemisituasjonen i landet.

I tillegg kjem det auka driftsutgifter knytt til utvikling og gjennomføring av årleg internasjonal konferanse for militære ombodsinstitusjonar. Dette er et samarbeid med DCAF og andre land som Tyskland, Nederland, Storbritannia og Austerrike. Konferansen for 2021 finn stad i Australia. Det blir venta auka reiseutgifter knytt til denne konferansen. Noreg er blitt spurd om å kunne ta på seg å arrangere denne konferansen i 2022.

Post 01 Driftsutgifter

Posten inneheld lønsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tenester. Det er lagt til grunn ein vekst i løn på 2 pst. i 2021.

Kap. 43 Stortingets ombodsmann for forvaltninga

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	87 542	91 100	92 200
	Sum kap. 0043	87 542	91 100	92 200

Hovudoppgåver og organisering

Sivilombodsmannens formål og oppgåver følgjer av lov om Stortingets ombudsmann for forvaltninga av 22. juni 1962, og Stortingets instruks for Sivilombodsmannen av 19. februar 1980. Sivilombodsmannen er vald av Stortinget fram til utløpet av kvar valperiode.

Som Stortingets tillitsmann skal Sivilombodsmannen føre kontroll med at det i den offentlege forvaltninga ikkje blir gjort urett eller feil mot den enkelte borgaren. Ombodsmannen skal òg bidra til at forvaltninga respekterer og sikrar menneskerettane. Desse oppgåvene blir først og fremst varetatte gjennom undersøkingar og behandling av klager frå enkeltpersonar, organisasjonar og selskap. Ombodsmannen står fritt til å ta opp dei spørsmåla ho meiner er av interesse, og kan setje i verk saker av eige tiltak. Slike undersøkingar er i

hovudsak baserte på kjennskap til forhold i forvaltninga som det kan vere grunn til å ta opp særskilt. Ombodsmannen er òg nasjonal førebyggjande mekanisme for førebygging av tortur og annan grufull, umenneskeleg eller nedverdiggande behandling eller straff. Vidare søker ombodsmannen å hindre urett gjennom ulike kommunikasjonstiltak, slik som føredragsverksemd. Gjennom meldingane sine til Stortinget gir Sivilombodsmannen informasjon om korleis Grunnlova, lover og Stortingets vedtak i praksis blir brukte i forvaltninga, og om verksemda som følgjer av førebyggingsmandatet.

Ombodsmannens kontor er organisert i tre avdelingar som behandlar klagesaker innan ulike rettsområde, ei allmenn avdeling, ei eining for førebygging av tortur og ei administrasjonsavdeling.

Rapport for 2019

Ombodsmannens årsmeldingar for 2019 blei overleverte Stortinget i mars 2020. Sivilombodsmannens årsmelding i Dokument 4 (2019–2020) gjer greie for hovudintrykk frå klagesaksbehandlinga i 2019, og omtaler òg enkelte utviklingstrekk i forvaltninga basert på meir generelle erfaringar ombodsmannen har gjort. Årsmeldinga for førebyggingsseininga, Dokument 4:1 (2019–2020), gir ein nærmare omtale av førebyggingsarbeidet i 2019.

Klagesaksbehandling

Det kom inn 3 882 saker til ombodsmannens kontor i 2019. Dette er omtrent på nivå med det føregåande året, noko som tyder på at auken på til saman nesten 30 prosent frå dei seinare åra no har stabilisert seg. 26 saker er i tillegg tatt opp på eige initiativ. Desse sakene er ressurskrevjande, men viktige. Den auka saksmengda fører til stabilt høg saksavvikling, både for realitetsbehandla og avviste saker. Ombodsmannen jobbar målbevisst med å auke talet på rettkomne klager.

Meir enn halvparten av sakene som var komne inn, blei avviste. For mange av sakene blir utfallet likevel positivt for klagaren, ved at ei sak løyser seg mens ho er til behandling hos Sivilombodsmannen. Dette skjer ofte etter førespurnader over telefon eller i brev til det aktuelle forvaltningsorganet.

Det er eit mål å bruke så kort tid som mogleg på saker som må avvisast. I 2019 har det vore ein nedgang i saksbehandlingstida for saker som er avslutta etter å ha vore tatt opp med forvaltninga. Slik kan tida bli utnytta betre på saker som krev undersøkingar i forvaltninga. Saksbehandlingstida må sest i samanheng med saksinngangen.

Sivilombodsmannens førebyggingsarbeid

Førebyggingsseininga mot tortur og umenneskeleg behandling ved fridomstap blei oppretta ved Sivilombodsmannens kontor i 2014, i tråd med tilleggsprotokollen til FN's torturkonvensjon (OPCAT). Førebyggingsseininga har åtgang til å besøkje alle stader der personar har fått fridomen sin tatt frå seg, for å førebyggje tortur og annen grufull, umenneskeleg eller nedverdiggande behandling eller straff.

I 2019 har Førebyggingsseininga gjennomført sju besøk til barnevernsinstitusjonar og eitt besøk til ein psykisk helseverninstitusjon for barn og unge. Det blei utarbeidd ei særskilt melding om

isolasjon og mangel på menneskeleg kontakt i norske fengsel som blei overlevert til Stortinget 18. juni 2019. Meldinga beskriv funn frå 20 besøk til 19 norske fengsel med høg sikkerheit som Førebyggingsseininga har gjennomført sidan 2014. I etterkant av overleveringa blei funna og tilrådingane i meldinga formidla i møte med departement, direktorat, fagforeiningar, embetsorganisasjonar og frivillige organisasjonar det vedkom. I løpet av 2019 har Førebyggingsseininga også gitt ei rekkje presentasjonar av funn og utfordringar som andre delar av førebyggingsarbeidet har avdekt. Førebyggingsseininga har blant anna førelest på fagutdanningar og konferansar og halde oppe eit samarbeid med relevante fagmiljø internasjonalt, og under dette tatt imot besøk frå fengselsmyndighetene i delstatane Louisiana og Washington i USA og førebyggingsseininga i Moldova.

Menneskerettsarbeid

Sivilombodsmannens generelle arbeid på menneskerettsfeltet har i 2019 omfatta blant anna deltaking på baltisk-nordisk ombodsmannskonferanse om økonomiske og sosiale rettar, under dette om implementering av FN-konvensjonen om rettane til menneske med nedsett funksjonsevne (CRPD). Sivilombodsmannen har òg tatt imot fleire delegasjonsbesøk frå andre land. FN's spesialrapportørar for høvesvis menneskerettar og miljø og personar med nedsett funksjonsevne hadde møte med Sivilombodsmannen under noregsbesøka sine i september og oktober.

Sivilombodsmannen har i 2019 sett i gang eit arbeid for å ruste ombodsmannen i møtet med moglege rettssikkerheitsutfordringar og menneskerettslege problemstillingar som oppstår som følgje av den teknologiske utviklinga og bruk av heilautomatiske saksbehandlingsprosessar i forvaltninga.

Sivilombodsmannen behandlar jamleg klagesaker som vedkjem Noregs menneskerettslege forpliktingar. Temaa for klagesakene i 2019 omfatta blant anna barnets beste, vern av sjølvbestemmingsretten og den personlege integriteten, retten til familieliv og ytringsfridom for offentleg tilsette.

I åra 2005–2010 og 2017–2018 har Sivilombodsmannen hatt eit justissamarbeid med Kinas riksadvokatembete – The Supreme People's Procuratorate (SPP). Justissamarbeidet blei leia av ein norsk kinesisktalande spesialrådgivar og jurist ved ombodsmannens kontor. Prosjektet har vore finansiert av Utanriksdepartementet. Justissamarbeidet med SPP blei avslutta i 2019 på grunn av

bortfall av spesialkompetansen ved ombodsmannens kontor.

Mål og budsjett for 2021

Ettersom dei to mandata til ombodsmannen er fastsette i lov, har verksemnda stabile føringar for kva hovudmål som skal nåast kvart år. Ein stor del av verksemnda til ombodsmannen går årleg ut på å gjennomføre undersøkingar og gjere rettslege vurderingar av utvalde spørsmål. I fleire år har det vore eit mål at ombodsmannen skal prioritere arbeidsinnsatsen der han får størst betyding. Dette vil òg vere av vesentleg betyding framover, og er reflektert i strategiplanen for perioden 2019–2022.

Den store auken i klagetalet sidan 2017 er venta å vare ved. Det blir viktig, men krevjande å kunne handtere denne veksten òg i 2021. Kapasitet og ressursar har betyding for om førespurnader kan bli svart på på ein slik måte at det støttar opp under rolla ombodsmannen har. Ombodsmannen vil innanfor eksisterande ressursnivå forsøke å ta opp tilstrekkeleg mange saker, samstundes som kvaliteten på dei svara ombodsmannen gjev, skal vere god og saksbehandlingstida så kort som mogleg.

Målet om å bli betre kjend har vore følgt opp gjennom fleire år. Dette er eit mål òg for 2021. Det er spesielt ønskeleg å rette innsatsen mot grupper

av klagarar ein i større grad burde få inn klager frå, sjølv om det med den same ressursituasjonen må føre til at andre klagesaker må bli prioriterte ned.

Besøk til stader der menneske har fått fri- dommen tatt frå seg, vil bli vidareførte i 2021. Avgjerda om kor mange og kva stader som skal bli besøkte, vil bli basert på ei risikovurdering av aktuelle sektorar og stader, i lys av kapasitet og ressursar. Det vil òg kunne vere aktuelt å fokusere hovudsakeleg på eit nærmare gitt tema som er spesielt aktuelt for mandatet. Det vil framleis bli lagt stor vekt på å vidareutvikle metodikk, heve kompetansen i eininga og hente inn solide kunnskapsgrunnlag innanfor alle områda som er dekte av mandatet. Som ledd i ei tett oppfølging for å sikre at tilrådingane frå ombodsmannen får gjennomslag, vil det òg bli lagt vekt på oppfølging av dei stadene og sektorane som blir besøkte.

Internt tas det sikte på å utvikle nye og forbedra teknologiske løysingar i 2021.

I budsjettet er det innarbeidd prisjustering, lønskonsekvensjustering, effektiviseringstrekk og særleg bruk av setjeombodsmann i 2021.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og utgifter til Sivilombodsmannens kjøp av varer og tenester.

Kap. 44 Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvåkings- og tryggingsteneste

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	22 302	26 000	34 600
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	24 774		
	Sum kap. 0044	47 076	26 000	34 600

Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvåkings- og tryggingsteneste (EOS-utvalet) er eit permanent utval, oppretta i 1996. Utvalet har sju medlemmer. Medlemmene blir valde for eit tidsrom på inntil fem år av Stortinget i plenum. Medlemmene kan bli nemnde opp att éin gong etter innstilling av Stortingets presidentskap.

Hovudoppgåver

EOS-utvalet skal føre regelmessig tilsyn med etterretnings-, overvåkings- og tryggingstenesta (EOS-tenesta) som blir utført i den sivile og militære forvaltninga. Kontrollutvalet har som oppgåver å gjennomføre inspeksjonar, undersøkje klager og av eige tiltak ta opp saker som utvalet ut frå formålet finn det riktig å behandle. Hovudformålet er

å vareta rettstryggleiken for den enkelte og sjå til at tenestene respekterer menneskerettane.

Det blir årleg gitt melding til Stortinget om verksemda til utvalet, og særskilde meldingar ved behov.

Rapport for 2019

Utvalet har i 2019 gjennomført 19 inspeksjonar. PST er inspisert seks gonger, E-tenesta seks gonger, NSM to gonger og FSA to gonger. Etterretningsbataljonen, Marinejegerkommandoen (Forsvarets spesialstyrker) og Sivil klareringsmyndigheit er inspisert ein gong kvar.

I 2019 undersøkte utvalet 24 saker av eige tiltak, mot 22 saker i 2018. Sakene utvalet har undersøkt av eige tiltak, er hovudsakeleg funn frå utvalets inspeksjonar. Utvalet gav to særskilde meldingar til Stortinget i 2019, «Særskilt melding til Stortinget om ulik praksis for sikkerhetsklarering av personer med tilknytning til andre stater» og «Særskilt melding til Stortinget om PSTs ulovlege innhenting og lagring av flypassasjeropplysningar».

Utvalet undersøker klager frå enkeltpersonar og organisasjonar. Det kom inn 26 klager til utvalet i 2019, mot 19 klager i 2018. Utvalet prioriterer klagesaksbehandlinga og bruker ein god del ressursar på ho. Enkelte av klagene har vore retta mot fleire av EOS-tenestene samtidig. Utvalet har på formelt grunnlag avvist nokre klagesaker, blant anna under tilvising til at forholdet fell utanfor kontrollområdet for utvalet. Klager og førespurnader som fell innanfor kontrollområdet for utvalet, blir undersøkte i den eller dei tenestene klaga rettar seg mot. Utvalet praktiserer generelt sett ein låg terskel for å behandle klagesaker.

Utvalet meiner at ressursbruken har vore effektiv i 2019. Samla sett er utvalet fornøgd med resultat, måloppnåing og ressursbruk i 2019. Nærmare opplysningar om verksemda er gitt i årsmeldinga for utvalet for 2019 (Dokument 7:1 (2019–2020)).

Mål for 2021

Utvalet har som hovudoppgåve å føre løpande kontroll med EOS-tenestene. Kontrollen blir utøvd i form av inspeksjonar, behandling av klagesaker og behandling av saker som blir tatte opp av eige tiltak. Den faglege verksemda i utvalet blir i hovudsak styrt av kva som kjem fram gjennom inspeksjonsverksemda og klagesaker, og av dei signala Stortinget gir ved behandlinga av års-

meldingane frå utvalet. I tillegg tar utvalet opp saker på bakgrunn av opplysningar som kjem fram i offentlegheita.

Rammene for verksemda til utvalet er fastsette i lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings og sikkerhetstjeneste (EOS-kontrollova). I henhold til EOS-kontrollova § 7 andre ledd skal den årlege tilsynsverksemda til utvalet bli gjennomført ut frå behov og minst omfatte fleire inspeksjonar årleg av E-tenesta sentralt, NSM, PST sentralt og Forsvarets tryggingssavdeling. I tillegg skal utvalet gjere ein årleg inspeksjon av PST-einingar i minst to politidistrikt, og av minst ein av E-tenestas stasjonar eller etterretnings-/sikkerheitsteneste ved militære stabar og avdelingar. I tillegg er utvalet pålagt å ha minst ein årleg inspeksjon hos høvesvis Etterretningsbataljonen og Forsvarets spesialstyrker. Utvalet kan òg undersøkje bistanden politiet gir PST, eller andre delar av forvaltninga om det er nødvendig ut frå kontrolloppgåva. Overordna påtalemyndigheit, det vil seie statsadvokatane og riksadvokaten, er unntatt frå kontrollområdet. Utvalet vil òg i 2021 gjennomføre inspeksjonar i tråd med krava, i tillegg til å behandle innkomne klagesaker, og undersøkje saker i EOS-tenestene. Utvalet undersøker òg saker innanfor kontrollområdet som har vore gjenstand for offentlig kritikk.

Forsvarsdepartementet la 22. april 2020 fram Prop. 80 L (2019–2020) til Stortinget om lov om Etterretningstjenesten. Ein viktig del av lovforslaget er innføring av såkalla tilrettelagd innhenting som innhentingsmetode. I kapittel 11.15.4 i proposisjonen har departementet gitt si vurdering av dei økonomiske konsekvensane av forslaget om tilrettelagd innhenting for EOS-utvalet. Dersom metoden tilrettelagt innhenting blir vedtatt, ventar utvalet å bli pålagt nye og omfattande kontrolloppgåver.

Utvalet flytta i 2019 inn i nytt lokale på Bryn, der dei har gode vilkår for å drive verksemda i 2021 og i åra som kjem.

Nye kontrolloppgåver frå 2021

Ny lov om Etterretningstjenesten trer i kraft 1. januar 2021. I tillegg til dei kontrolloppgåvene utvalet har i dag, er utvalet pålagt ei ny kontrolloppgåve. I ny lov om Etterretningstjenesten er tenesta gitt heimel til å nytte ein ny metode kalla «tilrettelagt innhenting av grenseoverskridende elektronisk kommunikasjon» (tilrettelagt innhenting). Metoden inneber at det kan innhentas kommunikasjonsstraumar i fiberkablar som kryssar landegrensa.

EOS-utvalet er pålagt å føre løpande kontroll med metoden tilrettelagt innhenting. Dette vil innebære ein betydeleg auke i omfanget av utvalets oppgåver. Utvalet har som følge av dette behov for å styrke sitt sekretariat med fem personar frå 2021, hovudsakeleg personer med teknologisk og juridisk kompetanse. I tillegg er det behov for innkjøp av noko teknisk utstyr.

Stortinget har i vedtak 677 bedt Stortingets presidentskap om å «ved dei årlege budsjett-

løyvingane sikre EOS-utvalet sitt behov for kompetanse og ressursar».

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar godtgjersle til medlemmene i utvalet og løn til dei tilsette i sekretariatet, og utgifter til det utvalet kjøper av varer og tenester. Det er lagt til grunn ein vekst i løn på 2 pst. i 2021.

Kap. 45 Noregs institusjon for menneskerettar

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	24 913	25 700	26 100
	Sum kap. 0045	24 913	25 700	26 100

Hovudoppgåver og organisering

Noregs institusjon for menneskerettar (NIM) blei oppretta 1. juli 2015 som eit organ organisatorisk lagt under Stortinget. Føremålet og oppgåvene til institusjonen følgjer av lov om Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter av 22. mai 2015 nr. 33 (NIM-lova), og instruks om Noregs nasjonale institusjon for menneskerettar, som blei vedtatt av Stortinget 30. april 2016. NIM blir leia av eit styre og ein direktør. Styret har det overordna ansvaret for den faglege verksemda, økonomien og drifta til den nasjonale institusjonen. Stortinget vel både styre og direktør. Styret er valt for ein periode på fire år, mens direktøren er vald for ein periode på seks år. Stortinget utnemnde i mars 2019 Adele Matheson Mestad som direktør for perioden 2019–2025.

NIM skal bidra til å styrkje gjennomføringa av menneskerettene, særleg ved å overvake og rapportere om menneskerettane si stilling i Noreg, medrekna å leggje fram tilrådingar for å sikre at Noreg oppfyller dei menneskerettslege forpliktingane sine, gi råd til Stortinget, regjeringa, Sametinget og andre offentlege organ og private aktørar om gjennomføringa av menneskerettane, informere om menneskerettane, medrekna å rettleie enkeltpersonar om nasjonale og internasjonale klageordningar, fremje opplæring, utdanning og forskning på menneskerettane, leggje til rette for samarbeid med relevante offentlege organ og andre aktørar som arbeider med menneskerettane, og delta i internasjonalt samarbeid for å

fremje og beskytte menneskerettane. NIM skal ikkje prøve enkeltsaker om krenking av menneskerettar. Stortinget har føresett at institusjonen skal vere samlokalisert med, og administrativt knytt til, Sivilombodsmannen.

Rapport for 2019

Det følgjer av § 11 i NIM-lova at NIM årleg skal gi ei årsmelding til Stortinget om institusjonen si verksemd og utviklinga av menneskerettssituasjonen i Noreg. Årsmeldinga, Dokument 6 (2019–2020), blei overlevert Stortinget 1. april 2020. Årsmeldinga dekkjer eit breitt spekter av område, men er på ingen måte uttømmende. I meldinga gir NIM tilrådingar på nokre område der dei meiner norsk lovgiving eller praksis anten bryt med menneskerettane, det er rom for forbetring eller det er særlege utfordringar som myndigheitene bør vere merksame på.

Mål og budsjett for 2021

NIM har eit særst breitt mandat, då menneskerettane har betydning for nær sagt alle rettsområde. Institusjonen byggjer arbeidet sitt på 27 ulike område av rettar. Desse områda dannar grunnlag både for den systematiske overvakinga institusjonen gjer av menneskerettssituasjonen og for den interne arbeidsdelinga innanfor den juridiske analyseavdelinga. Det breie mandatet gir NIM eit unikt høve til å følgje det store biletet og skape dialog med dei ulike menneskeretts-

aktørane. NIMs visjon er eit sterkt og heilskapleg menneskerettsvern for alle. Det betyr at NIM må jobbe breitt innanfor ei heil rekkje felt og ha tilsvarende brei kunnskap i organisasjonen. I NIMs strategi for 2019–2022 er det sett overordna mål om å vere ein sterk fagleg rådgivar, brubyggjar, vaktbikkje og formidlar. Ut frå breidda i NIMs mandat krev dette ei tydeleg prioritering av arbeidsinnsatsen. Denne prioriteringa byggjer på vurderingar som er baserte på den systematiske overvåkingsverksemda og tar utgangspunkt i kriterium vedtatte av styret for seleksjon av saker. Adekvat bemanning med tung fagleg kompetanse og tilstrekkeleg administrativ støtte er avgjerande for kva moglegheit NIM har til å oppfylle oppdraget sitt og bli ein synleg og effektiv institusjon med legitimitet og gjennomslagskraft.

Institusjonen vil framleis arbeide internt for å ha ei tydeleg leiing og sikre at arbeidsprosessane er effektive og gode. Måla som blir følgde opp i 2021, er å:

- bidra til at staten gjer best mogleg menneskerettslege vurderingar
- førebyggje og hindre menneskerettsbrot
- bidra til informasjonsflyt og samarbeid på menneskerettsfeltet, både i sivilsamfunnet og mellom sivilsamfunnet og myndigheitene
- bidra til styrkt bevisstheit kring menneskerettslege spørsmål i Noreg
- vere ei føretrekt kjelde for media i saker om menneskerettar
- delta aktivt i internasjonalt samarbeid og bidra til å styrkje dei nasjonale institusjonane i land der menneskerettane er under press.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og utgifter til kjøp av varer og tenester. Det er lagt til grunn ein vekst i løn på 2 pst. i 2021.

Kap. 51 Riksrevisjonen

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	558 631	550 100	550 600
75	Internasjonale organisasjonar og nettverk	26 200	27 000	27 900
	Sum kap. 0051	584 831	577 100	578 500

Hovudoppgåver og organisering

Riksrevisjonen blir leia av eit kollegium som består av fem riksrevisorar valde av Stortinget for ein periode på fire år. Riksrevisjonens formål, oppgåver og rammevilkår følgjer av lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004 nr. 21 og instruks om Riksrevisjonens verksemd av 11. mars 2004. Riksrevisjonen skal gjennom revisjon, kontroll og rettleiing bidra til at staten sine inntekter blir betalte inn som føreset, og at staten sine midlar og verdiar blir brukte og forvalta på ein økonomisk forsvarleg måte, og i samsvar med Stortingets vedtak og føresetnader, jf. riksrevisjonsloven § 1.

Riksrevisjonen kan òg etter avtale ta på seg revisjons-, kontroll- eller bistandsoppdrag internasjonalt. Stortinget kan påleggje Riksrevisjonen å setje i gang særlege undersøkingar. Oppgåvene er utdjupa nærmare i instruksen om Riksrevisjonens verksemd.

Riksrevisjonen er organisert i sju avdelingar, av dei tre rekneskapsrevisjonsavdelingar, to forvaltningsrevisjonsavdelingar, ei avdeling for metodestøtte og utvikling, ei administrasjonsavdeling og ein stabsseksjon og ein internasjonal seksjon som er tilknytt revisjonsråden.

Rapport 2019

Riksrevisjonens visjon for planperioden 2018–2024 er «Revisjon til nytte for morgendagens samfunn». Det er definert tre hovudmål:

- Riksrevisjonen skal vere samfunnets fremste leverandør av aktuell og relevant offentleg revisjon.
- Riksrevisjonen skal gjennomføre revisjon og kontroll av høg kvalitet.
- Riksrevisjonen skal vere ein effektiv organisasjon.

Rapporteringa for 2019 viser at Riksrevisjonen har tilfredsstillande måloppnåing, og at revisjonen i hovudsak er gjennomført i tråd med planen. Upårekna forhold fører likevel alltid med seg eit behov for enkelte omprioriteringar av ressursane. Omprioriteringar er baserte på ei vurdering av vesentlegheit og risiko for feil og manglar.

Statsrekneskapan og totalt 232 verksemdsrekneskapar for 2018 er reviderte. I tillegg er 29 enkeltundersøkingar (forvaltningsrevisjonar og etterlevingsrevisjonar) leverte til Stortinget. 65 prosent av Riksrevisjonens samla ressursar blei brukte til revisjonsfaglege aktivitetar i 2019, og delen har vore stabil over tid. Samtidig har Riksrevisjonen jobba med å modernisere, effektivisere og digitalisere arbeidsprosessane sine. I tillegg til slikt viktig og nødvendig utviklingsarbeid er ressursane elles brukte til kompetanseheving, administrasjon, støttefunksjonar og internasjonalt arbeid.

Riksrevisjonen har i forbindelse med bistand til institusjonsutvikling av andre riksrevisjonar rapportert inn 15,1 millionar kroner som bistandsmidlar (DAC-midlar) til OECD via Norad i 2019. I 2018 var dette talet 11,8 millionar kroner.

Ei detaljert orientering om verksemda i 2019 blei lagt fram for Stortinget i Dokument 2 (2019–2020).

Mål og budsjett for 2021

Riksrevisjonen utfører arbeidet sitt i tråd med Riksrevisjonens overordna visjon og overordna målsetjingar i gjeldande strategiplan.

Samfunnet står framfor store endringar. Strammare budsjett og ny teknologi krev omstilling og effektivisering. Også Riksrevisjonen må omstille seg for i framtida å kunne levere i tråd med samfunnsoppdraget. Difor vil det framover vere eit høgt nivå på Riksrevisjonens utviklingsaktivitetar, der automatisering og digitalisering står sentralt.

Som følge av auka digitalisering av data, EUs personvernordning (GDPR), ny tryggingsslov i 2019 og aukande trusselbilette knytt til informasjonssikkerheit må Riksrevisjonen utvikle nye IKT-løysingar for mottak, lagring og tilarbeiding av data. Det må òg bli utvikla IKT-system og etablert sikre soner i bygget for å behandle gradert informasjon i tråd med føresegnene i tryggingss-

lova. Nye teknologiske løysingar hos Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ) vil etter kvart bidra til at Riksrevisjonens finansielle revisjon kan bli utført meir effektivt og med høgare kvalitet.

Dette vil medføre behov for å utvikle nye arbeidsprosessar og tilføre ny kompetanse i organisasjonen. Riksrevisjonens rapportering må bli lagd om til brukarvenlege digitale format, for å gjere revisjonsrapportene lettare tilgjengelege. Digitale rapportar gjer det blant anna mogleg å bruke grafikk, kart og bilete på nye måtar.

Utviklingssamarbeidet med riksrevisjonane i andre land vil bli vidareført på nokolunde det same nivået som i 2020, og Riksrevisjonen vil framleis samarbeide tett med IDI (INTOSAI Development Initiative).

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og utgifter til Riksrevisjonens kjøp av varer og tenester.

For 2021 ber ein om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 51, post 01 Driftsutgifter, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 3051, post 02 Refusjon utland, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 75 Internasjonale organisasjonar og nettverk

Budsjettposten gjeld tilskot til drifta av INTOSAI Development Initiative (IDI), eit utviklingsorgan for riksrevisjonar i utviklingsland. Eit mål med IDIs arbeid er å styrkje offentleg revisjon i utviklingsland, og gjennom dette bidra til godt styre sett, utvikling og kamp mot fattigdom. IDI er organisert som ei stifting med eit styre og et sekretariat. Styret i stiftinga blir leia av riksrevisoren.

Finansieringa av IDIs drift og utviklingsprogram blir mottatt frå fleire givarar, blant dei Canada, Estland, EU, Frankrike, INTOSAI, Irland, Island, Norge, Sveits, Sverige, Storbritannia, Tyskland, Austerrike og riksrevisjonane i Kuwait og Saudi Arabia. Fleire riksrevisjonar gir også støtte til IDIs arbeid i form av ressursar og tenester. Tilskotet som blir betalt ut via Riksrevisjonen, finansierer mesteparten av drifta for IDIs sekretariat, i tråd med intensjonen i Innst. S. nr. 8 (1998–99).

Kap. 3051 Riksrevisjonen

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Refusjon innland	1 948	2 000	2 000
02	Refusjon utland	976	300	300
	Sum kap. 3051	2 924	2 300	2 300

Riksrevisjonen vil få refusjonar i samband med inngått leigeavtale med IDI-sekretariatet og internasjonale revisjonsoppdrag.

Programområde 23 Finansadministrasjon

Programkategori 23.10 Finansadministrasjon

Utgifter under programkategori 23.10, fordelt på kapittel

		(i 1 000 kr)			
Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
1600	Finansdepartementet	490 403	499 300	541 980	8,5
1602	Finanstilsynet	432 158	444 000	444 142	0,0
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	618 246	630 300	864 684	37,2
	Sum kategori 23.10	1 540 807	1 573 600	1 850 806	17,6

I fyrste halvår 2020 vedtok Stortinget fleire endringar i saldert budsjett 2020, og det vart òg oppretta og gjeve løyvingar på fleire nye kapittel og postar. Både talet på endringar og størrelsen

på desse galdt i vesentleg grad tiltak i møte med virusutbrotet. Sjå del I, pkt. 4.2, for ei samla oversikt over løyvingsendringar på Finansdepartementets område etter saldert budsjett 2020.

Kap. 1600 Finansdepartementet

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	390 825	401 600	416 600
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	86 878	84 600	111 880
70	Forskning på og allmennopplysning om finansmarknaden	12 700	13 100	13 500
	Sum kap. 1600	490 403	499 300	541 980

Hovudoppgåver

Arbeidsoppgåvene til Finansdepartementet kan delast inn i fem hovudområde:

- Samordning av den økonomiske politikken, som omfattar
 - overvaking og analyse av den økonomiske utviklinga
 - finanspolitikk

- pengepolitikk
- inntekts- og fordelingspolitikk
- strukturpolitikk, mellom anna verkemåten til arbeidsmarknaden og produktmarknadene
- samordning av regjeringa sitt arbeid med berekraftig utvikling
- internasjonalt økonomisk samarbeid
- offisiell statistikk, irekna overordna styring av Statistisk sentralbyrå

2. Arbeidet med formues- og gjeldsforvaltning, som omfattar
 - investeringsstrategien til Statens pensjonsfond utland og Statens pensjonsfond Noreg, irekna rammeverk for ansvarleg forvaltning
 - oppfølging av forvaltninga av rammeverket for Statens pensjonsfond
 - statleg gjeldsforvaltning
3. Arbeidet med statsbudsjettet, som omfattar
 - avgjersler om utgifter og inntekter på statsbudsjettet under dei einskilde fagdepartementa
 - tiltak som legg til rette for effektivitet og god offentleg ressursbruk
 - utgreiing av økonomiske og administrative verknader av offentlege tiltak
 - forvaltning av prosjektmodellen til staten med kvalitetssikring av større statlege investeringsprosjektforvaltning og utvikling av regelverket for økonomistyring i statsforvaltninga, tiltak for å leggje til rette for økonomistyringa i verksemdene og overordna styring av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
 - saker frå fagdepartementa med økonomiske og administrative følgjer
4. Arbeidet på skatte- og avgiftsområdet, som omfattar
 - skatte- og avgiftsframlegg som ledd i den samla finanspolitikken
 - utvikling av regelverk for skattar, avgifter og toll
 - fordelingsverknadene av skatte- og avgiftssystema og verknader på inntektene til det offentlege og ressursutnyttinga i økonomien
 - overordna styring av Skatteetaten og Toll-etaten
 - internasjonalt samarbeid på skatte-, avgifts- og tollområdet
5. Arbeidet med finansmarknadsspørsmål, som omfattar overordna styring av Finanstilsynet og utforming av regelverk for og overvaking av
 - finansføretaka (bankar, andre kredittinstitusjonar, forsikringsselskap, m.m.)
 - verdipapirmarknaden og infrastrukturføretaka for verdipapirmarknaden (autoriserte marknadsplassar, verdipapirregister m.m.)
 - eigeidomsmeklarar, rekneskapsførarar og revisorar
 - struktur- og konkurransepolitikk for finansmarknaden
 - finansiell stabilitet

Rapport

Økonomisk politikk og forvaltning av statsgjelda

Arbeidet med å utforme og samordne den økonomiske politikken til regjeringa er ei av hovudoppgåvene til Finansdepartementet, jf. nasjonalbudsjettet og revidert nasjonalbudsjett. Sjå nærare i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021* for ein nærare omtale av stoda i landets økonomi og utsiktene framover. Departementets vurdering av korleis pengepolitikken vert utøvt går fram av den årlege finansmarknadsmeldinga.

Forvaltninga av statsgjelda har tidlegare vore omtalt i den årlege lånefullmaktsproposisjonen. Frå og med for 2016 vart omtalene flytta til statsbudsjettet og nasjonalbudsjettet. For 2021 ber Finansdepartementet om fullmakter for statleg opplåning i Prop. 1 S (2020–2021) *Statsbudsjettet for budsjettåret 2021 (Gul bok)*, medan Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021* inneheld ein generell omtale av gjeldsforvaltninga.

Frå og med 2015 har Finansdepartementet overført alle dei operative oppgåvene på statsgjeldområdet til Noregs Bank. Banken utfører oppgåvene etter eit mandat frå Finansdepartementet. Mandatet gjev banken i oppdrag å dekkje statens lånebehov slik dette er definert av departementet, samt forvalte uteståande statsgjeld.

Formuesforvaltning

Departementet rapporterte om forvaltninga av Statens pensjonsfond i 2019 i Meld. St. 32 (2019–2020) *Statens pensjonsfond 2020*.

Meldinga drøfta mellom anna fleire sider ved strategien for Statens pensjonsfond og gjer greie for resultatene i forvaltninga og arbeidet med ansvarleg forvaltning. For Statens pensjonsfond utland vart det i meldinga mellom anna lagt opp til å endre referanseindeksen for investeringar i aksjar. For Statens pensjonsfond Noreg (SPN) vart det vurdert kva ein skal gjere med aksjeportefølja si storleik på Oslo Børs. Meldinga inneheld òg analysar av resultatene i forvaltninga av SPU og SPN i 2019 og ein brei omtale av arbeidet med ansvarleg forvaltning.

Sjå elles omtale i del I, pkt. 2.2 Statens pensjonsfond.

Arbeidet med statsbudsjettet og økonomistyring i staten

Finansdepartementet forvaltar ordninga med ekstern kvalitetssikring av statlege investeringsprosjekt med anslått kostnadsramme over ein fast-

satt terskelverdi. Ordninga skal bidra til betre avgjerdsgrunnlag før vedtak i store investeringsprosjekt vert fatta.

Kvalitetssikringa skal utførast av særleg kvalifiserte private verksemdar som etter konkurranse har fått ein rammeavtale med Finansdepartementet. I 2018 og 2019 vart det førebudd og gjennomført anbodskonkurranse om ein ny rammeavtale. I september 2019 inngikk Finansdepartementet avtale med sju ulike føretakskonstellasjonar. Rammeavtalen gjeld i 2 år med opsjon på forlenging i 2 år.

I samband med denne rammeavtalen har Finansdepartementet samla krav som gjeld utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekt i eit eige rundskriv, R-108/19, som trådde i kraft 21. september 2019. Det er fastsett ein terskelverdi på 300 mill. kroner for digitaliseringsprosjekt og 1 mrd. kroner for prosjekt elles. Rundskrivet gjeld alle statlege investeringsprosjekt over terskelverdien, med visse unntak, mellom anna for SDØE og statlege føretak eller statleg eigde aksjeselskap som er ansvarlege for eigne investeringar. I samråd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet har Finansdepartementet utvikla ein rettleiar for handtering av digitaliseringsprosjekt over terskelverdi.

Finansdepartementet har sidan 2002 finansiert eit eige tverrfagleg forskingsprogram – Concept-programmet, som skal utvikle ny kunnskap om tilrettelegging, kvalitetssikring og styring av store statlege investeringsprosjekt. Målet er å sikre gode konseptval, ressursutnytting og effekt av investeringane. Programmet skal vektleggje tidlegfasen i prosjekta, frå den fyrste ideen oppstår til endeleg finansiering av gjennomføringa er vedteken. Programmet er organisatorisk forankra ved NTNU, og tilhøvet mellom institusjonen og Finansdepartementet er formalisert i ein samarbeidsavtale.

Etter kvart som tidlegare kvalitetssikra prosjekt vert fullførte, samlar Concept røynsledata som kan samanliknast på tvers av prosjekt og sektorar for å gje kunnskap og råd til dei som skal ta avgjerder og stå for kvalitetssikring av statens investeringsprosjekt. Concept-programmet har utvikla evalueringsformatet og prøvd det ut slik at ein kan evaluere verknadene etter kvart som prosjekta vert ferdigstilte og har vore i drift ei stund. I 2019 vart det levert 3 evalueringar av ferdigstilte prosjekt. Ved inngangen til 2020 er 26 av dei prosjekta som er komne så langt, evaluerte. Programmet driv i tillegg metodeutvikling, følgjeforskning

og undervisning av studentar. Forskingsresultata og publikasjonane til Concept-programmet er fritt tilgjengelege frå nettsidene til programmet.

Finansdepartementet har sidan 2016 gjort djupare analysar av utvalde område for effektivisering og betre målretting av ressursbruken over statsbudsjettet (områdegjennomgangar). Målet med arbeidet er å identifisere og leggje til rette for budsjettinnsparringar, mogeligheit for betre måloppnåing med uendra ressursbruk eller å finne nye måtar å løyse oppgåver på som kan gi redusert kostnadsvekst på sikt. I 2019 er det gjort slike analysar av byggje- og eigedomspolitikken i statleg sivil sektor, analyse av næringsretta verkemiddel, ID-forvaltning og næringsfremje i utlandet.

Finansdepartementet har i 2019 oppdatert økonomiregelverket på bakgrunn av eit forslag utarbeidd av DFØ. Det oppdaterte regelverket gjeld frå 1. januar 2020.

Skatte- og avgiftsområdet

Kjeldeskatt på renter og royalty og visse fysiske driftsmiddel

Finansdepartementet sende i februar på høyring eit forslag om å innføre kjeldeskatt på renter, royalty og visse fysiske driftsmiddel. Eit lovforslag er lagt fram i Prop. 1 LS (2020–2021).

Digital økonomi og skatt

Skattlegging av fleirnasjonale selskap reiser problemstillingar som omfattar mange land og krev internasjonale løysingar. Gjennom OECD/G20 sitt BEPS-prosjekt (Base Erosion and Profit Shifting Project) er det oppnådd semje om ei rekkje tiltak mot flytting av overskot og utholing av skattegrunnlag. Den digitale økonomien forsterkar utfordringane med skattlegging av fleirnasjonale selskap, samstundes som nye problemstillingar oppstår. *Inclusive Framework* (IF) er eit samarbeidsorgan med meir enn 130 medlemsland som vert oppretta for å følgje opp BEPS-prosjektet. IF leier det internasjonale arbeidet med globale løysingar for meir effektiv og rettferdig skattlegging av den digitale økonomien. Målet med arbeidet er å kome fram til ei internasjonal einigheit om løysingar. Noreg deltek i Inclusive Framework og i fleire arbeidsgrupper som greier ut ulike sider av forslaga til løysingar. Arbeidet med å finne ei internasjonal einigheit og det tekniske arbeidet knytt til løysingane som vert drøfta, vil halde fram i 2021.

Endringar i petroleumsskatten

I mai 2020 la Finansdepartementet fram ein proposisjon om mellombels endringar i skattereglane for petroleumsselskapa, jf. Prop. 113 L (2019–2020) *Midlertidige endringar i petroleumsskatteloven*. Ved handsaminga av Innst. 351 L (2019–2020) vart framlegget med nokre justeringar vedteke av Stortinget. Dei mellombels reglane inneber mellom anna utbetaling av skatteverdien av underskot i 2020 og 2021 og raskare frådrag og auka frinntekt for investeringar. Endringane gjeld frå inntektsåret 2020.

Kraftskatteutval

Regjeringa oppnemnde i juni 2018 eit utval som fekk i oppdrag å gjere ei heilskapleg vurdering av skattlegginga av kraftverk. Hovudoppgåva var å vurdere om dagens skattlegging av vasskraft hindrar at samfunnsøkonomisk lønsame tiltak i vasskraftsektoren vert gjennomførte. Utvalet leverte sin rapport, NOU 2019: 16 *Skattlegging av vannkraftverk*, 30. september 2019. Regjeringa varsla i februar 2020 at den ikkje vil gå vidare med utvalet sine forslag til endringar i skattlegginga av vasskraftverk. Regjeringa foreslår i staden direkte utgiftsføring av investeringskostnadar i grunnlaget for grunnrenteskatt frå og med inntektsåret 2021. For nærare omtale av utforminga og handsaminga av forslaget syner departementet til Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*, kapittel 7.

Produksjonsavgift på havbruksverksemd

Regjeringa oppnemnde i september 2018 eit utval til å vurdere skattlegginga av havbruk og korleis skattesystemet for havbruk bør vere slik at fellesskapet kan få ein del av grunnrenta. Utvalet leverte sin rapport 4. november 2019. I Meld. St. 2 (2019–2020) *Revidert nasjonalbudsjett 2020*, gjekk regjeringa inn for å innføre ei produksjonsavgift på laks, aure og regnbogeaure i statsbudsjettet for 2021. Inntektene frå avgifta vert fordelte til havbrukskommunar og -fylkeskommunar. Avgifta vert sett til 40 øre per kg produsert fisk. Det gjev om lag 500 mill. kroner til kommunesektoren, og som skal utbetalast frå og med 2022. For ein nærare omtale av utforminga og handsaminga av produksjonsavgifta syner departementet til Prop. 1 LS (2020–2021), kapittel 8.1.

Verdsetjing av fritidseiendom

Til 2010-budsjettet vart det utvikla eit forenkla takseringssystem for bustader i formuesskatten. Dette omfatta ikkje fritidseiendom. I samband med behandlinga av Meld. St. 4 (2015–2016) *Bedre skatt – En skattereform for omstilling og vekst*, fatta Stortinget 31. mai 2016 vedtak 738 nr. 15 som del av forliket om skattereform:

«Regjeringen bes gjennomgå og forbedre systemet for verddivurdering av fritidseiendom.»

I 2018 gjennomførte departementet ein anbuds-konkurransesystem om konseptval for nytt verdsetjings-system. Basert på dette gjennomførte i 2019–2020 ein ekstern leverandør (PwC) i samarbeid med Statistisk sentralbyrå eit prosjekt for å utvikle eit nytt verdsetjingsystem.

Gjennomgang av tollova

Forslag til ny lov om inn- og utførsel av varer og ny lov om tollavgift vart sendt på høyring 6. mai 2019 med høyringsfrist 30. august 2019. Dei to nye lovene skal kome i staden for tollova. Det overordna målet for lovarbeidet er eit oppdatert lovverk som passar betre til Tolletatens oppgåver. Departementet har etter høyringa arbeidd vidare med forslag til nye lover og tek sikte på å fremje proposisjon med lovforslag tidleg i 2021.

NOU 2019: 15 Skatterådgiveres opplysningsplikt og taushetsplikt

Som ei oppfølging av Skattemeldinga (Meld. St. 4 (2015–2016) *Bedre skatt – En skattereform for omstilling og vekst*) og skatteforliket i Stortinget (Innst. 273 S (2015–2016)), utnemnde regjeringa i juni 2017 eit utval med mandat å greie ut om opplysningsplikta og teieplikta til skatterådgjevarar. Utvalet la fram sin rapport 1. juli 2019. I rapporten foreslår utvalet mellom anna at det vert innført opplysningsplikt for skatterådgjevarar etter modell frå EUs direktiv DAC 6. Finansdepartementet sende rapporten på høyring med frist for å kome med innspel 2. desember 2019. Departementet arbeider med å følgje opp forslaga i rapporten.

Finansmarknadsområdet

Regelverksarbeidet på finansmarknadsområdet har i stortingsesjonen 2019–2020 resultert i desse lovendingane og lovframlegga:

Stortinget vedtok 6. desember 2019, etter framlegg i Prop. 127 LS (2018–2019), *Lov om endringer i referanserenteloven mv. (gjennomføring av referanseverdiforordningen)*.

Stortinget vedtok 13. desember 2019, etter framlegg i Prop. 128 L (2018–2019), *Lov om endringer i finansforetaksloven mv. (diverse endringer)*.

Stortinget vedtok 21. mars 2020, etter framlegg i kapittel 4 i Prop. 58 LS (2019–2020), *Lov om statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter*.

Stortinget vedtok 14. april 2020, etter framlegg i Prop. 70 LS (2019–2020), *Lov om midlertidig tilskuddsordning for foretak med stort omsetningsfall, endringer i innskuddspensjonsloven, foretakspensjonsloven, tjenestepensjonsloven og forsikringsavtaleloven og endring i skattebetalingsloven*.

Stortinget vedtok 24. april 2020, etter framlegg i Prop. 68 L (2019–2020), *Lov om endringer i verdipapirhandelloven (forskriftshjemmel om tilbudsprisen ved pliktig tilbud) og lov om endringer i pakkereiseloven (forskriftshjemmel om forlengelse av frist for tilbakebetaling)*.

Finansdepartementet la 13. desember 2019 fram Prop. 37 LS (2019–2020) *Lov om revisjon og revisorer (revisorlova), lov om endringer i lov om Folketrygdfondet og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 102/2018 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2014/56/EU og forordning (EU) 537/2014*.

Budsjett 2021

I kap. 2 i del I av denne proposisjonen er det omtalt nokre viktige oppgaver for Finansdepartementet i 2021. Dessutan går det fram av rapportdelen ovanfor at fleire av dei sakene som er omtalte der, krev oppfølging i seinare år.

Formuesforvaltning

Departementet sitt arbeid med Statens pensjonsfond går ut på å utvikle den langsiktige investeringsstrategien til fondet, fastsetje og følgje opp retningslinjer for forvaltninga, irekna fondet si rolle som ansvarleg investor. I tillegg til eigne ressursar nyttar departementet eksterne fagmiljø i inn- og utland.

Arbeidet med å utvikle investeringsstrategien for fondet i 2021 tek utgangspunkt i dei måla som er skildra i Meld. St. 32 (2019–2020) *Statens pensjonsfond 2020*. Sjå nærare omtale i del I, pkt. 2.2 Statens pensjonsfond, i proposisjonen her og i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*.

Skatte- og avgiftsområdet

Digital økonomi og skatt

Arbeidet med globale løysingar for meir effektiv og rettferdig skattlegging av fleirnasjonale selskap, held fram i 2021. Sjå nærare omtale av saka under rapport for 2020. Noreg deltek i *Inclusive Framework* og i fleire arbeidsgrupper som greier ut ulike sider av forslaga til løysingar.

Verdsetjing av fritidseigedom

Arbeidet med eit nytt verdsetjingssystem for fritidseigedom held fram i 2021. Sjå nærare omtale av saka under rapport for 2020. Før eit nytt system eventuelt vert teke i bruk, vil departementet i samråd med Statistisk sentralbyrå vurdere resultatet av arbeidet nærare. Departementet vil kome tilbake til Stortinget på eigna måte.

Samordning av reglane for innkrevjing av offentlege krav

Finansdepartementet har sett i gang eit arbeid med samordning og modernisering av reglane for Skatteetatens innkrevjingsoppgåver. Føremålet med prosjektet er eit moderne og meir brukarvennleg regelverk som legg til rette for å gjere Skatteetatens innkrevjingsoppgåver meir effektive. Prosjektet vil i hovudsak samordne dei tre lovene som i dag gjeld for Skatteetatens innkrevjingsoppgåver (skattebetalingslova, SI-lova og bidragsinnkrevingslova). Finansdepartementet tek sikte på å sende eit framlegg på høyring i løpet av 2023.

Finansmarknadsområdet

I 2021 vil m.a. desse lovsakene og utgreiingane krevje særleg innsats på finansmarknadsområdet:

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om gjennomføring i norsk lov og forskrift av den såkalla PRIIPS-forordninga. Utkastet skal sikre gjennomføring i norsk rett av venta EØS-reglar som svarer til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 1286/2014 om nøkkelinformasjonsdokument om samansette og forsikringsbaserte investeringsprodukt (PRIIPS-forordninga). Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring høyringsnotatar, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om gjennomføring i norsk lov og forskrift av fleire forordningar innanfor fondsregelverket. Utkasta skal sikre gjennomføring i

norsk rett av EØS-reglar som svarer til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 345/2013 om venturekapitalfond (EuVECA), Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 346/2013 om sosiale entreprenørskapsfond (EuSEF), Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2015/760 om europeiske langsiktige investeringsfond (ELTIF) og Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2017/1131 om pengemarkedsfond. Finansdepartementet vil følgje opp forslaga.

Finansdepartementet har hatt på høyring NOU 2016: 2 frå Verdipapirlovutvalget, med utkast til føresegner om gjennomføring i norsk lov av endringar i rapporteringsdirektivet (direktiv 2004/109/EF). Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring NOU 2018: 9 frå Revisor- og regnskapsførerlovutvalget, med utkast til ny lov om rekneskapsførarar. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om gjennomføring i norsk lov og forskrift av det såkalla IORP II-direktivet. Utkastet skal sikre gjennomføring i norsk rett av venta EØS-reglar som svarer til direktiv (EU) 2016/2341 om verksemda til og tilsynet med tenestepensjonsforetak (IORP II). Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat med utkast til føresegner om gjennomføring av reglar som svarer til forsikringsdistribusjonsdirektivet (2016/97/EU) i norsk lov og forskrift. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat med utkast til føresegner som gjennomfører dei offentlegrettslege delane av direktivet om bustadlån (direktiv 2014/17/EU) i norsk lov og forskrift. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Regjeringa sette 11. oktober 2019 ned eit offentleg utval som skal evaluere egedomsmeklingslova og føreslå ei framtidsetta regulering (eigedomsmeklingsutvalet). Utvalet har frist i byrjinga av 2021. Finansdepartementet vil sende utgreiinga på høyring og etter det vurdere forslaga frå utvalet.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegner om endringar av kvitvaskingslova og -forskrifta. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med

utkast til reglar for obligasjonar med førerett (OMF) som svarer til *covered bonds*-direktivet (EU) 2019/2162 og forordning (EU) 2019/2150 om endringar i kapitalkravsforordninga (CRR). Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har på høyring eit høyringsnotat med utkast til føresegner som skal utfylle lov om register over reelle rettshavarar og gje naudsynte reglar for å utvikle eit register over reelle rettshavarar bak norske selskap og andre juridiske personar. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Ei arbeidsgruppe under leiing av Finanstilsynet har utgreia korleis ein kan gjennomføre i norsk rett venta EØS-reglar som svarer til den såkalla bankpakka frå EU. Bankpakka omfattar EU-direktiv nr. 2019/878 og 2019/879, samt forordning nr. 2019/876, som samla inneber ei lang rekkje endringar i EUs kapitalkravsregelverk (CRR/CRD IV) og krisehandteringsregelverk (BRRD) for bankar. Finansdepartementet vil sende utgreiinga på høyring og etter det vurdere forslaga frå arbeidsgruppa.

Finanstilsynet skal innan 15. desember 2020 utgreie behovet for endringar i norsk rett for å gjennomføre forventta EØS-reglar som svarer til Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2019/2088 om berekraftsrelatert rapportering i finanssektoren og Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 2020/852 som etablerer eit rammeverk for eit klassifiseringssystem for bærekraftig økonomisk aktivitet. Finansdepartementet vil sende Finanstilsynets forslag på høyring og etter det vurdere korleis dei skal følgjast opp.

Ein arbeidsgrupperapport om regelverket for såkalla garanterte pensjonsprodukt (private ytingsbaserte tenestepensjonsordningar og fripolisar), eit høyringsnotat frå Finanstilsynet basert på arbeidsgrupperapporten og eit regelverksinnspill frå Pensjonistforbundet har vore på høyring. Finansdepartementet vil følgje opp høyringa.

I tråd med regjeringsplattforma og oppmødingsvedtak nr. 406 (2018–2019) frå Stortinget, har Finansdepartementet sett ned ei arbeidsgruppe for å vurdere om det bør innførast krav om pensjonsopptening frå fyrste krone i innskottspensjonsordningar. Arbeidsgruppa skal vidare vurdere om personar med lågare stillingsdel enn 20 prosent og personar under 20 år skal ha rett til å vere medlem i private tenestepensjonsordningar. Utgreiinga har vorte forseinka på grunn av koronautbrotet og skal etter planen vere ferdig hausten 2020.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat med utkast til einskilde endringar i

lovreglane om eigen pensjonskonto. Det vart òg foreslått utfyllande forskrifter om eigen pensjonskonto. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Finansdepartementet har hatt på høyring eit høyringsnotat, utarbeidd av Finanstilsynet, med utkast til føresegnar om lovbrotsgebyr og leiingskarantene, mellom anna i finansføretakslova. Finansdepartementet vil følgje opp forslaget.

Rettsakter frå EU

Arbeidet med å utvikle det norske regelverket for finansmarknadsområdet hengjer nært saman med arbeidet med å tilpasse og ta inn nye EU-rettsakter i EØS-avtalen. Finansdepartementet vil prioritere dette innlemmingsarbeidet i 2021 òg.

I tråd med den internasjonale utviklinga mot styrka regulering av og tilsyn med finansmarknadene har EU utarbeidd særskilte regelverk for

- finansføretak (bankar og andre kredittinstitusjonar, forsikringsføretak, m.m.)
- verdipapirføretak, verdipapirfond, infrastrukturføretak for verdipapirmarknaden m.m., og
- rekneskap, rekneskapsførarar og revisorar

Dette er dels direktiv, med krav til utforminga av regelverket i dei ein skilde medlemslanda, og dels forordningar, som gjeld direkte i heile EU. Det aller meste av regelverket i EU på desse områda er EØS-relevant og skal difor takast inn i EØS-avtalen og gjennomførast i norsk rett. Direktiv som er teke inn i EØS-avtalen, skal gjennomførast med eigen norsk regeltekst i lov eller forskrift. Forordningar skal gjennomførast ved tilvising, enten i lov eller forskrift, til EUs regeltekst, slik denne er tilpassa i EØS-avtalen.

Dei tre EØS/EFTA-landa Liechtenstein, Island og Noreg klarlegg seg imellom kva ein treng av tilpassing til EU-rettsaktene og diskuterer dette med representantar for EU. Når partane er einige, kan rettsaktene takast inn i EØS-avtalen ved vedtak i EØS-komiteen.

Vedtaka i EØS-komiteen trer normalt i kraft med ein gong, med mindre EU-rettsakta enno ikkje er i kraft. Dersom det krevst stortingsvedtak, til dømes ny lovgjeving, er det vanleg å ta såkalla konstitusjonelt atterhald, slik at vedtaket i EØS-komiteen ikkje trer i kraft før det er gjevne melding om at konstitusjonelle krav er oppfylte. I slike tilfelle vert det normalt gjort framlegg om at Stortinget gjev samtykkje til innlemming, enten i særskild proposisjon eller saman med eit lovforslag.

Arbeidet med nokre sentrale EØS-saker på finansmarknadsområdet er drøfta i kap. 3 i Meld. St. 1 (2020–2021) *Nasjonalbudsjettet 2021*.

Arbeidet med statsbudsjett og økonomistyring i staten

Finansdepartementet vil vidareføre finansieringa av forskingsprogrammet Concept ved NTNU for å utvikle ny kunnskap om tilrettelegging, kvalitets-sikring og styring av store statlege investeringsprosjekt. Hovudlinene i Concept-programmet vert vidareførte i 2021. Programmet skal evaluere store statlege investeringsprosjekt som no er komne i driftsfasen og vektleggje forskning på tidlegfasen i prosjekta, frå den fyrste ideen oppstår til endeleg finansiering av gjennomføringa er vedteken. I tillegg driv programmet med metodeutvikling, følgjeforskning, kompetansebygging og undervisning av studentar. Forskinga skal vere fritt tilgjengeleg for alle som søker kunnskap om prosjektstyring i staten.

Samfunnstryggleik og beredskap

Finansdepartementet har det overordna ansvaret for samfunnstryggleik og beredskap for å sikre finansiell stabilitet. Departementet har òg ansvar for viktige samfunnsfunksjoner som system for å handtere statens inntekter (proveny), Folke-registeret og Tolletatens kontroll med den grense-kryssande vareførsla.

På Finansdepartementets ansvarsområde skal det arbeidast systematisk med samfunns-tryggleik. Beredskapen for å kunne handtere ekstraordinære hendingar skal vere god. Departementet og dei underliggjande etatane har beredskapsplanverk for å kunne handtere uynskte hendingar, og desse vert jamleg oppdaterte.

Departementet deltek òg jamleg i store, nasjonale øvingar innan sikkerheit og beredskap.

Vidare samarbeider Finansdepartementet med mellom anna Nasjonalt tryggingorgan og Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap.

Ei sentral utfordring i finanssektoren er å halde betalingsformidlinga og andre deler av den finansielle infrastrukturen ved lag slik at samfunnet får dekt behovet for mellom anna betalings-tenester. Finansielle tenester er utpeika som ein av 14 samfunnskritiske funksjonar i Noreg, og Finansdepartementet utarbeidde i 2018 ei særleg tilstandsvurdering av denne funksjonen, sjå kapittel 8 i Prop. 1 S (2018–2019) *Finansdepartementet*.

Finansdepartementet arbeider òg med beredskapen for Statens pensjonsfond.

Kontroll av vareførselen over grensa har mellom anna som føremål å motverke ulovleg inn- og utførsel av farlege og ulovlege varer. Tolletaten byggjer i stor grad kontrollen på risikoanalysar

og etterretning, og etaten vil i 2021 arbeide vidare med å gjere val av kontrollobjekt meir effektivt. I denne samanhengen starta etaten i 2019 eit prosjekt for å utvikle ny digitalisert systemstøtte for oppgåver i alle ledd av kontrollprosessane til etaten, jf. eigen omtale under kap. 1610 *Tolletaten*.

Fleire etatar under Finansdepartementet forvaltar omfattande produksjonssystem som behandlar store informasjonsmengder. Informasjonstryggleik er ein viktig del av Finansdepartementets styringsdialog med underlagde etatar.

Særleg om arbeidet med ny lov om nasjonal sikkerheit

Lov om nasjonal sikkerheit (sikkerheitslova) tok til å gjelde 1. januar 2019, og alle sektorar arbeider med å gjennomføre føresegnene i lova. Føremålet med lova er å tryggje dei nasjonale sikkerheitsinteressene og å førebyggje, avdekkje og motverke sikkerheitstrugande verksemd. Dei nasjonale sikkerheitsinteressene skal tryggjast ved at kvart departement identifiserer grunnleggjande nasjonale funksjonar (GNF-ar) innanfor sitt ansvarsområde, slik at verksemdar av avgjerande betydning for GNF-ar kan underleggjast sikkerheitslova, og ein kan setje i verk naudsynte sikringstiltak for dei skjermingsverdige verdiane i verksemdene. For å vareta føremålet med lova, vil GNF-arbeidet i departementa vere ein kontinuerleg prosess. Arbeidet kan gje endringar i dei identifiserte GNF-ane og skjermingsverdige verdiar, kva for verksemdar som er av vesentleg og avgjerande betydning, og i kva grad ei verksemd er avhengig av eksterne ressursar (til dømes andre verksemdar). Kva som vil krevjast for å oppnå eit forsvarleg sikkerheitsnivå, kan òg verte endra under vegs.

Finansdepartementet har identifisert følgjande GNF-ar i sin sektor:

1. Evne til å finansiere offentleg verksemd
 - GNF-en omfattar både rolla til departementet i å sikre inntekter til staten og i å tryggje statlege utbetalingar.
2. Tryggje samfunnet si evne til å formidle finansielle tenester
 - GNF-en omfattar rolla departementet har ved å leggje til rette for eit stabilt og vel fungerande finanssystem.
3. Finansdepartementets verksemd, handlefri-dom og evne til å gjere vedtak
 - GNF-en omfattar departementet si rolle som fagleg sekretariat for politisk leiing, utøving av myndigheit og styring og oppfølging av underleggjande verksemdar.

I tråd med føresegna i sikkerheitslova, har Finansdepartementet innmeldt desse GNF-ane til Nasjonalt tryggingorgan.

Departementet vil i det vidare arbeidet identifisere eventuelle verksemdar med vesentleg eller avgjerande viktigheit for desse GNF-ane, samt vurdere om nokre av desse eig eller forvaltar skjermingsverdige verdiar. Verksemdar med avgjerande betydning for GNF-ane, vil underleggjast lova, og departementet vil så utpeike eventuelle skjermingsverdige verdiar hos desse, samt setje fristar for gjennomføring av sikringstiltak.

Post 01 Driftsutgifter

Driftsløyvinga dekkjer lønsutgifter og andre utgifter til drift av departementet. For 2019 vart talet på årsverk rekna til 285. Lønsrelaterte utgifter utgjer nær 80 pst. av løyvinga. Av andre driftsutgifter utgjer lokale den største einskildposten. For 2021 foreslår departementet ei løyving på 416,6 mill. kroner.

Departementet har engasjert to lærlingar frå vidaregåande skule og legg til rette for ei toårig læretid som vert avslutta etter gjennomført fagprøve. Som ein del av inkluderingsdugnaden har departementet i tillegg inngått ein samarbeidsavtale med Fontenehuset. Eit medlem frå Fontenehuset vil tenestegjere i departementet i ni månader (overgangsarbeid).

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

Posten omfattar hovudsakleg utgifter til forskingsoppdrag, utgreiingsarbeid og ein del særlege innkjøp.

Forskningsmidlane vert m.a. brukte til program om skatteøkonomi i regi av Noregs forskingsråd. Vidare skal det frå 2021, i kjølvatnet av virusutbrotet, setjast i verk eit program som over tre til fire år ser nærare på den økonomiske behandlinga av krisa som følgje av utbrotet, der det også vert samanlikna med tidlegare krisar som finanskrise og oljeprisfallet i 2014–2015. Til dette programmet er det sett av 15 mill. kroner for 2021.

Kostnadar som er knytt til Concept-programmet, eit forskingsarbeid for å utvikle ny kunnskap om tilrettelegging, kvalitetssikring og styring av store statlege investeringsprosjekt, vert belasta kap. 1600, post 21. Sjå nærmare om programmet i avsnittet ovanfor om Arbeidet med statsbudsjett og økonomistyring i staten.

Løyvinga dekkjer òg utgifter til kjøp av tenester frå Statistisk sentralbyrå (SSB). Ei viktig opp-

gåve som SSB utfører for departementet, er å halde ved like det økonomiske modellapparatet som vert brukt i arbeidet med den økonomiske politikken.

Midlane på posten vert òg brukte til ei rekkje særskilte utgreiingsoppgåver. Det kan vere kostnader til utgreiingsutval som regjeringa har sette ned på departementet sitt ansvarsområde, eller kjøp av eksterne konsulenttenester, m.a. i samband med departementet si oppfølging av Statens pensjonsfond. Etikkrådet er administrativt ein del av Finansdepartementet. Det gjev råd til Noregs Bank om utelukking og observasjon av verksemder.

Departementet held fram med å gjere djupare analyse av utvalde område for å skape effektivisering og betre budsjettmessig handlingsrom. Slike analysar er sette i gang om legemiddel under folketrygda, styringa av politi- og lensmannsetaten og utanrikstenesta. Det er sett i gang eit prosjekt der DFØ skal evaluere arbeidet som er gjort så langt og kome med forslag til korleis analysane kan vidareutviklast som eit verktøy i budsjettprosessen for meir effektiv og betre målretta ressursbruk.

For 2021 foreslår departementet ei løyving på 111,9 mill. kroner.

Post 70 Forsking og allmennopplysning om finansmarknaden

Føremålet med Finansmarknadsfondet er å medverke til auka kunnskap om og forståing for verke måten til finansmarknadene. Fondet skal medverke til forskning, utdanning og allmenn opplysning om finansmarknadsspørsmål.

Fondet vart skipa i 2002 med ei fondsavsetjing på 90 mill. kroner etter omdanning og sal av Oslo Børs. Avsetjinga vart seinare auka til om lag 206 mill. kroner i samband med omdanning og sal av Verdipapirsentralen (VPS).

Fram til utgangen av 2012 var kapitalen i Finansmarknadsfondet plassert som kontolån til staten. Fondsutbytet vart ført som inntekt i statsbudsjettet og gav grunnlag for ei utgiftsløyving til dei nemnde føremåla. Utbytet frå fondskapitalen året før vart ført som inntekt i statsbudsjettet året etter.

I samband med statsbudsjettet for 2013 vart det vedteke å skipe ein ny modell for løyvingar til Finansmarknadsfondet, slik at sjølve fondet vart avvikla 1. januar 2013. Fondskapitalen vart tilført statskassa og erstatta med vanlege utgiftsløyvingar over statsbudsjettet frå og med budsjettåret 2013,

sjå side 48–50 i Prop. 1 S (2012–2013) *Finansdepartementet*. Med den nye løyvingmodellen legg ein opp til å halde tildelingane om lag like store som dei var under den tidlegare modellen, målt i faste prisar. For 2012, siste gongen med den tidlegare modellen, vart det løyvd 11,8 mill. kroner (inklusive dekking av administrative tenester).

For 2020 vart det løyvd 13,1 mill. kroner, og for 2021 foreslår Finansdepartementet ei løyving til Finansmarknadsfondet på 13,5 mill. kroner. Tala for 2020 og 2021 inkluderer ikkje administrative tenester. Frå 2018 er slike kostnadar skilte ut og budsjetterte under Forskningsrådets budsjettkapittel, kap. 285, post 55. Forskningsrådet tek hand om tildelingane frå fondet og rekneskapsførselen på vegne av Finansdepartementet.

Fullmakt til å rette opp uoppklåra differansar og feilføringar i statsrekneskapar frå tidlegare år

Frå tid til anna oppstår det differansar i rekneskapen hos rekneskapsførarane i staten. Nokre av differansane vert ikkje oppklåra endå det er gjort mykje for å finna ut kva dei kjem av. Det hender òg at beløp vert tilviste og posterte feil i statsrekneskapen, og at feilen fyrst vert funnen etter at årsrekneskapen er avslutta.

På grunn av eittårsprinsippet vil retting av slike feil, med motsett postering i rekneskapen for eit seinare år, medføre at den rekneskapen òg vert galen. Slik Finansdepartementet ser det, er det mest korrekt at uoppklåra differansar og andre feil vert retta opp i statsrekneskapen med posteringar over kontoen for forskuvingar i balansen. Då vil desse posteringane ikkje påverke løyvingerekneskapen det året rettinga vert gjort. Rettinga må skje etter ei posteringsoppmoding frå vedkomande departement og i) etter at ein har gjort det ein kan for å oppklåre differansen og ii) berre når feilposteringa ikkje kan rettast på nokon annan måte.

Det må hentast heimel frå Stortinget i kvar sak før posteringsoppmoding kan sendast til Finansdepartementet. For mindre beløp bør Finansdepartementet ha fullmakt.

Stortinget vedtok ved behandling av Innst. S. nr. 252 (1997–98), jf. St.prp. nr. 65 (1997–98), å gje Finansdepartementet ei fullmakt for budsjett- og rekneskapsåret 1998. Denne fullmakta er teken opp att i budsjettdokumenta kvart år sidan. Departementet gjer framlegg om same fullmakt for budsjett- og rekneskapsåret 2021, jf. framlegg til romartalsvedtak VII.

Fullmakt til postering mot mellomværet med statskassen

I Gul bok 2020 orienterte Finansdepartementet om endringar i føresegnene om økonomistyring i staten med verknad frå 2020, mellom anna om mellomværet med statskassa, jf. òg rundskriv R-101 frå Finansdepartementet. Mellomværet

syner om ei statleg verksemd eller rekneskapsførande statleg ordning har pengar til gode frå statskassa eller skyldar pengar til ho. Verksemdar med mellomvære vil ha eit unntak frå kontantprinsippet. På denne bakgrunn ber departementet om ei fullmakt som heimlar to slike unntak for Skatteetaten. Sjå forslag til romartalsvedtak X nr. 1 og 2.

Kap. 4600 Finansdepartementet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
02	Ymse refusjonar	861	400	400
	Sum kap. 4600	861	400	400

Post 02 Ymse refusjonar

Posten omfattar refusjonar frå andre offentlege verksemdar som Finansdepartementet samarbeider med. Sidan det er uvisst kor store refusjonane vert, ber Finansdepartementet om fullmakt til å

overskride løyvingane under kap. 1600, post 01 *Driftsutgifter* og post 21 *Spesielle driftsutgifter*, med eit beløp tilsvarande meirinntekter under kap. 4600, post 02 *Ymse refusjonar*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Kap. 1602 Finanstilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	399 767	419 900	424 342
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	32 391	24 100	19 800
	Sum kap. 1602	432 158	444 000	444 142

Samfunnsoppdrag og organisering

Samfunnsoppdraget til Finanstilsynet er å bidra til finansiell stabilitet og velfungerande markadar. Dette er naudsynte vilkår for tillit til det finansielle systemet, ei stabil økonomisk utvikling og vern av forbrukarar og andre brukarar av finansielle tenester. Hovudmålet i Finanstilsynets strategi for perioden 2019–2022 er det same som samfunnsoppdraget.

Finanstilsynet skal sjå til at føretaka under tilsyn etterlever lover og reglar. I dette arbeidet nyttar tilsynet ei rekkje verkemiddel, anten kvar for seg eller i kombinasjon. Verkemidla er tilsyn, overvaking og kontroll, forvaltning, regelverksutvikling

samt informasjon og kommunikasjon. Finanstilsynet har tilsyn med mellom anna bankar, finansieringsføretak, kredittføretak, forsikringsføretak, pensjonsføretak, verdipapirføretak, fondsforvaltarar, eigedomsmeklingsføretak, inkassoføretak, rekneskapsførarar og revisorar. I tillegg har tilsynet kontroll med prospekt og finansiell rapportering frå noterte føretak.

Finanstilsynets styre har eit overordna ansvar for verksemda. Styret har fem medlemar og er supplert med to representantar frå dei tilsette ved behandling av administrative saker. Medlemane og varamedlemane vert peika ut av Finansdepartementet for ein periode på fire år. Direktøren for Finanstilsynet har ansvaret for den daglege lei-

inga av Finanstilsynet og vert oppnemnd av Kongen for eit åremål på seks år.

Finanstilsynet hadde ei bemanning tilsvarande 279 årsverk per 31. desember 2019.

Resultat i 2019

Nedanfor følgjer ein nærare omtale av arbeidet i Finanstilsynet i 2019. Sjå og nærare omtale av tilsynets aktivitetar i Meld. St. 22 (2019–2020) *Finansmarkedsmeldingen 2020*.

Solide og likvide finansføretak

Finanstilsynet vurderer laupande soliditeten, risikoen og risikohandteringa i finansføretaka. Soliditeten i føretaka er følgt opp gjennom ein kombinasjon av stadlege tilsyn, pilar 2-vurderingar (krav til kapital ut over minstekrava for finansføretak), dokumentbasert tilsyn, makroøkonomisk overvaking og stresstestar. Utviklinga i norsk og internasjonal økonomi vert følgt laupande, og det er utarbeidd analysar og vurderingar av utsiktene for finansiell stabilitet.

For å bidra til solide og likvide finansføretak har Finanstilsynet mellom anna hatt stadlege og dokumentbaserte tilsyn for å vurdere soliditeten, likviditeten og risikohandteringa i føretaka. I 2019 har tilsynet òg vurdert modellane i åtte bankar og eitt finansieringsføretak som har eigne modellar for berekning av kapitalkrav (IRB). Tilsynet har òg gjennomført tematiske tilsyn i eit utval bankar om praksis knytt til International Financial Reporting Standard (IFRS) 9 og gjort 20 soliditets- og likviditetsvurderingar (SREP) av bankar og kredittføretak og fastsett føretaksspesifikke kapitalkrav. Tilsynet har òg vurdert rapporteringa frå forsikringsføretaka etter Solvens II og vurdert etterleving og rapportering etter dei nye solvenskrava for pensjonskasser. Det er i 2019 kartlagt og analysert handtering av klimarisiko i finansføretak, og det er publisert ein temarapport om dette.

Robust infrastruktur

Robust finansiell infrastruktur er ein avgjerande føresetnad for sikre system for betalningar, handel, prissetting og oppgjør i finansmarknaden. Låg risiko for systemsvikt og god beredskap for å raskt rette opp svikt er difor avgjerande. Gjennom konsesjonskrav og tilsyn med mellom anna finansføretak, betalingsføretak og infrastrukturføretak bidrar Finanstilsynet til at føretaka har tilfredsstillande styring og kontroll av IKT-risiko og annan operasjonell risiko.

I 2019 har Finanstilsynet blant anna overvaka den operasjonelle risikoen i betalingssystem, oppgjørssystem og IKT-system i føretaka. Tilsynet har følgt opp innrapporterte IKT-hendingar. Tilsynet har i 2019 hatt beredskap for å handtere digital sårbarheit og sikkerheitshendingar, samt følgt opp utviklinga av digital kriminalitet.

I 2019 har tilsynet følgt bruken av skytenester. Tilsynet har særleg retta merksemda mot føretak med større endringar på IKT-området og der ein tek i bruk ny teknologi (robotisering). Det har òg hatt oppfølging av den pågåande integreringa av Oslo Børs i Euronext-konsernet. I 2019 la Finanstilsynet til rette for opptak av verksemder til ei regulatorisk sandkasse for fintech-verksemder. Tilsynet har òg rettleia aktørar som tilbyr tenester på nye måtar med ny bruk av teknologi.

Vern av investorar

Påliteleg og tilstrekkeleg informasjon er naudsynt for å sikre at verdipapirmarknadene kan bidra til god allokering og prising av kapital. Finanstilsynet bidrar til at laupande og periodisk informasjon frå noterte føretak er rettvisande og rettidig, og at prospekt er i tråd med krav i verdipapirhandeloven. Finanstilsynets tilsyn med revisorar for børsnoterte føretak, bidrar til at årsrekneskap held god kvalitet. Gjennom tilsyn med verdipapirføretak og effektiv og rask handheving av åtferdsreglane i verdipapirmarknaden, bidrar Finanstilsynet til marknadsdisiplin og til å ivareta interessene til investorar og noterte føretak. Finanstilsynet har i 2019 mellom anna følgt opp at aktørane i verdipapirmarknaden, herunder børsnoterte føretak, oppfyller rapporteringskrav og at informasjonen er tilstrekkeleg og påliteleg. Tilsynet har òg kartlagt gjennomføring av IFRS 16 i fleire noterte føretak og følgt opp etterlevinga av ESMA's retningslinjer om rapportering av alternative resultatmål. Tilsynet har òg kontrollert offentleggjering av finansiell informasjon (SFCR) og Solvens II-data i årsrapporteringa frå forsikringsføretaka.

Forbrukarvern

Godt forbrukarvern er viktig for den einskilde forbrukar og for tilliten til aktørane i finansmarknaden. Tenestetilbydarane skal ta vare på interessene til kundane og ta omsyn til at kundane skal kunne forstå eigenskapane til produkta. Finanstilsynet følgjer opp forbrukarvernet gjennom tilsyn med at føretaka tilbyr og formidlar lån, forsikrings- og pensjonsprodukt, fondsprodukt og andre finansielle instrument og dessutan eigedom

på ein forsvarleg måte. Tilsynet med inkassoføretaka styrkjer òg forbrukarvernet.

I 2019 har Finanstilsynet gjennomført fleire aktivitetar for å verne om forbrukarinteresser. Mellom anna har ein kontrollert korleis verdipapirføretaka tek hand om krava til god forretningsskikk og til sals- og rådgjevingsverksemd overfor ikkje-profesjonelle forbrukarar.

Tilsynet overvaka i 2019 etterlevinga av bustadlånforskrifta og forbrukslånforskrifta. Tilsynet har følgt opp gjeldsinformasjonsføretaka og arbeid med rettleiing om praktisering av gjeldsinformasjonsforskrifta. Tilsynet har hatt stadleg tilsyn i to bankar som tilbyr bustadlån til kundar med betalingsproblem.

Effektiv krisehandtering

Beredskap for å kunne handtere kritiske situasjonar er viktig for tilliten til det finansielle systemet. Finanstilsynet har beredskap for å behandle kriser i så vel enkeltføretak som marknader, for å redusere risikoen for omfattande og varige skadeverknadar for finanssektoren og kundar. Krav til at bankar og verdipapirføretak utarbeider gjenoppretingsplanar og at Finanstilsynet utarbeider krisehandteringsplanar, vil bidra til at kritiske forhold vert behandla tilfredsstillande. Beredskap for å kunne gje rask og relevant informasjon til allmenta, er ein sentral del av kriseberedskapen. Det laupande tilsynsarbeidet gjev Finanstilsynet god kjennskap til verksemda i føretaka og bidrar til effektiv krisehandtering.

Finanstilsynet har i 2019 utarbeidd krisetilaksplanar og fastsett minstekrav til ansvarleg kapital og konvertibel gjeld (MREL) for åtte bankar. Tilsynet har deltatt i krisehandteringskollegium for utanlandske føretak som driv verksemd i Noreg, og leidd tilsvarande kollegium for DNB. Tilsynet bidrog i sekretariatet for garantiordninga for skadeforsikring i samband med konkursen i det danske forsikringsføretaket Alpha Insurance A/S. Finanstilsynet førebudde og deltok i 2019 i ei sams nordisk-baltisk bankkriseøving, og det leia òg beredskapsutvalet for finansiell infrastruktur (BFI).

Innsats mot økonomisk kriminalitet

Finanssektoren skal sjølv førebyggje at finansføretak og andre aktørar vert utnytta i kriminelle aktivitetar. Finanstilsynet fører tilsyn med at føretaka etterlever pliktene i regelverket for nedkjemping av kvitvasking og terrorfinansiering. Finanstilsynet fører òg tilsyn med at aktørane i verdipapir-

marknaden overheld marknadsreglane mot innsidehandel og marknadsmisbruk. Ulovleg verksemd svekkjer tilliten til finansmarknadene og undergrev verksemda for føretak som driv innanfor regelverket. Tilsynsverksemda bidrar til å førebyggje kriminalitet i føretak under tilsyn. Ved mistanke om alvorleg økonomisk kriminalitet vert forholdet meldt til politiet.

Finanstilsynet har i 2019 auka innsatsen mot økonomisk kriminalitet. Finanstilsynet innrettar mellom anna tilsynet på kvitvaskingsområdet i tråd med tilrådingane frå Financial Action Task Force (FATF). I 2019 er talet på kvitvaskingstilsyn auka ut frå ei risikovurdering og det er utarbeidd rettleiing for betre etterleving av kvitvaskingslova. Det er skrive ut gebyr for manglande etterleving av kvitvaskingsregelverket. Tilsynet har i 2019 følgt opp agentar av utanlandske betalingsføretak og vekslings- og oppbevaringstenester for virtuell valuta.

I 2019 vart det motteke over 70 signal om ulovleg verdipapirverksemd og ti føretak vart undersøkte. Tilsynet påla stans av ulovleg verksemd i fem føretak, og det vart òg undersøkt saker om marknadsåtferd. To saker der det var mistanke om innsidehandel og/eller brot på teieplikta, vart melde til politiet.

Samla resultatvurdering

Departementet meiner tilsynet i 2019 har hatt eit høgt aktivitetsnivå og gjennomført aktivitetar i tråd med planane. Departementet vurderer at tilsynet har bidrege til å nå måla for 2019, men må framover synleggjere effekten av Finanstilsynets oppgåver i større grad. Finanstilsynet må vente stramme budsjetter framover. Departementet meiner tilsynet må helde fram med å effektivisere arbeidsprosessar og forbetre verksemda for å frigjere ressursar til å handtere komande års oppgåver. Tilsynet har i 2019 utarbeidd ein ny digitaliseringsstrategi for tilsynet. Departementet er opp-tatt av at tilsynet effektiviserer interne og eksterne arbeidsprosesser ved bruk av ny teknologi og vil følgje dette arbeidet.

Viktige utfordringar

Omfattande regelverksutvikling i EU gjer at Finanstilsynet må bruke betydelege ressursar på å utvikle tilsvarande norsk regelverk. Det er ei utfordring å handtere regelverkutviklinga og samstundes halde fram med eit tilstrekkeleg omfattande tilsynsarbeid med høg kvalitet som følgjer beste praksis internasjonalt. Dette inneber mel-

lom anna at ein aktivt utnyttar tilgjengelege teknologiske løysingar og kan utvikle eigne støtte-system som vert vurdert som naudsynte.

Utviklinga innanfor digitalisering set krav til Finanstilsynet på fleire område. Generelt fører digitalisering til hyppige endringar i prosessar og produkt på finansområdet. Difor er oppfølging av den regulatoriske sandkassa for fintech ei viktig oppgåve for Finanstilsynet. Høg grad av innovasjon vil kunne føre til auka pågang og reise regulatoriske spørsmål. Nettbaserte løysingar må tilfredsstillende krav til forsvarleg kundevern, identifikasjon, dokumentasjon og teknisk tryggleik. Det nye betalingstenestestedirektivet (PSD 2) inneber til dømes at verdikjeda i betalingssystemet vert endra og nye, teknologibaserte tenester vert innførte. Det er òg venta fleire aktivitetar i randsona av konsesjonsplikt, til dømes plattformer for folkefinansiering. Det er venta at eit nytt regelverk for folkefinansiering vil verte vedteke i EU. Dette vil òg få konsekvensar for Noreg og reguleringa av plattformer for folkefinansiering med verksemd i Noreg. Digitaliseringa har ført til store endringar i måten finansføretaka og marknadene innrettar verksemda si på, samstundes som ho har ført til auka sårbarheit som tilsynet må følgje opp.

Dei seinare åra har det vore ein gradvis overgang frå ytingspensjon til innskotspensjon med investeringsval. Dei nye produkta krev fagleg forsvarleg og balansert rådgjeving, og både på forsikringsområdet og verdipapiriområdet må Finanstilsynet sjå til at føretaka rettar seg etter god forretningsskikk i sals- og rådgjevingsverksemda.

Det er venta at Finanstilsynet framleis må bruke betydelege ressursar på regelverksutvikling. I hovudsak vil det vere oppdrag frå Finansdepartementet, i samband med gjennomføring av direktiv og forordningar som ein del av EØS-pliktene. Regelverksendringane frå EU vil krevje mellom anna ytterlegare systemutvikling med aukande krav til rapportering til EBA, ESMA og EIOPA. Tilsynet skal hente inn omfattande data frå norske finansføretak som skal inngå i den overordna overvakinga av finanssektoren i Europa.

Oppfølging av EUs krisehandteringsdirektiv og gjennomføring i norsk rett vil krevje mykje ressursar frå Finanstilsynet dei nærmaste åra. Mellom anna må tilsynet følgje opp bankane sine gjenoppretingsplanar, medan tilsynet sjølv skal fastsetje krisetiltaksplanar for kvar bank.

Vidare er Finanstilsynets ansvarsområde utvida fordi verksemd med handel i varederivat har vorte regulert og underlagd tilsyn som følgje

av nytt EU-regelverk. Det inneber at Finanstilsynet vil få nye, ikkje-finansielle føretak under tilsyn. Føretak som handlar med råvarer, her òg kraftselskap, vert til dømes underlagde den same reguleringa som verdipapirføretak.

Klimarisiko har fått meir merksemd i finansmarknadene. Endring i klima og risikoen i samband med overgangen til eit lågutsleppssamfunn, vil ha konsekvensar for føretaka. EU har ambisiøse mål på dette området og meir regulering er venta i tida framover. Dette vil òg få konsekvensar for norske føretak.

Virusutbrotet har påverka Finanstilsynets oppgåveløysing i 2020. Det kan òg få påverking i 2021, særleg om det vert ytterlegare tiltak som følgje av ein auke i smittetilfelle. Det kan då vere vanskeleg å halde ved lag same omfang av regelverksutvikling og tilsynaktivitetar. Finanstilsynet vil òg måtte handtere dialog med europeiske tilsynsmyndigheter for å følgje utviklinga på tilsynets områder. Virusutbrotet vil i nokon grad kunne hindre framdrift i avgjerdsprosessar som krev formelle prosedyrar, sjølv om mest mogleg av arbeidet vert vidareført gjennom digitale arbeidsformer. Departementet forventar at Finanstilsynet normaliserer oppgåveløysinga på dei områda det er forsvarleg og i tråd med gjeldande smitteverntiltak frå Folkehelseinstituttet.

Mål og prioriteringar i 2021

Finanstilsynets samfunnsoppdrag er utdjupa i seks mål. Det er fastsett følgjande mål for Finanstilsynet for 2021:

- Solide og likvide finansføretak
- Robust infrastruktur
- Vern av investorar
- Forbrukarvern
- Effektiv krisehandtering
- Innsats mot kriminalitet

Styringsparametrar vert fastsette i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Finanstilsynet i samband med utforminga av tildelingsbrev til verksemda for 2021. Departementet ventar at resultatata i 2021 samla sett skal vere minst like gode som i 2019. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda. I oppfølginga av etaten tek departementet omsyn til at dette er mål der oppfyllinga vert påverka av mange forhold som Finanstilsynet ikkje direkte kan styre, men der Finanstilsynet kan bidra til at måla vert nådde. Heilt feilfri oppgåveløysing er ikkje realistisk. Finanstilsynet arbeider jamt med å løyse oppgåvene sine betre.

Etaten må nytte ressursane på best mogleg måte og prioritere på grunnlag av risikovurderingar. Departementet forventar at etaten utnyttar informasjonsteknologi for å effektivisere verksemda der det er mogleg, og at etaten sørgjer for rett kompetanse til dei ulike oppgåvene som skal løysast.

Viktige prioriteringar i 2021 vert:

Makrotilsyn

Finanstilsynet skal leggje vekt på makrotilsyn og makroøkonomisk overvaking. Røynsler har vist at risiko i makroøkonomien kan skape finansielle kriser, og makrotilsyn må difor vere ein integrert del av eit effektivt tilsyn. Makrotilsynet skal vere særleg retta mot den gjensidige påverknaden inn- anfor det finansielle systemet og mellom det finansielle systemet og realøkonomien.

Soliditetstilsyn med finansføretak

Gjennom stadlege tilsyn og anna laupande tilsynsverksemd, skal Finanstilsynet bidra til at føretaka har god soliditet, er likvide, har robust finansiering, eigna leiing og ei forsvarleg risiko- og verksemdstyring. Solide og likvide finansføretak er ein føresetnad for finansiell stabilitet, der føretaka er i stand til å oppfylle sine skyldnader overfor kundane og kan ta hand om sine samfunnsfunksjonar. Klimarisiko skal inngå i tilsyn med risiko og risikostyring i føretaka.

Tilsyn med distribusjon av utlån, pensjons- og fondsprodukt samt andre finansielle instrument

Pensjonsprodukt med investeringsval og sparing i fondsprodukt inneber at kundane sjølv ber avkastningsrisikoen, og gjennom låneopptak pådreg kundane seg gjeld. Gjennom sitt tilsyn skal Finanstilsynet medverke til at føretaka tilbyr og formidlar produkta på ein forsvarleg måte, der dei tek vare på interessa til kundane og tek omsyn til deira føresetnader for å forstå eigen- skapane til produkta og konsekvensar av sine avgjerder.

Tilsyn med aktørane i betalings-, handels- og oppgjerssystema og annan finansiell infrastruktur

Alvorleg svikt eller samanbrot i den finansielle infrastrukturen kan ramme finanssektoren og vitale samfunnsfunksjonar hardt. Nye og avan-

serte digitale løysingar og nye aktørar og leverandører kan medverke til auka effektivitet, men kan òg auke risikoen i det finansielle systemet. Finanstilsynet skal bidra til at aktørane har tilfredsstillande styring og kontroll av IKT-risiko, cyber- risiko og annan operasjonell risiko.

Tilsyn med etterleving av kvitvaskingsregelverket

Manglande etterleving av kvitvaskingsregelverket aukar risikoen for at føretaka vert brukte til kriminalitet, og det aukar risikoen for omdømetap for føretaka og sviktande tillit til det finansielle systemet. Tilsynsverksemda har avdekt vesentlege svakheiter i etterleving av kvitvaskingsregelverket hos finansføretaka og andre rapporteringspliktige, og arbeidet må framleis ha prioritet.

Effektiv tilsynsverksemd

Vidare auke i Finanstilsynets oppgaver skjerpar kravet til effektiv utnytting av tilsynet sine ressur- sar og til prioritering av innsatsen på dei ulike tilsynsområda slik at samla måloppfylting vert høgast mogleg. Det er viktig at Finanstilsynet følger beste praksis for tilsynsarbeid, og at det nytter tilgjengelege teknologiske løysingar. Finanstilsynet må kontinuerleg arbeide med å effektivisere arbeidsprosessar.

Budsjett for 2021

Departementet foreslår å setje budsjettramman til Finanstilsynet for 2021 til 444,1 mill. kroner. Nominelt er dette uendra frå Saldert budsjett 2020. For 2021 er trekt ut ei eingongsløyving i 2020 på vel 5,8 mill. kroner i samband med ei regelendring for mellomvære med statskassa. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor, jf. Mål og prioriteringar i 2021.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og andre driftsutgifter. For 2021 foreslår departementet ei løyving på 424,3 mill. kroner som er nominelt vel 1,1 pst. høgare enn Saldert budsjett 2020. Pga. eingongsløyvinga i 2020 som omtalt ovanfor, inneber forslaget likevel ei mindre reell styrking. Finanstilsynet må framleisleggje stor vekt på å sikre rasjonell og effektiv drift.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold, kan overføres

Posten omfattar utviklingstiltak for IKT-systema i Finanstilsynet. Nye krav til tilsyn og tilsynsmetodar stiller omfattande krav til tilpassingar og utvikling av IKT-system som støtte for tilsynsarbeidet. For 2020 gjeld det mellom anna vidare arbeid med

å tilfredsstille europeiske rapporteringskrav og leggje til rette for naudsynt analyse, større utviklingsprosjekt knytt til oversending av CRDIV data frå alle bankane. Arbeid med å modernisere Finanstilsynets samla IKT-plattform, samt følgje opp den gjennomførte teknologimoglegheitstudien, vil verte prioritert. For 2021 gjer departementet framlegg om å løyve 19,8 mill. kroner.

Kap. 4602 Finanstilsynet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
03	Sakshandsamingsgebyr	10 918	12 300	12 600
86	Vinningsavståing og gebyr for regelbrot m.m.	29 550	500	500
	Sum kap. 4602	40 468	12 800	13 100

Post 03 Sakshandsamingsgebyr

Posten omfattar hovudsakleg gebyr frå den operative prospektkontrollen for omsetjelege verdipapir. Vidare inngår gebyr for behandling av søknader om å drive verksemd som betalingsføretak og e-pengeføretak, om inkassoløyve og om løyve til å opptre som opplysningsfullmektige.

Finanstilsynet skal sjå til at gebyra i størst mogleg utstrekning reflekterer dei reelle kostnadene ved saksbehandlinga. Eventuelle avvik mellom dei pålagde gebyra og kostnadene Finanstilsynet har ved prospektkontroll, vert fordelte året etter på dei noterte føretaka, anten som ei tilleggsutlikning eller som ei nedsetjing av utlikninga til andre tilsynsutgifter.

Slike etterutrekningar vert av praktiske årsaker førde på kap. 5580 *Sektoravgifter under Finansdepartementet*, post 70 *Finanstilsynet, tilsynsavgift*.

Gebyr ved tildeling av inkassoløyve er fire gonger rettsgebyret. Betalte gebyr vert trekte frå i berekning av tilsynsavgifta for inkassoføretaka. Saksbehandlingsgebyr for betalingsføretak og e-pengeføretak, samt opplysningsfullmektige, er fastsett i forskrift til kr 30 000. Betalte gebyr vert trekte frå i berekning av tilsynsavgifta for betalingsføretak og e-pengeføretak og opplysningsfullmektige.

Kap. 5580 Sektoravgifter under Finansdepartementet

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
70	Finanstilsynet, bidrag frå tilsynseiningane	425 822	445 700	451 800
	Sum kap. 5580	425 822	445 700	451 800

Utgiftene til Finanstilsynet vert fullt ut dekte av føretaka som er under tilsyn etter finanstilsynslova § 1 eller annan lovheimel. Finansieringa av utgiftene er heimla i finanstilsynslova § 9. Lovreglane er supplerte med forskrifter. Brukarbetalinga er ein

funksjon av budsjetterte tilsynsutgifter same året. I tillegg til utgiftene på kap. 1602 kjem posteringar på kap. 1633 *Nettordning, statleg betalt meirverdiavgift*, og til frådrag kjem inntektene på kap. 4602 *Finanstilsynet*, post 03 *Sakshandsamingsgebyr*.

Betalinga frå tilsynseiningane i 2021 er budsjettert til 451,8 mill. kroner. I tillegg kjem inn-

tektene frå sakshandsamingsgebyr, jf. omtale ovanfor.

Kap. 1605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	597 440	607 400	840 184
22	Opplæringskontoret OK stat		6 300	7 400
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	20 806	16 600	17 100
	Sum kap. 1605	618 246	630 300	864 684

Ved handsaminga av Prop. 117 S og Innst. 360 vart løyvinga for 2020 på post 01 auka med 143,9 mill. kroner til om lag 751,3 mill. kroner.

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) vart i 2020 omorganisert. Frå 1. januar 2020 vart fagområda leiing og organisering flytta frå Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) til DFØ. Frå 1. september same året vart òg fagområdet innkjøp i offentleg sektor, inkludert Statens innkjøpssenter, flytta til DFØ.

DFØs samfunnsoppdrag er å bidra til effektiv ressursbruk i staten og til at staten når sine mål gjennom god styring, organisering, leiing og gode avgjerdsgrunnlag. DFØ er statens fagorgan for økonomistyring, gode avgjerdsgrunnlag for statlege tiltak, organisering og leiing i staten, samt for innkjøp i offentleg sektor. DFØ er òg leverandør av fellestenester til forvaltninga innanfor løn og rekneskap. DFØ skal sørge for ei heilskapleg tilnærming og utvikling av områda det har ansvar for.

DFØ leverer fellestenester på løn og rekneskap og forvaltar konsernsystema for statsrekneskapen og statens konsernkontoordning. DFØ inngår og forvaltar felles innkjøpsavtalar på vegner av statlege verksemder. DFØ forvaltar utgreiingsinstruksen, reglement for økonomistyring og føresegnar om økonomistyring (økonomiregelverket for staten). DFØ formidlar kunnskap om korleis statlege verksemder skal etterleve utgreiingsinstruksen og økonomiregelverket. DFØ gjev faglege råd om mellom anna mål- og resultatstyring, samfunnsøkonomiske analysar, leiing, arbeidsgjevjarrolla og innkjøp.

DFØ utarbeider og tilbyr verkøy for å utvikle statleg styring og leiing. DFØ gjev leiarar og tilsette i statlege verksemder tilbod om kompetanseutvikling på sine fagområde. Innanfor fagområda sine undersøker og analyserer DFØ tilstand, utvikling og endringsbehov i norsk forvaltning.

DFØ er lokalisert på fire stader – i Stavanger, Trondheim, Oslo og Harstad – og hadde per 31. desember 2019 ei bemanning tilsvarende 417 årsverk.

Resultat i 2019

Resultata til DFØ i 2019 vert vurderte ut ifrå fire hovudmål, jf. omtale nedanfor.

Hovudmål 1: DFØs kundar har effektiv økonomistyring og kan frigjere ressursar

DFØ leverer løns- og rekneskapstenester internt i staten. Per 31. desember 2019 fekk 88 pst. av statlege verksemder levert lønstenester frå DFØ, medan 75 pst. fekk levert rekneskapstenester. Ved å tilby standardiserte løns- og rekneskapstenester med eit stort volum, oppnår staten stordriftsfordelar. Dei viktigaste fordelane ved at DFØ er ein stor tenesteleverandør, er betre kvalitet og høgare effektivitet.

DFØ deltek i det nordiske Finance Benchmarking-programmet til Ernst & Young AS. I undersøkinga vert DFØ samanlikna med andre offentlege verksemder som tilbyr fellestenester, og med resultat frå internasjonale undersøkingar. Undersøkinga syner at DFØ skåra godt samanlikna med andre.

Kundemassen til DFØ er jamt aukande. Kundane har oppgjeve at dei ved å bruke DFØs tenes-

ter mellom anna får frigjort ressursar og får ei betre ivaretaking av lover og reglar. Samstundes har kundane òg gjeve uttrykk for at standardiserte løysingar gjer skreddarsaum og tilpassingar for den einskilde verksemd vanskeleg.

I 2019 gjennomførde DFØ fleire utviklingstiltak for å utnytte teknologi, forenkle tenestene og å gje betre brukarstøtte. Tiltak som både gjev kundane ein effektiv økonomistyring og kan frigjere resursar hos kundane, og som kan auke effektiviteten i DFØs eiga drift, vert prioriterte. Det vert òg lagt vekt på løysingar som kan bidra til at regelverk som DFØ forvaltar, vert følgde, og som gjer kontakten med kundane enklare.

Hovudmål 2: Statlege verksemder bruker avgjerdsgrunnlag av god kvalitet

DFØ har ansvaret for å forvalte føresegnene om økonomistyring for staten og utgreiingsinstruksjonen. Dette inkluderer mellom anna å svare på spørsmål, levere kompetansenestene og å leggje fram forslag til utvikling og vedlikehald av regelverket.

DFØ har undersøkt i kva grad statlege verksemder følgjer utgreiingsinstruksjonen og har målt endringa frå 2016 til 2019 mellom anna ved ei gjennomgang av offentlege høyringar. Undersøkinga avdekte eit klårt forbettringspotensial med å etterleve instruksjonen. Kvaliteten på avgjerdsgrunnlag i 2019 var for låg, og den var om lag uendra sidan nullpunktsmålinga i 2016. Samla syner undersøkinga eit behov for å arbeide vidare med å betre det statlege utgreiingsarbeidet.

Å auke bruken av økonomisk informasjon som ein del av avgjerdsgrunnlaget, har òg vorte arbeidd med i 2019. Ei undersøking syner at statlege verksemder meiner rekneskapsinformasjon er viktig styringsinformasjon. Verksemder som følgjer dei statlege rekneskapsstandardane (SRS), har òg sagt at informasjonen dei får ved å føre rekneskapen etter standardane, aukar nytten av informasjonen, både som rekneskapsinformasjon og for analyseføremål.

DFØ har i 2019 mellom anna utarbeidd eit forslag til oppdaterte føresegner om økonomistyring. Dei oppdaterte føresegnene gjeld frå 1. januar 2020. DFØ har i 2019 vurdert tiltak for å auke nytten og redusere kostnadene ved bruk av SRS. Det vart levert ei tilråding til departementet om at SRS bør gjerast obligatorisk for alle statlege verksemder. Tilrådinga har vore på høyring hausten 2019. Sjå nærare omtale i Gul bok 2021.

Hovudmål 3: Statleg styring er tilpassa eigenart og retta mot overordna mål og effektiv ressursbruk

Gjennom forvaltninga av føresegnene om økonomistyring og utgreiingsinstruksjonen bidrar DFØ til at statleg styring er tilpassa eigenart og er retta mot overordna mål og effektiv ressursbruk. DFØ utviklar rettleiingar, verkøy og metodar, og bidrar i utgreiingsarbeid på området.

DFØs tenestetilbod omfattar mellom anna mål- og resultatstyring, etatsstyring, verksemdstyring, risikostyring, internkontroll, evalueringar og tilskot. Kompetansenestene på området skal gjere det tydeleg for departementa og statlege verksemder kva krav regelverket set og kva som er god praksis for statleg styring.

Endring i styringspraksis tar tid og vert påverka av mange ulike faktorar, som til dømes kompetanse, kultur, eigenart, tradisjon og kontekst. Fleire statlege verksemder meiner det har vore ei dreining mot meir overordna styring som gjev verksemdene meir fleksibilitet. DFØ erfarer at styringsfaglege spørsmål vert sette på dagsorden og at mange departement og verksemder arbeider aktivt med å vidareutvikle eigen styringspraksis både i verksemdsstyring, etatsstyring og tilskotsforvaltning.

DFØs kunde- og brukarundersøking i 2019 syner at åtte av ti brukarar meiner at DFØ har bidrege til god styringspraksis. Dette er noko færre enn i 2018. Samstundes meiner stadig fleire at DFØ er avgjerande for god styring i staten.

Hovudmål 4: Offentlegheita har enkel og god tilgang til informasjon om statleg ressursbruk

DFØ har ansvaret for forvaltning og drift av statsrekneskapen. Det inkluderer mellom anna å levere månadlege løyving- og kapitalrekneskap til departementa og årleg å setje opp desse to rekneskapa til den årlege stortingsmeldinga om statsrekneskapen.

Portalen *statsregnskapet.no* vart lansert i 2017 og utvida i 2018 med rekneskapsdata for nettobudsjetterte verksemder. Portalen gjer rekneskapsinformasjon frå statlege verksemder tilgjengeleg og gjer det mogleg å samanlikne på ein enkel måte. Portalen gjev allmenta ein enklare og betre tilgang til informasjon om statleg ressursbruk. Trafikkmålingar tyder på at interessa for løysinga er stigande.

DFØ finn at årsrapportane frå statlege verksemder vert stendig betre og gjev eit betre grunnlag for ein framtidsetta styringsdialog. Samstundes har fleire undersøkingar vist at det

framleis er behov for å gjere deler av årsrapportane betre.

Samla resultatvurdering

Finansdepartementet meiner DFØs resultat i 2019 syner at brukarane og kundane jamt over er tilfredse og at enkeltoppdrag i hovudsak er leverte i tråd med departementet sine forventningar. Ut frå hovudmåla som vart sette for etaten i 2019, vurderer departementet resultatata samla sett som gode. Det er identifisert behov for ytterlegare tiltak som det vil verte arbeidd med framover.

Viktige utfordringar

DFØ vart omorganisert i 2020. Fagområda til avdeling leining, avdeling for utgreiing og analyse og avdeling for offentlege innkjøp i Digitaliseringsdirektoratet vert flytta til DFØ. Fagområda leining, organisering og Statens innkjøpssenter vert fagleg styrt frå Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), medan innkjøpsområdet vert styrt frå Nærings- og fiskeridepartementet. Endringane har gjeve DFØ ansvar for fleire fagområde. Samlinga av fagmiljø gjev DFØ nye moglegheiter til å fremje god styring, organisering og leining i statsforvaltninga, og gjev støtte til arbeidet med å leggje til rette for effektiv ressursbruk og bidra til ei kunnskapsbasert og utviklingsorientert forvaltning.

På økonomiområdet leverer DFØ fellestenester som gjev synergjar og stordriftsfordelar for staten. For å kunne gjere dette må direktoratet vege omsynet til direkte gevinstar frå standardiserte fellesløysingar, mot behovet for spesialtilpassingar for einskildverksemder eller grupper av verksemder.

Mål og prioriteringar i 2021

Finansdepartementet fastsett desse hovudmåla for DFØ for 2021:

- DFØs kundar har effektiv økonomistyring
- Offentleg sektor gjer effektive og berekraftige innkjøp
- Statsforvaltninga byggjer på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og leining
- Offentligheita kan enkelt ta i bruk informasjon om resultat og bruk av ressursar i forvaltninga

Den underliggjande målstrukturen vert fastsett i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og

DFØ i samband med utforminga av tildelingsbrevet frå departementet til etaten for 2021.

Departementet ventar at resultatata i 2021 samla sett skal vere minst like gode som i 2019. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda. Som følgje av den pågåande omorganiseringa er det framleis ein viss risiko for at nokre resultat mellombels kan verte svakare enn tidlegare.

DFØ arbeider jamt med å løyse oppgåvene sine betre. I det daglege arbeidet er det naudsynt at etaten veg kvalitet opp mot effektivitet. Heilt feilfri oppgåveløysing er ikkje eit realistisk mål.

Viktige prioriteringar i 2021

Heilskapleg utvikling

I 2020 vart fagområda leining, organisering og arbeidsgjevarstøtte i staten, og innkjøp i offentleg sektor flytta frå Digitaliseringsdirektoratet til DFØ. Ei samling av fagområda legg til rette for meir samordna utvikling av desse fagområda. Det er viktig at DFØ i 2021 har ei heilskapleg tilnærming og ser i kva mon samordninga av fagområda kan gje brukarane betre tenester.

Stabil teneste og drift

DFØ har dei siste åra vore gjennom to store omstillingsprosessar og fekk i 2020 ansvaret for fleire nye fagområde. Samstundes aukar talet på kundar raskt, og direktoratet er i ferd med å ta opp fleire svært store verksemder som kundar. I 2021 inneber dette at direktoratet har behov for å tryggje drifta og tid til å gjennomføre desse krevjande prosessane.

Informasjonstryggleik og behandling av personopplysningar

Direktoratet yter viktige fellestenester til dei fleste verksemdene i staten. Som ein stor utbetalar av løn behandlar DFØ store mengder opplysningar om tilsette i staten og andre som mottar honorar frå staten. I takt med at talet på kundar aukar og at DFØ tilbyr nye løysingar, aukar òg informasjonen DFØ er ansvarleg for. DFØ må arbeide systematisk med å forbetre informasjonstryggleiken. DFØ må syte for å ha rutinar og system som gjer at behandlinga av slike opplysningar er forsvarleg. DFØ skal i 2021 arbeide vidare med å styrkje informasjonstryggleiken på dette området.

Utvida tenestetilbod

Dei fire store universiteta i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø vert etter planen løns- og rekneskapskundar av DFØ frå 2021 og 2022. Dette inneber at talet på tilsette hos DFØs kundar aukar frå 93 000 til 116 000. Dette er ein monaleg auke med 25 pst., og universiteta er komplekse og krevjande kundar. I tillegg vil talet på honorar- og timelønte DFØ betener auke frå 108 000 til 158 000.

DFØ skal utvikle fleire nye løysingar for både dei fire store universiteta og andre kundar. Slike nye løysingar gjer DFØ i betre stand til å tilby effektive løns- og rekneskapstenester i staten.

Ein innovativ offentleg sektor

DFØ skal fylgje opp tiltaka frå Meld. St. 30 (2019–2020) *En innovativ offentlig sektor. Kultur, ledelse og kompetanse*, på sine fagområde.

Meir effektive og profesjonelle offentlege innkjøp

Regjeringa la i 2019 fram Meld. St. 22 (2018–2019) *Smartere innkjøp – effektive og profesjonelle anskaffelser*. Meldinga inneheld ei rekkje tiltak som skal føre til at offentlege midlar vert brukte riktig, og samstundes bidreg til innovasjon, eit konkuransedyktig næringsliv og ein meir effektiv offentleg sektor. Fleire av tiltaka har eit lengre tidsperspektiv, og oppfølginga av tiltaka i meldinga vil difor vere ei prioritert oppgåve også i 2021.

Leiing og arbeidsgjevarrolla

Dei tre områda endring og omstilling, kompetanse og arbeidsgjevarrolla, slik dei er fastsette i *Arbeidsgiverstrategi (2020–2023) for det statlige tariffområdet*, vert viktige prioriteringar for DFØs tenestetilbod. DFØ har i tillegg ansvar for å støtte dei statlege verksemdene i gjennomføringa av regjeringa sin inkluderingsdugnad.

Statlege stønader til personar utan bankkonto

Statlege stønader til personar som ikkje har bankkonto har fram til sommaren 2020 vorte utbetalt ved giro-utbetaling, som mottakarane kunne ta ut i kontantar i *Post i Butikk*. DNB avvikla sitt samarbeid med Posten om banktenester i *Post i Butikk* frå 1. juli 2020.

DFØ fekk ved kgl. res. 12. juni 2020 fullmakt til å forhandle med banknæringa om ei ny løysing for statens betalningar til personar utan bankkonto, og forhandle med DNB om å forlengje avtalen om

banktenester i *Post i butikk* til ei ny løysing er på plass. Det vart avtalt å føre vidare visse banktenester i *Post i butikk* i to månader til 1. september 2020. Frå 1. september har DNB og banknæringa sette i drift ei ny betalingskortløyving for statlege utbetalningar til personar utan bankkonto.

DFØ får forvaltaransvar for statens bruk av betalingskortløyvinga. For 2021 er det rekna med 7,1 mill. kroner til forvaltning av løysinga. Forslag om løyving for 2020 vert lagt fram i ein proposisjon hausten 2020.

Budsjett for 2021

Departementet gjer framlegg om å setje budsjett-ramma til DFØ for 2021 til 864,7 mill. kroner. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leige og drift av kontorlokale, reiser, drift og innkjøp av kontorutstyr og IKT-utstyr med meir. Beløpet omfattar dessutan direkte utgifter til lønskøyning for andre statlege verksemder hos eksterne leverandør, i tillegg til utgifter til vidareutvikling av tenestene. Løyvinga inkluderer òg løyving til drift av OK stat, og eit forsøksprosjekt for OK stat i Nord-Noreg som held fram ut 2021. Sjå omtale under post 22 og post 02.

I løyvingsframlegget for 2021 er det innarbeidd fleire flyttingar av løyvingar for å dekkje lønsutgifter, utgifter til leige og anna for fagavdelinga for offentlege innkjøp som vert flytta til DFØ frå 1. september 2020. Om lag 108,6 mill. kroner er flytta frå Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett til kap. 1605 *Direktoratet for forvaltning og økonomistyring*, post 01 *Driftsutgifter*. Av dette er nærare 76,7 mill. kroner flytta frå kap. 0540 *Digitaliseringsdirektoratet*, post 01 *Driftsutgifter*, og nærare 31,8 mill. kroner frå post 21 *Spesielle driftsutgifter*. Løyvingar til eit program for digitale innkjøp og markeds plass for skytenester er ein del av dette. I tillegg er det flytta nokre midlar frå Nærings- og fiskeridepartementets budsjett. Utgiftsbehovet på dei fagområda som er flytta til DFØ, er noko usikkert, og det kan difor verte behov for seinare justeringar. I tillegg er det flytta 5 mill. kroner frå Klima- og miljødepartementets kap. 1400, post 21 *Spesielle driftsutgifter*, til kap. 1605 *Direktoratet for forvaltning og økonomistyring*, post 01 *Driftsutgifter*, til arbeid med klima- og miljøvennlege, offentlege innkjøp. Dessutan er det flytta 9,2 mill. kroner frå departementa

til kap. 1605 *Direktoratet for forvaltning og økonomistyring*, post 01 *Driftsutgifter*, for å styrkje Statens innkjøpscenter. Ei evaluering av Statens innkjøpscenter frå januar 2019 syner at senteret har oppnådd gode resultat og er samfunnsøkonomisk lønsamt. Felles innkjøpsavtalar har gjeve og vil venteleg gje betydelege gevinstar, både prisgevinstar og prosessgevinstar for verksemder. Ei styrking av innkjøpscenteret er naudsynt for at det skal kunne inngå fleire felles innkjøpsavtalar. For 2021 er innkjøpscenterets planlagde aktivitetar i hovudsak konsentrert om å utlyse nye avtalar innanfor statens reiseverksemd, sjå òg rapportering for Statens innkjøpscenter i Prop. 1 S (2020–2021) for *Kommunal- og moderniseringsdepartementet*.

Det er òg sett av 7,9 millionar til *Program for innovasjonskjøp frå oppstartsselskap*. («StartOff»). StartOff er regjeringa sitt program for innovasjonskjøp frå oppstartsselskap og vart signalisert i regjeringa sin digitaliseringsstrategi for offentleg sektor. Programmet er òg omtalt i Meld. St. 30 (2019–2020) *En innovativ offentlig sektor*. StartOff skal gjere det enklare for oppstartsselskap å verte leverandørar til det offentlege ved å leggje til rette for raske og enkle innkjøpsprosessar, mindre detaljspesifikasjonar og korte utviklingsløp.

Programmet skal forvaltast av DFØ i samarbeid med Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) og Nasjonalt program for leverandørutvikling (LUP). DFØ vil ha ansvar for å leie og ansvar for å drifte ordninga samt ansvar for innkjøpsfagleg rettleiing og å gjennomføre prosessane. Digdir vil ha ansvar for å identifisere relevante tiltak og prosjekt, og LUP vil hjelpe oppdragsgjevarar med å avgrense behova sine til oppstartsmarknaden og delta i førebuingssfasen av innkjøpa. Sjå nærare omtale i Prop. 1 S (2020–2021) for *Kommunal- og moderniseringsdepartement* under programkategori 13.40. Forslaget om løyvingar til programmet er fordelt mellom samarbeidspartane DFØ med 4,9 mill. kroner, Digdir med 2 mill. kroner (kap. 540, post 21) og LUP med 1 mill. kroner (kap. 541, post 70).

DFØ har inntekter mellom anna frå tenester som direktoratet utfører for andre statlege verksemder. DFØs kundemasse og korleis kvar einskild kunde betalar for tenestene, kan endre

seg gjennom året. I 2021 vert store nettobudsjetterte statlege verksemder kundar av DFØ. Dette vert allereie i 2020 fakturert for utgifter i samband med kundeopptaket og tenesteleveransane. Dette var ei viktig årsak til at både utgifts- og inntektsløyvinga vart auka med 100 mill. kroner ved handsaminga av Prop. 117 S og Innst. 360 (2019–2020).

Sidan det er uvisst kor store inntektene vert, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1605, post 01 *Driftsutgifter*, med eit beløp tilsvarende meirinntekter under kap. 4605, post 01 Økonomitenester, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Det vert gjort framlegg om å løyve 840,2 mill. kroner under post 01.

Post 22 Opplæringskontoret OK stat

OK stat er eit opplæringskontor for verksemder i staten. OK stat er eit ledd i regjeringa si satsing for fleire lærlingar og eit bidrag til at fleire lærlingar skal fullføre og bestå. Frå hausten 2019 har OK stat som ei forsøksordning gjeve eit tilbod til verksemder i Nord-Norge. Tilbodet i Nord-Norge er eit forsøksprosjekt som held fram til 31. desember 2021, og som skal evaluerast for å gje grunnlag for å vurdere om ordninga bør verte permanent. Sjå omtale av Opplæringskontoret OK stat under programkategori 13.00 i Prop. 1 S (2020–2021) for *Kommunal- og moderniseringsdepartementet*.

Løyvinga på posten omfattar utbetaling av lærlingstilskot til statlege verksemder som bruker OK stat, og som er knytte til OK stat.

Det vert gjort framlegg om å løyve 7,4 mill. kroner under post 22.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Posten omfattar særleg utviklingstiltak for DFØs system og infrastruktur på IKT-området, medrekna naudsynte endringar og vidareutvikling av systemløyvingar.

Det vert gjort framlegg om å løyve 17,1 mill. kroner under post 45.

Kap. 4605 Direktoratet for forvaltning og økonomistyring

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Økonomitjenester	121 405	52 632	144 000
02	Opplæringskontoret OK stat		9 700	11 300
	Sum kap. 4605	121 405	62 332	155 300

Ved handsaming av Prop. 117 S og Innst. 360 (2019–2020) vart løyvinga for 2020 på post 01 auka med 100 mill. kroner til vel 152,6. mill. kroner.

Post 01 Økonomitjenester

Posten omfattar i hovudsak betaling frå kundar når DFØ vidarefakturerer visse utgifter i samband med elektronisk fakturabehandling, programvarevedlikehald og teknisk drift av lønssystemet. Posten inneheld òg inntekter som gjeld betaling for løns- og rekneskapstenester frå kundar som har fått unntak frå rammeoverføring som finansieringsform, eller som av andre årsaker ikkje kan overføre løyving til DFØ. I 2021 vert store nettobudsjetterte statlege verksemdar kundar av DFØ. Desse vert fakturert for utgifter i samband med kundeopptaket og tenesteleveransane, og dette var ei viktig årsak til at både utgifts- og inntektsløyvinga vart auka med 100 mill. kroner ved handsaming av Prop. 117 S og Innst. 360.

Det vert vist til forslag til fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1605, post 01 *Driftsutgifter*, med eit beløp tilsvarende meirinntekter under kap. 4605, post 01 *Økonomitjenester*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Det vert gjort framlegg om å løyve 144 mill. kroner under post 01.

Post 02 Opplæringskontoret OK stat

Posten omfattar innbetalingar av lærlingstilskot frå fylkeskommunane.

Det vert vist til forslag om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1605, post 22 *Opplæringskontoret OK stat*, med eit beløp tilsvarende meirinntekter under kap. 4605, post 02 *Opplæringskontoret OK stat*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Det vert gjort framlegg om å løyve 11,3. mill. kroner under post 02.

Programkategori 23.20 Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon

Utgifter under programkategori 23.20, fordelte på kapittel

		(i 1 000 kr)			
Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
1610	Tolletaten	1 722 288	1 765 000	1 725 875	-2,2
1618	Skatteetaten	6 937 286	7 386 200	7 843 910	6,2
1619	Skatteklagenemnda		71 200	70 966	-0,3
	Sum kategori 23.20	8 659 574	9 222 400	9 640 751	4,5

I fyrste halvår 2020 vedtok Stortinget fleire endringar i saldert budsjett 2020, og det vart òg oppretta og gjeve løyvingar på fleire nye kapittel og postar. Både talet på endringar og storleiken på desse galdt i vesentleg grad tiltak i møte med

virusutbrotet. Sjå del I, pkt. 4.2, for ei samla oversikt over løyvingsendringar på Finansdepartementets område etter saldert budsjett 2020. Sjå òg omtalen under kap. 1634 om vidareførte tiltak under Skatteetaten.

Kap. 1610 Tolletaten

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	1 570 949	1 552 200	1 589 675
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	151 339	212 800	136 200
	Sum kap. 1610	1 722 288	1 765 000	1 725 875

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering

Tolletatens samfunnsoppdrag er å sikre at lover og reglar for toll og grensekryssande vareførsel vert etterlevde.

Dette inneber at Tolletaten skal forvalte og medverke til at dette regelverket vert etterlevd, mellom anna ved å informere og rettleie aktørane. Etaten skal leggje til rette for at varer som vart førde inn eller ut av landet, som hovudregel vert registrerte og klassifiserte etter tolltariffen, angjeve med riktig opphavsland og verdsett med riktig verdi, samt kontrollere at aktørane etter-

lever regelverket. Varer som er underlagde restriksjonar, skal kontrollerast for gyldige løyve ved inn- og utførsel. Smugling av varer som er ulovlege, ubeskatta eller underlagde restriksjonar, skal motverkast. Samstundes skal Tolletaten leggje til rette for effektiv handel og vareførsel.

Tolletatens verksemd har fleire positive effektar på samfunnsnivå.

- Ved å motverke ulovleg inn- og utførsel av varer i strid med forbod eller restriksjonar, bidrar Tolletaten til eit trygt og berekraftig samfunn.
- Ved å sikre riktige og fullstendige opplysningar om grensekryssande varer som grunnlag for å fastsetje skattar og avgifter, og ved å fastsetje

riktig toll, bidrar Tolletaten til finansiering av offentlege tenester.

- Ved å motverke ulovleg vareførsel bidrar Tolletaten til rettferdige konkurransevilkår for lovlidige aktørar.
- Ved å samarbeide med internasjonale partnarar og handelsorganisasjonar bidrar Tolletaten til at Noreg oppfyller internasjonale forpliktingar og til utvikling av internasjonalt regelverk og praksis ved vareførsel.
- Ved å registrere vareførselen inn og ut av Noreg bidrar Tolletaten til korrekt handelsstatistikk.

Etaten består av to fagdivisjonar og eit direktorat med fire fagdivisjonar. Fagdivisjonane har ansvar og oppgåver for heile landet. Per 31. desember 2019 var etaten lokalisert 35 stader i landet og hadde ei bemanning som svarer til 1 376 utførte årsverk. I tillegg utfører svenske og finske tollstader oppgåver for norske tollstyresmakter.

Resultat i 2019

Tolletatens resultat vert vurderte ut ifrå tre hovudmål, jf. nedanfor. Etaten innførde i 2019 ny overordna målstruktur med nye hovudmål, styringsparametrar og resultatindikatorar. Ein del resultat frå tidlegare år kan difor ikkje samanliknast med resultatata for 2019. Dei nye hovudmåla skal leggje til rette for ei styring av Tolletaten som i større grad legg vekt på dei samla effektane av verkemidla etaten brukar, og i mindre grad på aktivitetar.

Hovudmål 1: Det er enkelt og effektivt å etterleve lover og reglar for grensekryssande vareførsel

Tolletaten skal leggje til rette for korrekt og effektiv inn- og utførsel av varer, både for næringslivet og privatpersonar. Aktørane i vareførselen skal få tilbod om enkle løysingar for tollbehandling, slik at varer kan krysse grensa raskt og føreseielegt – samstundes som lover og reglar vert etterlevde.

Etaten har i 2019 gjort brukarundersøkingar, retta mot næringsdrivande og mot reisande. Resultata syner at etaten har eit godt omdømme. Brukarundersøkinga mot næringsdrivande syner at Toll-etatens operasjonisering og formidling av regelverket må verte betre, medan utvekslinga av informasjon vert opplevt som effektiv. Brukarundersøkinga retta mot reisande, syner mellom anna at det er behov å forbetre og gjere omtalen av regelverket på Tolletatens nettside betre tilgjengeleg.

Etaten behandlar og kontrollerer straumen av varer som kryssar grensa, med tilhøyrande vare-

informasjon og inn- og utførselsdeklarasjonar. I 2019 tok Tolletaten imot om lag 8,1 mill. inn- og utførselsdeklarasjonar, mot 7,9 mill. i 2018. Dette er ei auke på 3,8 pst. Deklarasjonane er grunnlaget for det meste av statsinntektene som kjem frå innførsel av varer til Noreg. Deklarasjonane vert òg brukte av Statistisk sentralbyrå i statistikken for norsk utanrikshandel, og dei utgjør behandlings- og avgjerdsgrunnlag for andre etatar som Mattilsynet, Landbruksdirektoratet, Skatteetaten og Miljødirektoratet.

Det var òg ein auke i talet på direktefortolling, dvs. fortolling av varen ved passering av grensa inn til Noreg. Dette er positivt då det legg til rette for ein betre kontroll av varene som kjem inn i landet, men det krev at Tolletaten er til stades på grensa når transporten passerer. Det vart i 2019 arbeid med å gjere direktefortolling meir automatisert og effektivt enn i dag, sjå nærare omtale av utviklingsprosjektet Ekspressfortolling.

Talet på elektronisk behandling av søknadar om ny berekning auka med 8 pst. frå 2018. Til saman 85 pst. av søknadene vart behandla elektronisk i 2019. Dette er mellom anna eit resultat av at Tolletaten har prioritert å gje deklaratane mykje rettleiing. Gjennom forenkling, digitalisering og målretta informasjon og rettleiing arbeider etaten kontinuerleg med å betre kvaliteten på næringslivet si deklarerings. Berekingar som vert behandla elektronisk, bidreg til at Tolletaten vert meir effektiv.

Hovudmål 2: Aktørane i vareførselen oppfatar risikoen ved å ikkje etterleve som høg

Kontroll av vareførselen over grensa har òg som føremål å motverke ulovleg inn- og utførsel av varer, mellom anna varer som er farlege og ulovlege. Dette gjer Tolletaten gjennom synleg nærvær som førebyggjer manglande etterleving, og ved å stoppe dei som ikkje etterlever lover og regelverk for toll og vareførsel.

Tolletaten medverkar til at aktørane i vareførselen oppfatar risikoen ved å ikkje etterleve som høg. Dette skjer gjennom mellom anna etatens bruk av etterretningsinformasjon for målretta kontrollinnsats, synleg og fysisk nærvær på grensa, elektronisk nærvær gjennom ANPR, synlegheit i media, og Tolletatens kontroll av dokumentasjon før og etter grensepassering.

Tolletaten byggjer i stor grad kontrollen på risikoanalysar og etterretning for å avdekkje alvorlege lovbrøt og fortjenestemotivert, ulovleg inn- og utførsel. Kampen mot den organiserte kriminaliteten innan grensekryssande vareførsel har

høg prioritett. Beslaga varierer frå år til år, og einskilde beslag kan gjere store utslag på årsresultatet.

Etaten har sidan 2012 nytta elektronisk utstyr med kamera og skiltattkjenning (ANPR) på nokre utvalde grenseovergangar i Østfolds- og Hedemarks-områda. Systemet syner og registrerer køyretøy som passerer grensa. Det varslar mellom anna når køyretøy mistenkt brukt til smugling, passerer ein grenseovergang. Røynsla med ANPR er god, og bruk av data frå systemet leggjer til rette for at etaten i større grad kan målrette kontrollen av vareførselen. Fram mot utgangen av 2020 vil etaten fortlaupande byggje ut ordninga til

fleire landevegs grenseovergangar og ferjeleie med utanlandstrafikk.

Tolletaten har i 2019 gjort brukarundersøkingar blant næringsdrivande og reisande for å måle oppfatta risiko for oppdaging. Brukarundersøkinga blant dei næringsdrivande syner at 35 pst. opplever risikoen for oppdaging ved feildeklaring som høg, og 61 pst. opplever risikoen for oppdaging ved fysisk kontroll som høg. Brukarundersøkinga blant reisande syner mellom anna at 57 pst. meiner at Tolletaten er synleg og til stades, medan 35 pst. meiner at risikoen for oppdaging ved ulovleg innførsel er høg. Tolletaten har ikkje tal frå tidlegare år å samanlikne med.

Tabell 5.1 Tolletaten – nøkkeltal frå grensekontrollen

År	2017	2018	2019
Kontrollerte objekt	227 464	240 670	224 531
Tal på beslag	37 498	37 811	36 669
Tal på treff i kontroll av reisande	16 956	16 114	16 006
Tal på treff i kontroll av gods og kurér	643	594	631
Tal på treff i kontroll av transportmiddel	7 239	7 100	7 541
Tal på treff i kontroll av post	11 432	12 086	9 193
Tal på lovbrøt melde til politiet ¹	6 522	7 051	6 214
Tal på avdekte, alvorlege lovbrøt	680	609	637

¹ Lovbrøt melde til politiet, vert vurdert som alvorleg dersom det overstig ein fast definert terskelverdi for mengde varer.

Det totale talet på kontroller var litt lågare i 2019 enn i 2018, medan tala på treff i kontroll av gods og av transportmiddel auka. Også talet på avdekte alvorlege lovbrøt var høgare enn i 2018. Tolletaten

arbeider laupande med å forbetre risikovurderingar og interne prosessar i utveljinga av kontrollobjekt.

Tabell 5.2 Tolletaten – grensek kontroll – beslagsstatistikk

År	2017	2018	2019
Tal på narkotikabeslag	4 352	4 222	3 736
Dopingmiddel (einingar)	127 152	155 000	106 943
Farmasøytiske preparat (einingar)	412 809	183 396	972 720
Brennevin ¹ (i liter)	72 098	50 899	35 927
Sprit ² (i liter)	102	106	562
Vin (i liter)	60 540	33 156	29 183
Øl (i liter)	575 100	315 864	229 440
Sigarettar (stk.)	6,6 mill.	12,9 mill.	8,9 mill.
Valuta NOK ³	5,7 mill.	10,3 mill.	6,0 mill.

¹ Alkoholvarer med alkoholprosent over 22 pst. t.o.m. 60 pst.

² Brennevin med meir enn 60 pst. alkohol

³ Valuta som er beslaglagd pga. mistanke om straffbare tilhøve

I 2019 gjorde Tolletaten om lag 36 700 beslag. Av desse galdt om lag 3 700 narkotika. Talet på narkotikabeslag var noko lågare enn i 2018, men det var fleire store enkeltbeslag. Antall forsendingar av narkotika i post er aukande, og som oftast er det amfetamin, ecstasy, cannabisproduktar og khat som vart beslaglagd.

Tolletatens beslag av alkohol var i 2017 det største på femti år. I 2019 var alkoholbeslaga lågare enn i 2018 og 2017, medan talet på beslag er høgare.

I 2018 var det ein veldig auke i beslag av valdsprodukt som knivar, stikkvåpen, slåsthanskar, batongar og elektrosjokkvåpen i postsendingar. Det vart gjort over 2 400 beslag i 2018, mot tidlegare år der det har vorte gjort rundt 3–500 beslag av valdsprodukt i året. I 2019 er talet på beslag halvert frå 2018. Truleg er ei medverkande årsak til reduksjonen ei rekkje oppslag i media om beslag av valdsprodukt.

Tolletaten har i 2019 gjort store beslag av smertestillande og beroligande legemiddel (farmasøytiske preparat). Til saman vart det i 2019 beslaglagt om lag 972 000 einingar, mot om lag 183 000 i 2018. Det vart gjort fleire svært store enkeltbeslag med over 100 000 tablettar.

Hovudmål 3: Tolletaten støttar opp under verksemda til andre myndigheiter

Tolletatens nærvær på grensa inneber samarbeid med andre myndigheiter og aktørar, og etaten varetek interessene deira i den grensekryssande

vareførselen. Mellom anna handhevar Tolletaten regelverket til meir enn 20 statlege myndigheiter i samheng med den grenskryssande vareførselen. Etaten har òg eit formalisert og tett samarbeid med tollstyresmaktene i andre land.

Tolletaten gjennomgjekk i 2019 kva for nokre myndigheiter etaten samarbeider med, og har starta eit systematisk arbeid med å vidareutvikle og styrkje desse samarbeidsrelasjonane. Etaten vurderer metodar for å måle korleis samarbeidande myndigheiter opplever tenesteleveransane frå etaten. Evalueringar gjorde i 2019 tyder på at samarbeidet vert opplevd som godt.

Samla resultatvurdering

Finansdepartementet vurderer driftsresultata i 2019 samla sett som gode, særleg sett i lys av at Tolletaten er i ein periode med omstilling og har innført ny organisering av etaten. Etaten kan i hovudsak syne til gode resultat i 2019, men somme resultat er noko dårlegare enn i 2018.

I styringa av Tolletaten har departementet lagt vekt på at langsiktig utviklingsarbeid i større grad må prioriterast, slik at etaten vert betre rusta til òg i framtida å oppnå gode resultat. Departementet er nøgd med at etaten i 2019 har arbeidd med ei rekkje tiltak for å gjere Tolletaten meir effektiv og utviklingsorientert. Mellom anna er organiseringa av etaten endra frå seks regionar til to fagdivisjonar og eit direktorat med fire fagdivisjonar. Vidare har etaten arbeidd med å digitalisere systemstøtta på kontrollområdet og vurdert etatsutdanninga.

Tolletaten har i løpet av 2019 rapportert om fleire utfordringar i prosjektet for digitalisert systemstønad på kontrollområdet, Treff-prosjektet, som er ein del av Treff-satsinga. I tillegg vart det i 2019 klart at avviklinga av 350-kronersgrensa og innføringa av ICS2 (krav til tryggleik i EU-tollregelverk og endringar i tryggleiksavtalen med EU) vil påverke Treff-satsinga. Departementet vurderer at satsinga inkl. oppfølging av ICS2 er eit kritisk område som det er avgjerande at etaten løyser på ein god måte.

Viktige utfordringar

Tolletatens evne til å løyse samfunnsoppgdraget vert utfordra av stadig større volum som skal kontrollerast, samstundes som etaten er underlagt krav til meir effektiv drift. Dette inneber krevjande prioriteringar i Tolletaten. Etaten må arbeide systematisk for å nytte tildelte ressursar og tilgjengelege verkemiddel på ein effektiv måte.

Tolletaten vil prioritere å digitalisere verksemda og utvikle eit nytt hovudløp for næringslivet for innførsel av varer. Det pågåande ANPR-prosjektet og prosjekta digitalisering av kontrollområdet i etaten og ekspressfortolling, er viktige for å lukkast med dette. Etaten må i større grad nytte IKT som verkemiddel for å gjere det enklare for reisande og næringslivet, samt å effektivisere interne prosessar.

Tolletaten har omorganisert verksemda si. Dei seks regionane er erstatta av to landsdekkjande fagdivisjonar for operativ verksemd. Den nye organiseringa er viktig for at etaten skal kunne tilpasse seg endringar i varetraumane og utvikle seg vidare med tanke på automatisering, digitalisering, innretning av det operative kontrollarbeidet og effektivisering av prosessar i tråd med dei måla og samfunns effektane etaten skal oppnå. Tolletaten må halde fram med å tilpasse organiseringa si til tida og tilhøva.

Også kompetanse er viktig for utvikling av etaten. Etatsutdanninga er evaluert, mellom anna med ei vurdering av om dagens utdanning dekkjer dei framtidige utfordringane og behova til Tolletaten. Etatstudanninga vert frå 2021 endra til eit bachelorstudie over 3 år.

Statlege verksemdar skal etablere internkontroll, tilpassa risiko og kva som er vesentleg. Toll-etaten har identifisert område der etaten må forbetre den interne styringa og kontrollen. Mellom anna har intern kartlegging avdekt store avvik på personvernområdet. Dette gjeld mellom anna fleire avvik i samband med løysinga med skiltattkjenning (ANPR). Datatilsynet har her gjort

vedtak om brotsgebyr, som er påklaga og per september 2020 enno ikkje er ferdigbehandla frå tilsynet. Etaten har avslutta eit omfattande personvernprosjekt, og eit breitt sett av tiltak har vorte sette i verk, men området må fortsatt ha prioritet i etaten. Treff-satsinga gjer òg at etaten må ha eit godt system for personvern og informasjonstryggleik. Tida framover vil difor òg verte prega av arbeidet med å utvikle og etablere betre intern kontroll.

Virusutbrotet har påverka Tolletatens oppgåveløysing i 2020. Det kan òg få påverking i 2021 om det vert ytterlegare tiltak som følgje av ein auke i smittetilfelle. Det kan då vere vanskeleg å halde ved lag same kontroll- og beredskapsnivå. Tolletatens arbeid i utvikling av internasjonalt regelverk gjennom Verdas handelsorganisasjon (WTO), Verdsorganisasjonen for toll (WCO) og gjennom regionalt og bilateralt samarbeid, kan òg verte svekka. Dette då innskrenka reise- og møteverksemd vanskeleggjer avgjerdsprosessar i internasjonale fora. Mest mogleg av arbeidet vert likevel søkt vidareført gjennom digitale plattformer.

Mål og prioriteringar i 2021

Finansdepartementet fastsett desse hovudmåla for Tolletaten for 2021:

- Det er enkelt og effektivt å etterleve lover og reglar for grensekryssande vareførsel.
- Aktørane i vareførselen oppfatar risikoen ved ikkje å etterleve som høg.
- Tolletaten støttar opp under verksemda til andre myndigheiter.

Hovudmåla skal leggje til rette for ei styring av Tolletaten som i større grad legg vekt på dei samla effektane av verkemedla etaten bruker. Den underliggjande målstrukturen vert fastsett i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Tolletaten i samband med utforminga av tildelingsbrevet frå departementet til etaten for 2020. Departementet ventar at resultatata i 2021 samla sett skal vere like gode som i 2019. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda.

Det er ikkje realistisk at Tolletaten kan stoppe all ulovleg inn- og utførsel av varer. Vidare vil òg etatens kontrollverksemd alltid innebere ei viss hindring for vareførselen, sjølv om etaten gjer det enkelt og effektivt å etterleve lover og reglar.

Tolletaten arbeider jamt med å løyse oppgåvene sine betre. I det daglege arbeidet er det naudsynt at etaten veg kvalitet opp mot effektiv-

tet. Heilt feilfri oppgaveløysing er ikkje eit realistisk mål. Etaten må nytte kontrollressursane på best mogleg måte og prioritere på grunnlag av risikovurderingar. Departementet forventar at etaten prioriterer betre utnytting av teknologi, og at etaten sørgjer for rett kompetanse til dei ulike oppgåvene han skal løyse.

Tolletaten er inne i ein periode med omprioriteringar, endring og utvikling. Mellom anna har etaten i 2020 endra organiseringa av dei to fagdivisjonane, ny modell for etatsutdanning er vedteke og arbeidet med å digitalisere og automatisere kontrollområdet har halde fram. Av røynsle er det risiko for at ein slik periode kan påverke oppgaveløysinga negativt. På den andre sida vil satsinga på styrkt grensek kontroll og arbeidet Toll-etaten gjer for å effektivisere og utvikle, kunne gje positive effektar. Samla sett er det likevel ein viss risiko for at einskilde resultat i 2021 og dei neste åra kan verte noko svakare enn tidlegare år.

Viktige prioriteringar i 2021 vert:

Revidert tryggleiksavtale og ICS2

Tryggleiksavtalen mellom Noreg og EU (EØS-avtalen, protokoll 10, kapittel IIa) frå 2009, må oppdaterast i samsvar med EU si tollov, Union Customs Code (UCC). Dette arbeidet starta i 2019. Når utkast til oppdatert avtale er ferdig, må avtaleendringane gjennom både ein nasjonal og ein EØS-rettsleg prosess for implementering. Tryggleik i vareførselen er bygd kring tre sentrale element: førehandsvarsling av vareførsel til og frå tredjeland, tollstyresmaktene si risikovurdering av førehandsvarsel og autorisering innan tryggleik av aktørar i næringslivet (autoriserte økonomiske aktørar – AEO). Tryggleiksavtalen mellom Noreg og EU knyter Noreg til EU sitt tryggleiksområde og sørgjer gjennom dette for enkel vareflyt mellom Noreg og EU. Avtalen inneber at Noreg må innføre tiltak på lik line med dei tiltaka EU vil innføre for medlemslanda sine. Fråvær av ein slik avtale vil medføre store forstyrringar og forseinkingar i vareflyten, svekka kontroll og omfattande kostnader for næringslivet.

Då UCC fastset endringar i datakrav og data-sett, trengst det nye systemløysingar for mottak og utveksling av informasjon mellom både avtalepartane og næringslivet, både for inngåande og utgåande varesendingar. Det vert krav om førehandsvarsling òg av inngåande postsendingar, og det vert nokre endringar av tidsfristar for førehandsvarsling. Vidare er sams risikokriterium, retningslinjer og standardar for risikovurderingar og rapportering innarbeidd i UCC. Det føreset at

avtalepartane utfører risikovurdering på same nivå som i EU-landa. Vilråra for autorisering av næringslivet innan tryggleik (AEO) er noko endra i UCC, slik at dagens autoriseringar må fornyast. Med mål om å lette byrda for næringslivet, vert det òg krav til at toll- og luftfartsmyndigheiter samarbeider om autorisering innan tryggleik.

Noreg er i denne samanheng invitert til å knyte seg til EUs importkontrollsystem ICS2 (Import Control System 2), der fyrste fase som omhandlar ekspressfrakt og post, vert sett i verk 15. mars 2021. Tilknytning til ICS2 er ein føresetnad for at Noreg òg vidare skal få ta del i tryggleiksområdet. Naudsynte systemløysingar og oppfølging rundt risikovurderingar og AEO må handterast i samband med det pågåande arbeidet med digitalisering i Tolletaten.

Tolletaten har analysert og evaluert ulike alternativ for korleis etaten kan levere Noregs nasjonale systemstøtte for ICS2. Etaten har vurdert at Treff-satsinga og ICS2 har ein betydeleg overlapp innan dei fleste funksjonelle områda, både når det gjeld tekniske krav og funksjonelle behov. Det er utarbeidd ei konseptanalyse for samla vurdering av status for Treff-satsinga og ei tilråding rundt ICS2. Hovudtilrådinga er at teknisk og organisatorisk tilrettelegging for ICS2 vert lagt inn i Treff-satsinga og gjeve prioritet saman med dei delane av satsinga som hastar mest.

Digitalisert systemstøtte på kontrollområdet og ekspressfortolling

I 2019 samla Tolletaten prosjektet for å digitalisere systemstøtta på kontrollområdet og prosjektet for ekspressfortolling i ei satsing – *Treff-satsinga*. Sjå omtale i Prop. 1 S (2018–2019). Satsinga inneber å etablere både ny og forbetra systemstønad for oppgåver i alle ledd av Tolletatens kontrollprosessar og ei ny løysing for deklarerer og automatisk fortolling av varer på grensa (ekspressfortolling). Treff-satsinga har til no vore planlagt gjennomført i perioden 2019 til 2022 med ei samla kostnadsramme på 540 mill. kroner. Toll-etaten reknar med å kunne dekkje 75,5 mill. kroner av desse kostnadane med gjeldande løyingsnivå.

I Prop. 1 S (2019–2020) for Finansdepartementet vart det varsla om at Treff-satsinga er forseinka, noko som inneber at det vil vere aktivitet i prosjekta òg i 2023. Prosjektet for digitalisert systemstøtte på kontrollområdet har i fyrste halvår 2020 vore satt på vent medan Tolletaten har gjennomført ein full gjennomgang av prosjektet og satsinga, mellom anna som følgje av konsekvensane

av ICS2, jf. omtale over. Det er òg gjennomført ein ekstern usikkerheitsanalyse som understøtt at perioden bør verte forlenga.

Tilpassing til ICS2 vil krevje vesentlege IT-tekniske endringar i Tolletaten. Drift og forvaltning av ordninga vil òg vere vesentleg meir ressurskrevjande enn dagens ordningar. Tolletaten tilrår at tilpassing til ICS2 vert gjort som ein del av Treff-satsinga. Dette vil verte langt rimelegare enn om tilpassinga skulle vorte gjennomført som eit separat prosjekt, då etaten vil kunne bruke felleskomponentar som den allereie har utvikla eller planlegg å utvikle.

Gjennom Treff-satsinga vert det òg utvikla nye analyse- og etterretningsverktøy for støtte til alle kontrollprosessar i Tolletaten. Gjennom 2019 og 2020 har det vorte levert plattform og løysingar for søk og analyse samt støtte for digitalisering av behandlinga av kurérmanifest. Desse er tekne i bruk i etaten og er i 2020 utvida gjennom leveranse av ei mottaksløysing for å få informasjon frå næringslivet elektronisk (felleskomponent med ekspressfortolling), i samband med utfasing av 350-kroners grensa. Den mottatte informasjonen er òg gjort tilgjengeleg for vidare analyse. Etter at Treff-satsinga gjennom fyrste halvår av 2020 har vorte replanlagt, startar programmet opp att hausten 2020 med særleg merksemd på etablering av systemstøtte for ICS2 fase 1 og oppgåver knytt til utfasing av Tolletatens eksisterande kontrollstøttesystem.

Innanfor Treff-satsinga er det vidare gjennomført eit prøveprosjekt med digital informasjonsinnhenting og automatisert grensepassering ved Ørje tollstad (ekspressfortolling). Løysinga er vidareutvikla med fleire prosedyrar, og prøvinga vart utvida til Svinesund tollstad òg hausten 2020. Evaluering vil ligge føre tidleg i 2021. I 2021 skal ordninga med ekspressfortolling etter planen takast i bruk ved nye tollstader på veg.

Sidan ICS2 vert gjennomført som ein del av Treff-satsinga, må kostnadsramma som følgje av dette verte auka med 183,8 mill. kroner. Vidare vil no òg Tolletatens eigeninnsats, estimert til 103 mill. kroner, verte medrekna i kostnadsramma til satsinga. Denne har lege til grunn sidan prosjekta starta, men har til no ikkje vore medrekna og inneber korkje auka omfang eller auka behov for løyving. Samla inneber dette at kostnadsramma vert auka til 826,8 mill. kroner. Av dette utgjer Tolletatens eigenfinansiering 180,2 mill. kroner.

For 2021 er det sett av 93,7 mill. kroner til Treff-satsinga.

Ny tollfagleg utdanning

Tolletaten har i 2019 evaluert etatsutdanninga og vurdert Tolletatens framtidige utdanningsbehov og modell for utdanning. Frå 2021 innfører Tolletaten ein ny modell for tollfagleg utdanning, ei 3-årig bachelorutdanning utan løn under utdanning, og ikkje rett til tilsetjing i Tolletaten etter ferdig utdanning.

Tolletaten har valt Universitetet i Stavanger som fagleg ansvarleg for studiet, og Tolletaten vil delta i arbeidet universitetet gjer med evaluering og utvikling av kvalitet i utdanninga. Ei ny tollfagleg utdanning er viktig for utvikling av etaten, og etaten må i 2021 arbeide for at den nye utdanninga vert god.

Ny lov om inn- og utførsel av varer og ny lov om tollavgift

Finansdepartementet sende framlegg til ny lov om inn- og utførsel av varer og ny lov om tollavgift på høyring i 2019, og arbeidet med oppfølging av høyringa. Dei nye lovene skal erstatte tollova. Tolletaten har vorte involvert i arbeidet med framlegg til nye lover og oppfølging av høyringa. Etaten er i gang med å utarbeide forskrifter til dei to nye lovene, og desse skal sendast på høyring. Vedtaking av forskrifter og utarbeiding av rettleiingar og informasjonsmateriale, samt naudsynte systemtilpassingar, vert viktig arbeid i 2021.

Budsjett for 2021

Departementet foreslår å setje utgiftsramma for Tolletaten til 1 725,9 mill. kroner. Dette er 2,2 pst. lågare enn Saldert budsjett 2020. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar lønsutgifter og andre driftsutgifter og er budsjettert til 1 589,7 mill. kroner. Det er ein auke på 2,4 pst. frå Saldert budsjett 2020.

Finansdepartementet ber om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarande meirinntekter under kap. 4610, postane 01 *Særskilt vederlag for tolltenester*, 04 *Ymse refusjonar* og 05 *Refusjonar frå Avinor AS*, jf. nærare omtale nedanfor.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold, kan overføres

Posten omfattar større vedlikehold, utskiftingar og kjøp av utstyr til grensekontrollen og IT-føremål. Posten er budsjettert med 136,2 mill. kroner. Det er 76,6 mill. kroner lågare enn Saldert budsjett 2020. Ein stor del av 2021-framlegget gjeld

vidareføring av prosjekta for digitalisert systemstøtte på kontrollområdet og ekspressfortolling, jf. nærare omtale foran.

I samband med visse kjøp og prosjekt kan det vere behov for å bestille for meir enn det som er løyvt, mot dekning av seinare løyvingar. Departementet ber difor om ei bestillingsfullmakt på 40 mill. kroner, jf. framlegg til romartalsvedtak IV.

Kap. 4610 Tolletaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Særskilt vederlag for tolltenester	7 567	7 200	5 500
02	Andre inntekter	2 781	2 100	1 700
04	Ymse refusjonar	7 894	1 100	1 100
05	Refusjon frå Avinor AS	28 400	25 200	25 900
85	Tvangsmulkt og gebyr for regelbrot	27 294	23 000	17 200
	Sum kap. 4610	73 936	58 600	51 400

Post 01 Særskilt vederlag for tolltenester

Posten omfattar gebyr for privatrekvirert tollbehandling og ekspedisjonsgebyr for utført tollforretning utanfor kontorstad og ekspedisjonstid. For å dekkje dei meirkostnadane som denne behandlinga og ekspederinga fører med seg ved høgare aktivitetsnivå enn det som er føresett, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 4610, post 01 *Særskilt vederlag for tolltenester*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1. Virusutbrotet kan medverke til lågare inntekter på denne posten.

Satsane for privatrekvirert tollbehandling skal i 2021 vere 460 kroner for 50 pst. overtid og 615 kroner for 100 pst. overtid. Ekspedisjonsgebyret skal vere på 220 kroner per påbyrja halvtime. Gebyrheimel er tollova § 4–3 tredje ledd.

Post 02 Andre inntekter

Posten omfattar fleire typar inntekter, som til dømes inntekter frå auksjonssal av varer som er forsøkt smugla inn i landet eller varer på tollager som ikkje har vorte tollbehandla, innkravde sakskostnadar og agio. Desse inntektene vert truleg noko lågare i 2021 enn i 2020.

Tolletaten har ein del direkte utgifter i samband med auksjonssal, særleg til kunngjeringar, provisjon til nettauksjonsstaden og til taksering av særskilde varer, til dømes tepper og smykke. Slike utgifter er med på å gje høgare salsinntekter. For å få eit meir korrekt uttrykk for salsresultatet foreslår departementet at slike direkte utgifter kan trekkjast frå brutto salsbeløp (nettoposte-rast), jf. framlegg til romartalsvedtak IX.

Post 04 Ymse refusjonar

Posten vert brukt til inntekter som er ei direkte følgje av, og av same slag som, den tilsvarende utgifta. Det gjeld mellom anna bestemte prosjekt etter oppdrag og med tilskot frå andre statlege etatar, kompetansetiltak m.m. og inntekter frå kursverksemd for næringslivet.

Det er nær samanheng mellom desse inntektene og dei tilhøyrande utgiftene på kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, og inntektene varierer ein del frå år til år. Finansdepartementet ber difor om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarende meirinntekter under kap. 4610, post 04 *Ymse refusjonar*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 05 Refusjon frå Avinor AS

Ordninga med enklare prosedyrar ved flybytte på Oslo lufthamn (forenkla transfer) har vorte evaluert, og det er vedteke at gjeldande ordning skal vidareførast. Avinor AS skal dekkje Tolletatens meirkostnader i samband med ordninga. Dette er tilsvarande som under prøveprosjektet for ordninga. Refusjonar frå Avinor AS vert førte på denne posten. Fordi meirkostnadane og dermed òg refusjonsbeløp er noko usikre, ber Finansdepartementet om fullmakt til å overskride løyvinga under kap. 1610, post 01 *Driftsutgifter*, mot tilsvarande meirinntekter under kap. 4610, post 05 *Refusjon frå Avinor AS*, jf. framlegg til romartalsvedtak II.1.

Post 85 Tvangsmulkt og gebyr for regelbrot

Posten omfattar inntekter frå gebyr som vert ilagde ved ulovleg ut- og innførsel av valuta, gebyr for brot på nærare angjeve føresegnar i tollova kapittel 3 og 4 og tvangsmulkt for brot på nærare angjeve føresegnar i tollova kapittel 13.

Valuta og andre betalingsmiddel med ein verdi på meir enn 25 000 kroner skal meldast og leggjast fram for Tolletaten ved inn- og utførsel i samsvar med tollova med forskrift. Når det er konstater brot på deklareringsplikta, kan det illeggjast eit gebyr, eventuelt kan tilhøvet meldast til politiet. Gebyret kan utgjere opp til 30 pst. av det ikkje-deklarererte beløpet.

Ved brot på nærare angjevne føresegn i tollova kapittel 3 og 4, for manglande medverknad til kontroll og utskrivning av uriktig opphavsbevis m.m., kan det illeggjast eit gebyr. Ramma for gebyret er regulert i forskrift.

Ved brot på nærare angjevne føresegn i tollova kapittel 13, om krav til å gje opplysningar m.m., kan det illeggjast ei dagleg, laupande tvangsmulkt fram til opplysningane vert gjevne.

Inntektene på post 85 er vanskelege å budsjettere sidan dei i stor mon avheng av åtferda hos reisande og transportørar. Sidan det truleg ligg an til lågare reiseaktivitet i 2021 enn vanleg, reknar ein òg med noko lågare inntekter her.

Kap. 1618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	6 103 168	6 716 700	7 104 910
21	Spesielle driftsutgifter	216 302	212 500	199 300
22	Større IT-prosjekt, <i>kan overførast</i>	428 766	247 100	346 000
23	Spesielle driftsutgifter, a-ordninga	91 068	94 300	96 800
45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	94 482	110 100	91 200
70	Tilskot	3 500	5 500	5 700
	Sum kap. 1618	6 937 286	7 386 200	7 843 910

Samfunnsoppdrag og organisering

Skatteetaten skal sikre eit finansielt hovudgrunnlag for offentleg verksemd.

Skatteetaten vart omorganisert frå 1. januar 2019 og består av eit direktorat og seks divisjonar med landsdekkjande ansvar for kvar sine fagområde. Etaten hadde per 31. desember 2019 ei bemanning tilsvarande 5 586 årsverk.

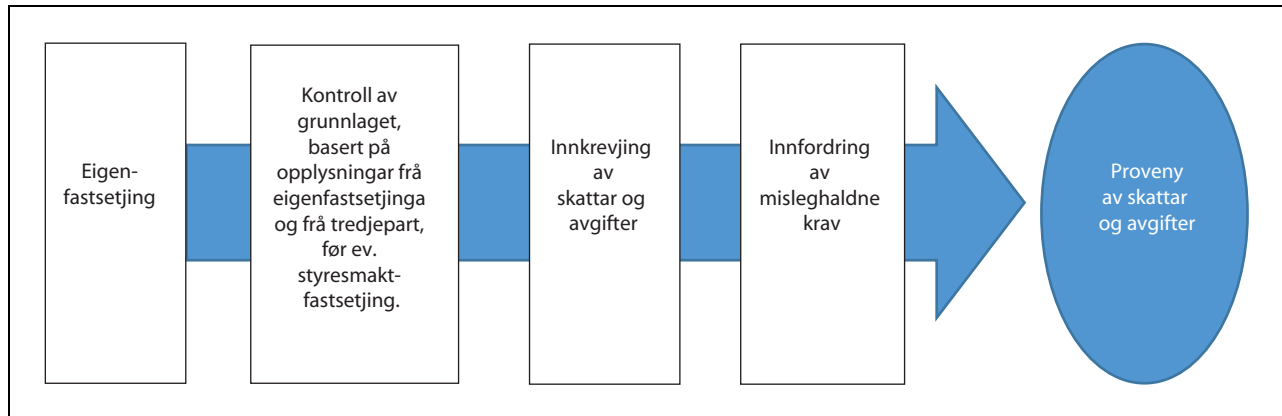
Ved utgangen av 2019 var arbeidet med ny kontorstruktur ferdig, og Skatteetaten består no av 57 skattekontor.

Skatteoppkrevjarfunksjonen vert overført frå kommunane til Skatteetaten 1. november 2020. Sjå nærare omtale nedanfor under *Mål og prioriteringar i 2021*.

Resultat i 2019

Fastsetjing og innkrevjing av skattar og avgifter er krevjande prosessar. Desse prosessane byggjer på prinsippet om eigenfastsetjing og føreset omfatt-

ande bruk av tredjepartsopplysningar, registerinformasjon av god kvalitet, velfungerande og effektive IT-system og god dialog med dei skattepliktige. Figuren under gjev ei forenkla framstilling av denne prosessen.

Figur 5.1 Skatteetatens arbeid med fastsetjing av skattar og avgifter

Skatteetatens resultat vert vurderte ut ifrå tre hovudmål. Hovudmåla skal leggje til rette for ei styring av Skatteetaten som i større grad legg vekt på dei samla effektane av verkemidla etaten bruker og i mindre grad på aktivitetar.

Hovudmål 1: Dei skatte- og avgiftspliktige etterlever skatte- og avgiftsreglane

Dei skatte- og avgiftspliktige skal oppleve at ordningane til etaten legg til rette for enkel og riktig

registrering, rapportering og innbetaling. Skatteetaten skal likebehandle dei skattepliktige og avdekkje og korrigere uriktige og manglande opplysningar.

Skatteetaten bidrog til eit proveny på til saman 1 275,9 mrd. kroner frå direkte og indirekte skattar i 2019. Det var 87,1 mrd. kroner mindre enn i 2018. Tabell 5.3 syner fastsett proveny for dei viktigaste skatteartane. Nærare omtale finst i Prop. 1 LS (2020–2021) *Skatter, avgifter og toll 2021*.

Tabell 5.3 Skatte- og avgiftsproveny (i mrd. kroner)

	2017	2018	2019
Personleg skattepliktige ¹	449,5	573,3	473,6
Upersonleg skattepliktige	84,9	79,2	86,4
Meirverdiavgift	267,7	295,0	306,9
Særavgift	95,4	95,7	93,5
Kjeldes katt ²	3,4	4,8	4,9
Tvangsmulkt (skatt)	0,7	0,5	0,5
Finansskatt	1,5	1,9	2,0
Skatt og avgift på utvinning av petroleum	86,8	139,2	123,9
Avgift på arv og gåver ³	0,0	0,0	0,0
Arbeidsgjevaravgift	166,6	173,4	184,2
Totalt skatte- og avgiftsproveny	1 156,5	1 363,0	1 275,9

¹ Kommune, fylke, stat og folketrygd samla.

² Kjeldes katt på utbytte til utanlandske aksjonærar og artistskatt.

³ Beløp mellom 0,0 og 0,1 mrd. kroner.

Dei store fastsetjings- og innkrevjingsprosessane har i 2019 vore gjennomførte med tilfredsstillande kvalitet og utan vesentlege avvik. Kvaliteten på tredjepartsopplysningane, som er grunnlag for både skattekort og den førehandsutfylte skattemeldinga, har vore god.

Analysar av etterleving

Skatteetaten gjer stadig analysar av etterlevinga hos dei skattepliktige og utviklinga over tid. Ein effektindikator gjer eit kvalitativt eller kvantitativt uttrykk for forholdet mellom innsats eller aktivitet og det resultatet eller den samla effekten som Skatteetaten sine verkemiddel gjev.

For 2019 hadde etaten tre effektindikatorar under hovudmål 1, knytte til etterleving: riktig registrering i pliktige registre, korrekte og fullstendige opplysningar og betaling til rett tid.

Til dei pliktige registera vert rekna Folkeregisteret, meirverdiavgiftsregisteret og aksjonærregisteret. Ei samla vurdering viser at det i hovudsak er ei positiv utvikling når det gjeld riktig registrering i desse registera. For rettidig levering av skattemeldingar frå næringsdrivande var utviklinga negativ i 2019 i forhold til 2018. Innrapporteringa på grunnlagsdata som vert leverte som grunnlag for den førehandsutfylte skattemeldinga, har vore god. Delen rettidig betaling på skatteområdet viser ei betre etterleving. Del rettidig betalt har auka for alle skatteartar med unntak av forskotstrekk og arbeidsgjevaravgift.

Opplevd oppdagingsrisiko

Skatteetaten gjennomfører årleg ei spørjeundersøking (Sero) som mellom anna måler opplevd oppdagingsrisiko hos eit utval verksemder. Delen som opplever liten eller svært liten oppdagingsrisiko ved å ikkje rapportere alle skattar og avgifter, var 24 pst. i 2019. Dette er same resultat som dei to åra føre. I Sero-undersøkinga vert òg opplevd oppdagingsrisiko i ulike bransjar målt. Bygg- og anleggsbransjen er den bransjen som over tid har oppgitt lågast risiko for å verte oppdaga. Denne bransjen har vore ei prioritert målgruppe i arbeidet mot arbeidslivskriminalitet.

Ei undersøking av proffmarknaden i bygg og anlegg viser at klårt færre i bransjen opplever svart arbeid og arbeidslivskriminalitet som svært vanleg eller ganske vanleg i 2019 enn i 2015. Departementet vil peike på at resultatata frå desse undersøkingane bør vurderast over tid før ein kan trekkje klare konklusjonar om utviklinga.

Saksbehandlingstid for klagar

I 2019 hadde 82,3 pst. av sakene ei samla saksbehandlingstid på under åtte månader, noko som er ei resultatforbetring frå 2018. Resultatkravet er delt mellom behandlinga som skjer ved skattekontora og behandlinga som skjer ved Skatteklagenemnda. I saker der skattekontoret ikkje finn å gje klagar medhald, vert klagen sendt til Skatteklagenemnda for avgjerd. Behandlinga av desse sakene tek i dag for lang tid. Det samla kravet vert likevel nådd fordi det har vore ein stor nedgang i talet på saker, og fordi dei fleste klagesaker er enkle saker som skattekontoret sjølv avgjer til fordel for den skattepliktige.

Restansane ved Skatteklagenemndas sekretariat stabiliserte seg noko gjennom 2019. Frå 2018 til 2019 er det totale talet på ubehandla saker auka med 113 saker, frå 2 550 til 2 683. Talet på restansar over eitt år, fortsette å auke. Saksproduksjonen i sekretariatet har så langt i 2020 vore negativt påverka av virusutbrotet. Per 31. august 2020 er talet på ubehandla saker 2 276 og delen restansar over eit år har òg gått noko ned. Skattedirektoratet er i kontinuerleg dialog med sekretariatet om restansesituasjonen. Etableringa av eit eige budsjettkapittel for Skatteklagenemnda i statsbudsjettet frå og med 2020 gjer løyvinga og forventningane til Skatteklagenemndas sekretariat meir tydelege. Sjå nærare omtale under kap. 1619 Skatteklagenemnda.

Departementet vil framleis følgje opp arbeidet med å redusere saksbehandlingstida i Skatteklagenemndas sekretariat og på skattekontora. Departementet tek sikte på at framlegg om regelendringar som kan medverke til å effektivisere saksbehandlingsprosessen for klager, vert sende på høyring hausten 2020.

Hovudmål 2: Skatteetaten sikrar brukarane tilgang til registerdata og informasjon med god kvalitet

Det offentlege og andre brukarar har behov for registerdata og informasjon frå Skatteetaten i sitt arbeid. Skatteetaten skal ha ei effektiv og sikker innsamling, bearbeiding og tilgjengeliggjering av slik informasjon nasjonalt og internasjonalt.

Ei brukarundersøking syner at 73,6 pst. av dei profesjonelle brukarane av Folkeregisteret er nøgde med kor godt og tilgjengeleg registeret er. Det er lågare enn i 2018, men betre enn 2017. Folkeregisteret var tilgjengeleg for brukarane tilnærma utan avbrot i heile 2019. Arbeidet med prosjekt for modernisering av Folkeregisteret og ny organisering av etaten har gjeve nokre utford-

ringar som har ført til lengre saksbehandlingstid enn forventa for nokre meldingstypar. Det er sett i gang tiltak for å betre dette og også for å sikre og styrkje kvaliteten i registeret.

Kvaliteten på tredjepartsopplysningar som vert nytta i den førehandsutfylte skattemeldinga, vert vurdert som gjennomgåande høg og utan vesentlege avvik. Heile 99,5 prosent av tredjepartsopplysningane vert leverte med riktig kvalitet til riktig tid.

Den formelle datakvaliteten i a-ordninga er god og utvikla seg positivt med færre feil enn tidlegare. For inntektsopplysningar er datakvaliteten svært god.

Hovudmål 3: Samfunnet har tillit til Skatteetaten

Skatteetaten skal forvalte regelverk og tilby brukartenester for å vareta dei rettar og plikter som dei skatte- og avgiftspliktige har. Dei skatte- og opplysningspliktige skal møte profesjonell og effektiv saksbehandling, få god informasjon og oppleve at informasjonen deira vert forvalta på ein god og trygg måte.

Skatteetaten gjennomfører årlege undersøkingar hos privatpersonar og bedrifter for å kartleggje deira inntrykk av Skatteetaten. Undersøkingane frå 2019 syner at ein stor del av brukarane har høg tillit til Skatteetatens utøving av myndigheit og til at deira rettar vert tekne vare på. Dei spurde har òg høg tillit til at Skatteetaten forvaltar informasjon på ein trygg måte.

Undersøkingane syner at det er ein synkende del personar som er nøgde med saksbehandlinga til Skatteetaten. Utfordringar med telefonenesta i fyrste halvår 2019 kan vere ei av årsakene til nedgang frå tidlegare år. Bedriftsundersøkinga syner at det er ein nedgang i delen som syntest det var lett å kome i kontakt med saksbehandlar. Skatteetaten har gjennomført fleire tiltak for å betre tilgangen for brukarane. Mellom anna er det nytta chat-robotar som på utvalde område gjev brukarane svar tjuetimer i døgnet gjennom heile veka. Bemanninga er òg vesentleg auka i periodar med stor pågang.

Feil i den skattemessige behandlinga av tilbakebetaling av ytingar frå Nav

Det vart i november 2019 avdekt ein intern rutinesvikt i Skatteetaten i samband med den skattemessige behandlinga av personar som hadde betalt tilbake ytingar til Nav. Etaten hadde ikkje gjort ny skatteberekning for personar som hadde

betalt tilbake feil utbetalt yting frå Nav, til tross for at desse personane hadde vorte informert om at det ikkje var naudsynt å ta kontakt med Skatteetaten for å få tilbake for mykje betalt skatt. Skatteetaten har retta opp feilen for dei som vart råka av denne rutinesvikten. Reglar og praksis er òg endra slik at personar som har fått feilutbetalt ytingar, ikkje lenger må betale skatten som tidlegare er betalt av ytinga, tilbake til Nav. Dette gjer behandlinga av slike saker enklare. Skatteetaten har òg sett i verk andre tiltak for å minske risikoen for liknande feil i framtida. Rutinesvikten kan ha påverka tilliten til Skatteetaten negativt, men etatens raske oppretting kan ha trekt i motsett retning.

Samla resultatvurdering

Finansdepartementet vurderer Skatteetatens resultat i 2019 samla sett som tilfredsstillande, noko som er spesielt positivt i eit år med innføring av ei ny organisering. Dei store fastsetjings- og innkrevjingsprosessane har vore gjennomførte utan vesentlege problem og med tilfredsstillande kvalitet. Etaten har i hovudsak gode resultat på styringsparametrane.

Analysar og evalueringar peiker i retning av at etatens aktivitetar og bruk av verkemiddel på områda arbeidslivskriminalitet, frivillig retting og rettidig levering har effekt på etterlevinga. Desse effektane er noko uvisse, mellom anna på grunn av forhold utanfor Skatteetaten. Utviklinga i etterlevinga må vurderast over tid og basere seg på eit breitt spekter av data.

Brukarundersøkingar syner at brukarane av Folkeregisteret er nøgde med kvaliteten på innhaldet i registeret. Registeret er godt tilgjengeleg.

Brukarundersøkingar tyder på at befolkninga og verksemdene har høg tillit til Skatteetaten. Dette er ein viktig føresetnad for etterleving av skatte- og avgiftsreglane. Brukar- og bedriftsundersøkinga viser likevel at det er tilbakegang i delen som er nøgde med Skatteetatens telefoneneste. Etaten har sett i verk tiltak for å betre dette.

Skatteetaten har ein stor og kompleks utviklingsportefølje. Det vart i 2019 klart at to av Skatteetatens prosjekt med øyremerkte løyvingar måtte forlengjast (Modernisering av Folkeregisteret og Ny dialogbasert skattemelding). Moderniseringa av Folkeregisteret vert avslutta i 2020. Etaten må ha høg merksemd på det vidare arbeidet med Ny dialogbasert skattemelding.

Viktige utfordringar

Finansdepartementets styring av Skatteetaten har eit fleirårig perspektiv. Evna etaten har til å oppfylle samfunnsoppdraget og nå måla sine, avheng både av utanforliggjande forhold og dei interne prosessane og oppgåveløysinga i etaten.

Skatteetaten har i 2020 vore sterkt påverka av utbrotet av koronavirus og av at etaten har fått ansvar for å forvalte den mellombelse kompensasjonsordninga for næringslivet, stønadsordninga for å ta permitterte tilbake i jobb og andre tiltak for å møte koronasituasjonen. Dette arbeidet har vore krevjande og legg beslag på knapp kompetanse i etaten, noko som mellom anna har påverka etaten sitt arbeid med dei store utviklingsprosjekta negativt. Departementet ventar at det i 2021 vil vere krevjande for Skatteetaten å handtere etterarbeid knytt til koronarelaterte tiltak, mellom anna kontroll og klagebehandling, samstundes som etaten skal løyse dei ordinære oppgåvene. Etter ei tid vil utsette fristar for innbetaling av skattar og avgifter som følgje av koronasituasjonen, kunne gjere etatens innkrevjingsarbeid vanskelegare. Innkrevjingsarbeidet vil òg verte påverka dersom den økonomiske situasjonen i næringslivet vert verre. Sjå programkategori 23.40 for finansiering og omtale av Skatteetatens arbeid med kompensasjonsordninga for næringslivet og lønstøtteordninga i 2021.

Overføringa av skatteoppkrevjarfunksjonen er ein stor og krevjande omstillingsprosess. Skatteetaten må framover arbeide for å sikre god integrering av dei tilsette som vert overførte frå kommunane og samstundes handtere den ordinære drifta av skatteinnkrevjinga.

Mål og prioriteringar i 2021

Finansdepartementet fastset desse hovudmåla for Skatteetaten for 2021:

- Dei skatte- og opplysningspliktige etterlever skatte- og avgiftsreglane
- Skatteetaten sikrar brukarane tilgang til registerdata og informasjon med god kvalitet
- Samfunnet har tillit til Skatteetaten

Underliggjande effektindikatorar, styringsparametrar og forklaringsvariablar vert fastsette i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og Skatteetaten i samband med utforminga av tildeingsbrev til etaten for 2021. Departementet ventar at resultatata i 2021 samla sett skal vere minst like gode som i 2019. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verk-

senda. Skatteetaten må òg i 2021 arbeide med kompensasjonsordninga for næringslivet og lønstøtteordninga, og særleg med etterkontroll. Det er ein risiko for at dette arbeidet vil ha negativ påverknad på etatens resultat på andre område.

Skatteetaten arbeider jamt med å løyse oppgåvene sine betre. I det daglege arbeidet er det naudsynt at etaten veg kvalitet opp mot effektivitet. Heilt feilfri oppgåveløysing er ikkje eit realistisk mål.

Viktige prioriteringar i 2021 vert:

Overføring av skatteoppkrevjinga frå kommunane til Skatteetaten

Skatteoppkrevjarfunksjonen vert overført frå kommunane til Skatteetaten frå 1. november 2020, jf. omtale i Prop. 1 LS (2019–2020) *Skatt, avgifter og toll 2020* og Prop. 57 S (2019–2020). Overføringa av skatteoppkrevjarfunksjonen er ein stor og krevjande omstillingsprosess. Skatteetaten må framover arbeide for å sikre god integrering av dei tilsette som vert overførte frå kommunane, og samstundes handtere den ordinære drifta av skatteinnkrevjinga. Etaten må samstundes ha merksemd mot å realisere dei lova gevinstane ved overføringa.

I Prop. 117 S (2019–2020) *Tilleggsbevilgninger og omprioriteringar i statsbudsjettet 2020*, vart det gjort greie for at Skatteetaten ville måtte innplassere 265 fleire tilsette enn etaten har behov for til å løyse oppgåva. Dette var i tråd med at overføringa vert gjennomført som ei verksemdsoverføring, noko som gjev dei det gjeld i kommunane rett til å følgje oppgåvene over til Skatteetaten. Før kartlegginga var det usikkert kor mange som ville følgje oppgåva over til Skatteetaten, blant anna fordi ein del tilsette som overføringa kjem ved, berre delvis jobbar med oppgåver som vert overførte frå kommunane. Då saka vart presentert i Prop. 1 LS (2019–2020) vart det opplyst at i «*de tilfeller hvor arbeidsoppgaver har falt bort legges det til grunn at Skatteetaten løser dette ved å tilby annen passende stilling iht. statsansatteloven § 19*». Dette betyr at Skatteetaten i samband med overføringa ikkje har høve til å seie opp tilsette med tilvising til at arbeidsoppgåvene er falne bort.

Skatteetaten legg no til grunn at det ved overføringa 1. november 2020 vil vere om lag 190 fleire skatteoppkrevjarårsverk enn behovet på 918 årsverk. Ein del tilsette har i perioden etter Prop. 117 S (2019–2020) slutta eller fått andre oppgåver i Skatteetaten. Etaten legg opp til å mellombels innplassere dei ekstra årsverka til skatteoppkrevjaroppgåver. Dette gjev betre føresetnader for

å realisere gevinstane frå overføringa, ved at etaten ikkje treng rekruttere når tilsette sluttar. Samstundes kan overkapasiteten verte nytta til mellombels auka kapasitet til blant anna arbeidsgjevarkontroll og rettleiing. Risikoen for tap av kompetanse i samband med overføringa vert også liten når det er så få tilsette som ikkje vert med over til Skatteetaten.

Regjeringa legg til grunn at naturleg avgang i utgangspunktet skal liggje til grunn for handtering av overtalige årsverk. Skatteetaten skal samstundes ta sikte på, innanfor dei vanlege reglane i arbeidslivet, å vurdere å omdisponere tilsette til andre stader i etaten der det er behov for rekruttering. Overtalige årsverk gjer at full gevinstrealisering av tiltaket vil kome noko seinare enn tidlegare venta, men samla gevinst frå tiltaket, vurdert til 370 mill. kroner, ligg framleis til grunn. Denne er venta å vere realisert fullt ut frå 2024. I 2021 er gevinsten frå tiltaket samla vurdert til 232 mill. kroner.

Tiltak mot arbeidslivskriminalitet

Regjeringa la i februar 2019 fram ein strategi mot arbeidslivskriminalitet. Regjeringa tek sikte på å leggje fram ei revidert strategi i fyrste kvartal 2021. Hovudtilnærminga i noverande strategi er eit styrkt samarbeid med partane i arbeidslivet, meir koordinert kontroll og oppfølging frå tilsynsstyresmaktene, krav til offentlege innkjøp, kunnskap for å fremje seriøsitet, informasjon til utlandske arbeidstakarar og internasjonalt samarbeid. I den reviderte strategien er førebygging, kunnskap og betre identitetsforvaltning framheva som viktige område. Tiltaka gjeld område under fleire departement.

Ein sentral del i strategien er betre koordinering mellom dei offentlege etatane slik at deira sams innsats vert så slagkraftig og effektiv som mogleg. I 2021 vil arbeidet med å bygge kunnskap om arbeidslivskriminalitet og effektar for å prioritere og målrette tiltak, halde fram. Det same gjeld arbeidet for betre å forstå og utnytte gjeldande regelverk for informasjonsutveksling mellom kontrolletatane og politiet. Politiet, Skatteetaten, Arbeidstilsynet og Arbeids- og velferdsetaten har etablert sju arbeidslivskriminalitetssenter (a-krimssenter), der dei og andre styresmakter samarbeider om å redusere handlingsrommet til dei kriminelle. I tillegg er det òg eit operativt samarbeid mot arbeidslivskriminalitet fleire andre stader i landet. Regjeringa har etablert eit nasjonalt, tverretatleg analyse- og etterretningssenter (NTAES) for å styrkje innsatsen mot økonomisk

kriminalitet, inklusive arbeidslivskriminalitet. Ei evaluering av NTAES skal gjerast ferdig i 2021. Etatane har òg sams handlingsplanar mot arbeidslivskriminalitet og ein sams styringsmodell for a-krimssamarbeid.

Arbeidet med meirverdiavgift

Skatteetaten må halde fram med arbeidet for eit riktig og oppdatert meirverdiavgiftsregister. Registeret er viktig for etterleving av meirverdiavgiftsreglane og for å førebyggje at meirverdiavgiftssystemet vert nytta til svindel. Etaten må òg ha høg merksemd på meirverdiavgift i samband med kjøp av varer og tenester frå utlandet, medrekna forenkla registreringsordning (VOEC) og ved innførsel. Skatteetaten må leggje vekt på arbeidet med å førebyggje og avdekkje unndragingar. God rettleiing og risikobasert kontroll er viktige reiskapar her. Arbeidet med eit nytt IT-system for meirverdiavgift (Memo) er viktig for etaten sitt arbeid på området. Sjå omtale av Memo under.

Internasjonalt arbeid for å tryggje skattegrunnlaget

Skatteetaten skal aktivt nytte tilgjengelege verkemiddel i arbeidet med internprising i multinasjonale konsern og for å avdekkje skjulte inntekter og formuar i utlandet. Skatteetaten skal halde fram med å arbeide med effektive løysingar for å nytte opplysningar etaten mottok frå andre land, og arbeide for å auke kvaliteten på desse opplysningane. Etaten skal òg følgje med på nye internasjonale standardar som vert utvikla og vurdere korleis desse kan brukast i oppgåveløysinga.

Etterleving og kontroll

Skatteetaten arbeider etter ein etterlevingsmetodikk som er risikobasert og der årsaksanalysar og kunnskap om framferd legg grunnlag for auka etterleving. Ulike verkemedel som skal auke etterlevinga, vert sette i samanheng. Innsats i forkant, til dømes å utnytte digitaliseringa som skjer i samfunnet, tilrettelegging av gode digitale tenester og god rettleiing, vil ofte vere ressurseffektive verkemedel for etaten. Kontroll er eit avgjerande verkemedel for at dei skattepliktige skal etterleve skatte- og avgiftsregelverket, for å avdekkje uriktige og manglande opplysningar og for å bygge tillit i samfunnet. Skatteetaten må arbeide systematisk for at kontrollnivået skal vere tilstrekkelig høgt og at kontrollen vert gjennomført på ein planmessig og heilskapeleg måte, basert på gode risikovurderingar.

Betre identitetsforvaltning

Fleire etatar har oppgåver som påverkar identitetsforvaltninga i Noreg. Skatteetaten skal i 2021 halde fram arbeidet i den rådgjevande gruppa for betre identitetsforvaltning (KoID) som er sett saman av Skatteetaten, Digitaliseringsdirektoratet, Politidirektoratet og Utlendingsdirektoratet. Hovudformålet med gruppa er å bidra til ei styrkt identitetsforvaltning i Noreg og at dei fire etatane sin innsats på området vert meir heilskapleg og koordinert. KoID har ein felles, overordna visjon som partane arbeidar målretta etter. Gruppa vil òg samarbeide med andre sentrale aktørar som Nav, Finans Noreg, Nasjonalt ID-senter og Brønnøysundregistra. Skatteetatens innsats held fram i 2020.

Personopplysningane i Folkeregisteret vert nytta når andre instansar skal utferde dokument som pass, bankkort og førarkort. Folkeregisteret viser om identiteten til personen er kontrollert eller ikkje. Skatteetaten fortsetter arbeidet med å bevisstgjere brukarane av Folkeregisteret om at dei sjølve må vurdere om dei har behov for å nytte slike opplysningar på deira ansvarsområde. Slik kan brukarar av Folkeregisteret avgjere om identiteten er trygg nok for deira bruk.

Skatteetaten har etter lov om folkeregistrering høve til å registrere om ein identitet er unik. For å sikre at ein person kan ha ein unik identitet i Folkeregisteret, er det naudsynt å nytte informasjon om biometriske data frå register i justissektoren. Etaten skal i 2021 følgje opp aktivitetar i justissektoren som legg til rette for unik identitet i Folkeregisteret. Skatteetaten skal bidra til å utvikle det juridiske rammeverket som må etablerast for å ta i bruk biometri som grunnlag for etablering av status «unik» i Folkeregisteret.

Nytt IT-system for meirverdiavgift (Memo)

Skatteetaten starta i 2019 utviklinga av eit nytt IT-system for meirverdiavgift. Tiltaket vil gje ei modernisert IT-plattform for mottak og behandling av skattemeldinga og anna saksbehandling knytt til meirverdiavgift. Ei meir digitalisert prosessstøtte og betre rettleiing for verksemdene vil gjere det enklare å etterleve meirverdiavgiftsreglane. Eit modernisert system vil ha tilpassa løysingar ut frå kor store verksemdene er og gjere det mogleg både for Skatteetaten og verksemdene å sjå skatte- og avgiftsforhold for verksemda samla på tvers av skatteartene. Tiltaket omfattar òg løysingar som legg til rette for automatiserte analysar og ei meir risikobasert oppfølging av dei avgiftspliktige.

Memo-prosjektet har i 2020 avgjeve delar av prosjektleinga og utviklingsressursane til å arbeide med kompensasjonsordningar ifm. virusutbrotet. Dette har påverka framdrifta i prosjektet, men det er for tidleg å si kva slags effektar dette vil ha for prosjektets overordna framdriftsplan.

Det nye IT-systemet for meirverdiavgift vil verte utvikla i perioden 2019–2023 med ei kostnadsramme på 639,3 mill. 2021-kroner. For 2021 er det sett av 167,2 mill. kroner til prosjektet.

Opplysningar frå a-ordninga til bruk i obligatorisk tenestepensjon (OTP)

Skatteetaten skal i 2021 og 2022 utvikle ei løysing for å dele dei opplysningar om inntekt og arbeidsforhold som arbeidsgjevar allereie har innrapportert i a-meldinga, med pensjonsverksemdar slik at desse kan rekne ut rett pensjonsgrunnlag etter OTP-regelverket. Målet er betre etterleving av pensjonsforpliktingar frå arbeidsgjevarane og forenkla rapporteringa av opplysningar frå næringslivet. Arbeidstakar vil med den nye løysinga kunne følgje med på om arbeidsgjevar har etablert ei pensjonsordning, og kva for ei pensjonsverksemd som kan ha fått opplysningar om dei. Arbeidsgjevarar rapporterer i dag opplysningar til pensjonsselskapa gjennom ein eigen kanal, medan tilsvarende opplysningar òg vert rapporterte gjennom a-ordninga, då normalt med høgare kvalitet. For arbeidsgjevar vil rapportering til pensjonsverksemdene om inntekt og arbeidsforhold kunne opphøyre. I staden deler Skatteetaten relevante inntektsopplysningar frå a-ordninga og Nav opplysningar om arbeidsforhold med dei aktuelle pensjonsverksemdene. Pensjonsverksemdene vil kunne leggje desse opplysningane til grunn for berekning av pensjon. I følgje Finans Norge kan løysinga gje arbeidsgjevarar 720 mill. kroner lågare årlege kostnader. For pensjonsverksemdene kan løysinga gje pensjonsverksemdar 319 mill. kroner i lågare kostnader over ti år. Det er òg venta at den samla pensjonssparinga vil auke i betydeleg monn, men det vil avhenge av korleis regelverket vert etterlevd i dag. Sjå Prop. 1 LS (2020–2021) kap. 13.2 for nærare omtale.

I oppmodingsvedtak 596 av 10. april 2018 bad Stortinget «regjeringa vurdere å etablere en tilsynsordning med tilhørende sanksjoner, som skal sikre at bedriftene følger opp den lovbestemte plikten til å opprette og beholde obligatorisk tjenestepensjon for sine ansatte.»

I følgje SSB er det mellom 50 000 og 90 000 arbeidstakarar som står utan ei rettmessig OTP-avtale. Finanstilsynet som i dag er tilsynsmyndig-

het, har ikkje direkte tilgang på opplysningar om avtalte tenestepensjonsordningar, og oppfølginga er basert på utveksling av dokumenttilsyn og basert på tips. Tilsynet vil ikkje ha kapasitet til å følgje opp saker som kan avdekkjast med den nye løysinga i Skatteetaten. Tiltaket inneber at Skatteetaten òg vil overta rolla som tilsynsmyndigheit frå Finanstilsynet. Skatteetaten vil kunne nytte opplysningane frå a-ordninga til å vurdere om arbeidsgjevarar etterlever plikta til å ha oppretta OTP-avtale for sine tilsette. Skatteetaten vil forsterke og gjere tilsynsrolla meir effektiv, med automatiske kontrollar og ved å integrere desse kontrollane i kontrollarbeidet elles.

Prosjektet har ei kostnadsramme på 152,3 mill. kroner i 2021 og 2022, inkl. 11,6 mill. kroner til naudsynt utvikling i Arbeids- og velferdsetatens Aa-register. Skatteetatens eigenandel er 20 mill. kroner. I 2021 er det sett av 77,2 mill. kroner til prosjektet. Av dette ligg 68,9 mill. kroner på kap. 1618, post 22, og 8,3 mill. kroner på Arbeids- og velferdsetatens kap. 605, post 45.

Dialogbasert skattemelding (Sirius)

Sirius er eit prosjekt for utvikling av dialogbasert skattemelding for næringsdrivande, lønstakarar og pensjonistar. Prosjektet vart sett i gang i 2018. Skatteetatens del av kostnadsramma er på 551,3 mill. kroner. Prosjektet skulle etter planen vore avslutta ved utgangen av 2021.

Løysinga for lønstakarar og pensjonistar er tilnærma ferdigstilt og vart teken i bruk våren 2020 i samband med skattemeldinga for 2019. Denne løysinga har fungert bra.

Arbeidet med løysinga for næringsdrivande er krevjande, og dette arbeidet er forseinka, jf. omtale i Prop. 1 S (2019–2020) for Finansdepartementet. Årsaka til forseinkinga er samansett. Utviklingsarbeidet viste seg meir komplekst og produktiviteten vert dermed lågare enn venta. Vidare har omfanget auka, blant anna som følgje av tilpassingar til delingsøkonomi, kjeldesatt på løn og ekstern distribusjon av data. Dessutan har bruk av heimekontor under virusutbrotet ført til ytterlegare reduksjon av produktiviteten. Også representantar for næringslivet og systemleverandørar har i høyring om skattemelding for næringsdrivande på standardisert digitalt format kommentert at det er behov for at ny skattemelding for næringslivet vert lansert seinare enn planlagt.

Skatteetaten har hatt ein gjennomgang av prosjektet med stønad frå ekstern kvalitetssikrar. Etaten har òg gjennomført ein ny usikkerheitsanalyse, der det òg er vurdert kostnadsreduse-

rande tiltak. Skatteetaten har nedskalert omfanget på nokre område der det har late seg gjere utan vesentlege, negative konsekvensar på gevinstsida. Denne delen av tiltaket inneber tilnærma årlege gevinstar for næringslivet på 275 mill. kroner, som ligg inne som ein del av regjeringa sine forenklingstiltak. Om prosjektet skulle gjennomførast innanfor gjeldande kostnads- og tidsramme, ville det i praksis betydd at løysinga for næringsdrivande ikkje vil kunne ferdigstillast og gevinstane dermed ikkje realiserast. Ei nedskalering av prosjektet i den storleiken ville òg ha ført til at to systemløysingar måtte vedlikehaldast og driftast parallelt, noko som blant anna ville gjort det vanskelegare enn no å gjennomføre regelverksendringar. Etter Finansdepartementets vurdering vil moglege reduksjonar av prosjektomfanget medføre klart større tap i form av reduserte gevinstar enn det vil gi innsparingar.

Skatteetatens vurdering, i samråd med ekstern kvalitetssikrar, er at prosjektet må forlenngjast med tre år. Kostnadsramma til prosjektet må då òg verte auka med 213,7 mill. kroner til 765 mill. kroner. Av auken gjeld 63 mill. kroner eigenfinansiering frå etaten som tidlegare ikkje har vore rekna inn i kostnadsramma. Den reelle auken er dermed på om lag 150 mill. kroner. Det vert samstundes lagt til grunn at eigenfinansieringa frå etaten over prosjektperioden vert auka frå 63 mill. kroner til 80 mill. kroner, slik at delen eigenfinansieringa utgjer av kostnadsramma vert halden om lag uendra.

Prosjektet har ei kostnadsramme på 765 mill. 2021-kroner. For 2021 er det sett av 109,9 mill. kroner til prosjektet.

Budsjett for 2021

Budsjettamma for Skatteetaten er for 2021 sett til 7 843,9 mill. kroner som er 457,8 mill. kroner høgare enn i Saldert budsjett 2020. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar mellom anna lønsutgifter, utgifter til opplæring, utgifter til leige og drift av kontorlokale, reiser og kontorutstyr.

For 2021 er det gjort framlegg om å løyve 7 104,9 mill. kroner under post 01. Dette er ein nominell auke frå Saldert budsjett 2020 med 388,2 mill. kroner eller 5,8 pst. Mykje av auken kjem av at ansvaret for skatteoppkrevjarfunksjonen vert overført frå kommunane til Skatteetaten.

Forslaget inneber likevel skjerpa krav til effektivisering og innsparingar.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Posten omfattar utgifter til innkrevjing av arbeidsgjevaravgift, skatt, trygdeavgift, meirverdiavgift, særavgifter og petroleumsskatt m.m. Posten omfattar òg kostnader med tvangsforretning, tinglysing, garantistilling og innkrevjing av barnebidrag. Vidare omfattar posten sakskostnader i rettssaker som gjeld meirverdiavgift, sakskostnader der Oljeskattekontoret er part, særavgifter og krav gjennom Statens innkrevjingssentral. For 2021 er det gjort framlegg om å løyve 199,3 mill. kroner under post 21. Reduksjonen frå 2020 heng saman med at gebyret for utlegg vert redusert i 2021.

Post 22 Større IT-prosjekt, kan overførast

Posten omfattar løyvingar til arbeid med dialogbasert skattemelding (Sirius), modernisering av Folkeregisteret og eit nytt IT-system for meirverdiavgift (Memo). Prosjekta er nærare omtalte ovanfor. For 2021 er det gjort framlegg om å løyve 346,0 mill. kroner under post 22.

For desse investeringsprosjekta kan det verte bruk for avtalar som går utover budsjettåret, mot dekning av seinare løyvingar. Departementet ber difor om at Skatteetaten får fullmakt til å inngå slike avtalar innanfor dei kostnadsrammene som er gjevne ovanfor, jf. framlegg til romartalsvedtak V.

Post 23 Spesielle driftsutgifter, a-ordninga

Etatenes fellesforvaltning tek hand om interessene til dei tre samarbeidande etatane (Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten og Statistisk sentralbyrå) og til dei opplysningspliktige i den vidare forvaltninga og utviklinga av a-ordninga. *Etatenes fellesforvaltning* er ei eiga avdeling i Skattedirektoratet. For 2021 er det gjort framlegg om å løyve 96,8 mill. kroner til forvaltninga av a-ordninga.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Posten omfattar utviklingstiltak for Skatteetatens system og infrastruktur på IKT-området, medrekna meir omfattande oppgraderingar, vidareutvikling av systemløyisingar med meir. For 2020 er det gjort framlegg om å løyve 91,2 mill. kroner under post 45.

I samband med visse kjøp og prosjekt kan det vere behov for å bestille for meir enn det som er løyvt. Difor ber departementet om ei tingingsfullmakt på 40 mill. kroner, jf. framlegg til romartalsvedtak IV.

Post 70 Tilskot

Posten omfattar tilskot til Senter for skatteforskning ved Noregs Handelshøgskule og til Universitetet i Oslo og Universitet i Bergen sine satsingar på skatterettsfaget. For 2021 er det gjort framlegg om å løyve 5,7 mill. kroner under post 70.

Kap. 4618 Skatteetaten

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr	81 033	89 500	58 000
02	Andre refusjonar	49 207		
03	Andre inntekter	35 875	40 900	
05	Gebyr for utleggsforretningar	49 802	50 000	123 500
07	Gebyr for bindande førehandsfråsegner	3 820	3 500	3 500
11	Gebyr på kredittdeklarasjonar	3 137	3 500	3 600
85	Inngått på tapsførte lån m.m.	244 476	250 000	240 000
86	Bøter, inndragingar m.m.	1 486 161	1 400 000	1 630 000
87	Trafikantsanksjonar	59 537	60 000	60 000
88	Forseinkingsgebyr, Rekneskapsregisteret	229 159	220 000	230 000
89	Gebyr for regelbrot	6 001	5 000	5 500
	Sum kap. 4618	2 248 208	2 122 400	2 354 100

Inntektene på kap. 4618, postane 85–88, er jamt over vanskelege å budsjettere. Hovudgrunnen er at krava vert ilagde av andre. Også inntektene på nokre av dei andre postane på kapitlet vert monaleg påverka av forhold utanfor etaten.

Post 01 Refunderte utleggs- og tinglysingsgebyr

Posten omfattar refusjon av gebyr ved utleggsforretningar som vert utførte av Skatteetaten og dei alminnelege namsmennene, jf. kap. 1618, post 21. At 2021-forslaget er lågare enn løyvinga for 2020 kjem både av at overføringa av skatteoppkrevjinga til staten gjer at nokre av inntektene heretter vil kome på post 05, og at gebyret for utlegg vert redusert i 2021.

Post 03 Andre inntekter

Posten har til no omfatta mellom anna refusjonar for datatenester som er utførte for andre statlege verksemder, gebyr for folkeregisteropplysningar og nokre andre refusjonar. Etter at det er gjort eit nytt unntak frå bruttoprinsippet i statsbudsjettet, vil slike refusjonar heretter verte posterte på ein utgiftspost – her kap. 1618, post 01. Denne posten er i budsjettframlegget redusert med same beløp som post 03 Andre inntekter var ført opp med for 2020.

Post 05 Gebyr for utleggsforretningar

Posten omfattar gebyrinntekter frå utleggsforretningar som Skatteetaten utfører sjølv. Ein monaleg auke her frå 2020 til 2021 kjem særleg av at gebyrinntekter som kommunane har hatt i kraft av særnamsmannkompetanse, etter overføringa av skatteinnkrevjinga til staten vil verte inntektsførte hos Skatteetaten.

Post 07 Gebyr for bindande førehandsfråsegner

Posten omfattar inntekter frå gebyr for bindande førehandsfråsegner frå Skatteetaten.

Post 11 Gebyr på kredittdeklarasjonar

Ved innførsel er hovudregelen at toll og avgifter skal betalast ved grensepasseringa. Etter tollkredittordninga kan godkjende importørar få kreditt slik at deklarasjonar for ein kalendermånad kan samlast og betalast den 18. i månaden etter. I månader der ein importør har brukt tollkredittordninga, vil han få eit gebyr på 100 kroner. Samla gebyrinntekter svarer til dei kostnadane som Skatteetaten har med tollkredittordninga. Kostnadsgrunnlaget er nyleg gjennomgått og vurdert å samsvare bra med gebyrnivået.

Post 85 Inngått på tapsførte lån m.m.

Posten omfattar inntekter frå innkrevjing av misleghaldne lån som er tapsførte i Statens lånekasse for utdanning og i Husbanken.

Post 86 Bøter, inndragingar m.m.

Posten omfattar inntekter frå bøter (forenkla førelegg, vanlege førelegg og bøter som er ilagde ved dom), inndragingar og sakskostnader. At framlegget for 2021 er 230 mill. høgare enn saldert budsjett 2020, kjem både av at inntektene i 2019 vart høgare enn budsjettet for 2020 og at regjeringa vil auke gebyrsatsane for brot på vegtrafikkføresegnene.

Post 87 Trafikantsanksjonar

Posten omfattar inntekter frå trafikkgebyr, pareringsgebyr og overlastgebyr utferda av politiet og Statens vegvesen.

Post 88 Forseinkingsgebyr, Rekneskapsregisteret

Posten omfattar innbetaling av forseinkingsgebyr, ilagde av Rekneskapsregisteret.

Post 89 Gebyr for regelbrot

Posten omfattar inntekter frå gebyr for regelbrot som kan ileggjast arbeidsgjevarar som ikkje kan leggje fram ei oppdatert personalliste.

Tilsegningsordninga ved oppfølging av konkursbu

For å sikre og følge opp krav i konkursbu som ledd i det offentlege innkrevjingsarbeidet, vart det for 2020 gjeve fullmakt til å gje nye, vilkårsbundne tilsegner om dekking av kostnader ved vidare bubehandling for opp til 8 mill. kroner. Ved utgangen av 2019 låg det føre slike tilsegner for vel

7,5 mill. kroner. Tilsegningsfullmakta er knytt til kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Vidare har skatteoppkrevjarane etter § 4-6 i skatteoppkrevjarinstruksen hatt høve til å gje tilsegn om opp til 0,5 G til dekking av utgifter til vidare bubehandling. Tilsegna kunne utvidast til opp til 1 G etter godkjenning frå Skatteetaten. Når ein skatteoppkrevjar hadde gjeve tilsegn, vert utbetalinga skuldskriven skatterekneskapen. Tilsegner frå skatteoppkrevjarane er ikkje omfatta av rapporteringa her. Fullmakten til skatteoppkrevjarane her, fall bort frå 1. november 2020.

Vanlegvis vert det gjeve tilsegn når ein reknar med at vidare bubehandling kan tilføre eit konkursbu aktiva, men buet ikkje har evne til å bere risikoen for kostnadane. I særlege tilfelle er tilsegna grunngjevne med preventive omsyn. Det gjeld mellom anna når mistanke om økonomisk kriminalitet tilseier at konkursbuet forfølgjer saka privatrettsleg eller overfører saka til påtalemakta. Ordninga medverkar dessutan til å avsløre brot på skatte-, avgifts- og rekneskapslovgjevinga og motverkar økonomisk tapping av verksemder.

Føremålet med tilsegningsordninga er å tilføre skatte- og avgiftskreditorane verdiar som gjev betre dekking av skatte- og avgiftskrav som er melde i buet. Skatteetaten opplyser at skatte- og avgiftskreditorane får ei meirdekking i konkursbu der det er gjeve tilsegn om midlar til vidare bubehandling.

Finansdepartementet ser på tilsegningsordninga som viktig med tanke på både innkrevjing og allmennprevensjon. Ansvar for å gje nye tilsegner er delegert til Skattedirektoratet. Departementet gjer framlegg om å vidareføre ordninga i 2021 ved å gje Skattedirektoratet fullmakt til å gje nye vilkårsbundne tilsegner om dekking av kostnader ved vidare bubehandling for opp til 8 mill. kroner innanfor ei samla fullmakt for nye og gamle tilsegner på 23,6 mill. kroner, jf. framlegg til romartalsvedtak VII.

Tabell 5.4 Tilseignsordninga ved oppfølging av konkursbu

	(i 1 000 kr)
	Tilsegner
Samla ansvar per 1. januar 2019	6 498
Nye tilsegner i 2019	4 436
Tilseignsreduksjonar som følgje av utbetalingar i avslutta bu	-64
Tilseignsreduksjonar som følgje av utbetalingar i ikkje-avslutta bu	-
Differanse mellom tilsegner og utbetalingar i avslutta bu	- 3 324
Samla ansvar per 31. desember 2019	7 546
Fullmakt til nye tilsegner i 2020	8 000
Framlegg til fullmakt til nye tilsegner i 2021	8 000
Framlegg til samla fullmakt i 2021 for nye og gamle tilsegner	23 546

Kap. 1619 Skatteklagenemnda

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter		71 200	70 966
	Sum kap. 1619		71 200	70 966

Samfunnsoppdrag og organisering

Skatteklagenemnda behandlar klager som gjeld skatt og meirverdiavgift. Ordninga skal bidra til rettstryggleik for dei skattepliktige ved at klager der vedtaka ikkje vert omgjorte i fyrste instans ved skattekontora, får ei ny og uavhengig behandling. Eit eige sekretariat førebur sakene for nemnda. Sekretariatet er lokalisert i Stavanger og hadde per 30. august 2020 58 tilsette.

Sekretariatet er administrativt underlagt Skattedirektoratet, men er fagleg sjølvstendig. Det er lovfesta at Skatteklagenemnda og sekretariatet ikkje skal kunne instruerast i faglege spørsmål. Kjernen i det faglege sjølvstendet er at overordna styresmakt ikkje kan instruere organet om utfallet av enkeltsaker eller sakstypar. Det administrative ansvaret gjer at det ansvarlege organet kan gå langt i å setje rammer for saksbehandlinga utan at det faglege sjølvstendet stenger for dette, jf. Prop. 1 S (2019–2020) for Finansdepartementet. Organisering av oppgåveløysinga, saksbehandlingstid og måloppnåing er eksempel på kva overordna organ kan gje føringar om.

Løyvingane til Skatteklagenemnda og sekretariatet vert frå og med 2020 gjort på eit eige budsjettkapitel. Utgiftene til nemnda og sekretariatet vart tidlegare løyvt på kap. 1618 *Skatteetaten*, post 01 *Driftsutgifter*. Sjå kap. 1618 for omtale av resultatata for 2019.

Mål og prioriteringar i 2021

Finansdepartementet fastset følgjande hovudmål for Skatteklagenemndas sekretariat for 2021:

- Saksførebuinga for Skatteklagenemnda skal vere effektiv og ha god kvalitet.

Underliggjande resultatkrav og styringsparametrar for sekretariatet vert formidla via tildelingsbrev til Skatteetaten for 2021.

Viktige prioriteringar i 2021:

Talet på ubehandla saker ved Skatteklagenemndas sekretariat er framleis for høgt. Skatteklagenemndas sekretariat må i 2021 halde fram arbeidet for å effektivisere saksbehandlinga og

reducere talet på ubehandla saker vesentleg. For å få ei meir effektiv saksbehandling, må Skatteklagenemndas sekretariat gjere systematiske vurderingar av organiseringa av dei interne arbeidsprosessane og korleis fagkompetansen i sekretariatet kan verte utnytta best mogleg.

Departementet vil framleis følgje opp arbeidet med å redusere saksbehandlingstida i Skatteklagenemndas sekretariat. Departementet tek sikte på at framlegg om regelendringar som kan medverke til å effektivisere saksbehandlingsprosessen for klager, vert sende på høyring hausten 2020.

Budsjett for 2021

Budsjettramma for Skatteklagenemnda er for 2021 sett til 71,0 mill. kroner.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar løn til tilsette i Skatteklagenemndas sekretariat, godtgjering til nemndsmedlemene, arbeidsgjevaravgift, pensjon og andre personalutgifter samt enkelte andre driftsutgifter. Fordi det er Skatteetaten som har inngått dagens leigeforhold og Skatteklagenemnda bruker etatens IT-system, vert utgifter til eigedom, inventar, IT-utstyr mv. dekte over kap. 1618.

Programkategori 23.30 Offisiell statistikk

Utgifter under programkategori 23.30

(i 1 000 kr)

Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
1620	Statistisk sentralbyrå	883 686	893 700	873 566	-2,3
	Sum kategori 23.30	883 686	893 700	873 566	-2,3

Kap. 1620 Statistisk sentralbyrå

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forsla g 2021
01	Driftsutgifter	599 500	607 900	610 266
21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	251 752	259 900	253 900
45	Større utstyrsjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	32 434	25 900	9 400
	Sum kap. 1620	883 686	893 700	873 566

Samfunnsoppdrag, hovudoppgåver og organisering

Stortinget vedtok i 2019 ny lov om offisiell statistikk og Statistisk sentralbyrå (statistikklova). Der heiter det at Statistisk sentralbyrå (SSB) «er den sentrale myndigheten for utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge». Offisiell statistikk gjev viktig kunnskap om korleis samfunnet er bygd opp, korleis det verkar og korleis det utviklar seg. Statistikk medverkar til allmenn folkeopplysing, er grunnlag for analyse, forskning, planlegging og styring både for private og for styresmaktene, og legg til rette for eit opplyst offentleg ordskifte. Lova gjev SSB eit todelt samfunnsoppdrag. I tillegg til statistikk skal SSB «drive med forskning og analyse», retta mot regjeringa og sentralforvaltninga, Stortinget og partane i arbeidslivet.

Statistikklova slår fast at SSB er fagleg sjølvstendig i utføringa av oppgåvene verksemda er tilagt gjennom lova. Sjølvstendet i faglege vurderingar i høve til styresmakter og interessegrupper

er avgjerande for den tillita og autoriteten offisiell statistikk må ha.

Den nye lova vil styrkje og tydeleggjere SSBs faglege sjølvstende og vil òg gje SSB ei sentral rolle i å samordne og kvalitetssikre den offisielle statistikkproduksjonen på tvers av offentlege statistikkprodusentar. Den nye lova vil gjelde frå 1. januar 2021. Lova si § 6 anna og tredje ledd om samordning av offisiell statistikk, samt § 19 om Rådet for Statistisk sentralbyrå, har allereie trett i kraft.

Ved utgangen av 2019 hadde verksemda ein arbeidsstokk tilsvarande 760 årsverk, uendra frå eit år tidlegare. I tillegg utgjorde intervjuarar 39 årsverk.

Talet på tilsette i SSB er redusert frå over 1 000 til om lag 840 dei seinaste ti åra. Dei overordna krava til effektivisering og kostnadskutt krev at SSB framleis reduserer talet på tilsette.

SSB har kompetansmiljø både på Kongsvinger og i Oslo.

Om lag 64 pst. av dei tilsette i 2019 arbeidde i Oslo og 36 pst. på Kongsvinger.

Finansdepartementet har oppnemnt eit Utval for offisiell statistikk. Utvalet er i hovudsak samansett av statistikkprodusentar og eigarar av sentrale offentlege register som vert nytta til offisiell statistikk. Regjeringa skal vedta eit nasjonalt statistikkprogram som skal ramme inn den offisielle statistikken i Noreg. SSB leiar arbeidet med programforslaget, i samråd med Utvalet for offisiell statistikk.

Med heimel i statistikklova har Regjeringa oppnemnt representantar til Rådet for SSB for periodar av fire år. Rådet skal medverke til at dei oppgåvene som vert lagde til SSB vert utførte på best mogleg måte. SSB har òg rådgjevande utval og andre brukarforum for ei rekkje statistikk-område og kjem der i dialog med viktige brukarar av statistikken.

SSB har hovudansvaret for Noregs deltaking i internasjonalt statistisk samarbeid. Dette samarbeidet er med på å heve kvaliteten på norsk statistikk og legg til rette for å samanlikne med internasjonal statistikk. Samstundes legg særleg EØS-avtalen sterke føringar på den norske statistikkproduksjonen. Forordning (EU) nr. 223/2009 om europeisk statistikk («*Den europeiske statistikklova*») inneheld retningsliner for å utvikle, utarbeide og formidle europeisk statistikk og er gjort

gjeldande i norsk rett. Saman med Dei Sameinte Nasjonane sine grunnleggjande prinsipp for offisiell statistikk, utgjer desse retningslinene eit internasjonalt rammeverk for verksemda til SSB.

Resultat i 2019

Statistikk av høg kvalitet som dekkjer viktige sider av samfunnet, er eit hovudmål for SSB. Det er sett kvantitative mål for viktige indikatorar som skal underbygge SSBs arbeid med å levere relevant statistikk av høg kvalitet. Indikatorane er òg forankra i dei europeiske retningslinene for statistikk.

Nedanfor følgjer ein omtale av resultatata for sentrale resultatindikatorar for statistikkproduksjonen i 2019.

Aktualitet

Som mål på aktualitet i statistikken nyttar ein talet på veker frå referanseperioden går ut til statistikken vert publisert. Den gjennomsnittlege produksjonstida for statistikkane var moderat betre i 2019 enn i 2018. Særskild er det for årsstatistikkar at aktualiteten er betra.

Tabell 5.5 Aktualiteten til statistikken – talet på veker frå utgangen av referanseperioden til publisering

	2015	2016	2017	2018	2019
Månadsstatistikk	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7
Kvartalsstatistikk	8,1	7,7	8,1	8,0	7,7
Årsstatistikk	33,4	33,2	33,1	33,2	32,5

Punktleg publisering av statistikk

SSB annonserer tidspunkta for publisering i ein publiseringsskalender på nettsida ssb.no. I 2019

vart 97 pst. av statistikkane publiserte på det varsla tidspunktet.

Tabell 5.6 Publisering av statistikk – del som vart publisert på varsla tidspunkt¹

	2015	2016	2017	2018	2019
Del av statistikkane som vart publisert på varsla tidspunkt	91	97	95	90	97

¹ Frå 2016 skal alle statistikkpubliseringar verte varsla i Statistikkalenderen på ssb.no seinast tre månader før publisering. Frå same året vert endringar i publiseringsdato før det står att tre månader til publiseringstida difor ikkje lenger rekna som avvik.

Svarrespons

For at statistikken skal halde høg kvalitet, er det viktig at ein så stor del av dei statistiske einingane som mogleg tek del i undersøkingane. Statistikklova gjev SSB heimel til å bruke opplysningsplikt

ved innsamling av data og eventuelt tvangsmulkt ved manglande levering. Svarresponsen for dei frivillige undersøkingane avtok moderat, etter ei klar betring i 2018, medan svarresponsen for undersøkingar med oppgåveplikt er stabilt høg.

Tabell 5.7 Svarrespons i undersøkingar frå SSB. Prosent

Undersøkingar:	2015	2016	2017	2018	2019
Med oppgåveplikt	95	94	96	96	96
Frivillige	66	65	54	61	58

Oppgåvebør

Det er eit viktig mål for regjeringa å redusere oppgåvebøra til næringslivet. Tilrettelegging for elektronisk rapportering er eit viktig verktoy for å halde oppgåvebøra låg. 99 pst. av rapporteringa til

SSB skjedde elektronisk i 2019. Om lag eit av ti føretak i privat sektor rapporterer til SSB i ei eller fleire undersøkingar. Som det går fram av tabellen nedanfor, har oppgåvebøra minka over tid, sjølv om større, periodevise undersøkingar kan gje store svingingar frå eit år til det neste.

Tabell 5.8 Oppgåvebør ved rapportering til SSB. Årsverk

	2015	2016	2017	2018	2019
Næringslivet i alt	74	61	81	75	73
Personar og offentlege institusjonar	15	20	15	12	16

Statistikkpubliseringar

I 2019 vart det publisert 812 statistikkar frå SSB. Det var to færre enn året før, sjå tabellen nedanfor. Nedgangen her gjennom fleire år kjem i stor grad

av at ein har slått saman statistikkar for å gje meir heilskaplege bilete av tema. Kva for statistikk som vert publisert framover vil i stor grad avgjerast av det nasjonale statistikkprogrammet.

Tabell 5.9 Statistikkpubliseringar

	2015	2016	2017	2018	2019
Frigjevne statistikkar	931	874	861	814	812

Samla resultatvurdering

SSBs samfunnsoppdrag er å levere statistikk, analysar og forskning av høg kvalitet til nytte for det norske samfunnet. SSB har gjennomført oppdraget sitt på ein tilfredsstillande måte i 2019. SSB har jamt over hatt eit resultat på line med året før, trass i mykje ekstra arbeid med implementering av ny statistikklov. Verksemda må heile tida arbeide vidare med å betre målopp-

nånga. Nye styringsindikatorar som ivaretek både departementet og verksemda sine behov og er tilpassa ny statistikklov, vil fastsetjast hausten 2020.

Viktige utfordringar

Moderne demokratiske samfunn må verte understøtte av truverdig offisiell statistikk. Det vert stadig viktigare med sjølvstendige faktagrunnlag

som grunnlag for analysar og meiningar i samfunnet. SSB er ein viktig institusjon i kampen mot falske nyhende gjennom at verksemda leverer objektiv og relevant statistikk, og relevant forskning og analysar til nytte for det norske samfunnet. Statistikk, forskning og analyse skal medverke til innsikt i samfunnsutviklinga, gje grunnlag for det offentlege ordskiftet og gjere det mogeleg å ta avgjerder på eit informert grunnlag. Denne oppgåva stiller krav til at SSB utviklar statistikken og analysane, til høg aktualitet og ikkje minst til evna til å formidle resultat.

Ei særskild utfordring framover er eit eventuelt bortfall av data og rapportering til SSB som følgje av Covid-19. Det er spesielt viktig i ei krisetid og i ei tid med stor usikkerheit at SSB har grunnlag for å lage god og oppdatert statistikk som klarer viktige samfunnsprospørsmål.

Det skal utarbeidast og gjerast vedtak om eit nasjonalt program for offisiell statistikk. Statistikk som omfattast av programmet, må møte krava til kvalitet som er felt ned i både norsk og europeisk regelverk. SSB skal framleis vere den sentrale produsenten av offisiell statistikk og får òg ei større rolle som samordnar og kvalitets-sikrar av statistikk frå alle myndigheiter som etter programmet er ansvarlege for offisiell statistikk.

Forventingane til digitale tenester er stadig høgare, endringar skjer raskare og det er krav til at data vert gjort tilgjengeleg raskare og er meir brukartilpassa. Veksten i datamengda vil truleg gå endå raskare framover. Nye teknologiske løysingar vil kunne gje SSB meir avanserte analysemetodar som òg er betre eigna for bruk mot nye datakjelder. Vidare vil løysingar grunna i maskinlæring kunne medverka til meir automatisering, effektivisering og standardisering av statistiske produksjonsprosessar. Slik effektivisering vil vere viktig i møte med venta strammare økonomiske rammer i offentleg sektor framover. Teknologikutviklinga gjev både store utfordringar og høve, der kombinasjonen av høgare prosesseringskraft og meir tilgang til data gjer at maskinar vert stadig betre til å utføre ulike oppgåver. Arbeidet med utvikling i SSB er retta mot nettopp denne etterspurnaden. Til grunn for dei ulike prosjekta ligg òg at mykje data skal flyttast over til sky. Det største utviklingsprosjektet byggjer på dei same elementa som vert utvikla i samband med Skatteetatens prosjekt Sirius. SSB vil leggje til rette for at desse løysingane òg kan nyttast i annan statistikkproduksjon.

Datamaterialet som SSB samlar inn, skal vere vårt felles faktagrunnlag og bør kome alle til

gode. Ny statistikklov vil opne for å gje enklare tilgang på mikrodata for forvaltninga for statistiske og analytiske føremål. Det skal etablerast nye retningslinjer for deling og prising av data frå byrået. Det er høg etterspurnad etter mikrodata frå SSB. SSB må arbeide kontinuerleg med å gjere det enklare og raskare for forskarar og styresmakter å få tilgang til slike data, samstundes som data-tryggleik og personvern er høgt prioritert.

Microdata.no-portalen gjev forskarar og studentar lettare og betre tilgang til registerdata, og han skal òg frigjere ressursar hos SSB. SSB har av Noregs forskingsråd fått innvilga midlar til ein fase 2 av prosjektet. Fase 2 vil opne for klårt fleire variable, og prioriteringa av variablane vert i stor grad grunna ut frå etterspurnaden og vil gje høve til å kople SSBs data med eigne tredjepartsdata hos forskarane. SSB vektlegg kompatibilitet med andre offentlege dataplattformer.

Statistikk er omfattande regulert i EØS-avtalen. Nasjonale statistikkkrav må sjåast i samheng med og tilpassast krava frå EU, mellom anna dei nye krava til Arbeidskraftundersøkinga (AKU) og undersøkinga om levekår som utgjer ein del av ei ny rammeverksforordning om sosialstatistikk. SSB må òg innarbeide nye krav frå den komande europeiske rammeverksforordninga for næringsstatistikk som vert gjort gjeldande frå 2021. Forordninga gjev nye føringar om statistikk for fleire næringar, mellom anna undervisning, helse- og sosialtenester, kulturell verksemd, underhaldning og fritidsaktivitetar, finanstenester og anna tenesteyting, samt for hyppigare statistikk om tenestenæringer.

Mål og prioriteringar i 2021

SSBs samfunnsoppdrag, hovudmål og oppgåver er fastsette i statistikklova § 17 og skal liggje til grunn for verksemda i 2021:

- *Statistisk sentralbyrå er den sentrale myndigheiten for utvikling, utarbeiding og formidling av offisiell statistikk i Norge.*
- *Statistisk sentralbyrå skal også drive med forskning og analyse.*
- *Statistisk sentralbyrå kan påta seg andre oppgaver i den grad disse understøtter virksomheten som nevnt i første og annet ledd.*

I tillegg skal SSB leie *Utvalet for offisiell statistikk*.

Den underliggjande målstrukturen vert fastsett i styringsdialogen mellom Finansdepartementet og SSB i samband med utforminga av tildelingsbrevet til byrået.

Måla som skal ligge til grunn for SSB si verksemd dei neste åra, er at SSB skal:

- *vere den fremste leverandøren av fakta om norske samfunnsforhold*
- *sikre samarbeid, heilskap og kvalitet i det norske statistikksystemet*
- *samle inn, bruke og dele data til beste for samfunnet*

Måla skal bidra til at SSB har naudsynt tillit, truverd og er den fremste leverandøren av fakta, samt til at statistikk, forskning og analyse held god kvalitet og er fagleg sjølvstendig og upartisk. SSB skal òg ivareta fagleg sjølvstende, kvalitet og kontinuitet i heile det norske offisielle statistikk-systemet. I samband med dette skal verksemda medverke til kvalitet og kontinuitet i grunnlagsdata og utnytte veksten i nye datakjelder. Innhenting, bruk og deling av data skal gjerast effektivt, og folk skal ha tillit til at SSB handsamar data og informasjon konfidensielt og sikkert.

SSB arbeider jamt med å løyse oppgåvene sine betre. SSB skal, som ein del av arbeidet med å betre kvaliteten i oppgåveløysinga, nytte ressursane sine så effektivt som mogleg. I det daglege arbeidet er det samstundes naudsynt at verksemda veg effektivitet opp mot andre kvalitetsindikatorar.

Departementet ventar at resultatene i 2021 samla sett skal vere minst like gode som i 2019. I resultatvurderinga vil departementet leggje vekt på heilskapen i verksemda.

Viktige prioriteringar i 2021

Ny statistikklov

Stortinget vedtok i juni 2019 ny statistikklov, basert på Prop. 72 LS (2018–2019). Den nye lova vil heilt ut gjelde frå 1. januar 2021.

Fleire viktige prosessar må vere fullførte før ny statistikklov trer i kraft. Desse vil krevje ressursar i SSB òg.

Regjeringa har oppnemnd eit sjølvstendig råd for SSB. Rådet skal medverke til at dei oppgåvene som vert lagde til SSB vert utførte på best mogleg måte. Rådet skal støtte administrerande direktør i statistikkfaglege spørsmål og i spørsmål om forskning og analyse. Rådgevinga skal være på strategisk nivå. Finansdepartementet har utarbeidd ein eigen instruks som operasjonaliserer Rådets oppgåver etter lova.

Det skal etablerast eit nasjonalt program for offisiell statistikk. SSB har ansvar for å fremje eit forslag til program, etter samråd med og hjelp frå Utvalet for offisiell statistikk som vart oppnemnd

i 2019. Framlegget til program har vore på offentlig høyring, og skal vedtakast av regjeringa før det trer i kraft. Høyringsinstansane stiller seg positive både til etableringa av eit slikt program og til programforslaget, men har òg einskilde innspel til forbetringar. Det er mellom anna fleire instansar som har ynskjer om meir statistikk eller statistikkutvikling på særskilde fagområde, enten i denne programperioden eller i neste. Fleire legg òg vekt på at det vil vere naudsynt med tilstrekkeleg finansiering for ei god utvikling av det nasjonale statistikkprogrammet over tid.

Gjennom å leie arbeidet i utvalet vil SSB òg ha eit ansvar for samordninga av offisiell statistikk og for å sjå til at andre statistikkprodusentar etterlever kvalitetskrava til offisiell statistikk. SSB skal utarbeide eit opplegg for å vurdere kvaliteten i offisiell statistikk hos alle produsentar og skrive ein årleg kvalitetsrapport. Vidare skal SSB utvikle ei plattform for offisiell statistikk som vert integrert med ssb.no. Plattformen vil gje informasjon om det norske statistikk-systemet og ha inngangar til offisiell statistikk hos andre produsentar.

Den nye lova slår òg fast at SSB framleis skal drive forskning og analyse ut over det som naturleg krevst i samband med statistikkproduksjonen. Finansdepartementet har utarbeidd retningslinjer som betre rammar inn forsknings- og utgreiingsverksemda til SSB.

Departementet vil i oktober 2020 sende eit forslag til forskrift til lova på offentlig høyring. Forslaget inneber mellom anna at forskarar i godkjende forskingsverksemdar kan få tilgang på naudsynte data til forskningsføremål og at forvaltninga kan få tilgang til data for statistisk resultat og analysar.

SSB skal kunne be om betaling for arbeidet det har med den einskilde søknaden. I tråd med statistikklovutvalet si tilråding legg regjeringa i sitt forslag til forskrift til grunn at brukarbetalinga for data ikkje skal kunne vere høgare enn dei faktiske kostnadene ved å gje tilgang. Kostnadane skal vere knytte til saksbehandling, tilrettelegging og tilgjengeleggjering samt oppfølging av den einskilde søknaden. Kostnadar knytte til infrastruktur, kompetansebygging og anna tilgrensande arbeid, skal dekkjast gjennom SSBs eige budsjett eller i særskilde løyvingar utan å belaste brukarane.

SSB utarbeider i samråd med departementet retningslinjer for deling og prising av data. Retningslinjene vil leggje vekt på at deling av data skal vere enkelt, føreseieleg og transparent. Forskarar i SSB vert likestilte med andre forskarar i dei opp-

gåver verksemda ikkje gjennom lov eller av departementa er pålagde å utføre.

Heilskap og kvalitet i statistikkssystemet

SSB har fått ei ny rolle som sentral instans for utarbeiding, utvikling og formidling av offisiell statistikk og må difor ta ei større rolle som samordnar og kvalitetssikrar av statistikk frå alle dei offisielle produsentane i det norske statistikkssystemet.

SSB er ein viktig premissgjevar som skal vere til stades i offentlegheita, bidra med statistikk om heile samfunnet, sjå statistikkar i samheng og gjere analysar av aktuelle saker. Verda vert meir komplisert, og det er viktig å nytte data frå fleire og nye kjelder for å belyse samhengane. SSB må difor fange opp og utvikle relevante statistikk-område og gode formidlingsmetodar innanfor dei ressursane verksemda disponerer. Gjennom å leie Utvalet for offisiell statistikk og eit utvida ansvar for samordning, vil SSB òg kunne sørge for at andre statistikkprodusentar bidrar til dette.

SSB skal utvikle og fremje tiltak for kvalitets-sikring og kompetansebygging innan det norske statistikkssystemet og skal sørge for at offisiell statistikk er lett tilgjengeleg for brukarane.

Leiande miljø for bruksforskning på norsk økonomi

SSB skal drive forskning og analyse i den grad det krevst for å kunne utvikle, utarbeide og formidle offisiell statistikk på ein god måte. Det vil stadig vere naudsynt å forske på statistiske metodar. Aukande tilfang av nye datakjelder gjer at nye problemstillingar vil dukke opp.

Statistikklova § 17 slår òg fast at SSB skal drive forskning og analyse på norsk økonomi ut over det som krevst i samband med statistikkproduksjonen. Det er lange tradisjonar for slik forskning i SSB. Saman med statistikken har dette arbeidet lagt til rette for ei god forståing av samfunnet og samfunnsutviklinga.

Finansdepartementet har fastsett *Retningslinjer for forskings- og analyseverksemda i SSB*. Dei vart gjort gjeldande frå 1. januar 2020. Desse retningslinjene skal gje tydelegare rammer og ei tydelegare forankring av denne delen av samfunnsoppdraget. Retningslinjene er overordna og peikar ut nokre hovudoppgåver for byrået og nokre krav til forskinga. Dei er i stor grad grunna i dei hovudoppgåver byrået har i dag, og som det gjer for regjeringa, sentralforvaltninga og Stortinget.

Det skal framleis vere rom for at SSB kan ta på seg oppdrag frå tredjepart. Desse må ikkje vere i konflikt med SSBs samfunnsoppdrag.

Betre produkt og tenester

Offisiell statistikk skal vere til allmenn nytte. Folk hentar informasjon om samfunnet og samfunnsutviklinga frå mange kjelder. For at SSB skal vere ei relevant og aktuell kjelde som vert brukt, må vidare utvikling av SSB òg skje i dialog med brukarar, registereigarar og andre dataforvaltarar. Krava til brukarane vil vere viktig for utvikling, produksjon og formidling av statistikk, analysar og forskning.

Eit godt samarbeid med registereigarane og andre dataeigarar kan òg medverke til å redusere oppgåvebøra for næringslivet og andre, gje registerdata med betre kvalitet og sikre tilgang til nye datakjelder. For næringslivet vil betre skjema for sjølvadministrerte undersøkingar, auka bruk av data direkte frå næringane sine egne system og auka bruk av ukonvensjonelle datakjelder vere viktig.

SSB skal òg fortsetje arbeidet med å betre tenesta for utlån av mikrodata. Mikrodata skal gjerast tilgjengeleg for forskarar og styresmakter på ein effektiv og føreseieleg måte, både ved tradisjonelle utlån og ved å vidareutvikle dei nye tekniske løysingane for datatilgang, lansert gjennom *microdata.no*.

Utvikling og effektivisering

Teknologiske endringar gjev tilgang på meir data og nye datakjelder. Det skapar nye høve og fører til auka etterspurnad etter statistikk og analysar frå SSB. SSB arbeider jamt med å løyse oppgåvene sine betre og skal nytte ressursane sine så effektivt som mogleg. Det er naudsynt å effektivisere og fornye, og ikkje minst å frigjere ressursar som kan gje rom for utvikling. SSB må modernisere statistikkproduksjonen for å møte auka krav frå brukarane, samstundes som verksemda skal effektiviserast. I det daglege arbeidet er det naudsynt at verksemda veg effektivitet opp mot andre kvalitetsindikatorar.

Arbeidet med dei fyrste utviklingsprosjekta for å etablere ei moderne IT-plattform starta i 2018. Utviklingsarbeidet inneber mellom anna nye løysingar for datalagring og datafangst og prosessforbetringar i dei statistikkproduserande avdelingane. Rutineprosessar som i dag krev mykje arbeidsinnsats, kan i større grad standardiserast og automatiserast og skape rom for å nytte fleire nye datakjelder og lage meir statistikk, analyse og formidling som er godt tilpassa ulike brukaromsyn. I tillegg til at forenkla produksjonsprosessar kan gje rom for vidare kontinuerleg utvikling, vil

auka bruk av nye datakjelder òg medverke til å avgrense oppgåvebøra for oppgåvegevarar.

Det største utviklingsprosjektet byggjer på dei same elementa som vert utvikla i samband med Skatteetatens prosjekt Sirius. SSB vil leggje til rette for at desse løysingane òg kan nyttast i annan statistikkproduksjon.

SSB har greia ut om det er mogleg å nytta finansielle transaksjonsdata i produksjon av viktige statistikkar. SSB planlegg dette mellom anna i samband med næringsstatistikk og med den nye forbruksundersøkinga, som er planlagd gjennomført i 2022. Førebelse konklusjonar er at ein i tillegg til å nytte transaksjonsdata, må supplere med andre kjelder for å få eit godt nok grunnlag til å lage statistikkane. Transaksjonsdata og andre stordata kan gje høve til statistikk på nye område og gje avlasting og effektivisering av andre.

Kompetente og motiverte leiarar og medarbeidarar

Tilsette med rett kompetanse er avgjerande for at SSB skal levere gode resultat. Behovet for kompetanse endrar seg i takt med den teknologiske utviklinga og etterspurnaden etter ny statistikk.

Med dei store endringane verksemda har vore og skal gjennom, er det særskild viktig å halde på og utvikle kjernekompetansen.

Modernisering av SSBs produksjonssystem vil gje store endringar i arbeidsprosessane. SSB vil difor utvikle kompetansen slik at verksemda kan meistre endringane som moderniseringa gjev, og slik at dei tilsette har grunnlag for å meistre nye oppgåver.

Internasjonalt samarbeid

SSB skal delta aktivt i internasjonalt samarbeid på statistikkområdet med samordning, informasjonsdeling og kompetanseutvikling. Det internasjonale samarbeidet inneber at det vert sett særskilde krav til innhald, omfang og kvalitet i statistikkane. I stor grad samsvarer slike internasjonale krav med SSBs prioriteringar og gjev føringar for utvikling av nye statistikkområde.

Relevante statistikkrettsakter som er vedtekne av EU, vert tekne inn i vedlegg XXI om statistikk i EØS-avtalen og deretter innarbeidd i norsk rett. I 2019 vart ni nye rettsakter tekne inn i EØS-avtalen. Innlemminga i avtalen av forordninga som endra forordning (EU) nr. 223/2009 om europeisk statistikk (*Den europeiske statistikklova*) var avhengig av Stortingets samtykke, og dette vert gjeve i samband med Stortingets handsaming av ny statistikklov.

SSBs utviklingssamarbeid vert gjennomført i samarbeid med Utanriksdepartementet og Norad og er i tråd med norsk utviklingspolitikk.

Budsjett for 2021

Departementet gjer framlegg om å setje budsjetttramma til SSB for 2021 til 873,6 mill. kroner. Løyvinga skal brukast i samsvar med dei mål og prioriteringar som er omtalte ovanfor.

Post 01 Driftsutgifter

Posten omfattar utgifter til løn, opplæring, leige og drift av kontorlokale, reiser, kontorutstyr o.a. For 2021 gjer departementet framlegg om ei løyving på 610,3 mill. kroner som er 0,4 pst. meir enn Saldert budsjett 2020.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overførast

Spesielle driftsutgifter er knytte til brukarfinansierte oppdrag. For 2020 gjer departementet framlegg om ei løyving på 253,9 mill. kroner, noko som reelt er ein del lågare enn for 2020. Årsaka er at ein reknar med at lågare etterspurnad i 2020 i samband med virusutbrotet, òg vil påverke aktiviteten i 2021.

Ved brukarfinansierte oppdrag vert utgiftene posterte på kap. 1620 *Statistisk sentralbyrå*, post 21 *Spesielle driftsutgifter*. Inntekta frå slike oppdrag skal dekkje utgiftene og vert postert på kap. 4620 *Statistisk sentralbyrå*, post 02 *Oppdragsinntekter*.

SSB kan overskride løyvinga til oppdragsverksemda på kap. 1620, post 21 *Spesielle driftsutgifter*, med eit beløp som svarer til meirinntektene på kap. 4620, post 02 *Oppdragsinntekter*. Eventuelle unytta meirinntekter kan reknast med ved utrekning av beløp som kan overførast på post 21, jf. framlegg til romartalsvedtak II.2.

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, kan overførast

Framlegget gjev monaleg lågare løyving enn for 2020. Dette har to årsaker: For 2020 var det sett av 7 mill. kroner til Mod-Sirius – SSBs tilpasning til Skatteetatens Sirius-prosjekt. Vidare er 10 mill. kroner av ei særskild avsetjing til moderniseringsprosjektet, flytta til post 01 *Driftsutgifter* som ein konsekvens av lågare konsulentbruk mot meir oppbygging av intern kompetanse.

Kap. 4620 Statistisk sentralbyrå

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
02	Oppdragsinntekter	234 590	265 800	260 900
85	Tvangsmulkt	11 304	15 000	15 000
	Sum kap. 4620	245 894	280 800	275 900

Post 02 Oppdragsinntekter

Sjå omtale under kap. 1620, post 21.

Oppdragsinntektene er førte opp med 7,0 mill. kroner meir enn utgiftene på kap. 1620, post 21. Inntektene skal overstige utgiftene med meirverdiavgifta i samband med brukarfinansierte oppdrag, og som vert å belaste kap. 1633 *Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift*. Desse utgiftene er vurderte til 7,7 mill. kroner. Til frådrag her

kjem avtalebindingar til 0,7 mill. kroner som hindrar innrekning av premiebetaling til Statens pensjonskasse.

Post 85 Tvangsmulkt

SSB har med heimel i statistikklova høve til å ilegge tvangsmulkt. Mulktene vert som hovudregel utmålt med utgangspunkt i rettsgebyret.

Programkategori 23.40 Andre føremål

Utgifter under programkategori 23.40, fordelte på kapittel

(i 1 000 kr)					
Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
1632	Kompensasjon for meirverdiavgift	29 443 682	29 280 000	31 250 000	6,7
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift	7 274 066	7 400 000	8 400 000	13,5
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av koronaviruset			430 000	
1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak			3 000	
Sum kategori 23.40		36 717 748	36 680 000	40 083 000	9,3

I fyrste halvår 2020 vedtok Stortinget fleire endringar i saldert budsjett 2020, og det vart òg oppretta og gjeve løyvingar på fleire nye kapittel og postar. Både talet på endringar og størrelsen på desse galdt i vesentleg grad tiltak i møte med

virusutbrotet. Sjå del I, pkt. 4.2, for ei samla oversikt over løyvingsendringar på Finansdepartementets område etter saldert budsjett 2020. På kapitla 1634 og 1645 som vart nye i 2020, er det gjort framlegg om løyvingar for 2021 òg.

Kap. 1632 Kompensasjon for meirverdiavgift

(i 1 000 kr)					
Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	
61	Tilskot til kommunar og fylkeskommunar, <i>overslagsløyving</i>	27 252 978	27 000 000	29 000 000	
72	Tilskot til private og ideelle verksemder, <i>overslagsløyving</i>	2 190 704	2 280 000	2 250 000	
Sum kap. 1632		29 443 682	29 280 000	31 250 000	

Post 61 Tilskot til kommunar og fylkeskommunar, overslagsløyving

Med verknad frå 1. januar 2004 vart det innført ei allmenn ordning der kommunar og fylkeskommunar vert kompenserte for meirverdiavgift på kjøp av varer og tenester. Føremålet med ordninga er at meirverdiavgifta i minst mogleg mon

skal påverke avgjerdene som kommunane tek om anten å produsere avgiftspliktige tenester med egne tilsette eller å kjøpe dei frå private. Ordninga vart finansiert med ein reduksjon i dei frie inntektene til kommunane. Den allmenne kompensasjonsordninga kom i staden for ei avgrensa kompensasjonsordning som vart innført i 1995.

I saldert budsjett for 2020 vart det lagt til grunn ei utgift på 27 000 mill. kroner i momskompensasjon til kommunar og fylkeskommunar. Løyvinga vart auka til 27 730 mill. kroner ved handsaminga av Revidert nasjonalbudsjett 2020.

Samla momskompensasjon til kommunar og fylkeskommunar i 2021 er talfesta til 29 000 mill. kroner.

Kommunane sender inn oppgåver over meirverdiavgiftskompensasjon til avgiftsstyresmaktene annankvar månad slik som i det ordinære meirverdiavgiftssystemet, men det er òg mogleg å levere årsoppgåver. Utbetalingane skjer etter kvart og innan tre veker etter innsending. Dokumentasjonskrava i samband med innsending av kompensasjonskrav er forenkla ved at krava berre skal ha stadfesting frå revisor. Kompensasjonskrav frå private tenesteproducentar kan sendast direkte til avgiftsstyresmaktene. Det er ei minstegrense på 20 000 kroner for kompensasjonsbeløp per år for at verksemder skal kome inn under ordninga. Ordninga gjeld nokre private og ideelle verksemder òg. Det er ein eigen tilskotspost for desse, jf. post 72.

Post 72 Tilskot til private og ideelle verksemder, overslagsløyving

For ikkje å medverke til konkurransevriding mellom kommunal og privat produksjon av sentrale velferdstenester er private og ideelle verksemder òg omfatta av ordninga. Det gjeld private og ideelle verksemder som utfører slike sosiale tenester og helse- og undervisningstenester som kommunane ved lov er pålagde å utføre. Det er på desse områda ein reknar med at kompensasjonsordninga i størst mon vil kunne gje kommunane ein konkurranseføremon framfor private verksemder utan avgiftsplikt. Dei private og ideelle verksemdene som er omfatta av ordninga, skal sende krav etter dei same kriteria som kommunane.

I saldert budsjett for 2020 vart det lagt til grunn ei utgift på 2 280 mill. kroner på denne posten. Departementet gjer framlegg om ei løyving på 2 250 mill. kroner under denne posten for 2021.

Kap. 1633 Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i>	7 274 066	7 400 000	8 400 000
	Sum kap. 1633	7 274 066	7 400 000	8 400 000

Post 01 Driftsutgifter, overslagsløyving

Med verknad frå 1. januar 2015 vart det innført ei ordning med nettoføring av meirverdiavgift i ordinære statlege forvaltningsorgan. Nettoføringsordninga inneber at forvaltningsorgana som er inkluderte i ordninga, ikkje vert belasta meirverdi-

avgift for utgifter på postane 01–49 i budsjetta og rekneskapane sine, men fører utgiftene til meirverdiavgift på eit sentralt kapittel for meirverdiavgift under Finansdepartementet (kap. 1633, post 01). Det vil vere uvisse om løyvingsbehovet til ordninga også i 2021. Regjeringa foreslår ei løyving på 8 400 mill. kroner.

Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følgje av koronaviruset

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
21	Spesielle driftsutgifter			130 000
72	Stønad for å ta permitterte tilbake i jobb, <i>overslagsløyving</i>			300 000
	Sum kap. 1634			430 000

Post 21 Spesielle driftsutgifter

I Prop. 67 S (2019–2020) foreslo regjeringa ei mellombels tilskotsordning for føretak med stort omsetningsfall, jf. Prop. 70 LS (2019–2020). Formålet med ordninga var å hindre at elles levedyktige føretak går konkurs som følgje av virusutbrotet og smitteverntiltaka som er innførte som følgje av dette. Skatteetaten fekk ansvaret for forvaltning av ordninga. Etaten sitt ansvar omfattar blant anna rettleiing, søknadsbehandling, vedtak, registrering av vedtak, utbetaling og tilbakebetaling av tilskot, oppfølging og kontroll. Skattdirektoratet er også klageinstans. I Prop. 117 S (2019–2020) foreslo regjeringa ei kompensasjonsordning for arbeidsgjevarar i tiltakssona og på Svalbard, og i Prop. 127 S (2019–2020) foreslo regjeringa ei ny, søknadsbasert ordning som skal stimulere verksemdar til å ta permitterte tilbake i jobb. Også for desse ordningane er ansvaret for forvaltninga lagt til Skatteetaten.

Ordningane inneber eit vesentleg ressursbehov i Skatteetaten også i 2021. Kompensasjonsordninga for næringslivet er knytt til omsetningsfall og heng tett saman med den laupande rekneskapsføringa. Arbeidet med etterkontroll og ev.

innkrevjing av for mykje utbetalt stønad vil dermed måtte følgjast opp etter rekneskapsavslutninga i 2021. Tilskotsordninga for å ta permitterte tilbake i arbeid gjeld for juli og august 2020, men i Prop. 140 L (2019–2020) vart det gjort framlegg om å utvida ho til å gjelde for oktober–desember òg. Forvaltningsoppgåvene ved ordninga vil strekkje seg inn i 2021, mellom anna fordi utbetalingane for siste kvartal 2020 fyrst vil skje i 2021. Finansdepartementet strekar under at det er uvisse om omfanget på kontrolloppgåver i samband med denne ordninga. Skatteetaten vurderer samla løyingsbehov for forvaltninga av dei tre ordningane til 130 mill. kroner for 2021. Overslaget er usikkert.

Post 72 Stønad for å ta permitterte tilbake i jobb, overslagsløyving

Som omtalt under post 21 er det gjort framlegg om at tilskotsordninga for å ta permitterte tilbake i jobb vert utvida til å gjelde også oktober–desember i 2020. Tilskotet vil utbetalast i 2021, og departementet gjer framlegg om å løyve 300 mill. kroner til ordninga i 2021. Tilskotsbehovet er usikkert.

Kap. 1645 Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap		Forslag 2021
		2019	Saldert budsjett 2020	
23	Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak			3 000
	Sum kap. 1645			3 000

Post 23 Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak

Stortinget handsama 21. mars 2020 Prop. 57 S (2019–2020) og tilhøyrande Innst. 200 S (2019–2020). På eit nytt kap. 1645 *Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak*, vart det då løyvt 10 mrd. kroner på post 50 *Tilskot til tapsavsetjing for statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak*.

Ved handsaminga 31. mars 2020 av Prop. 67 S (2019–2020) og tilhøyrande Innst. 67 S (2019–2020) vart det på same kapittel løyvd 10 mill. kro-

ner på ny post 23 *Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak*. Denne løyvinga skal nyttast til å dekkje *Garantiinstituttet for eksportkreditts* (GIEK) kostnader til å administrere garantiordninga. Regjeringa viste i Prop. 67 S (2019–2020) til at «Anslaget på en slik særskilt bevilgning er usikkert, og regjeringa vil komme tilbake til Stortinget ved behov.» Etter ei fornya vurdering har GIEK varsla at det vil vere behov for å setje av noko meir ressursar til oppfølginga av ordninga. Det vert difor gjort framlegg om ei løyving på 3 mill. kroner for 2021.

Programområde 24 Statleg gjeld og krav, renter og avdrag m.m.**Programkategori 24.10 Statsgjeld, renter og avdrag m.m.**

Utgifter under programkategori 24.10, fordelte på kapittel

		(i 1 000 kr)			
Kap.	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021	Pst. endr. 20/21
1650	Statsgjeld, renter m.m.	9 837 236	10 015 800	10 160 900	1,4
1651	Statsgjeld, avdrag og innløsning	64 101 000		88 000 000	
	Sum kategori 24.10	73 938 236	10 015 800	98 160 900	880,1

Det oljekorrigerte underskotet på statsbudsjettet, slik det er berekna ved nysalderinga av budsjettet, vert finansiert med overføring frå Statens pensjonsfond utland. Finansieringsbehovet i statsbudsjettet, m.a. avdrag på statsgjelda, netto utlån og kapitalinnskot til statsbankane, vert dekt med låneopptak i marknaden og/eller ved trekk på staten si kontantbeholdning.

Det er lagt opp til at finansieringsbehovet til staten skal dekkjast ved å ta opp nye langsiktige lån innanlands. Av omsyn til statspapirmarknaden vert det vanlegvis lagt opp til å glatte ut den lang-

siktige opplåninga over fleire år. Den kortsiktige opplåninga er mellom anna for å fange opp behovet i marknaden for kortsiktige papir. Finansdepartementets fullmakt til å låne i marknaden vart fram til 2015 fastsett av Stortinget på grunnlag av ein årleg proposisjon om lånefullmakter. For 2021 ber Finansdepartementet om fullmakter for statleg opplåning i Prop. 1 S (2020–2021) *Statsbudsjettet for budsjettåret 2021* (Gul bok).

Tabell 5.10 syner den innanlandske statsgjelda per 31. desember 2019, medrekna kontolån frå ordinære fond i statskassa.

Tabell 5.10 Innanlandsk statsgjeld per 31. desember 2019

Type lån	Beløp (mill. kr)
Faste innanlandske lån	394 000
Statskassevekslar	58 000
Kortsiktige kontolån	58 625
Kontolån frå ordinære fond ¹	141 120
Sum	651 744

¹ Gruppe 81 i Statsrekneskapen. Er ikkje omfatta av dei ordinære lånefullmaktene.

Kap. 1650 Statsgjeld, renter m.m.

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
01	Driftsutgifter	41 226		
89	Renter og provisjon m.m. på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	9 796 010	10 015 800	10 160 900
	Sum kap. 1650	9 837 236	10 015 800	10 160 900

Post 89 Renter og provisjon m.m. på innanlandsk statsgjeld, overslagsløyving

(mill. kr)

Underpost	Underpostnamn	Rekneskap 2019 ¹	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
89.11	Faste lån	8 076	6 784	7 687
89.12	Gjenkjøps- og rentebyteavtalar	-1 171	-553	-666
89.13	Kontolån	101	88	6
89.14	Kontolån frå ordinære fond	2 223	2 322	2 133
89.15	Statskassevekslar	568	611	125
89.17	Nye faste lån		764	877
	Sum kap. 1650, post 89	9 796	10 016	10 161

¹ I rekneskapen vert faste lån og nye faste lån ført samla.

Til grunn for overslaget for renteutgiftene under kap. 1650, post 89, ligg dels eksisterande lån og dels overslag over behovet for låneopptak i 2021. Renteutgiftene vert påverka av omfanget av ny opplåning, førtidig innfriing og endringar i statens portefølje av rentebyteavtalar. Renteutgiftene vert òg påverka av utviklinga i marknadsrentene. Overslaget over renteutgifter er usikkert.

Underpost 89.11 Faste lån

Under denne posten vert det budsjetttert renteutgifter på obligasjonslån som er tekne opp før 1. januar 2020. Ved opptak av statsobligasjonslån kan det på grunn av skilnad mellom kupongrenta på det aktuelle lånet og marknadsrenta på lånetidspunktet oppstå ein over- eller underkurs. For å gje eit meir korrekt bilete av dei årlege finansieringskostnadene for staten, vert ein slik over- eller underkurs ikkje inntekts- eller utgiftsført på lånetidspunktet, men avrekna mot ein balansekonto i

statsrekneskapen (gruppe 77) og inntekts- eller utgiftsført på post 89.11 over den løpetida som står att for lånet. Renteutgiftene på faste lån i 2021 kjem dermed fram som kupongrenta, justert for den delen av over- eller underkursen som vert inntekts- eller utgiftsført i 2021.

Renteutgiftene på faste lån er anslått til 7 687 mill. kroner i 2021.

Underpost 89.12 Gjenkjøps- og rentebyteavtalar

Posten omfattar dels renteutgifter i samband med utlån av statspapir til primærmeklarane (gjenkjøpsavtalar). Staten betaler rente på kontantinnskotet som primærmeklarane stiller som sikkerheit i utlånsperioden. I tillegg vert nettoeffekten på renteutgiftene frå rentebyteavtalar i norske kroner ført på denne posten. Staten har for tida ei netto inntekt frå desse avtalane. Staten mottek ei fast langsiktig rente og betaler ei kortsiktig pengemarknadsrenta i rentebyteavtalane. Ettersom

ein ventar framleis låge pengemarknadsrenter, reknar ein med ei nettoinntekt på denne posten på 666 mill. kroner i 2021.

Underpost 89.13 Kontolån

Statsinstitusjonar og statlege fond skal etter avtale plassere ledige midlar som innskot (kontolån) i statskassa. For dei fleste av desse innskota betaler staten rente. Kontolånplasseringar som kjem frå overskotslikviditet i samband med skatte- og avgiftsbetalingar, vert ikkje forrenta. Renteutgiftene på kontolån er anslått til 6,2 mill. kroner i 2021.

Underpost 89.14 Kontolån frå ordinære fond

Inneståande kontolån frå ordinære fond (gruppe 81 i Statsrekneskapen) var ved utgangen av 2019 på 141,1 mrd. kroner (medrekna kapitaliserte renter). For 2021 vert rentene på kontolån frå ordinære fond anslått til 2 133 mill. kroner.

Underpost 89.15 Statskassevekslar

Den ordinære kortsiktige opplåninga i marknaden skjer gjennom auksjon av statskassevekslar. Dette er renteberande papir utan kupongrente, der rentekostnaden følgjer av underkursen som papira vert lagde ut til. Den effektive renta på statskassevekslane er såleis avhengig av kursen som staten oppnår i auksjonane.

Dei samla renteutgiftene til staten under denne posten er anslått til 125 mill. kroner i 2021.

Underpost 89.17 Nye faste lån

Underposten omfattar renteutgifter på innanlandske obligasjonslån med faste rente- og avdragsterminar, tekne opp etter 1. januar 2020. Over- eller underkurs er budsjettert som omtalt under post 89.11. For 2020 er renteutgiftene på nye faste lån anslått til 877 mill. kroner.

Kap. 1651 Statsgjeld, avdrag og innløyving

		(i 1 000 kr)		
Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
98	Avdrag på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	64 101 000		88 000 000
	Sum kap. 1651	64 101 000		88 000 000

Post 98 Avdrag på innanlandsk statsgjeld, overslagsløyving

Posten omfattar avdrag på langsiktige statsobligasjonslån. I 2021 er det forfall av eit langsiktig statsobligasjonslån med uteståande volum per 31.12.2019 på 88 mrd. kroner. Noregs Bank vil venteleg arrangere tilbakekjøpsauksjonar i

marknaden i 2020 i lånet som forfell i 2021. Det kjøpte beløpet vert då å rekne som avdrag i 2020 og vil samstundes redusere forfallet i 2021. Det er ikkje mogleg å gje gode overslag for omfanget av tilbakekjøp, og slike er difor ikkje teke omsyn til i budsjettforslaget. Det er heller ikkje ynskjeleg å gå ut med overslag her, sidan dette kan gje staten mindre handlefridom i marknaden.

Programkategori 24.20 Statlege krav, avsetningar m.m.

Den nordiske investeringsbanken (NIB)

Den nordiske investeringsbanken (NIB), som har hovudsete i Helsingfors, Finland, vart skipa i 1975 etter avtale mellom regjeringane i dei nordiske landa. Avtalen er seinare revidert etter semje 23. oktober 1998. Frå 1. januar 2005 vart Estland, Latvia og Litauen medlemmar av banken. Avtalen vart endra igjen frå 29. juli 2020, mellom anna for å betre risikostyringa for banken si verksemd. Sjå nærare omtale av endringane nedanfor.

Låne- og garantiordningane i NIB

Hovudtyngda av verksemda til banken er vanlege investeringsutlån og garantiar. Dei vanlege utlåna vert finansierte med grunnkapitalen til banken. Utanom vanlege utlån og garantiar har banken ytt lån til prosjektinvesteringar utanfor Norden (PIL) og miljøinvesteringar i nærområda til medlemslanda (MIL). Desse ordningane vart nedlagde samstundes med at endringane i avtalen om Den nordiske investeringsbanken vart sette i verk frå juli 2020.

Grunnkapitalen

Grunnkapitalen er dels innbetalt kapital og dels garantikapital frå medlemslanda. Den norske kapitalen utgjer 21,5 prosent av den samla kapitalen i NIB. Etter at avtalen om endringar i NIB vart sett i verk, utgjer Noregs innbetalte kapital 181 832 487 euro, medan garantikapitalen fråtrekt innbetalt kapital er 1 617 872 454,48 euro.

Statuttendringar og konsekvensar for budsjettet for 2021

Årsmøtet i NIB vedtok i juni 2019 samrøystes ein del statuttendringar. Desse gjorde det naudsynt

med endringar i sjølve avtalen om Den nordiske investeringsbanken. I og med at det ved budsjettframlegget for 2020 ikkje var klart om dette arbeidet ville verte ferdigstilt i 2019 eller 2020, vart det ført opp eit høgare garantibeløp for grunnkapitalen samstundes som garantiane for PIL- og MIL-ordningane vart vidareførte. For grunnkapitalen var 2020-garantien på 1 617 872 455 euro og for PIL- og MIL-ordningane høvesvis 387 086 761 og 57 243 888 euro.

Endringane i avtalen om NIB tok til å gjelde frå 29. juli 2020. Dette inneber at Noregs garantiar for PIL-lån og PIL-garantiar samt MIL-lån og MIL-garantiar vart avvikla frå same dato. For 2021 vert det difor berre gjort framlegg om garanti for grunnkapitalen, og då med same beløp som for 2020.

Dei avsette midlane på 427 mill. euro i kreditt- og risikofondet for PIL og garantien til PIL på 1 800 mill. euro vart 29. juli 2020 dermed konverterte til høvesvis innbetalt grunnkapital og garantiansvar i banken. For Noreg svarer beløpa til 91,8 mill. euro i innbetalt grunnkapital og 387,1 mill. euro i garantiansvar.

Tilsvarande vart ikkje gjort for MIL-ordninga, der det ikkje er sett av midlar til eit kreditt- og risikofond.

I tillegg til nedlegginga av MIL og PIL vart det gjort fleire endringar i avtalen og statuttane for NIB. Sjå nærmare i Prop. 1 S (2019–2020) frå Finansdepartementet, s. 107.

I tråd med ovannemnde tilrår departementet at Stortinget gjev Finansdepartementet fullmakt til å gje garantiar i 2021 for Noregs del av grunnkapitalen til NIB, fråtrekt innbetalt kapital, innanfor ei samla ramme for nye tilsegner og gammalt ansvar på 1 617 872 454,48 euro, jf. framlegg til romartalsvedtak VI.

Kap. 4670 Den nordiske investeringsbanken

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
50	Tilbakeføring av tapsfondsmidler		70 237	
	Sum kap. 4670		70 237	

Sjå omtale ovanfor om låne- og garantiordningane i Den nordiske investeringsbanken.

I åra 1999–2000, 2002–2004 og 2015–2018 vart det gjeve løyvingar over kap. 1670 *Avsetningar til Den nordiske investeringsbanken*, post 50 *Tapsfond*

for miljølåneordninga. Desse avsetningane står i statsrekneskapen som skyldnader. Sidan garantiordninga for både miljø- og prosjektlåneordningane fall bort i 2020, vart desse avsetjingane tekne til inntekt med til saman 70 237 000 kroner.

Kap. 5341 Avdrag på utestående fordringar

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
91	Vanlege fordringar	42		
95	Avdrag på lån til andre statar	556	500	700
98	Avdrag på eigenbeholdning statsobligasjonar	4 000 000		6 000 000
	Sum kap. 5341	4 000 598	500	6 000 700

Post 91 Vanlege fordringar

På denne posten vert det ført eventuelle avdrag på lån, m.a. til næringsverksemd.

Post 95 Avdrag på lån til andre statar

Posten gjeld avdrag på eit lån som vart gjeve til Jugoslavia i 1983. Den delen av lånet som står att, vert no betalt av Serbia og Montenegro. Sjå nærare omtale i Prop. 1 S (2015–2016) frå Finansdepartementet.

Post 98 Avdrag på eigenbeholdning statsobligasjonar

Posten omfattar avdrag som staten får innbetalt på eigenbeholdning av statsobligasjonar som vert nytta til marknadspleie. I 2021 er det forfall av eit langsiktig statsobligasjonslån der staten per 31. august 2020 eide 6 mrd. kroner.

Kap. 5351 Overføring frå Noregs Bank

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
85	Overføring	14 798 327	13 900 000	18 600 000
	Sum kap. 5351	14 798 327	13 900 000	18 600 000

Etter retningslinene for Noregs Banks årsoppgjerdisposisjonar, fastsette ved kgl. res. 21. desember 2000, skal eit eventuelt overskot setjast av til bankens kursreguleringsfond inntil fondet utgjer ein bestemt del av dei innanlandske og utanlandske aktiva som inneber ein kursrisiko for banken. Eventuelt overskot etter avsetjingar til kursreguleringsfondet skal setjas av i eit overføringsfond. Ved kvart årsoppgjer skal eit beløp svarande til ein tredel av inneståande beløp i overføringsfondet overførast til statskassa.

Basert på vurderingar av risikoen for svingingar i resultatet til Noregs Bank i åra framover, er storleiken på kursreguleringsfondet sett til 40 pst.

av bankens netto internasjonale fordringar og 5 pst. av bankens beholdning av innanlandske verdipapir. Retningslinene er nærare omtalte i St.prp. nr. 40 (2002–2003). Kursreguleringsfondet var i fleire år lågare enn minstekravet i retningslinene, og det vart difor ikkje sett av midlar til overføringsfondet. Dette har endra seg dei siste åra. I 2019 vart det overført 14,8 mrd. kroner til statskassa, medan det i 2020 vart overført 19,7 mrd. kroner. Ein reknar med at det vil vere grunnlag for overføringar til staten i 2021 på 18,6 mrd. kroner. Endeleg beløp vert fastlagt ved Noregs Banks avslutning av rekneskapen for 2020.

Kap. 5605 Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
80	Av statskassas foliokonto i Noregs Bank	2 324 529	917 400	
81	Av verdipapir og bankinnskot i utanlandsk valuta	42	200	200
82	Av innanlandske verdipapir	882 163	915 300	787 900
83	Av alminnelege fordringar	61 224	25 000	125 000
84	Av driftskreditt til statsverksemdar	116 358	293 700	223 500
86	Renter av lån til andre statar	76	100	100
89	Garantiprovisjon			64 000
	Sum kap. 5605	3 384 392	2 151 700	1 200 700

Post 80 Av statskassas foliokonto i Noregs Bank

Ved utgangen av 2019 var staten si kontantbeholdning i Noregs Bank om lag 188 mrd. kroner, som er om lag same beløp som ved utgangen av 2018.

Alle betalingar til og frå staten vert avrekna mot staten sin foliokonto i Noregs Bank. Det er store daglege svingingar på kontoane til staten, m.a. som følgje av skatteinnbetalingar og overføringar til Statens pensjonsfond utland. Utviklinga i kontantbeholdninga er heller uvisst.

Renta av det inneståande på foliokontoen vert rekna ut på bakgrunn av den renta som Noregs Bank får på sine utanlandske krav og vert endra kvartalsvis. Frå og med tredje kvartal 2020 vart renta på denne kontoen sett til 0 pst. Det er venta at rentene på dei utanlandske krava til banken held seg låge. Anslaget for dei samla renteinntektene i 2021 under denne posten er derfor rekna til 0 kroner.

tektene i 2021 under denne posten er derfor rekna til 0 kroner.

Post 81 Av verdipapir og bankinnskot i utanlandsk valuta

Posten omfattar m.a. renter på staten sine bankinnskot til bruk på utanriksstasjonane. For 2021 er renteinntektene under denne posten rekna til 0,2 mill. kroner.

Post 82 Av innanlandske verdipapir

Posten omfattar for det meste renteinntekter som staten får på eigenbeholdninga av statspapir som vert nytta til marknadspleieføremål.

For å gje eit meir korrekt bilete av dei årlege renteinntektene på eigenbeholdninga og dermed av dei årlege netto finansieringskostnadene til staten, vert over- eller underkurs ført etter dei same

prinsippa som for statsgjelda, jf. omtale under kap. 1650, post 89. For 2021 er renteinntektene under denne posten rekna til 788 mill. kroner.

Post 83 Av alminnelege fordringar

Posten omfattar renteinntekter av innskot frå statens rekneskapsførarar i bankar utanom konsern-kontoordninga, utlån som vert forvalta av Finansdepartementet og andre departement, og andre renteinntekter av alminnelege krav.

Inntektene på denne posten er vanskeleg å føreseie. På usikkert grunnlag er det for 2021 ført opp inntekter på 125 mill. kroner. Auken frå saldert budsjett 2020 gjeld renter på lån som Garantiinstituttet for eksportkreditt kan ta opp med heimel i trekkfullmakt.

Post 84 Av driftskreditt til statsverksemdar

Dei regionale helseføretaka kan ta opp lån i statskassa til investeringsføremål. Føretaka skal ikkje betale renter i optrekksperioden. Rentene i denne perioden skal i staden kapitaliserast og leggjast til låna gjennom ei særskild låneløyving for optrekksrenter under Helse- og omsorgsdepartementet, jf. kap. 732, post 83. Post 84 her er den motsvarande inntektsposten. Etter optrekksperioden skal rentene på låna innbetalast av føretaka og inntektsførast på særskilde postar under fagdepartementet.

I 2009 vart dei regionale helseføretaka sine driftskredittar i private bankar omgjorde til driftskredittar i staten, jf. kap. 732, post 86 under Helse- og omsorgsdepartementet. Føretaka betaler renter av trekka på driftskredittramma, og desse rentene vert òg inntektsførte under post 84.

For 2021 er renteinntektene under denne posten rekna til 223,5 mill. kroner.

Post 89 Garantiprovisjon

Garantiordninga for lån frå finansforetak til små og mellomstore føretak vart etablert i mars 2020 for å styrkje tilgangen på lån til verksemdar som vert ramma av virusutbrotet. Sjø Innst. 201 L (2019–2020) til Prop. 58 LS (2019–2020). Føretaka som får garanterte lån, skal betale ein årleg garantiprovisjon til staten, i tillegg til at bankane skal betale ei årleg garantiavgift. Garantiinstituttet for eksportgaranti (GIEK) som forvaltar ordninga på vegner av staten, har bedømt at dette kan gje inntekter på 64 mill. kroner i 2021. Overslaget er usikkert. Det føreset mellom anna ein viss auke i utlån under ordninga ut 2020. Utlånsauken (og dermed òg inntektene) kan verte lågare eller høgare enn lagt til grunn for overslaget, avhengig av den økonomiske utviklinga og behovet for ordninga. Overslaget kviler også på usikre føresetnader om kor mykje av utlånsvolumet som vil vere innfridd eller i misleghald ved utgangen av 2020.

Kap. 5692 Utbyte av statens kapital i Den nordiske investeringsbanken

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
85	Utbyte	84 085	84 200	
	Sum kap. 5692	84 085	84 200	

Den nordiske investeringsbanken betaler utbyte til medlemslanda i høve til den innskotne kapitalen. Storleiken på utbytet vert vedteken av årsmøtet (guvernørrådet) i banken, etter tilråding frå styret, på grunnlag av resultatet av verksemda året før. For 2019 har banken i 2020 betalt utbyte til den norske stat med nærmare 9,7 mill. euro eller nærmare 104,1 mill. kroner.

Vanleg praksis har vore at det i framlegget til statsbudsjett vert lagt inn same utbyte som sist

utbetalt. I samband med det utbytevedtaket som guvernørrådet i banken gjorde 26. mai, vart det uttalt at banken vil vurdere å ikkje betale utbyte i 2021 dersom virusutbrotet varer ved. Eventuelle tap som heng saman med utbrotet, vil truleg vise seg allereie i 2020 og påverke resultatet som våren 2021 skal danne grunnlag for utbytevurderingar. På grunnlag av den uvissa som styret har peika på, finn ein det rett å ikkje leggje inn utbyte for 2020 i budsjettforslaget for 2021.

Kap. 5693 Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.

(i 1 000 kr)

Post	Nemning	Rekneskap 2019	Saldert budsjett 2020	Forslag 2021
85	Utbyte frå Folketrygdfondet	641	900	800
	Sum kap. 5693	641	900	800

Det er tidlegare lagt til grunn at staten skal ha normalt utbyte av den innskotne ansvarlege kapitalen i Folketrygdfondet, jf. Prop. 1 S (2009–2010) for *Finansdepartementet*. I tråd med dette er det for 2020 fastsett eit utbytekraft på 770 000 kroner. Utbytekraften er fastsett med utgangspunkt i ei femårig statsobligasjonsrente. For 2021 er det difor budsjettert med eit utbyte på 0,8 mill. kroner.

Nye avtaler om lån frå Noreg til Det internasjonale valutafondet (IMF)

Innleiing

Det internasjonale valutafondet (IMF) skal verke som ein kredittunion, der medlemmane innanfor avtalte kvotar kan trekkje på valutaresservane til dei andre landa i ein krisesituasjon. Kvotane er det faste grunnlaget for IMF's verksemd og avgjer òg langt på veg stemmevekta til dei einskilde landa i styrande organ. Sidan etterspørselen etter lån tidvis er større enn det som kan dekkjast av dei obligatoriske kvotane, er det i tillegg etablert frivillige innlansordningar. Bidrag til desse gjev ikkje utteljing i form av stemmevekt.

Noreg stiller i dag 11,7 mrd. SDR¹ (svarande til om lag 145 mrd. kroner) til disposisjon for dei generelle låneordningane i IMF som er opne for alle medlemslanda. Av dette kjem 3,75 mrd. SDR frå dei ordinære kvotane, 1,97 mrd. SDR frå den multilaterale innlansordninga *New Arrangements to Borrow* (NAB) og 6 mrd. SDR frå ein bilateral låneavtale mellom Noregs Bank og IMF. Det er frivillig å delta i NAB-ordninga og å gje bilaterale lån. Den bilaterale låneavtalen gjeld ut 2020, medan NAB-avtalen går ut i 2022.

I *Finansmarkedsmeldingen 2020* (Meld. St. 22 (2019–2020)) varsla regjeringa at den i samband med statsbudsjettet 2021 vil be Stortinget om full-

makt til å doble det norske bidraget til NAB og til å gjere ein ny bilateral låneavtale med IMF når den noverande går ut. Stortinget hadde ikkje merknadar til dette, sjå Innst. 353 S (2019–2020).

Finansdepartementet tilrår i denne proposisjonen at Stortinget samtykkjer til at Noreg sluttar seg til ei ny avtale om NAB og at det norske lånebidraget i NAB vert dobla, til 3,933 mrd. SDR (svarande til i underkant av 50 mrd. kroner). Vidare tilrår departementet at Stortinget samtykkjer i at Noregs Bank inngår ein ny bilateral låneavtale med IMF på 6 mrd. SDR, som vert redusert til 2,585 mrd. SDR (svarande til om lag 32 mrd. kroner) når den nye NAB-avtalen trer i kraft. Noregs samla skyldnad til IMF vert då litt redusert. Stemmevekta og representasjonen i IMF vert ikkje endra.

Ressurssituasjonen til IMF

Dei obligatoriske kvotane er tilgjengelege heile tida for utlån som IMF-styret kan vedta med vanleg fleirtal. NAB-ordninga og dei bilaterale låneavtalane er tidsavgrensa trekkrettar som det er frivillig å delta i, og som krev ei eiga avgjerd om aktivering med kvalifisert fleirtal før dei er tilgjengelege.

Dei samla finansielle ressursane til IMF er på 975 mrd. SDR. IMF set av 20 pst. som likviditetsreserve, og berre midlar frå medlemsland som IMF meiner har sterk nok utanriksøkonomisk stilling, vert brukte til å finansiere utlån. Dette inneber at IMF i dag disponerer i overkant av 700 mrd. SDR til utlån. Over halvparten av dette kjem frå frivillige bidrag. Den multilaterale NAB-ordninga og bilaterale låneavtaler står for høvesvis 20 og 35 pst. av dei samla tilgjengelege ressursane.

Etter ein prosess som tok fleire år vedtok IMF's høgaste organ, Guvernørrådet, i februar 2020 å avslutte den pågåande kvoterevisjonen utan å endre kvotane. Ei viktig årsak til dette var at USA, som har blokkerande mindretal, ikkje støtta ein auke. Guvernørrådet vedtok samstundes at diskusjonen om reform av IMF's styresett, den samla storleiken på kvotane og fordelinga på

¹ SDR er IMF's *Special Drawing Rights* (SDR) som vert rekna som eit veid gjennomsnitt av amerikanske dollar, euro, britiske pund, japanske yen og kinesiske renmimbi. Per 2. september 2020 svarte 1 SDR til 12,4339 kroner.

medlemslanda skal fortsetje i den neste, regel-faste kvoterevisjonen, og at denne skal avsluttast innan 15. desember 2023.

På årsmøtet i oktober 2019 stødde den rådgjevande komiteen av finansministrar og sentralbanksjefar (IMFC) å oppretthalde dei finansielle ressursane på same nivå som i dag. Utan nye avtalar vert IMF's ressursar reduserte med om lag ein tredel når dei gjeldande bilaterale låneavtalane går ut ved årsskiftet 2020/2021. Ettersom det for tida ikkje er aktuelt å auke kvotane, må ressursnivået verte sikra gjennom frivillige bidrag, det vil seie NAB og bilaterale lån.

Nye norske bidrag til IMF

NAB

NAB er ei multilateral innlånsordning der nokon av dei best stilte landa gjev IMF tilgang på lån for å styrkje likviditeten i krisesituasjonar. Midla skal brukast til å førebyggje alvorleg uro eller krise i det internasjonale finansielle systemet. Den noverande NAB-ordninga har 40 långivarland og ei samla økonomisk ramme på 182 mrd. SDR. Noregs bidrag er på 1 966,69 mill. SDR. Midlane i NAB-ordninga kan berre brukast til å finansiere dei generelle låneordningane til IMF som er opne for alle medlemslanda, og ikkje til dei spesielle låneordningane for låginntektland.

NAB-avtalen er i prinsippet tidsavgrensa, men ho har sidan NAB vart starta på slutten av 1990-talet vorte fornya og utvida. NAB vert dermed i praksis oppfatta som ei vedvarande finansieringsordning. Den gjeldande avtalen går ut i november 2022.

Sidan det er naudsynt å styrkje ressursane til IMF allereie frå årsskiftet 2020/2021, når de bilaterale låneavtalane går ut, vedtok IMF-styre i januar 2020 å tilrå å fornye NAB-avtalen for fem år frå 1. januar 2021 og å doble det samla beløpet. Vilkårane i den nye avtalen er i hovudsak som i den noverande, men med nokre justeringar i prosedyrane for aktivering. Det må likevel framleis fattast ei separat avgjerd for å aktivere ordninga, og aktivering vil framleis krevje tilslutning frå minst 85 pst. av NAB-deltakarane, vekta etter storleiken på lånerammene deira.

Som følgje av styrevedtaket, har IMF bedd Noreg om å akseptere den justerte NAB-avtalen og at den norske låneramma vert dubla.

Ny bilateral låneavtale

På bakgrunn av den internasjonale finanskrisa gjorde IMF i 2009 ei rekkje bilaterale innlåns-

avtalar, mellom anna med Noreg. Føremålet var å sikre IMF tilstrekkelege finansielle ressursar i krise. Det har sidan vore to nye rundar med bilaterale avtalar, den fyrste i 2012 og den siste i 2016/2017. Noregs gjeldande bilaterale avtale er frå 2017 og går, som dei andre bilaterale avtalane, ut ved årsskiftet 2020/2021.

Ettersom doblinga av NAB-ordninga ikkje rekk til å oppretthalde IMF's ressursar på same nivå som i dag når dei bilaterale låna fell bort, vedtok IMF-styret 30. mars 2020 eit rammeverk for nye bilaterale lån. Dette er svært likt som for dei gjeldande låna. Dei nye bilaterale avtalane skal gjelde ut 2023, med opning for å forlenge dei med eit år. Låneramma skal i utgangspunktet vere som i dei gjeldande avtalane, men ho skal i sum verte redusert tilsvarande auken i NAB når den nye NAB-avtalen trer i kraft.

IMF har bedd Noreg om å gjere ein ny bilateral låneavtale med ramme på 6 mrd. SDR, som i den noverande avtalen, men som vert redusert til 2,585 mrd. SDR når den nye NAB-avtalen trer i kraft.

Vurdering og tilråding

Det er brei internasjonal semje om at IMF skal ha nok ressursar til å oppretthalde si sentrale stilling i det globale monetære og finansielle systemet. Det er òg relativt brei semje om at det å vidareføre noverande nivå på låneressursane vil vere både naudsynt og tilstrekkeleg for dette. Koronakrisa gjer det enda viktigare å sikre IMF's utlånskapasitet. Sidan det ikkje er mogleg å få stort nok fleirtal for å auke kvotane, fell dette på NAB og bilaterale lån. At NAB-ordninga har ein meir permanent karakter, er fleirnasjonal og har eit meir heilskapleg rammeverk rundt seg enn dei bilaterale låna, gjer det å styrkje denne til Noregs fyrsteval i den gjeldande situasjonen.

For Noreg er det viktig med stabile internasjonale forhold, opne markadar og eit vel fungerande globalt sikringsnett. Regjeringa meiner Noreg bør halde fram med å bidra til å oppretthalde den finansielle styrken til IMF, så lenge det er gode grunngevingar, bred internasjonal deltaking, ei rimeleg byrdefordeling og at samanhengen mellom Noregs finansielle bidrag og vår representasjon og påverknad i IMF fortsatt er tilfredsstillande. Regjeringa meiner dei foreslåtte endringane i finansieringa av IMF's generelle lånemidlar oppfyller desse vilkåra.

Noregs Bank, som forvaltar Noregs finansielle plikter og rettigheter overfor IMF etter sentralbankloven § 3-10, tilrår at Noreg slutter seg til dei

foreslåtte endringane i NAB-ordninga, inkludert å doble Noregs bidrag. I tråd med dette ber banken om departementet si godkjenning til å gjere ein avtale med IMF om ein trekkrett på opptil 6 mrd. SDR med nedbetalingstid fram til utgangen av 2023. Noregs Bank viser mellom anna til at Noreg som ein liten, open økonomi og stor internasjonal investor har sterke eigeninteresser i at det internasjonale økonomiske og monetære systemet verkar så godt som mogleg, og at Noregs relativt sett gode økonomiske situasjon gjer det naturleg å delta. Finansdepartementet slutter seg til denne vurderinga og tilrår at Stortinget gjev sitt samtykkje.

Sjå framlegg til romartalsvedtak XI.

Økonomiske og administrative konsekvensar

Noregs Bank er norsk motpart i den gjeldande bilaterale låneavtalen med IMF, medan det er staten v/Finansdepartementet som er motpart i NAB-avtalen. Departementet meiner det er føremålstenleg å vidareføre denne organiseringa.

Uavhengig av formell konstruksjon vert lån til IMF gjeve ved å omplassere Noregs Banks valuta-reservar, jf. sentralbankloven § 3-10. Den admi-

nistrative oppfølginga vil i båd tilfelle i hovudsak gå føre seg i Noregs Bank. Avkastinga på dei beløpa som er trekte, vil vere SDR-renta, som er ei samanveing av kortsiktige statspapirrenter i SDR-valutaene.

Trekk under NAB-avtalen og under den bilaterale låneavtalen påverkar statsbudsjettet via eventuelle verknader for overskottet til Noregs Bank, og såleis for overføringar frå Noregs Bank til statskassa framover.

Som følgje av koronakrisa er det sannsynleg at IMF i tida framover vil trekkje meir på medlemslanda sine enn det som har vore vanleg dei seinare åra. For å kunne handtere potensielt store utbetalingar til IMF på kort varsel, må likviditetsgraden i Noregs Banks valuta-reservar vere større enn han elles ville vore. Dette kan ha ein kostnad i form av lågare avkastning.

Noregs Bank vurderer at lån til IMF er sikre, og at dette ikkje vert endra sjølv om koronakrisa truleg vil føre til høgare utlån frå IMF framover. Noregs Bank meiner det er forsvarleg ut frå omsynet til valuta-reservane å inngå dei nye avtalane. I sum vert Noregs finansielle plikter overfor IMF redusert med 1,448 mrd. SDR når båd dei nye avtalane tek til å gjelde.

Del III
Andre saker

6 Likestilling og mangfold

Nedanfor kjem ei oversikt over stoda i arbeidet med likestilling og mangfold på Finansdepartementets område, jf. § 26 i likestillings- og diskrimineringslova. Som nemnt i pkt. 1.1 i del I omfattar denne proposisjonen av praktiske grunnar og programkategori 00.30 Regjering, som Statsministerens kontor har ansvaret for. Difor er likestillingsstoda for denne programkategorien òg teken med.

Budsjettkapitla på området til Finansdepartementet gjeld for det aller meste administrasjon og statens gjeld og krav. Disponeringa av desse løyvingane har lite å seie for kjønns- og likestillings-tilhøve. Departementet sitt arbeid med til dømes skatte-, avgifts- og pensjonsspørsmål har i nokre tilfelle følgjer for likestillinga. Det same gjeld personalpolitikken til departementet og dei underliggjande etatane.

6.1 Finansdepartementet

Kvinner utgjorde 47 pst. av dei tilsette ved utgangen av 2019. Blant leiarane var talet 43 pst. Av seniorsaksbehandlarane var 48 pst. kvinner, og av

juniorsaksbehandlarane var 55 pst. kvinner. 50 pst. av juristane og 41 pst. av økonomane var kvinner.

Det følgjer av tilsettingspolitikken at Finansdepartementet skal leggje til rette for at tilsette med varig eller mellombels nedsett funksjonsevne kan bruke kompetansen sin og røynsla si.

Ved utgangen av 2019 hadde om lag 5 pst. av dei tilsette innvandrarbakgrunn. Talet på søkjarar med innvandrarbakgrunn var 13 pst. i 2019.

Sjukefråværet har vore lågt i mange år. Samla legemeldt sjukefråvær var 2,1 pst. i 2019 mot 2,5 pst. i 2018. For kvinner var det likt som i 2018, 3,1 pst., og for menn 1,2 pst. mot 1,9 pst. i 2018.

6.2 Etatane under Finansdepartementet

6.2.1 Likestilling

Tabellen under gjev ei oversikt over prosentdelen kvinner og prosentdelen kvinnelege leiarar ved utgangen av 2019 i verksemdene under Finansdepartementet. Tal i parentes er frå 2018.

Tabell 6.1 Likestilling mellom kjønna

	Skatteetaten	Tolletaten	SSB	DFØ	Finanstilsynet
Tilsette	6 399 (6 509)	1 529 (1 614)	841 (848)	457 (433)	302 (268)
Prosentdelar:					
Kvinner i etaten	61 (62)	46 (47)	49 (49)	60 (62)	53 (53)
Kvinnelege leiarar, heile etaten	60 (55)	38 (36)	44 (50)	62 (58)	56 (50)
Kvinnelege leiarar region, direktorat og avdeling nivå 2	45 (46)	25 (36)	50 (50)	80 (50)	57 (60)
Kvinnelege leiarar nivå 3	55 (55)	37 (38)	44 (54)	57 (60)	59 (50)
Kvinnelege leiarar nivå 4	63 (59)	44 (42)			

Tabellen nedanfor syner tal for legemeldt sjukefråvær for 2019 for både kjønn, kvinner og menn. Tal i parentes er frå 2018.

Tabell 6.2 Legemeldt sjukefråvær i pst. – både kjønn, kvinner og menn

	Skatteetaten	Tolletaten	SSB	DFØ	Finanstilsynet
Både kjønn	4,0 (4,6)	4,4 (4,7)	3,4 (3,1)	3,6 (4,2)	3,0 (2,4)
Kvinner	4,8 (5,8)	5,8 (6,3)	4,6 (4,1)	4,7 (5,4)	3,5 (2,9)
Menn	2,8 (2,9)	3,2 (3,4)	2,2 (2,1)	2,0 (2,1)	2,5 (1,9)

Alle etatane i departementsområdet er IA-verksemder og har plikt til å leggje til rette for at tilsette med varig eller mellombels nedsett funksjonsevne kan vere i arbeid.

Skatteetaten har i 2019 endra organiseringa av vernetenesta og det er laga ei ny handbok for vernetenesta og ny samarbeidsavtale. Vold og truslar frå publikum mot tilsette i publikumsmottak, rettleiingsteneste og i kontrollar er ein stor risikofaktor for utvikling av dårleg helse, sjukefråvær og nedsett funksjonsevne. Eit omfattande prosjekt for persontrygging har laga nye rutinar og verktøy, og leiarar og medarbeidarar har fått opplæring.

Tolletaten har lagt opp til god støtte frå bedriftshelsetenesta i oppfølginga av sjukefråværet og har inngått ein landsdekkande rammeavtale om kjøp av psykolog- og rettleiingstenester ved behov.

Nokre tiltak

Alle verksemder skal leggje til rette for at ingen vert diskriminerte, jamfør òg krava i diskrimineringslovene. Kvar arbeidsplass skal òg leggje forholde til rette for eit godt arbeidsmiljø som inkluderer alle, uavhengig av seksuell orientering, kjønnsidentitet eller kjønnsuttrykk.

I *Skatteetaten* var prosentdelen kvinnelege leiarar 60 pst. Det er fleire menn enn kvinner på dei to høgaste leiarnivåa, medan det på dei to lågaste leiarnivåa er fleire kvinner enn menn.

For likestilling mellom kjønna vil etaten særleg arbeide for lik løn for arbeid av same verdi. Vidare har etaten mål om å utjamne utilsikta skilnader i løn.

I *Tolletaten* var prosentdelen kvinnelege leiarar 38 pst. i 2019. Etatens strategi for kjønnsbasert leiing har som hovudmål om at kvart kjønn skal vere representert med minst 40 pst. innan 2021 i toppleiargruppa og i de andre leiarstillingane.

Tabell 6.3 Kvinner del av menns lønn for nokre yrkeskodar

	Skatteetaten	Tolletaten	SSB	DFØ	Finanstilsynet
1227 Produksjonsdirektørar innan offentlig adm.	96 (97)	102 (104)	97 (96)	101 (uendra)	97 (98)
2411 Økonomisk og samfunnsvitenskapleg planlegging og utgreiing	92 (90)	83 (89)	96 (99)	99 (uendra)	93 (91)
2412 Juridisk planlegging og utgreiing	95 (96)	101 (99)	110 (101)	Berre kvinner	102 (99)
3432 Revisorar	94 (94)	98 (98)	85 (89)	96 (97)	
2122 Statistikarar			94 (93)		
3441 Tollfunksjonærar	97 (96)	98 (97)			

Tala er frå 2019, med 2018-tal i parentes.

6.2.2 Etnisitet

Tabell 6.4 Tilsette med innvandrarbakgrunn

Prosentdelar	Skatte- etaten	Toll- etaten	SSB	DFØ	Finans- tilsynet	Heile dep.omr.	Statleg tariffomr.
I alt	8,4 (8,1)	6,0 (5,9)	14,6 (14,3)	13,0 (13,0)	6,8 (7,0)	8,7 (8,5)	11,9 (11,5)
– Frå landgruppe 1 ¹	3,0 (3,0)	2,8 (2,9)	4,6 (4,8)	4,2 (4,3)	3,2 (3,1)	3,2 (3,2)	6,0 (5,8)
– Frå landgruppe 2 ²	5,4 (5,1)	3,1 (2,9)	10,0 (9,5)	8,8 (8,7)	3,6 (3,8)	5,5 (5,3)	5,9 (5,6)

¹ EU/EFTA-land, Nord-Amerika, Australia og New Zealand.

² Resten av verda.

Tabellen over syner prosentdelen tilsette med innvandrarbakgrunn i statleg tariffområde, departementsområdet og etatane. Tala er frå 2019, med 2018-tal i parentes.

Alle etatane har innarbeidd statleg praksis om innkalling av minst ein kvalifisert søkjar med innvandrarbakgrunn til jobbintervju. Fleire av etatane deltek òg i mangfaldsnettverk.

6.2.3 Inkluderingsdugnaden

Regjeringa har som mål at fem prosent av alle nyttilsette i staten skal være personar med nedsett funksjonsevne eller «hòl i CV-en». Sektoren under eitt oppnådde 1,4 pst. i 2019. Se tabellen under:

Tabell 6.5 Inkluderingsdugnaden

	Nytilsette i 2019	Nytilsette i målgruppa	Måloppnåing
Finansdepartementet	29	0	0 pst.
Skatteetaten	445	5	1,1 pst.
Tolletaten	30	1	3,3 pst.
Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	78	1	1,3 pst.
Statistisk sentralbyrå	77	1	1,3 pst.
Finanstilsynet	40	2	5 pst.
Heile sektoren	699	10	1,4 pst.

Finansdepartementet har hatt mange søkjarar til kunngjorde stillingar i 2019, men svært få søkjarar frå målgruppa. Ein person vart rekruttert i 2019 og tiltredde i 2020. Departementet får rekrutteringsstøtte frå Nav St.Hanshaugen og arbeider aktivt for å få fleire tilsette frå målgruppa etterkvart.

Finanstilsynet har oppnådd 5 pst.-målet for 2019 og har hatt eit innlegg på arbeidsgivarportalen om Inkluderingsdugnaden og «hòl i CV-en».

Skatteetaten har teke imot personar med nedsett funksjonsevne til praksisplassar i samarbeid med Nav. Stillingar vert kunngjorde i «jobbforalle», ein møteplass for personar som har problem med å få arbeid gjennom dei mest brukte rekrutte-

ringskanalane. Rekrutteringsprosessen startar med samtalar med leiarane for både å motivere og å peike på ansvaret etaten har i samband med *Inkluderingsdugnaden*.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring har etablert eit samarbeid med Nav St.Hanshaugen som inneber at Nav kan søke etter aktuelle kandidatar før stillinga lysast ut offentleg. Etaten har òg bidratt til utviklinga av ein digital rettleiar og verktøy for årsrapportering.

Statistisk sentralbyrå inngår jamleg avtalar om arbeidspraksis med kandidatar som ønskjer å teste ut arbeidsevne eller få praktisk røynsle, ofte i samarbeid med Nav og andre aktørar som arbeider med tilpassing. Etaten har hatt fleire

slike avtalar i 2019 og held fram med dette i 2020.

Tolletaten har i 2019 utarbeidd eit e-læringsprogram i rekrutteringsprosedyrane. Etaten har siste året inngått ny avtale om rekrutteringstenester, og der det i utlysinga vart krav om kompetanse på inkludering og mangfald i rekrutteringsarbeidet. Rutinane på dette området vert følgde opp.

Tilstandsrapport kjønn

Tala i tilstandsrapporten er per 1. januar 2020. Tala i parentes er frå 1. oktober 2018.

	Fordeling tilsette i %		Kvinner sin del av løna til menn i %
	Menn	Kvinner	
Alle tilsette	56 (58)	44 (42)	109 (110)
Toppleiing	50 (40)	50 (60)	113 (107)
Andre leiarstillingar	56 (71)	44 (29)	111 (119)
Seniorrådgjevarar	52 (52)	48 (48)	93 (92)
Andre saksbehandlarar o.a.	28 (31)	72 (69)	96 (95)
Sjåførar	86 (89)	14 (11)	98 (99)

Målet er ei jamn kjønnsfordeling blant dei tilsette ved kontoret. Kjønnsfordelinga kan verte betre i einskilte grupper, som sjåførgruppa og gruppa andre saksbehandlarar og støttefunksjonar. I sekretærgruppa var det ti kvinner og ein mann, og i sjåførgruppa var det 24 menn og fire kvinner.

På leiarnivå har kvinner noko høgare gjennomsnittsløn enn menn. Gjennomsnittsløna for menn og kvinner i andre grupper varierer, avhengig av fagområde, kompetanse og arbeidsrønnsle.

Legemeldt sjukefråvær:

Prosentdelar	Både kjønn	Kvinner	Menn
2018	2,8	5,0	1,2
2019	2,5	4,5	1,0

Tiltak for å fremje likestilling og mangfald

Personar med nedsett funksjonsevne, personar med «*hol i CV-en*» og personar med innvandrarbakgrunn vert oppmoda om å søkje ledige stillin-

6.3 Programkategori 00.30 Regjering

Statsministerens kontor

Statsministerens kontor har som mål å fremje likestilling og mangfald gjennom personalpolitikken. Kontoret legg vekt på å gje kvinner og menn same moglegheit til utvikling i oppgaver og kompetanse, og dermed same høve til lønsutvikling.

gar ved kontoret. Dersom det finst kvalifiserte søkjarar i desse gruppene, vert minst ein søkjar kalla inn til intervju.

Statsministerens kontor er IA-verksemd. Kontoret legg vekt på å tilpasse den fysiske arbeidsplassen, utstyr, arbeidsoppgaver og arbeidstid for medarbeidarar med nedsett funksjonsevne eller for andre med behov for særskild tilrettelegging, til dømes på grunn av sjukdom, graviditet eller omsorgsoppgaver.

Kontoret ynskjer å leggje til rette for gode arbeidsvilkår for ulike fasar i livet. For tilsette over 60 år vert det i medarbeidersamtalen utført ein seniorsamtale for å kartleggje eventuelle ynskjer om endra arbeidsoppgaver, tilrettelegging av arbeidssituasjonen og andre tiltak som kan styrkje mogleheita for å stå lenge i stillinga.

Regjeringsadvokaten

Regjeringsadvokaten har ein likestillingsplan med mål som skal hindre forskjellsbehandling på grunn av kjønn innanfor område som bemanning, leiing, faglege utfordringar, løn, tilrettelegging for omsorgsplikter m.m. Embetet legg vekt på å gje

kvinner og menn same moglegheit for utvikling gjennom oppgåver og kompetansetiltak.

Tilstandsrapport kjønn

Alle tal i tilstandsrapporten er frå 1. januar 2020. Per 1. januar 2020 var to av sju medlemar i leiargruppa kvinner, mot tre av sju per 1. oktober 2018. Kvinnene utgjorde 44 pst. av advokatane ved embetet og 76,5 pst. av dei administrativt tilsette. Alle advokatane arbeidde i 100 pst. stilling.

Gjennomsnittsløna for kvinnelege advokatar (inkludert leiarar og vikarar) er lågare enn for mannlege advokatar (inkludert leiarar og vikarar), tilsvarende 90,8 pst. av løna til menn (85,6 pst. per 1. oktober 2018). Differansen heng saman med den aldersmessige samansetjinga av kjønnsgruppene. Hos Regjeringsadvokaten får advokatan eit betydeleg lønshopp når dei får møterett for Høgsterett. Tildeling av prøvesaker for Høgsterett følgjer i stor grad ansienniteten og vil såleis alltid skje på kjønnsnøytrale premiss.

Legemeldt sjukefråvær:

Prosentdelar	Både kjønn	Kvinner	Menn
2018	3,5	5,0	1,9
2019	1,9	3,5	0,2

Tiltak for å fremje likestilling og mangfald

Ved utlysning av stillingar i grupper med skeiv kjønnsfordeling, vert det underrepresenterte kjønn oppmoda til å søkje. Regjeringsadvokaten kallar som hovudregel inn minst ein søkjar, som regel fleire, med innvandrarbakgrunn til intervju. Tilsvarende gjeld dersom det er kvalifiserte søkjarar med nedsett funksjonsevne eller «hòl i CV-en».

Regjeringsadvokaten legg vekt på å tilpasse den fysiske arbeidsplassen, utstyr og arbeidsoppgåver for medarbeidarane i tillegg til arbeidsoppgåver og arbeidstid for dei med behov for særskilt tilpassing. Embetet tilbyr arbeidsplassvurdering til alle tilsette og gir moglegheit til trening.

For dei som har minimum fem år til fyrste moglege avgangstidspunkt, vert det lagt opp til ein seniorsamtale. Føremålet er å diskutere framtidssutsikter og kva moglegheiter arbeidsgjevar har til å foreslå utfordrande oppgåver og kompetansehevande tiltak som kan gjere det attraktivt å stå lenger i stillinga. For at dei eldre skal stå

lenger i stillinga, har embetet innført betre ordningar for seniorar.

6.4 Verknader av virusutbrotet i 2020

I oppmodingsvedtak nr. 537 (2019–2020) av 30. april 2020 bad Stortinget regjeringen om å «kartlegge effekten av koronakrisen på likestillingsfeltet, og komme tilbake til Stortinget med resultater og funn på egnet måte.» I tråd med dette gjev Finansdepartementet nedanfor ei overordna oversikt over likestillingsmessige konsekvensar av virusutbrotet så langt i 2020 på dei område proposisjonen her gjeld.

Finansdepartementet

Finansdepartementet har ikkje registrert likestillingsutfordringar i samband med virusutbrotet i 2020.

Frå veke 10 vart det lagt til rette for at alle medarbeidarar i departementet kunne arbeide heimanfrå med ei oppgradert heimekontorløyving. Frå veke 17 vart det gradvis opna for at fleire kunne vere i departementet sine lokale.

På grunn av arbeidet med koronatiltaka vart det nytta markant meir overtid frå midten av mars til mai, jamført med same periode i 2019. Fordelt på kjønn har menn i snitt arbeidd 2,3 timar meir overtid i veka, medan kvinner har arbeidd 1,6 timar meir overtid i veka enn i dei same vekene i 2019.

Fråværet på grunn av omsorg for sjuke barn fram til desse fyller 13 år er til vanleg lågt. Då barnehagar og skular vart stengde 13. mars, vart dette fråværet fem gongar høgare i mars og nesten tre gongar i april, jamført med dei same månadene i 2019. Mødre tok i snitt ut 2,4 dagar, medan fedre tok ut 3 dagar. Det var ein mindre del fedre som tok ut fråvær for omsorg for sjuke barn (30 pst., mot 43 pst. av mødrene).

Det er ikkje registrert eigenmeldt eller legemeldt sjukefråvær i 1. halvår 2020 med virusutbrotet som orsak. Det eigenmeldte fråværet har vore svært lågt sia mars 2020 for både kjønn. I 1. kvartal 2020 var det som i 2019 (0,9 pst.) og i 2. kvartal berre 0,1 pst., mot 0,7 pst. i 2019. Fråværet har gått ned både for kvinner og menn.

Det legemeldte sjukefråværet har vore lågt i fleire år og var i 1. kvartal og 2. kvartal 2020 berre på 1,8 pst., mot 2,1 pst. i 1. kvartal 2019 og 1,0 pst. i 2. kvartal 2019. I 1. halvår 2020 har det vore svært lågt, spesielt for menn, medan det for kvinner er på same nivå som i 2019.

Etatane

Skatteetaten har ikkje registrert likestillingsutfordringar eller endringar i kjønnsbalanse og løn i samband med virusutbrotet

Etaten har gjort store tilpassingar for heimekontor. Tilsette med uheldig fysisk arbeidsmiljø eller belastningar heime vert prioriterte for tilbakeføring til kontoret. Utbrotet har for dei fleste i etaten ikkje ført til auka belastningar, men det vart brukt mykje meir overtid for dei som arbeidde med grunnlaget og systemet for kompensasjonsordninga for inntektssvikt.

Det samla sjukefråværet har gått ned med om lag 31 pst. for menn og 21 pst. for kvinner. Det har gått mest ned i aldersgruppa 30–39 år og minst i aldersgruppa over 60 år. Det er registrert ein stor auke i fråvær på grunn av omsorg for sjuke barn i perioden med stengde barnehagar og skular.

Tolletaten har ikkje registrert likestillingsutfordringar i samband med virusutbrotet. Det er ikkje noko som tyder på at arbeidsbelastning og overtidbruk, fordelt på kjønn og alder, er endra.

Talet på fråværsdagar på grunn av omsorg for sjuke barn har auka i perioden, men det er ikkje noko som syner endra ansvarsdeling mellom kvinner og menn.

Det samla sjukefråværet hadde ein auke i mars 2020, samanlikna med 2019. Dette kjem av at det var mange som vart sjukmelde på grunn av isolasjon, karantene eller skjerming. I april hadde etaten eit lågare fråvær enn i 2019, mest på grunn av eit lågare eigenmeldt sjukefråvær. I mai og juni hadde etaten eit lågare sjukefråvær.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring antar at det kan vere ei svak auke av likestillingsutfordringar på grunn av virusutbrotet. Etaten har nytta sentrale tiltak og heimekontor i store delar av etaten.

Kvinner hadde auka fråvær i 1. halvår 2020 sjølv om det samla sjukefråværet gjekk ned. Frå-

vær på grunn av omsorg for sjuke barn dobla seg i perioden. Kvinners del av dette fråværet var om lag 80 pst. i både 2019 og i 2020.

Statistisk sentralbyrå har undersøkt korleis medarbeidarane har fungert på heimekontor, med vekt på effektivitet, HMS og trivnad. Stort sett syntte resultatata at det gjekk ganske bra.

Tilbakemeldinga til leiarar var at småbarnsforeldre opplevde det svært krevjande å balansere arbeids- og familieforpliktingar i perioden då barnehagar og skular var stengde. Tilbakemeldingane kom frå baa kjønn. Det vart lagt til rette for fleksibilitet og god leiar- og kollegastøtte, men jamvel vart det ei periode med store belastningar for mange.

Talet på dagar med omsorg for sjuke barn auka kraftig i perioden mars–juni 2020, jamført med same periode året før. For kvinner var det ei tredobling, medan det for menn var ei firedobling.

Sjukefråværet i 2. kvartal 2020 på sitt lågaste sidan 2000. Etaten trur at heimekontor og dei generelle smitteverntiltaka har hatt ein effekt for sjukdom generelt. Legemeldt og eigenmeldt sjukefråvær har gått ned for baa kjønn.

Finansilsynet har ikkje hatt nokon likestillingsutfordringar i samband med virusutbrotet.

Belastinga har vore stor for einskilde og grupper, uavhengig av kjønn i mars og april. Det var generelt uvanleg høg overtidbruk i perioden 13. mars og fram til og med 3. april, men totalt sett ikkje meir overtid i perioden mars–juni 2020 enn i same tidsrom i 2019.

Talet på dagar med omsorg for sjuke barn auka kraftig i perioden mars–juni 2020, jamført med same periode i fjor. Auken er knytt til stengde barnehagar og skular, og menn hadde ein større del av fråværet enn før.

Sjukefråværet har gått kraftig ned i perioden mars–juni, jamført med same periode i 2019. Det vart nesten halvert (2,5 pst. mot 4,8 pst.).

7 Omtale av klima- og miljørelevante saker

7.1 Finansdepartementet

Regjeringas klima- og miljøpolitikk byggjer på at alle sektorar i samfunnet har eit sjølvstendig ansvar for å leggje miljøomsyn til grunn for aktivitetane sine og for å medverke til at ein kan nå dei nasjonale klima- og miljøpolitiske måla. I Prop. 1 S (2020–2021) for *Klima- og miljødepartementet* finst ei samla omtale av klima- og miljørelevante saker for regjeringa.

Berekraftig utvikling

Finansdepartementet har eit sektorovergripande ansvar for å leggje grunnlaget for effektiv forvaltning av dei økonomiske ressursane. I arbeidet med den økonomiske politikken skal Finansdepartementet medverke til at den økonomiske utviklinga skjer på eit miljømessig forsvarleg grunnlag.

Oppfølginga av Dei Sameinte Nasjonanes 17 mål for berekraft er integrert i regjeringas ordinære politiske arbeid. Kommunal- og moderniseringsdepartementet koordinerer den nasjonale oppfølginga, Utanriksdepartementet koordinerer oppfølginga internasjonalt og Finansdepartementet samanfattar rapporteringa i nasjonalbudsjettet.

Sektorovergripande klima- og miljøverkemiddel

Finansdepartementet har det overordna ansvaret for innretting av avgifter i miljøpolitikken. Rett utforma miljøavgifter gjev tildriv til å minke utsleppa og sikrar òg at forureinarane betaler.

7.2 Statistisk sentralbyrå

Statistikk over utslepp til luft er eit prioritert område. Statistikken over utsleppa av klimagassar er mellom anna knytt til oppfølginga av Noregs klimamål slik dei mellom anna kjem fram i Kyoto-protokollen og i Paris-avtala, til ei ny forordning om miljørekneskapar i Eurostat, samt rapportering som følgjer av klimalova. I tillegg til dei krava som Kyoto-protokollen set, vert det no teke med

tal for utslepp frå internasjonal luft- og sjøfart og opptak av CO₂ i skog. Norsk klimapolitikk er nært knytt til EU. Noreg og EU vil frå 2021 ha eit samarbeide om klimaskyldnadene for 2030.

Statistikken over langtransportert forureining er mest knytt til oppfølginga av Gøteborg-protokollen. SSB har bygd ei produksjonsløyse for energirekneskapen og energibalansen. Ho vart teken i bruk i statistikkproduksjonen i 2017 og vil gje meir robust og effektiv produksjon av desse rekneskapane. Samstundes med omlegginga av produksjonsløyse, er metodane gjennomgått. Dette òg vil betre grunnlaget for berekningane av utslepp til luft. Tal frå det nye systemet for heile perioden 1990–2017 vart publisert i juni 2018.

Utviklinga av statistikk over verkemiddelbruk, m.a. avgifter og utsleppskvotar, skal halde fram. I 2019 vart statistikken utvida med tal for miljøsubsidiar. Statistikken over reinsing og utslepp av kommunalt avløpsvatn vert utvikla vidare. SSB følgjer òg opp statistikkforordninga om materialrekneskapar; «*Sirkulær økonomi*» (materialstrømmar og attvinning). Ein skal finne målepunkt som er tilpassa nytt direktiv, tilpasse innhentinga av data og avklare korleis statistikken skal kunne ta vare på nasjonale og internasjonale behov. SSB hentar inn data om matsvinn for Landbruksdirektoratet (avlingsstatistikk, grovfor og potet) som kartlegg svinn hos produsentane. SSB skal oppdatere og publisere arealstatistikken for Noreg (arealbruk og arealressursar) og andre meir analyseprega temastatistikkar om areal. Statistikk og analysar er publisert som planlagd.

Etterspurnaden etter miljøstatistikk til internasjonale publikasjonar og indikatorsystem, særleg i EU og OECD, er aukande.

Frå 2017 gav ei EU-forordning rapporteringsplikt på områda rekneskap for miljøvernutgifter (EPEA), statistikk for produksjon, bruttoprodukt, sysselsetting og eksport av miljørelaterte varer og tenester (EGSS) og næringsfordelt energibruk. Alle desse områda vert utarbeidd etter den internasjonale standarden SEEA (System for Environmental and Economic Accounting) og i tråd med prinsipp i nasjonalrekneskapen. Miljørekneskapane er under stadig utviding og utvikling.

Innanfor forskingsverksemda i SSB på miljø- og klimafeltet er det fleire analyseprosjekt i gang, knytt til energimarknadstrender, klimapolitisk utvikling og bruk av naturressursar. I desse nyttar ein økonomiske analysemodellar av norsk, europeisk og global økonomi. Modellar av norsk økonomi (SNOW) vert òg leverte til Finansdepartementet for bruk der. Forskingsprosjekta nyttar norske data, i hovudsak frå SSB, og medverkar til statistikkarbeid på energi-, utslepps- og miljøfeltet. Prosjekta omfattar mellom anna omstilling av

norsk økonomi og studiar av Noregs klimapolitiske mål og verkemiddel, løysingar for låge utslepp i transport, energi og industri, samt verdsetjing av naturressursar og tenester frå økosystema. Forskarane arrangerer og deltar i aktivitetar overfor norske brukarar i forvaltninga, nærings- og organisasjonslivet, allmenta, samt nasjonale og internasjonale samarbeidspartnarar, mellom anna gjennom det samfunnsfaglege sentret for energiforsking, CREE, som miljø- og energiforskarane i SSB er ein del av.

Finansdepartementet

t i l r å r :

I Prop. 1 S (2020–2021) om statsbudsjettet for år 2021 vert dei forslag til vedtak førde opp som er nemnde i eit framlagt forslag.

Forslag

Under Finansdepartementet vert i Prop. 1 S (2020–2021)
statsbudsjettet for budsjettåret 2021 dei forslag til vedtak som følgjer førde opp:

Kapitla 20–51, 1600–1651, 3024–3051, 4600–4620, 5341, 5351, 5580, 5605, 5693

I

Utgifter:

Kap.	Post		Kroner	Kroner
Regjeringa				
20	Statsministerens kontor			
	01	Driftsutgifter	123 515 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, Koronakommisjonen, <i>kan overførast</i>	10 000 000	133 515 000
21	Statsrådet			
	01	Driftsutgifter	195 450 000	195 450 000
24	Regjeringsadvokaten			
	01	Driftsutgifter	108 070 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 800 000	122 870 000
		Sum Regjeringa		451 835 000
Stortinget og tilknytte organ				
41	Stortinget			
	01	Driftsutgifter	1 000 900 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	4 200 000	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	139 900 000	
	50	Sannings- og forsoningskommisjonen	10 000 000	
	70	Tilskot til partigruppene	200 300 000	
	72	Tilskot til Det Norske Nobelinstitutt bibliotek	1 500 000	
	73	Kontingentar, internasjonale delegasjonar	16 500 000	
	74	Reisetilskot til skular	5 500 000	1 378 800 000
42	Ombodsmannsnemnda for Forsvaret			
	01	Driftsutgifter	7 600 000	7 600 000
43	Stortingets ombodsmann for forvaltninga			
	01	Driftsutgifter	92 200 000	92 200 000

Kap.	Post		Kroner	Kroner
44	Stortingets kontrollutval for etterretnings-, overvakings- og tryggingsteneste			
	01	Driftsutgifter	34 600 000	34 600 000
45	Noregs institusjon for menneskerettar			
	01	Driftsutgifter	26 100 000	26 100 000
51	Riksrevisjonen			
	01	Driftsutgifter	550 600 000	
	75	Internasjonale organisasjonar og nettverk	27 900 000	578 500 000
		Sum Stortinget og tilknytte organ		2 117 800 000
		Finansadministrasjon		
1600	Finansdepartementet			
	01	Driftsutgifter	416 600 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	111 880 000	
	70	Forsking på og allmennopplysning om finansmarknaden	13 500 000	541 980 000
1602	Finanstilsynet			
	01	Driftsutgifter	424 342 000	
	45	Større utstyrsjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	19 800 000	444 142 000
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring			
	01	Driftsutgifter	840 184 000	
	22	Opplæringskontoret OK stat	7 400 000	
	45	Større utstyrsjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	17 100 000	864 684 000
		Sum Finansadministrasjon		1 850 806 000
		Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon		
1610	Tolletaten			
	01	Driftsutgifter	1 589 675 000	
	45	Større utstyrsjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	136 200 000	1 725 875 000
1618	Skatteetaten			
	01	Driftsutgifter	7 104 910 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	199 300 000	
	22	Større IT-prosjekt, <i>kan overførast</i>	346 000 000	
	23	Spesielle driftsutgifter, a-ordninga	96 800 000	
	45	Større utstyrsjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	91 200 000	
	70	Tilskot	5 700 000	7 843 910 000
1619	Skatteklagenemnda			
	01	Driftsutgifter	70 966 000	70 966 000
		Sum Skatte-, avgifts- og tolladministrasjon		9 640 751 000

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Offisiell statistikk			
1620	Statistisk sentralbyrå		
	01 Driftsutgifter	610 266 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overførast</i>	253 900 000	
	45 Større utstyrskjøp og vedlikehald, <i>kan overførast</i>	9 400 000	873 566 000
	Sum Offisiell statistikk		873 566 000
Andre føremål			
1632	Kompensasjon for meirverdiavgift		
	61 Tilskot til kommunar og fylkeskommunar, <i>overslagsløyving</i>	29 000 000 000	
	72 Tilskot til private og ideelle verksemder, <i>overslagsløyving</i>	2 250 000 000	31 250 000 000
1633	Nettoordning, statleg betalt meirverdiavgift		
	01 Driftsutgifter, <i>overslagsløyving</i>	8 400 000 000	8 400 000 000
1634	Kompensasjon for inntektssvikt som følge av koronaviruset		
	21 Spesielle driftsutgifter	130 000 000	
	72 Stønad for å ta permitterte tilbake i jobb, <i>overslagsløyving</i>	300 000 000	430 000 000
1645	Statleg garantiordning for lån til små og mellomstore føretak		
	23 Spesielle driftsutgifter til administrering av statleg garantiordning for små og mellomstore føretak	3 000 000	3 000 000
	Sum Andre føremål		40 083 000 000
Statsgjeld, renter og avdrag m.m.			
1650	Statsgjeld, renter m.m.		
	89 Renter og provisjon m.m. på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	10 160 900 000	10 160 900 000
1651	Statsgjeld, avdrag og innløyising		
	98 Avdrag på innanlandsk statsgjeld, <i>overslagsløyving</i>	88 000 000 000	88 000 000 000
	Sum Statsgjeld, renter og avdrag m.m.		98 160 900 000
Sum departementets utgifter			153 178 658 000

Inntekter:

Kap.	Post	Kroner	Kroner
Regjeringa			
3024	Regjeringsadvokaten		
	01 Vederlag for utgifter i rettssaker	20 200 000	20 200 000
	Sum Regjeringa		20 200 000
Stortinget og tilknytte organ			
3041	Stortinget		
	01 Salsinntekter	6 000 000	
	03 Leigeinntekter	1 100 000	7 100 000
3051	Riksrevisjonen		
	01 Refusjon innland	2 000 000	
	02 Refusjon utland	300 000	2 300 000
	Sum Stortinget og tilknytte organ		9 400 000
Finansdepartementet			
4600	Finansdepartementet		
	02 Ymse refusjonar	400 000	400 000
4602	Finanstilsynet		
	03 Sakshandsamingsgebyr	12 600 000	
	86 Vinningsavståing og gebyr for regelbrot m.m.	500 000	13 100 000
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring		
	01 Økonomitjenester	144 000 000	
	02 Opplæringskontoret OK stat	11 300 000	155 300 000
4610	Tolletaten		
	01 Særskilt vederlag for tolltjenester	5 500 000	
	02 Andre inntekter	1 700 000	
	04 Ymse refusjonar	1 100 000	
	05 Refusjon frå Avinor AS	25 900 000	
	85 Tvangsmulkt og gebyr for regelbrot	17 200 000	51 400 000
4618	Skatteetaten		
	01 Refunderede utleggs- og tinglysingsgebyr	58 000 000	
	05 Gebyr for utleggsforretningar	123 500 000	
	07 Gebyr for bindande førehandsfråsegner	3 500 000	
	11 Gebyr på kredittdeklarasjonar	3 600 000	
	85 Inngått på tapsførte lån m.m.	240 000 000	
	86 Bøter, inndragingar m.m.	1 630 000 000	
	87 Trafikantsanksjonar	60 000 000	

Kap.	Post	Kroner	Kroner
	88	Forseinkingsgebyr, Rekneskapsregisteret	230 000 000
	89	Gebyr for regelbrot	5 500 000
4620		Statistisk sentralbyrå	2 354 100 000
	02	Oppdragsinntekter	260 900 000
	85	Tvangsmulkt	15 000 000
		Sum Finansdepartementet	275 900 000
		Ymse inntekter	
5341		Avdrag på utestående fordringar	
	95	Avdrag på lån til andre statar	700 000
	98	Avdrag på eigenbeholdning statsobligasjonar	6 000 000 000
5351		Overføring frå Noregs Bank	6 000 700 000
	85	Overføring	18 600 000 000
		Sum Ymse inntekter	18 600 000 000
		Skatter og avgifter	
5580		Sektoravgifter under Finansdepartementet	
	70	Finanstilsynet, bidrag frå tilsynseiningane	451 800 000
		Sum Skatter og avgifter	451 800 000
		Renter og utbyte m.m.	
5605		Renter av kontantar i statskassa og av andre fordringar	
	81	Av verdipapir og bankinnskott i utanlandsk valuta	200 000
	82	Av innanlandske verdipapir	787 900 000
	83	Av alminnelege fordringar	125 000 000
	84	Av driftskreditt til statsverksemdar	223 500 000
	86	Renter av lån til andre statar	100 000
	89	Garantiprovisjon	64 000 000
5693		Utbyte av aksjar i ymse selskap m.m.	1 200 700 000
	85	Utbyte frå Folketrygdfondet	800 000
		Sum Renter og utbyte m.m.	800 000
		Sum departementets inntekter	1 201 500 000
		Sum departementets inntekter	29 133 800 000

Fullmakt til å overskride gjevne løyvingar

II

Meirinnteftsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 kan:

1.

overskride løyvinga under	mot tilsvarande meirinntekter under
kap. 41 post 01	kap. 3041 post 01
kap. 51 post 01	kap. 3051 post 02
kap. 1600 postane 01 og 21	kap. 4600 post 02
kap. 1605 post 01	kap. 4605 post 01
kap. 1605 postane 01 og 22	kap. 4605 post 02
kap. 1610 post 01	kap. 4610 postane 01, 04 og 05

Meirinntekt som gjev grunnlag for overskriding, skal òg dekkje meirverdiavgift som er knytt til overskridinga, og kjem difor òg ved kap. 1633, post 01, for dei statlege forvaltningsorgana som kjem inn under nettoordninga for meirverdiavgift.

Meirinntekter og eventuelle mindreinntekter skal reknast med ved berekninga av overføring av unytta løyving til neste år.

2. overskride løyvinga til oppdragsverksemd på kap. 1620 Statistisk sentralbyrå, post 21 Spesi-

elle driftsutgifter, med eit beløp som svarer til alle meirinntektene på kap. 4620 Statistisk sentralbyrå, post 02 Oppdragsinntekter.

Unytta meirinntekter og eventuelle mindreinntekter skal reknast med ved utrekning av overførbart beløp på posten.

Meirinntekt som gjev grunnlag for overskriding, skal òg dekkje meirverdiavgift som er knytt til overskridinga, og kjem difor òg ved kap. 1633, post 01.

III

Fullmakt til overskriding

Stortinget samtykkjer i at Statsministerens kontor i 2021 kan overskride løyvinga på kap. 21 Statsrådet, post 01 Driftsutgifter, for å setje i verk naudsynte tryggingstiltak for regjeringa.

Fullmakter til å pådra staten skyldnader utover løyvingane

IV

Tingingsfullmakter

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 kan gjere tingingar utover det som er løyvt, men slik at den samla ramma for nye tingingar og gammalt ansvar ikkje overstig desse summane:

Kap.	Post	Nemning	Samla ramme
1610		Tolletaten	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald	40 mill. kroner
1618		Skatteetaten	
	45	Større utstyrskjøp og vedlikehald	35 mill. kroner

V

Fullmakter til å gjere avtalar
om investeringsprosjekt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 kan inngå avtalar om gjennomføring av dei investeringsprosjekta som er omtalte i Prop. 1 S (2020–2021) under kap. 1618 Skatteetaten, post 22 Større IT-prosjekt, innanfor dei kostnadsrammene som er gjevne der.

VI

Garantifullmakt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 kan gje garanti for grunnkapitalen til Den nordiske investeringsbanken innanfor ei samla ramme for nye tilsegner og gammalt ansvar på 1 617 872 455 euro.

VII

Fullmakt til å dekkje utgifter til vidare
bubehandling

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet for 2021 under ordninga med oppfølging av staten sine krav i konkursbu kan pådra staten skyldnader utover løyvingane, men slik at den samla ramma for nye tilsegner og gammalt ansvar ikkje overstig 23,6 mill. kroner. Utbetalingar vert dekte

av løyvingane under kap. 1618 Skatteetaten, post 21 Spesielle driftsutgifter.

Andre fullmakter

VIII

Fullmakt til å rette opp uopplåra
differansar og feilposteringsar
i statsrekneskapar for tidlegare år

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 i einskildsaker kan rette opp uopplåra differansar i rekneskapane og feilposteringsar i statsrekneskapen som gjeld rekneskapar for tidlegare år. Dette må gjerast ved å postere over kontoen for forskuvingar i balansen i statsrekneskapen i rekneskapen for det inneverande året. Fullmakta gjeld opp til 1 mill. kroner.

IX

Nettoposteringsfullmakt

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 kan trekkje direkte utgifter i samband med auksjonssal frå salsinntektene før det overskytande vert ført som inntekter under kap. 4610 Tolletaten, post 02 Andre inntekter.

X

Fullmakt til postering mot mellomværet
med statskassa

Stortinget samtykkjer i at Finansdepartementet i 2021 kan gje Skatteetaten fullmakt til å:

1. inntektsføre statens del av skatteinngangen i statsrekneskapen i same periode som denne vert rapportert frå skatterekneskapen, og mot mellomværet som skatterekneskapen har med statskassa. Mellomværet vert utlikna i påfølgjande periode når oppgjeret vert overført frå skatterekneskapen.
2. føre uplasserte innbetalingar i meirverdiavgiftsrekneskapen mot mellomværet med statskassa. Etter at krava er fastsette, vert innbetalingane resultatførte i statsrekneskapen og mellomværet utlikna.

XI

Fullmakter til å inngå avtaler med
Det internasjonale valutafondet (IMF)

Stortinget samtykkjer i at:

1. Noreg sluttar seg til ein ny avtale om den multilaterale innlånsordninga til Det internasjonale valutafondet (IMF) *New Arrangements to Borrow* (NAB) innanfor ei ramme for lån frå Noreg på 3,933 mrd. SDR.
2. Noregs Bank inngår ein bilateral avtale med Det internasjonale valutafondet (IMF) om å stille lånemidlar tilsvarende 6 mrd. SDR til disposisjon for dei generelle låneordningane til IMF. Når ny NAB-avtale trer i kraft, vert låneramma redusert til 2,585 mrd. SDR.

Vedlegg 1

Tilsetjingsvilkåra for leiarane i heileigde statlege føretak**1 Noregs Bank**

Sentralbanksjefen er tilsett på åremål frå 1. januar 2017 og ut 2022. Sentralbanksjefen leier òg hovestyret i Noregs Bank.

Løna til sentralbanksjefen utgjorde 2 450 028 kroner i 2019. Verdien av andre føremoner utgjorde same året 173 643 kroner. Sentralbanksjefens pensjon er regulert gjennom ei eiga pensjonsordning. Maksimalt pensjonsgrunnlag er 12 ganger Folketrygdens grunnbeløp (12 G).

2 Folketrygdfondet

Folketrygdfondet er eit særlovselskap, jf. lov 29. juni 2007 nr. 44 om Folketrygdfondet.

Løna til administrerande direktør utgjorde 3 515 000 kroner i 2019 og anna godtgjersle 31 000 kroner.

Administrerande direktør må fråtre si stilling seinast ved fylte 70 år. Oppseiingstida er seks månader. Administrerande direktør har rett til etterløn tilsvarande seks månaders løn, rekna frå utgangen av oppseiingstida, dersom han vert oppsagd eller sjølv seier opp etter avtale med styret. Det er ikkje knytt rett til feriepengar eller pensjon til etterløna.

Folketrygdfondet har ein avtale om innskottsbasert pensjonsordning for dei tilsette. Dersom administrerande direktør i perioden frå han er 65 til 67 år tek imot yting knytt til sjukdom eller arbeidsuførleik, frå Nav og/eller tenestepensjonsordningar, vil desse ytingane kome til frådrag i pensjonen frå Folketrygdfondet i denne perioden. Pensjon for administrerande direktør vil verte samordna med alderspensjon frå folketrygda, oppsett rettighet i Statens pensjonskasse og innskottspensjon frå 67 år.

Bestilling av publikasjonar

Trygging- og serviceorganisasjonen til departementa

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonane er også tilgjengelege på

www.regjeringen.no

Trykk: 07 Media AS – 10/2020

